

GETIN NOBLE

BANK • SPÓŁKA AKCYJNA

Sprawozdanie finansowe

GETIN NOBLE BANKU S.A.

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku

wraz ze sprawozdaniem niezależnego

biegłego rewidenta z badania

Warszawa, kwiecień 2019 roku

WYBRANE DANE FINANSOWE

	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017 (przekształcone)	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017 (przekształcone)
	tys. zł	tys. zł	tys. EUR	tys. EUR
Wynik z tytułu odsetek	1 170 175	1 272 263	274 245	299 730
Wynik z tytułu prowizji i opłat	90 657	92 765	21 247	21 854
Zysk/(strata) brutto	(381 094)	(710 446)	(89 314)	(167 372)
Zysk/ (strata) netto	(444 680)	(569 699)	(104 216)	(134 214)
Całkowite dochody/ (straty) za okres	(627 322)	(479 560)	(147 021)	(112 979)
Przepływy pieniężne netto	(1 458 827)	209 601	(341 894)	49 379

	31.12.2018	31.12.2017 (przekształcone)	31.12.2018	31.12.2017 (przekształcone)
	tys. zł	tys. zł	tys. EUR	tys. EUR
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	41 356 339	43 741 420	9 617 753	10 487 286
Suma aktywów	50 679 845	60 573 267	11 786 010	14 522 829
Zobowiązania wobec klientów	37 185 274	48 710 831	8 647 738	11 678 734
Kapitał własny ogółem	3 083 823	4 369 035	717 168	1 047 504
Kapitał Tier 1	3 863 803	4 171 319	898 559	1 000 100
Kapitał Tier 2	1 016 266	1 329 687	236 341	318 801
łączny współczynnik kapitałowy	11,4%	12,6%	11,4%	12,6%
Liczba akcji	1 044 553 267	901 696 125	1 044 553 267	901 696 125

Wybrane dane finansowe zawierające podstawowe pozycje sprawozdania finansowego przeliczono na euro według następujących zasad:

- poszczególne pozycje aktywów, zobowiązań i kapitału własnego przeliczono według średnich kursów ogłoszonych przez Narodowy Bank Polski obowiązujących na dzień 31 grudnia 2018 roku w wysokości 1 EUR = 4,3000 zł oraz na 31 grudnia 2017 roku w wysokości 1 EUR = 4,1709 zł.
- poszczególne pozycje rachunku zysków i strat oraz pozycje dotyczące sprawozdania z przepływów pieniężnych przeliczono według kursów stanowiących średnią arytmetyczną średnich kursów ustalonych przez Narodowy Bank Polski na ostatni dzień każdego zakończonego miesiąca za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku oraz 31 grudnia 2017 roku (odpowiednio: 1 EUR = 4,2669 zł i 1 EUR = 4,2447 zł).

SPIS TREŚCI:

I.	SPRAWOZDANIE FINANSOWE	4
1.	Rachunek zysków i strat	4
2.	Sprawozdanie z całkowitych dochodów	5
3.	Sprawozdanie z sytuacji finansowej	6
4.	Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	7
5.	Sprawozdanie z przepływów pieniężnych	8
II.	NOTY DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	9
1.	Podstawowe informacje o Banku	9
2.	Skład Zarządu i Rady Nadzorczej Banku	10
3.	Zatwierdzenie sprawozdania finansowego	11
4.	Istotne zasady (polityki) rachunkowości	11
5.	Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	61
6.	Korekty błędów poprzednich okresów	64
7.	Wynik z tytułu odsetek	65
8.	Wynik z tytułu prowizji i opłat	66
9.	Przychody z tytułu dywidend	66
10.	Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany	66
11.	Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy	67
12.	Wynik na inwestycjach w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach	67
13.	Wynik z tytułu pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych	68
14.	Koszty działania	69
15.	Wynik z odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości aktywów finansowych i rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	69
16.	Wynik z odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości inwestycji w jednostki zależne i stowarzyszone	71
17.	Podatek dochodowy	71
18.	Kasa, środki w Banku Centralnym	74
19.	Należności od banków i instytucji finansowych	77
20.	Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	77
21.	Pochodne instrumenty finansowe	80
22.	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	82
23.	Pozostałe instrumenty finansowe	84
24.	Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań	88
25.	Inwestycje w jednostkach zależnych i stowarzyszonych	89
26.	Wartości niematerialne	92
27.	Rzeczowe aktywa trwałe	95
28.	Aktywa przejęte za długi	96
29.	Leasing finansowy i operacyjny	97
30.	Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	98
31.	Inne aktywa	98

32. Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	99
33. Zobowiązania wobec klientów	99
34. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	100
35. Pozostałe zobowiązania	103
36. Rezerwy	103
37. Kapitał podstawowy	105
38. Pozostałe kapitały	105
39. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty	106
40. Zobowiązania warunkowe	106
41. Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych	106
42. Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	112
43. Informacje dodatkowe do sprawozdania z przepływów pieniężnych	112
44. Informacje dotyczące segmentów działalności	114
45. Transakcje z podmiotami powiązаныmi	116
46. Informacje o wynagrodzeniu podmiotu uprawnionego do badania	119
47. Zatrudnienie	119
48. Zdarzenia następujące po zakończeniu okresu sprawozdawczego	119
III. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM W BANKU	121
1. Ryzyko kredytowe	121
2. Ryzyko operacyjne	133
3. Ryzyko utraty płynności	133
4. Ryzyko rynkowe	139
5. Ryzyko związane z pochodnymi instrumentami finansowymi	148
6. Rachunkowość zabezpieczeń	148
7. Zarządzanie kapitałem	150
8. Współczynnik kapitałowy	151
9. Ryzyko braku zgodności	152

I. SPRAWOZDANIE FINANSOWE

1. Rachunek zysków i strat

	Nota	01.01.2018- 31.12.2018 tys. zł	01.01.2017- 31.12.2017 (przekształcone) tys. zł
DZIAŁALNOŚĆ KONTYNUOWANA			
Przychody z tytułu odsetek, w tym:	II.7	2 309 103	2 601 802
od aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu		1 860 863	2 140 196
od aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody		105 722	168 349
od aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy		277 020	222 910
od zobowiązań		65 498	70 347
Koszty z tytułu odsetek	II.7	(1 138 928)	(1 329 539)
Wynik z tytułu odsetek		1 170 175	1 272 263
Przychody z tytułu prowizji i opłat	II.8	206 143	246 909
Koszty z tytułu prowizji i opłat	II.8	(115 486)	(154 144)
Wynik z tytułu prowizji i opłat		90 657	92 765
Przychody z tytułu dywidend	II.9	43 013	42 834
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany	II.10	10 725	19 001
Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy	II.11	51 082	7 325
Wynik na inwestycjach w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach	II.12	-	120 987
Pozostałe przychody operacyjne	II.13	63 379	40 501
Pozostałe koszty operacyjne	II.13	(116 483)	(123 626)
Wynik z tytułu pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych		(53 104)	(83 125)
Koszty działania	II.14	(899 672)	(846 735)
Wynik z tytułu modyfikacji, w tym skutkującej zaprzestaniem ujmowania		(3 407)	-
Wynik z odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości aktywów finansowych i rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	II.15	(622 410)	(1 089 975)
Wynik z odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości inwestycji w jednostkach zależnych i stowarzyszonych	II.16	(154 967)	(260 400)
Wynik z działalności operacyjnej		(367 908)	(725 060)
Udział w zyskach/ (stratach) jednostek stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności		(13 186)	14 614
Zysk/ (strata) brutto		(381 094)	(710 446)
Podatek dochodowy	II.17	(63 586)	140 747
Zysk/ (strata) netto		(444 680)	(569 699)

W 2018 i 2017 roku w Banku nie wystąpiła działalność zaniechana.

2. Sprawozdanie z całkowitych dochodów

	Nota	01.01.2018-	01.01.2017-
		31.12.2018	31.12.2017
		tys. zł	(przekształcone) tys. zł
Zysk netto za okres		(444 680)	(569 699)
Pozycje, które nie zostaną przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat, w tym:		(194 817)	(34)
Zyski/ (straty) aktuarialne	II.36	157	(42)
Wycena kapitałowych instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody		(206 828)*	-
Podatek dochodowy dotyczący pozycji, które nie zostaną przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat	II.17	11 854**	8
Pozycje, które zostaną przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat, w tym:		12 175	90 173
Udział w innych całkowitych dochodach/(stratach) jednostek stowarzyszonych		(1 031)	-
Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży		-	74 545
Wycena dłużnych instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody		(8 449)	-
Efekt rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	III.6	24 753	36 780
Podatek dochodowy dotyczący pozycji, które zostaną przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat	II.17	(3 098)	(21 152)
Inne całkowite dochody/ (straty) netto		(182 642)	90 139
Całkowite dochody/ (straty) za okres		(627 322)	(479 560)

* Niezrealizowane straty z tytułu wyceny instrumentów kapitałowych do wartości godziwej dotyczą głównie dwóch portfeli akcji spółek powiązanych posiadanych przez Bank.

** W związku z planowanym połączeniem z Idea Bankiem S.A. Bank nie rozpoznaje składnika aktywów z tytułu podatku odroczonego w odniesieniu do wyceny posiadanego pakietu akcji Idea Banku S.A., z uwagi na brak przesłanek do realizacji tych różnic podatkowych do czasu połączenia.

3. Sprawozdanie z sytuacji finansowej

	Nota	31.12.2018 tys. zł	31.12.2017 (przekształcone) tys. zł
AKTYWA			
Kasa, środki w Banku Centralnym	II.18	1 512 499	3 341 591
Należności od banków i instytucji finansowych	II.19	1 261 724	293 214
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	II.20	301 513	158 491
Pochodne instrumenty finansowe	II.21	237 659	576 403
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	II.22	41 356 339	43 741 420
wyceniane według zamortyzowanego kosztu		40 311 340	43 741 420
obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy		1 044 999	-
Pozostałe instrumenty finansowe, w tym:	II.23	3 262 249	9 757 272
dostępne do sprzedaży		-	7 932 734
wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody		2 389 224	-
utrzymywane do terminu wymagalności		-	1 824 538
wyceniane według zamortyzowanego kosztu		873 025	-
Investycje w jednostkach zależnych i stowarzyszonych	II.25	854 254	1 029 789
Wartości niematerialne	II.26	264 776	235 243
Rzeczowe aktywa trwałe	II.27	172 789	193 229
Aktywa przejęte za długi	II.28	342 430	369 455
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	II.30	17 371	15 668
Aktywa z tytułu podatku dochodowego, w tym:	II.17	559 818	456 432
należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		6 494	4 625
aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		553 324	451 807
Inne aktywa	II.31	536 424	405 060
SUMA AKTYWÓW		50 679 845	60 573 267
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁ WŁASNY			
Zobowiązania			
Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	II.32	5 491 929	1 848 166
Pochodne instrumenty finansowe	II.21	470 970	244 892
Zobowiązania wobec klientów	II.33	37 185 274	48 710 831
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych, w tym:	II.34	1 894 486	2 670 080
zobowiązania podporządkowane		1 884 401	2 655 804
Pozostałe zobowiązania	II.35	2 514 218	2 709 989
Rezerwy	II.36	39 145	20 274
Suma zobowiązań		47 596 022	56 204 232
Kapitał własny			
Kapitał podstawowy	II.37	2 751 630	2 461 630
Kapitał niezarejestrowany		100 000	-
Niepodzielony wynik		(1 108 567)	(141 144)
Zysk/ (strata) netto		(444 680)	(569 699)
Pozostałe kapitały	II.38	1 785 440	2 618 248
Kapitał własny ogółem		3 083 823	4 369 035
SUMA ZOBOWIĄZAŃ I KAPITAŁU WŁASNEGO		50 679 845	60 573 267

4. Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

01.01.2018- 31.12.2018	Nota	Kapitał podstawowy	Kapitał niezarejestrowany	Niepodzielony wynik	Zysk/ (strata) netto	Pozostałe kapitały			Kapitał własny ogółem
						Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Pozostałe kapitały rezerwowe	
		tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Na dzień 01.01.2018		2 461 630	-	(710 843)	-	2 434 487	(95 323)	279 084	4 369 035
Wpływ wdrożenia MSSF 9	II.4.6	-	-	(1 014 682)	-	-	40 282	-	(974 400)
Inne zmiany	II.4.6			(69 693)					(69 693)
Na dzień 01.01.2018 po korektach		2 461 630	-	(1 795 218)	-	2 434 487	(55 041)	279 084	3 324 942
Całkowite dochody/(straty) za okres		-	-	-	(444 680)	-	(182 642)	-	(627 322)
Sprzedaż instrumentów kapitałowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody		-	-	(1 427)	-	-	-	-	(1 427)
Podział wyniku finansowego za poprzedni rok		-	-	688 078	-	(688 078)	-	-	-
Podwyższenie kapitału zakładowego	II.36	290 000	100 000*	-	-	(2 370)	-	-	387 630
Na dzień 31.12.2018		2 751 630	100 000	(1 108 567)	(444 680)	1 744 039	(237 683)	279 084	3 083 823

* W dniu 10 stycznia 2019 roku Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował podwyższenie kapitału zakładowego Banku o łączną kwotę 100 000 001,01 zł w drodze emisji 36 630 037 akcji zwykłych na okaziciela serii E o wartości nominalnej 2,73 zł każda akcja.

01.01.2017- 31.12.2017 (przekształcone)	Nota	Kapitał podstawowy	Kapitał niezarejestrowany	Niepodzielony wynik	Zysk/ (strata) netto	Pozostałe kapitały			Kapitał własny ogółem
						Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Pozostałe kapitały rezerwowe	
		tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Na dzień 01.01.2017		2 411 630	-	344 995	-	2 278 568	(185 832)	279 084	5 128 445
Korekty błędów poprzednich okresów	II.4.6	-	-	(357 338)	-	-	-	-	(357 338)
Zmiana polityki rachunkowości	II.4.6	-	-	(14 528)	-	-	-	-	(14 528)
Kapitał z rozliczenia połączenia	II.4.6	-	-	(5 270)	-	46 916	370	-	42 016
Na dzień 01.01.2017 po korektach		2 411 630	-	(32 141)	-	2 325 484	(185 462)	279 084	4 798 595
Całkowite dochody/(straty) za okres		-	-	-	(569 699)	-	90 139	-	(479 560)
Podwyższenie kapitału zakładowego		50 000	-	-	-	-	-	-	50 000
Podział wyniku finansowego za poprzedni rok		-	-	(109 003)	-	109 003	-	-	-
Na dzień 31.12.2017		2 461 630	-	(141 144)	(569 699)	2 434 487	(95 323)	279 084	4 369 035

5. Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

	Nota	01.01.2018- 31.12.2018 tys. zł	01.01.2017- 31.12.2017 (przekształcone) tys. zł
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk netto		(444 680)	(569 699)
Korekty razem:		(4 257 521)	2 052 084
Amortyzacja	II.14	84 921	79 861
Udział w zyskach/ (stratach) jednostek stowarzyszonych		(13 185)	(14 614)
(Zysk)/ strata z działalności inwestycyjnej		168 073	174 871
Odsetki z działalności inwestycyjnej i finansowej i dywidendy		92 538	133 309
Zmiana stanu należności od banków i instytucji finansowych	II.43	(598 771)	719 251
Zmiana stanu aktywów do obrotu		-	2 411
Zmiana stanu aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy		(143 022)	13 481
Zmiana stanu pochodnych instrumentów finansowych (aktywo)	II.43	346 453	(501 796)
Zmiana stanu pożyczek i kredytów udzielonych klientom	II.43	1 284 541	3 805 138
Zmiana stanu instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży	II.43	nd.	4 131 442
Zmiana stanu instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	II.43	4 961 269	nd.
Zmiana stanu instrumentów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności	II.43	nd.	(1 461 998)
Zmiana stanu instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu	II.43	1 355 581	nd.
Zmiana stanu aktywów przeznaczonych do sprzedaży		(1 703)	-
Zmiana stanu innych aktywów	II.43	(162 313)	152 624
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków i instytucji finansowych	II.43	(148 461)	167 059
Zmiana stanu pochodnych instrumentów finansowych (zobowiązanie)	II.43	234 155	(1 370 000)
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów		(11 579 347)	(4 395 105)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	II.43	(1 056)	(4 216)
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań		(195 771)	604 663
Zmiana stanu rezerw	II.43	(10 653)	137
Podatek dochodowy		58 518	(124 167)
Zapłacony podatek dochodowy		(6 233)	(4 364)
Pozostałe korekty		(9 425)	(55 903)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		(4 702 201)	1 482 385
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Zbycie udziałów w jednostkach podporządkowanych		-	2 867
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		60 732	72 211
Zbycie inwestycyjnych papierów wartościowych		4 038	5 750
Dywidendy otrzymane	II.9	43 013	42 834
Otrzymane odsetki		8 701	12 402
Nabycie udziałów w jednostce zależnej		(6 996)	(170 003)
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		(112 504)	(83 833)
Nabycie inwestycyjnych papierów wartościowych		(7 698)	(165 649)
Środki pieniężne wykorzystane w działalności inwestycyjnej		(10 714)	(283 421)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Wpływy z tytułu emisji akcji		390 000	50 000
Wpływy z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	II.34	-	334 000
Wykup wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	II.34	(774 538)	(263 225)
Wpływy z tytułu zaciągniętych kredytów		4 790 000	-
Splata kredytów		(997 776)	(914 320)
Zapłacone odsetki		(144 252)	(188 545)
Inne wydatki finansowe		(9 346)	(7 273)
Środki pieniężne netto wykorzystane w działalności finansowej		3 254 088	(989 363)
Zwiększenie/ (zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		(1 458 827)	209 601
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu		3 391 294	3 181 693
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu	II.43	1 932 467	3 391 294

II. NOTY DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

1. Podstawowe informacje o Banku

Getin Noble Bank S.A. („Bank”, „Spółka”, „Emitent”, „GNB”) z siedzibą w Warszawie przy ul. Przyokopowej 33 został zarejestrowany na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 25 kwietnia 2008 roku pod numerem KRS 0000304735. Spółce nadano numer statystyczny REGON 141334039. Podstawą prawną działalności Banku jest Statut sporządzony w formie aktu notarialnego z dnia 5 marca 2008 roku (z późniejszymi zmianami).

Kapitał podstawowy Banku wynosi 2 751 630 417,90 zł i dzieli się na 883 381 106 akcji serii A, 18 315 019 akcji serii B, 69 597 068 akcji serii C oraz 36 630 037 akcji serii D o wartości nominalnej 2,73 zł każda. Akcje Banku są akcjami zwykłymi na okaziciela, każdej akcji przysługuje prawo 1 głosu podczas Walnego Zgromadzenia Banku. Akcje serii A, B, C i D są dopuszczone do obrotu giełdowego na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie i są notowane pod nazwą skróconą GETINOBLE, oznaczone kodem PLGETBK00012.

W dniu 15 października 2018 roku zakończona została subskrypcja akcji zwykłych na okaziciela serii E, emitowanych na podstawie uchwały Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Banku z dnia 25 lipca 2018 roku w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego w drodze emisji akcji zwykłych na okaziciela serii E w trybie subskrypcji prywatnej, pozbawienia dotychczasowych akcjonariuszy w całości prawa poboru, dematerializacji i ubiegania się o dopuszczenie i wprowadzenie akcji serii E do obrotu na rynku regulowanym prowadzonym przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. Oferta prywatna Akcji serii E obejmowała 36 630 037 akcji o wartości nominalnej 2,73 zł każda, tj. o łącznej wartości nominalnej wynoszącej 100 000 001,01 zł. Akcje zostały opłacone środkami pieniężnymi. W dniu 10 stycznia 2019 roku Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował podwyższenie kapitału zakładowego Banku z tytułu emisji akcji serii E.

Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego z dniem 1 sierpnia 2018 roku dokonał wpisu połączenia Banku ze spółką zależną BPI Bankiem Polskich Inwestycji S.A. w trybie art. 492 § 1 pkt 1 w zw. z art. 516 § 6 KSH poprzez przeniesienie całego majątku Banku BPI na Getin Noble Bank S.A. (połączenie przez przejęcie) bez podwyższania kapitału zakładowego. Z dniem wpisu połączenia do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego GNB wstąpił we wszystkie prawa i obowiązki BPI, który został wykreślony z rejestru przedsiębiorców.

Połączenie Getin Noble Banku S.A. z jednostką zależną BPI Bankiem Polskich Inwestycji S.A. jest transakcją połączenia jednostek gospodarczych znajdujących się pod wspólną kontrolą, dla której Bank przyjął metodę łączenia udziałów jako politykę rachunkowości (opisaną w nocie II.4.24).

Struktura własności znacznych pakietów akcji Banku na dzień przekazania niniejszego sprawozdania finansowego zgodnie z informacjami posiadanymi przez Bank przedstawiała się następująco:

	Liczba posiadanych akcji	Liczba posiadanych głosów na WZA	% udział w kapitale podstawowym	% głosów na WZA
LC Corp B.V.	499 731 696	499 731 696	47,84%	47,84%
dr Leszek Czarnecki (bezpośrednio)	88 208 870	88 208 870	8,44%	8,44%
Getin Holding S.A.	66 771 592	66 771 592	6,39%	6,39%
Pozostali akcjonariusze	389 841 109	389 841 109	37,32%	37,32%
Razem	1 044 553 267	1 044 553 267	100,00%	100,00%

Podmiotem dominującym Banku i Grupy Kapitałowej jest dr Leszek Czarnecki, który bezpośrednio oraz za pośrednictwem podmiotów zależnych posiada w sumie 62,77% akcji Getin Noble Banku S.A. Dane dotyczące akcji posiadanych przez dr. Leszka Czarneckiego i jego podmioty zależne przedstawiono w poniższej tabeli:

	Liczba posiadanych akcji	Liczba posiadanych głosów na WZA	% udział w kapitale podstawowym	% głosów na WZA
LC Corp B.V.	499 731 696	499 731 696	47,84%	47,84%
dr Leszek Czarnecki (bezpośrednio)	88 208 870	88 208 870	8,44%	8,44%
Getin Holding S.A.	66 771 592	66 771 592	6,39%	6,39%
Pozostałe	1 016 091	1 016 091	0,10%	0,10%
Razem	655 728 249	655 728 249	62,77%	62,77%

Podstawowym przedmiotem działalności Spółki jest wykonywanie usług bankowych oraz prowadzenie działalności gospodarczej określonej w Statucie Banku. Bank prowadzi działalność na terenie całego kraju, świadczy usługi głównie dla osób fizycznych, zarówno w polskich złotych, jak i walutach obcych.

Getin Noble Bank S.A. jest bankiem uniwersalnym, który dysponuje ofertą produktową w zakresie finansowania oraz oszczędzania i inwestowania, a także zapewnia szeroki wachlarz usług dodatkowych, dostępnych przy wykorzystaniu różnych kanałów kontaktu z klientem, m.in. w tradycyjnych placówkach bankowych oraz platformie internetowej.

Bankowość detaliczną Bank prowadzi pod marką Getin Bank, który specjalizuje się w obsłudze depozytowej klientów oraz sprzedaży kredytów detalicznych. Getin Bank oferuje również produkty inwestycyjne oraz jest aktywnym podmiotem w segmencie usług finansowych skierowanych do klienta firmowego oraz jednostek samorządowych. Pion bankowości prywatnej (private banking) dedykowany dla zamożnych klientów prowadzony jest pod marką Noble Bank.

Ofertę własną Banku uzupełniają produkty spółek powiązanych, jak Noble Funds Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A., dom maklerski Noble Securities S.A., czy spółka Noble Concierge sp. z o.o. W ramach współpracy z wymienionymi podmiotami Getin Noble Bank S.A. umożliwia swoim klientom dostęp między innymi do usług maklerskich, concierge, jednostek uczestnictwa i certyfikatów funduszy inwestycyjnych.

2. Skład Zarządu i Rady Nadzorczej Banku

Na dzień podpisania niniejszego sprawozdania finansowego skład organów zarządczych i nadzorujących Getin Noble Bank S.A. był następujący:

Zarząd Getin Noble Banku S.A.

Prezes Zarządu	Artur Klimczak
Członkowie Zarządu	Karol Karolkiewicz
	Maciej Kleczkiewicz
	Tomasz Misiak
	Marcin Romanowski
	Maja Stankowska
	Wojciech Tomasiak

Rada Nadzorcza Getin Noble Banku S.A.

Przewodniczący Rady Nadzorczej	dr Leszek Czarnecki
Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej	Krzysztof Bielecki
Członkowie Rady Nadzorczej	Barbara Bakalarska
	Mariusz Grendowicz
	Tadeusz Hołyński
	Jacek Lisik

W dniu 18 czerwca 2018 roku Pan Maciej Szczechura złożył rezygnację z pełnienia funkcji w Zarządzie Banku ze skutkiem na dzień 30 czerwca 2018 roku.

W dniu 18 czerwca 2018 roku Rada Nadzorcza podjęła uchwałę o powołaniu Pana Tomasza Misiaka do składu Zarządu

Banku ze skutkiem na dzień 1 lipca 2018 roku.

W dniu 7 listopada 2018 roku Pan Jerzy Pruski złożył rezygnację z pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu Banku z dniem 7 listopada 2018 roku.

W dniu 30 listopada 2018 roku Pan Marcin Kuksinowicz złożył rezygnację z pełnienia funkcji Członka Zarządu ze skutkiem na dzień 30 listopada 2018 roku.

W tym samym dniu Rada Nadzorcza Banku podjęła uchwałę o powołaniu do składu Zarządu Pana Wojciecha Tomasika ze skutkiem na dzień 30 listopada 2018 roku, oraz powołała do składu Zarządu Panią Maję Stankowską, ze skutkiem na dzień 10 grudnia 2018 roku.

W dniu 25 lipca 2018 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Banku podjęło uchwałę o powołaniu do składu Rady Nadzorczej Pana Tadeusza Hołyńskiego jako Członka Rady Nadzorczej. Pan Tadeusz Hołyński został powołany do pełnienia wskazanej funkcji na trzyletnią wspólną kadencję rozpoczynającą się z dniem podjęcia uchwał przez Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Emitenta, tj. od 25 lipca 2018 roku.

W dniu 9 stycznia 2019 roku Pana Remigiusz Baliński złożył rezygnację z pełnienia funkcji Członka Rady Nadzorczej Banku ze skutkiem na dzień 9 stycznia 2019 roku.

W okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2018 roku oraz do dnia podpisania niniejszego sprawozdania finansowego nie wystąpiły inne zmiany w składzie Zarządu i Rady Nadzorczej Banku.

3. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Banku w dniu 24 kwietnia 2019 roku.

4. Istotne zasady (polityki) rachunkowości

4.1. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) zatwierdzonymi przez UE, a w zakresie nieuregulowanym powyższymi standardami zgodnie z wymogami Ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości z późniejszymi zmianami i wydanymi na jej podstawie przepisami wykonawczymi, jak również wymogami odnoszącymi się do emitentów papierów wartościowych dopuszczonych lub będących przedmiotem ubiegania się o dopuszczenie do obrotu na rynku oficjalnych notowań giełdowych.

Bank stosuje wyłączenie postanowień tzw. „carve out” w zakresie MSR 39 wprowadzonym przez Rozporządzenie Komisji Europejskiej, jak opisano w niniejszym sprawozdaniu.

4.2. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

W niniejszym sprawozdaniu finansowym zastosowano koncepcję wartości godziwej dla instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym instrumentów pochodnych, instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody oraz nieruchomości inwestycyjnych. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych są wyceniane metodą praw własności. Pozostałe składniki aktywów i zobowiązań finansowych wykazywane są według zamortyzowanego kosztu pomniejszonego o odpisy z tytułu utraty wartości lub w cenie nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Bank w dającej się przewidzieć przyszłości, tj. przez okres co najmniej 12 miesięcy od końca okresu sprawozdawczego. Dokonując

tej oceny uwzględnione zostały poniższe znaczące niepewności mogące mieć wpływ na zdolność Banku do kontynuacji działalności.

Na podstawie analizy wszelkich aspektów działania Banku oraz jego bieżącej i prognozowanej sytuacji finansowej Zarząd Banku uznał, że zastosowanie założenia kontynuacji działalności do sporządzenia niniejszych sprawozdań finansowych jest zasadne. Pomimo tego identyfikuje kilka obszarów znaczących niepewności oraz potencjalnego ryzyka, które pomimo podjętych przez Bank działań, mogą mieć wpływ na dalsze działanie Banku, a w konsekwencji budzić poważne wątpliwości co do zdolności Banku do kontynuacji działalności. Znaczące niepewności związane są z bieżącą sytuacją finansową i kapitałową oraz statusem realizacji planów uzgodnionych z Komisją Nadzoru Finansowego (szerzej opisane w punkcie 4.2.1), a także ryzykiem płynności (szerzej opisane w punkcie 4.2.2). Bank posiada również istotny portfel kredytów hipotecznych denominowany w CHF (szerzej opisane w punkcie 4.2.4).

1) Bieżąca sytuacja finansowa i kapitałowa oraz status realizacji planów uzgodnionych z regulatorem

Getin Noble Bank S.A. jest w trakcie realizacji Planu trwałej poprawy rentowności („Plan”, „PPN”), będącego programem postępowania naprawczego w rozumieniu art. 142 Prawa bankowego i zaakceptowanego przez Komisję Nadzoru Finansowego w dniu 23 września 2016 roku.

W sierpniu 2017 roku Komisja Nadzoru Finansowego zaakceptowała opracowany przez Bank – w związku z odnotowanym w I kwartale 2017 roku wyższym poziomem odpisów z tytułu utraty wartości aktywów – dokument pt. „Plan trwałej poprawy rentowności Getin Noble Bank S.A. na lata 2017-2021. Aktualizacja Programu Postępowania Naprawczego na lata 2016-2019” („Zaktualizowany PPN”), będący aktualizacją realizowanego przez Bank programu postępowania naprawczego. Celem Zaktualizowanego PPN były poprawa rentowności działania Banku oraz sukcesywny wzrost adekwatności kapitałowej, mające na celu osiągnięcie w ostatnim okresie objętym PPN wskaźników kapitałowych spełniających wymogi połączonego bufora (Zaktualizowany PPN zakłada przejściowe niespełnianie minimalnych wymogów kapitałowych).

Wprowadzone w IV kwartale 2017 roku zmiany regulacyjne związane z:

- wejściem w życie Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 25 maja 2017 roku dot. wyższych 150% wag ryzyka dla ekspozycji zabezpieczonych hipotekami na nieruchomościach,
- rekomendacją KNF z dnia 24 października 2017 roku w zakresie emitowanych obligacji podporządkowanych, aby minimalna wartość nominalna jednej obligacji podporządkowanej wynosiła co najmniej 400 tys. zł,

wpłynęły negatywnie na poziom adekwatności kapitałowej Banku, w efekcie czego zmianie uległa część założeń uwzględnionych przez Bank w PPN.

Komisja akceptując APPN wskazała parametry, które określono jako kluczowe w ocenie realizacji APPN, tj. wynik finansowy w ujęciu jednostkowym bez uwzględniania zdarzeń o charakterze jednorazowym oraz udział kredytów z rozpoznaną utratą wartości. Wynik finansowy Banku za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku wyniósł -444,7 mln zł i był poniżej założeń APPN. Poziom wskaźnika udziału kredytów z utratą wartości w kredytach ogółem był niższy od maksymalnego poziomu wskazanego przez KNF jako wartość nieprzekraczalna w 2018 roku.

Ponieważ zdaniem Komisji Nadzoru Finansowego proces restrukturyzacji Banku realizowany w oparciu o dotychczasowy APPN nie gwarantuje prawidłowego przebiegu procesu sanacji Banku, Komisja Nadzoru Finansowego w kwietniu 2019 roku zobowiązała Getin Noble Bank do opracowania i przekazania do akceptacji Komisji Planu Naprawy, o którym mowa w artyku 141n ustawy Prawo Bankowe z uwzględnieniem elementów określonych w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 14 lipca 2016 roku w sprawie planu naprawy oraz grupowego planu naprawy. Do czasu przygotowania i wdrożenia Planu Naprawy Bank zobowiązany jest do realizacji działań naprawczych realizowanych w ramach Programu Postępowania Naprawczego.

Poczynając od 1 stycznia 2018 roku Bank nie spełniał minimalnego wymaganego poziomu połączonego bufora kapitałowego, w związku z czym, zgodnie z art. 60 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 roku o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym, Bank przygotował Plan Ochrony Kapitału („POK”), który został zatwierdzony decyzją Komisji Nadzoru Finansowego w kwietniu 2018 roku.

W POK określono dodatkowe działania w stosunku do wskazanych w PPN, jakie Bank zamierzał podjąć w celu zwiększenia funduszy własnych do poziomu zapewniającego pokrycie wymogów połączonego bufora kapitałowego. Opierają się one na dwóch kluczowych założeniach zgodnych z koncepcją przyjętą w PPN, tj.: optymalizacji bieżących wyników, przy jednoczesnej minimalizacji okresu niespełniania wymogów kapitałowych oraz koncentracji na budowie bazy kapitałowej w oparciu o fundusze najwyższej jakości (Tier 1). Założenia Planu zakładały istotne podniesienie kapitału w postaci m.in. emisji akcji oraz instrumentów AT1 gwarantowanych przez Głównego Akcjonariusza – Pana dr. Leszka Czarneckiego w łącznej kwocie ok. 1 mld zł. Bank otrzymał od Głównego Akcjonariusza list wsparcia potwierdzający powyższe plany wyrażone w Planie Ochrony Kapitału.

Dotychczas zrealizowane zostały następujące zakładane w POK działania, mające na celu poprawę współczynników kapitałowych:

- podwyższenie kapitału akcyjnego o łączną kwotę 390 mln zł (z czego 290 mln zł z emisji akcji serii C i D zostało zarejestrowane w 2018 roku, natomiast 100 mln zł z emisji serii E zostało opłacone w październiku 2018 roku i zarejestrowane w styczniu 2019 roku),
- połączenie Getin Noble Banku S.A. z BPI Bankiem Polskich Inwestycji S.A., którego 100% akcji posiadał GNB (połączenie zostało zarejestrowane w dniu 1 sierpnia 2018 roku).

Jednocześnie z uwagi na sytuację rynkową w 2018 roku, w tym kryzys na rynku obligacji korporacyjnych, który wpłynął na wyniki finansowe domu maklerskiego Noble Securities S.A., jak również spowodował istotne przeceny wartości rynkowych spółek sektora finansowego notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie, przeprowadzenie ujętej w Planie Ochrony Kapitału transakcji sprzedaży akcji Noble Securities S.A. przy obecnych parametrach finansowych stało się w ocenie Banku nieuzasadnione z punktu widzenia osiągnięcia oczekiwanego efektu ekonomicznego zakładanego w POK tj. wzmocnienia kapitałów własnych Banku.

W kwietniu 2019 roku Komisja Nadzoru Finansowego wraz z wystąpieniem do Banku o sporządzenie Planu Naprawy opisanego powyżej, zobowiązała Bank do aktualizacji POK.

Dodatkowym elementem ukierunkowanym na osiągnięcie założonego celu kapitałowego jest planowana transakcja połączenia Getin Noble Banku S.A. z Idea Bankiem S.A. na podstawie uzgodnionego i podpisanego w dniu 17 stycznia 2019 roku Planu Połączenia Getin Noble Bank S.A. z siedzibą w Warszawie z Idea Bank S.A. z siedzibą w Warszawie sporządzonego zgodnie z art. 498 i 499 KSH („Plan Połączenia”).

Ponieważ obydwa Banki nie spełniają obecnie regulacyjnych wymogów kapitałowych i są zobowiązane do realizacji programów ochrony kapitału oraz, ze względu na ujemną rentowność, planem postępowania naprawczego (GNB) i planem naprawy (Idea Bank) elementem koniecznym scenariusza połączenia jest jednocześnie z połączeniem dokapitalizowanie powstającego banku przez inwestora w celu zapewnienia wypełnienia wymogów kapitałowych oraz stworzenia podstaw do odbudowy rentowności, która w konsekwencji pozwoli na akumulację i wzrost kapitału z zysku zatrzymanego.

Dla ograniczenia ryzyka, które wynika z ewentualnego braku możliwości pozyskania inwestora i dodatkowego kapitału dla połączonych instytucji Bank dysponuje scenariuszami alternatywnymi, które oparte są na kontynuacji samodzielnej działalności Getin Noble Bank S.A. Wariantowy scenariusz podstawowy zakłada pozyskanie dodatkowego zasilenia kapitałowego dla Getin Noble Bank S.A. jeszcze w trakcie 2019 roku bądź nie później niż w drugim kwartale 2020 roku. Jego realizacja zapewniłaby zgodność z normami kapitałowymi oraz zdolność do akumulacji kapitału dzięki odbudowaniu

rentowności instytucji.

Aktualny poziom współczynników adekwatności kapitałowej Banku znajduje się powyżej progów wskazanych w art. 92 CRR, ale poniżej wymogu połączonego bufora tzn. uwzględniającego dodatkowy wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka systemowego oraz bufora ostrożnościowego. W sytuacji braku pozyskania inwestora finansowego istnieje znaczące ryzyko opóźnienia tempa wzrostu bazy kapitałowej Banku, a tym samym braku spełnienia nadzorczych wymogów kapitałowych.

2) Płynność finansowa Banku

Jak opisano w nocie III.3 niniejszego sprawozdania finansowego w okresie sprawozdawczym nastąpiło zdarzenie płynnościowe o charakterze nadzwyczajnym. W związku z natężeniem spekulacji medialnych po publikacji prasowej z dnia 13 listopada 2018 roku oraz niepewności Klientów dotyczącej sytuacji finansowej Banku, Bank odnotował w II połowie listopada 2018 roku wzmożone wypływy środków ulokowanych w Banku, głównie w ramach segmentu klientów detalicznych.

Przełożyło się to na sytuację Banku w obszarze płynności i konieczność podjęcia ze strony Banku szeregu działań mających na celu odbudowę pozycji płynnościowej. W konsekwencji powyższych zdarzeń wskaźniki płynności Banku spadły poniżej wskazanych w regulacjach nadzorczych poziomów minimalnych (w tym wskaźnik LCR). W dniu 15 listopada 2018 roku wskaźnik LCR spadł poniżej minimalnego poziomu nadzorczego i ukształtował się on na poziomie 82,7%. Najniższy poziom wskaźnik LCR osiągnął w dniu 3 grudnia 2018 roku i było to 21,3%. Niewypełniona została również miara nadzorcza M4, co nastąpiło w dniu 20 listopada 2018 roku, a jej poziom wyniósł w tym dniu 0,99. Najniższy poziom dla tej miary miał miejsce na przełomie grudnia 2018 roku i stycznia 2019 roku i było to 0,94.

Bank w celu zapewnienia operacyjnej gotowości do realizacji zleceń Klientów, a także w celu zabezpieczenia pozycji płynnościowej uruchomił działania wynikające z Planu Awaryjnego utrzymania płynności w sytuacjach kryzysowych, w tym dokonał między innymi sprzedaży papierów dłużnych z portfela płynnościowego Banku, a także pozyskał w dwóch transzach kredyt refinansowy z Narodowego Banku Polskiego na łączną kwotę 4,79 mld zł. Oprócz tego ograniczono działalność kredytową w wybranych obszarach oraz istotnie uatrakcyjniono ofertę depozytową poprzez podniesienie oprocentowania oferowanego Klientom.

W grudniu 2018 roku Bank podjął również szereg działań proceduralno-procesowych mających na celu poprawę sytuacji płynnościowej Banku, w tym odbudowanie wskaźników nadzorczych. Działania te zostały ujęte w postaci sformalizowanej jako Plan Odbudowy Płynności. Głównym elementem Planu była atrakcyjna oferta depozytowa skutkująca dynamicznym wzrostem salda depozytowego, głównie od klientów detalicznych.

W wyniku realizacji Planu Odbudowy Płynności w dniu 24 stycznia 2019 roku wskaźnik LCR osiągnął wymagany przepisami prawa poziom 100%, natomiast w dniu 31 stycznia 2019 roku miara nadzorcza M4 osiągnęła wymagany poziom 1,00.

W dniu 11 lutego 2019 roku Bank dokonał całkowitej przedterminowej spłaty kredytu o wartości 1,2 mld zł, kolejno Bank dokonał terminowej spłaty kredytu o wartości 3,59 mld zł w dniu jego zapadalności tj. 19 lutego 2019 roku. Na skutek spłaty kredytu refinansowego w dniu 19 lutego 2019 roku wskaźnik LCR uległ przejściowemu obniżeniu do wartości 62,49%. W wyniku kontynuowania działań określonych w Planie Odbudowy Płynności wskaźnik LCR ponownie osiągnął wymagany przepisami prawa poziom 100% w dniu 1 marca 2019 roku, a w kolejnych dniach wskaźnik wzrósł i wg danych na dzień 31 marca 2019 roku przekracza poziom 150% (czyli był o ponad 50 p.p. wyższy niż minimalny poziom wymagany przepisami prawa).

W dniu 18 marca 2019 roku Zarząd Banku przyjął Uchwałę, w której uznał, iż cele wdrożenia Planu Odbudowy Płynności zostały osiągnięte, a Bank spełnia zarówno wewnętrzne, jak również zewnętrzne wymogi w zakresie utrzymania płynności. Dalsze zarządzanie ryzykiem płynności, monitorowanie i raportowanie płynności, w szczególności dotyczące kształtowania się nadzorczych norm płynności takich jak LCR czy M4, Bank realizuje zgodnie z przyjętymi rozwiązaniami określonymi

w procedurach wewnętrznych, jak również wymogami regulacji sprawozdawczych i nadzorczych.

Do momentu wystąpienia zdarzenia opisanego powyżej miary nadzorcze były utrzymywane na adekwatnych poziomach. W poniższej tabeli przedstawiono kształtowanie się miar nadzorczych Getin Noble Banku S.A. w okresie od 1 stycznia 2018 roku do 31 marca 2019 roku:

Nadzorcze miary płynności		Wartość minimalna	Wartość na dzień		
			31.03.2019 (niebadane)	31.12.2018	31.12.2017
LCR	Miara płynności krótkoterminowej	100%	152,9%	52,3%	141,3%
M3	Współczynnik pokrycia aktywów niepięlnych funduszami	1,00	1,88	1,97	2,10
M4	Współczynnik pokrycia aktywów niepięlnych i aktywów o ograniczonej płynności własnymi i środkami obcymi stabilnymi	1,00	1,15	0,94	1,21

Osiągnięty w marcu 2019 roku poziom wskaźnika LCR ma charakter stabilny i Bank nie odnotowuje na chwilę obecną zagrożeń wskazujących na możliwość trwałego odwrócenia się trendów i ponowny spadek wskaźnika LCR, w szczególności skutkujący obniżeniem wartości LCR (oraz M4) poniżej minimum nadzorczych. Analizując przebieg kryzysu płynności należy dostrzec, że jego głębokość była silnie i wprost związana z natężeniem aktywności mediów. Wystąpienie podobnych okoliczności w przyszłości mogłoby stanowić istotne zagrożenie dla stabilności pozycji płynnościowej Banku.

3) Połączenie z Idea Bank S.A.

W dniu 17 lipca 2018 roku Bank powziął informację od Pana dr. Leszka Czarneckiego, podmiotu sprawującego kontrolę nad Bankiem, że postępująca konsolidacja polskiego sektora bankowego oraz rosnące wymagania regulacyjne skłoniły Głównego Akcjonariusza Banku do rozważenia opcji konsolidacyjnych obejmujących Bank oraz Idea Bank S.A., jak i inne podmioty wchodzące w skład ich grup kapitałowych. W dniu 1 sierpnia 2018 roku Getin Noble Bank S.A. zawarł z Idea Bank S.A. Umowę w sprawie współpracy przy analizie i przygotowaniu połączenia banków („Umowa”), będącą wyrazem wspólnej woli pracy banków nad analizą zasadności potencjalnego połączenia. W wyniku zakończonych analiz obejmujących aspekty biznesowe, finansowe oraz prawne nad rozważaną opcją konsolidacyjną obejmującą Getin Noble Bank S.A. oraz Idea Bank S.A. w dniu 17 stycznia 2019 roku Zarządy obu Banków uzgodniły i podpisały Plan Połączenia Getin Noble Bank S.A. z Idea Bank S.A. sporządzony zgodnie z art. 498 i 499 KSH.

W celu dokonania Połączenia na warunkach określonych w Planie Połączenia konieczne będzie podjęcie przez Walne Zgromadzenia Banku oraz Idea Banku uchwał o wyrażeniu zgody na Plan Połączenia oraz zgody na zmiany Statutu Idea Banku przewidziane w Planie Połączenia. W przypadku spełnienia powyższych warunków, połączenie Banku z Idea Bankiem nastąpi w sposób określony w art. 492 § 1 pkt 1 KSH, tzn. poprzez przeniesienie całego majątku Banku (jako spółki przejmowanej) na Idea Bank (jako spółkę przejmującą) (połączenie przez przejęcie) z równoczesnym podwyższeniem kapitału zakładowego Idea Banku w drodze emisji nowych akcji, które Idea Bank przyzna akcjonariuszom Banku. Warunkiem niezbędnym do połączenia jest uzyskanie wszystkich zgód i zezwoleń wymaganych przez prawo w związku z Połączeniem, w tym w szczególności zgody Komisji Nadzoru Finansowego na Połączenie.

Z Dniem Połączenia akcjonariusze Banku staną się akcjonariuszami Idea Banku. Połączony bank będzie działał pod firmą „Getin Noble Bank S.A.” Strategia dla połączonego banku zakłada kontynuację działalności dotychczas prowadzonej przez Bank.

Przewiduje się, iż Połączenie zostanie rozliczone z zastosowaniem metody łączenia udziałów. Z punktu widzenia rachunkowości, odmiennie niż ma to miejsce w przypadku prawnego aspektu planowanej transakcji, połączenie Banków nie będzie skutkowało zakończeniem działalności gospodarczej przez Bank jako spółki przejmowanej. Ponadto strategia dla połączonego Banku zakłada kontynuację działalności prowadzonej dotychczas przez banki w niezmiennym istotnie zakresie.

Pozyskanie inwestora finansowego

Równocześnie z procesem połączenia Bank w porozumieniu z Idea Bankiem podjął decyzję o rozpoczęciu działań, mających na celu pozyskanie inwestora finansowego, który dokapitalizowałby Bank lub alternatywnie bank powstały w wyniku połączenia Banku z Idea Bankiem. W wyniku skierowania przez doradcę zaproszeń do rozpoczęcia rokowań do wstępnie wyselekcjonowanej grupy funduszy typu private equity mających doświadczenie w inwestowaniu w instytucje finansowe aktualnie dopuszczono wybrane fundusze private equity do procesu due diligence od dnia 4 lutego 2019 roku. Po opublikowaniu sprawozdania finansowego za 2018 rok Bank oczekuje rozpoczęcia negocjacji term-sheetu transakcji z funduszami.

4) Kredyty walutowe

Bank, posiadając nadal istotny portfel kredytów w walutach obcych, jest narażony na potencjalne wprowadzenie ustawowych regulacji związanych z restrukturyzacją walutowych kredytów hipotecznych, co może negatywnie wpłynąć na sytuację finansową Banku.

Aktualnie w Sejmie złożone są cztery projekty ustaw związane z restrukturyzacją walutowych kredytów hipotecznych:

- a) poselski projekt ustawy o restrukturyzacji kredytów denominowanych lub indeksowanych do waluty innej niż waluta polska oraz o wprowadzeniu zakazu udzielania takich kredytów,
- b) prezydencki projekt ustawy o zasadach zwrotu niektórych należności wynikających z umów kredytu i pożyczki,
- c) poselski projekt ustawy o szczególnych zasadach restrukturyzacji walutowych kredytów mieszkaniowych w związku ze zmianą kursu walut obcych do waluty polskiej,
- d) prezydencki projekt ustawy o zmianie ustawy o wsparciu kredytobiorców znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej, którzy zaciągnęli kredyt mieszkaniowy oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych.

W styczniu 2019 roku sejmowa Podkomisja przegłosowała projekt prezydencki, przewidujący zmiany w Funduszu Wsparcia Kredytobiorców i powołanie Funduszu Restrukturyzacyjnego, tzw. konwersji. Według obecnej propozycji ustawa ma zacząć obowiązywać od 1 lipca 2019 roku.

Projekt ustawy został skierowany do Komisji Finansów. Zgodnie z aktualnym brzmieniem projektu ustawy banki znajdujące się w postępowaniu naprawczym wyłączono z udziału w Funduszu Restrukturyzacji/ Konwersji.

Na dzień sporządzenia niniejszej informacji nie ma możliwości określenia względnego prawdopodobieństwa uchwalenia nowych przepisów ani realnie ich ostatecznego kształtu. Istnieje wiele przesłanek obniżających prawdopodobieństwa ostatecznego uchwalenia nowej legislacji. W związku z powyższym Bank nie jest w stanie dokonać wiarygodnego oszacowania potencjalnego wpływu zmiany przepisów na współczynniki kapitałowe, sytuację finansową i wyniki Banku.

4.3. Podmiot uprawniony do badania sprawozdania finansowego

Podmiotem uprawnionym do przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego Banku jest Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k. z siedzibą w Warszawie.

4.4. Identyfikacja skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Bank sporządził również skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Getin Noble Bank S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku obejmujące Getin Noble Bank S.A. oraz jego jednostki zależne i stowarzyszone – zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez UE, które zostało podpisane przez Zarząd Banku w dniu 24 kwietnia 2019 roku.

4.5. Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdawcza

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w polskich złotych (zł), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach złotych (tys. zł). Polski złoty jest walutą funkcjonalną Banku oraz walutą sprawozdawczą sprawozdania finansowego.

4.6. Zmiany w stosowanych standardach i interpretacjach

Zmiany do istniejących standardów zastosowane po raz pierwszy w sprawozdaniu finansowym Banku za 2018 rok

Zasady (polityki) rachunkowości zastosowane do sporządzenia sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu sprawozdania finansowego Banku za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku, za wyjątkiem zastosowania następujących nowych standardów, zmian do istniejących standardów i interpretacji obowiązujących dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2018 roku:

- MSSF 9 Instrumenty finansowe – zatwierdzony w UE w dniu 22 listopada 2016 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- MSSF 15 Przychody z umów z klientami oraz zmiany do MSSF 15 Data wejścia w życie MSSF 15 – zatwierdzony w UE w dniu 22 września 2016 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSSF 4 Umowy ubezpieczeniowe – Zastosowanie MSSF 9 Instrumenty Finansowe wraz z MSSF 4 Umowy ubezpieczeniowe – zatwierdzone w UE w dniu 3 listopada 2017 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- Wyjaśnienia do MSSF 15 Przychody z umów z klientami – zatwierdzone w UE w dniu 31 października 2017 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2014-2016 – zatwierdzone w UE w dniu 7 lutego 2018 roku (zmiany do MSSF 1 i MSR 28 obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSSF 2 Płatności na bazie akcji – Klasyfikacja i wycena transakcji płatności na bazie akcji – zatwierdzony w UE w dniu 26 lutego 2018 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 40 Nieruchomości inwestycyjne – Przeniesienia nieruchomości inwestycyjnych – zatwierdzone w UE w dniu 14 marca 2018 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- KIMSF 22 Transakcje w walucie obcej i płatności zaliczkowe – zatwierdzona w UE w dniu 28 marca 2018 roku (obowiązująca w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie).

MSSF 15 Przychody z umów z klientami

Nowy standard został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w dniu 28 maja 2014 roku, zatwierdzony w Unii Europejskiej w dniu 22 września 2016 roku i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie.

MSSF 15 zastąpił wszystkie dotychczas funkcjonujące regulacje i interpretacje w zakresie rozpoznawania przychodów. Zasady przewidziane w MSSF 15 dotyczą wszystkich umów skutkujących przychodami z wyłączeniem: umów leasingowych objętych MSR 17 *Leasing*, umów ubezpieczeniowych objętych MSSF 4 *Umowy ubezpieczeniowe*, instrumentów finansowych i innych praw lub zobowiązań umownych objętych MSSF 9 *Instrumenty finansowe*, MSSF 10 *Skonsolidowane sprawozdania*

finansowe, MSSF 11 Wspólne ustalenia umowne, MSR 27 Jednostkowe sprawozdania finansowe, MSR 28 Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach.

Podstawową zasadą nowego standardu jest ujmowanie przychodów w taki sposób, aby wskazać transfer towarów lub usług na rzecz klientów w takiej kwocie, która odzwierciedla wysokość wynagrodzenia (tj. płatność), którego Bank spodziewa się w zamian za te towary lub usługi.

Głównym kryterium ujęcia przychodów nie jest już moment przeniesienia „ryzyka i korzyści” zgodnie z MSR 18, lecz moment wypełnienia zobowiązania do wykonania świadczenia, co następuje z chwilą przeniesienia kontroli. Decyduje on o ujęciu przychodu zgodnie z MSSF 15. Oczekuje się jednak, że moment ten, w większości przypadków pokrywa się z momentem przeniesienia ryzyka i korzyści w rozumieniu MSR 18.

Wszelkie towary lub usługi sprzedawane w pakietach, które da się wyodrębnić w świetle zawartej z klientem umowy, należy ujmować oddzielnie. Ponadto wszelkie upusty i rabaty dotyczące ceny transakcyjnej należy co do zasady alokować do poszczególnych elementów pakietu. W przypadku, gdy wysokość przychodu jest zmienna, kwoty zmienne są zaliczane do przychodów, o ile istnieje duże prawdopodobieństwo, że w przyszłości nie nastąpi odwrócenie ujęcia przychodu w wyniku przeszacowania wartości. Ponadto, zgodnie z MSSF 15 koszty poniesione w celu pozyskania i zabezpieczenia kontraktu z klientem należy aktywować i rozliczać w czasie przez okres konsumowania korzyści z tego kontraktu.

Nowe zasady będą stosowane przy wykorzystaniu modelu pięciu kroków:

1. Identyfikacja umowy z klientem,
2. Identyfikacja zobowiązań do wykonania świadczenia wynikającego z umowy,
3. Ustalenie ceny transakcyjnej,
4. Przypisanie ceny transakcyjnej do zobowiązań do wykonania świadczenia,
5. Ujęcie przychodu w momencie realizacji zobowiązania do wykonania świadczenia.

Bank przeprowadził analizę wpływu wdrożenia MSSF 15 na sposób ujmowania przychodów z umów z klientami. Pierwsza faza prac dotyczyła analizy różnic pomiędzy MSSF 15 a dotychczas obowiązującymi zasadami w obszarze ujmowania przychodów. Rozważono następujące obszary pod kątem wystąpienia potencjalnych różnic w związku z wdrożeniem przepisów nowego standardu:

- identyfikacja odrębnych dóbr oraz usług w ramach umowy z klientem, tj. poziom agregacji elementów przyrzeczonych w umowie,
- sposób alokacji wynagrodzenia z tytułu umowy do różnych dóbr oraz usług zidentyfikowanych w ramach umowy,
- decyzja: ujmowanie przychodu w czasie albo ujmowanie przychodu w określonym momencie (punkcie czasu),
- sposób pomiaru stopnia wykonania prac w przypadku przychodu ujmowanego w czasie,
- ocena wpływu wartości pieniądza w czasie na podstawie zapisów umownych,
- wpływ na sposób ujmowania przychodu w przypadku modyfikacji umowy,
- sposób uwzględnienia tzw. wynagrodzenia zmiennego, np. kar umownych w ujęciu przychodu z tytułu umowy,
- kapitalizacja kosztów związanych z umową.

W następnym kroku Bank zidentyfikował rodzaje uzyskiwanych przychodów, które co do zasady powinny być rozpoznawane zgodnie z MSSF 15:

- wynagrodzenie z tytułu umów, w których Bank jest pośrednikiem (sprzedaż produktów inwestycyjnych i ubezpieczeniowych),
- dodatkowe wynagrodzenie wypłacane przez organizacje rozliczeniowe/ kartowe dotyczące działań marketingowych i promocyjnych,
- przychody ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych, w tym nieruchomości przejętych za długi,
- prowizje z tyt. kredytów i pożyczek, za karty kredytowe i prowadzenie rachunków bankowych w odniesieniu do opłat i prowizji, które nie są częścią efektywnej stopy procentowej,
- przychody z działalności maklerskiej.

Z uwagi na fakt, iż Bank oferuje przede wszystkim instrumenty finansowe w postaci kredytów i pożyczek, od których przychód jest rozpoznawany na podstawie efektywnej stopy procentowej – wpływ wdrożenia MSSF 15 nie jest istotny z punktu widzenia zapewnienia jasnego i rzetelnego obrazu sytuacji majątkowo-finansowej oraz wyniku finansowego Banku.

MSSF 9 Instrumenty finansowe

Komisja Europejska Rozporządzeniem nr 2016/2067 z dnia 22 listopada 2016 roku zatwierdziła Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej nr 9 *Instrumenty Finansowe* (MSSF 9) w wersji opublikowanej przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w dniu 24 lipca 2014 roku, który zastąpi istniejący standard MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena*. MSSF 9 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku.

Nowy standard wprowadza zmiany zasad klasyfikacji i wyceny aktywów finansowych, model utraty wartości instrumentów finansowych oparty na koncepcji "straty oczekiwanej" oraz nowe podejście do rachunkowości zabezpieczeń.

Klasyfikacja i wycena instrumentów finansowych

Według wymogów MSSF 9, klasyfikacja dłużnych aktywów finansowych odbywa się w momencie początkowego ujęcia składnika aktywów w bilansie i zależy od:

- modelu biznesowego w zakresie zarządzania aktywami finansowymi, który określany jest na poziomie odzwierciedlającym sposób, w jaki zarządza się łącznie grupami aktywów finansowych, aby zrealizować określony cel biznesowy oraz
- charakterystyki umownych przepływów pieniężnych, tj. od tego, czy umowne przepływy pieniężne stanowią wyłącznie spłatę kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty (tzw. kryterium SPPI – ang. *solely payments of principal and interest*).

W zależności od modelu biznesowego Banku, dłużne aktywa finansowe mogą zostać zaklasyfikowane jako:

- utrzymywane w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy (wyceniane w zamortyzowanym koszcie, jeśli spełniają warunki SPPI),
- utrzymywane w celu uzyskiwania umownych przepływów pieniężnych lub w celu sprzedaży (wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody, jeśli spełniają warunki SPPI),
- zarządzane w celu realizowania przepływów pieniężnych poprzez sprzedaż aktywów oraz inne (wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy).

Aktywa finansowe podlegają przeklasyfikowaniu wtedy i tylko wtedy, gdy Bank zmienia model biznesowy w zakresie zarządzania aktywami finansowymi. W takim przypadku Bank dokonuje przeklasyfikowania wszystkich aktywów finansowych, na które zmiana ta miała wpływ.

Bank może w momencie początkowego ujęcia dokonać nieodwołalnego wyboru odnośnie do określonych inwestycji w instrumenty kapitałowe, które w przeciwnym razie byłyby wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy, aby ujmować późniejsze zmiany wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Dywidendy wynikające z takiej inwestycji ujmuje się w wyniku finansowym.

Klasyfikacja instrumentów pochodnych nie uległa zmianie po wejściu w życie MSSF 9, wyceniane są nadal do wartości godziwej przez wynik finansowy.

Bank przeprowadził analizę aktywów finansowych pod kątem spełnienia warunków testu charakterystyk przepływów pieniężnych oraz przypisania ich do odpowiedniego modelu biznesowego w celu właściwej klasyfikacji instrumentów finansowych zgodnie z MSSF 9. Wprowadzone zmiany w klasyfikacji i wycenie instrumentów finansowych dotyczą następujących składników aktywów:

- Kredyty i pożyczki udzielone klientom – portfel kredytów stokowych, których kontraktowe przepływy pieniężne nie stanowią jedynie spłat kapitału i odsetek od niespłaconego kapitału został zaklasyfikowany jako wyceniany do wartości godziwej przez wynik finansowy. Pozostałe kredyty i pożyczki udzielone klientom są utrzymywane w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy i spełniają kryteria SPPI, dlatego nadal są wyceniane według zamortyzowanego kosztu.
- Bank dokonał oceny modelu biznesowego dla obligacji korporacyjnych, które zgodnie z MSR 39 były klasyfikowane jako dostępne do sprzedaży i wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody i stwierdził, że portfel ten spełnia kryteria modelu biznesowego, którego celem jest otrzymywanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy. W związku z tym oraz spełnieniem kryteriów SPPI zgodnie z MSSF 9 te obligacje korporacyjne zostały sklasyfikowane jako wyceniane według zamortyzowanego kosztu.
- Instrumenty kapitałowe, które zgodnie z MSR 39 były klasyfikowane jako dostępne do sprzedaży i wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody, zostały nieodwołalnie wyznaczone zgodnie z MSSF 9 do wyceny według wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Zmiany wartości godziwej tych papierów wartościowych nie będą przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat w momencie ich zbycia.
- Portfel wierzytelności, który zgodnie z MSR 39 był klasyfikowany jako dostępny do sprzedaży i wyceniany według wartości godziwej przez inne całkowite dochody, został zgodnie z MSSF 9 sklasyfikowany jako wyceniany do wartości godziwej przez wynik finansowy.

Zastosowanie nowego standardu nie miało wpływu na zasady klasyfikacji i wyceny zobowiązań finansowych.

Rachunkowość zabezpieczeń

Bank skorzystał z wyboru, jaki daje MSSF 9 i kontynuuje stosowanie zasad rachunkowości zabezpieczeń zgodnych z MSR 39. W związku z tym, w zakresie rachunkowości zabezpieczeń, wejście w życie MSSF 9 nie miało wpływu na sytuację finansową Banku.

Dane porównawcze

Zgodnie z zapisami MSSF 9 Bank postanowił nie przekształcać danych porównywalnych dla okresów wcześniejszych w odniesieniu do zmian dotyczących klasyfikacji i wyceny oraz utraty wartości, a różnice w wartości bilansowej składników aktywów wynikające z zastosowania MSSF 9 zostały ujęte jako element niepodzielonego wyniku z lat ubiegłych w kapitale własnym na dzień 1 stycznia 2018 roku.

W tabeli poniżej przedstawiono wpływ wdrożenia MSSF 9 na klasyfikację i wartość aktywów finansowych i zobowiązań finansowych na dzień 1 stycznia 2018 roku.

	Kategoria wyceny wg MSR 39	Kategoria wyceny wg MSSF 9	Wartość bilansowa wg MSR 39 na 31.12.2017 tys. zł	Zmiana z tytułu		Wartość bilansowa wg MSSF 9 na 01.01.2018 tys. zł
				reklasyfikacji tys. zł	aktualizacji wyceny/ odpis tys. zł	
AKTYWA						
Kasa, środki w Banku Centralnym	Zamortyzowany koszt	Zamortyzowany koszt	3 341 591	-	-	3 341 591
Należności od banków i instytucji finansowych	Zamortyzowany koszt	Zamortyzowany koszt	293 214	-	(526)	292 688
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	Wartość godziwa przez wynik	Wartość godziwa przez wynik	158 491	-	-	158 491
Pochodne instrumenty finansowe	Wartość godziwa przez wynik	Wartość godziwa przez wynik	576 403	-	-	576 403
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	Zamortyzowany koszt	Zamortyzowany koszt	42 705 351	66 229	(1 174 778)	41 596 802
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	Zamortyzowany koszt	Wartość godziwa przez wynik	1 036 069	(12 010)	20 019	1 044 078
Pozostałe instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	Wartość godziwa przez inne całkowite dochody	Wartość godziwa przez inne całkowite dochody	7 546 268	-	-	7 546 268
Pozostałe instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	Wartość godziwa przez inne całkowite dochody	Zamortyzowany koszt	380 454	53 397	(7 973)	425 878
Pozostałe instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	Wartość godziwa przez inne całkowite dochody	Wartość godziwa przez wynik	6 012	-	-	6 012
Pozostałe instrumenty finansowe utrzymywane do terminu	Zamortyzowany koszt	Wartość godziwa przez wynik	150 949	1 883	-	152 832
Pozostałe instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	Zamortyzowany koszt	Zamortyzowany koszt	1 673 589	-	(27 351)	1 646 238
Inne aktywa	Zamortyzowany koszt	Zamortyzowany koszt	405 060	-	(30 949)	374 111
Razem aktywa			58 273 451	109 499	(1 221 558)	57 161 392
ZOBOWIĄZANIA						
Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	Zamortyzowany koszt	Zamortyzowany koszt	1 848 166	-	-	1 848 166
Pochodne instrumenty finansowe	Wartość godziwa przez wynik	Wartość godziwa przez wynik	244 892	4 264	-	249 156
Zobowiązania wobec klientów	Zamortyzowany koszt	Zamortyzowany koszt	48 710 831	-	-	48 710 831
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	Zamortyzowany koszt	Zamortyzowany koszt	2 670 080	-	-	2 670 080
Rezerwy	Zgodnie z MSR 37	Zgodnie z MSSF 9	20 274	-	29 651	49 925
Razem zobowiązania			53 494 243	4 264	29 651	53 528 158

Łączny wpływ wdrożenia MSSF 9 na kapitały własne Banku wyniósł -974,4 mln zł, z czego najistotniejszą pozycję stanowił wzrost wartości odpisów na aktywa finansowe i zobowiązania pozabilansowe -1 251,2 mln zł netto.

Wzrost poziomu odpisów jest związany z wieloma czynnikami, w tym z:

- wprowadzeniem nowej definicji default,
- w Koszyku 1 – wydłużeniem obecnie stosowanych LIP do 12 miesięcy,
- w Koszyku 2 – rozpoznawaniem ekspozycji ze znaczącym wzrostem ryzyka i przejściem z okresu identyfikacji straty LIP na okres lifetime,
- w Koszyku 3 – modyfikacją obecnie stosowanych metodyk szacowania LGD.

Pozostałe zmiany są związane z przeklasyfikowaniem portfeli aktywów finansowych, ujęciem odsetek nieregularnych w wartości bilansowej oraz ujęciem korekty z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta (CVA, DVA). Bank ujął też aktywa z tytułu podatku dochodowego w kwocie 171,6 mln zł.

Bank dokonał też bezpośredniego obniżenia wartości bilansowej brutto składników aktywów finansowych dla których w wyniku przeprowadzonej analizy odzyskiwalności stwierdzono brak uzasadnionych perspektyw na odzyskanie danego składnika aktywów finansowych w całości lub w części.

Na dzień 1 stycznia 2018 roku Bank dokonał analizy portfela należności kredytowych i stwierdził brak uzasadnionych perspektyw na odzyskanie należności z tytułu debetów w rachunku bieżącym, dla których opóźnienie w spłacie przekracza 90 dni. Niska wartość pojedynczego kontraktu uzasadnia brak prowadzenia skutecznych działań windykacyjnych w stosunku do tej grupy klientów. Dane historyczne wskazują że poziom odzyskiwalności tych należności jest nieistotny. W związku z powyższymi przesłankami Bank dokonał na dzień 1 stycznia 2018 roku odpisu wartości bilansowej brutto należności z tytułu debetu w rachunku bieżącym w pełnej wysokości, tj. w kwocie 50.921 tys. zł. Odpisanie stanowiło zdarzenie prowadzące do zaprzestania ujmowania w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Wpływ MSSF 9 na adekwatność kapitałową

W dniu 27 grudnia 2017 roku zostało opublikowane Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2395 zmieniające rozporządzenie (UE) 575/2013 w odniesieniu do możliwych zastosowań rozwiązań przejściowych dotyczących złagodzenia wpływu wprowadzenia MSSF 9 na fundusze własne oraz dotyczących traktowania jako duże ekspozycje niektórych ekspozycji wobec podmiotów sektora publicznego denominowanych w walucie krajowej dowolnego państwa członkowskiego.

Rozporządzenie daje możliwość uwzględnienia przez Bank w swoim kapitale podstawowym Tier 1 pewnej części zwiększonych rezerw na oczekiwane straty kredytowe w okresie przejściowym tj. od 1 stycznia 2018 do 31 grudnia 2022 roku z tytułu pierwszego zastosowania MSSF 9, jeżeli bilans otwarcia na dzień zastosowania odzwierciedla spadek kapitału podstawowego Tier 1 w wyniku zwiększonych rezerw na oczekiwane straty łącznie z odpisem na oczekiwane straty w całym okresie z tytułu aktywów finansowych dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe w porównaniu z bilansem zamknięcia na dzień poprzedni.

Zarząd Banku podjął decyzję o zastosowaniu ulg w okresie przejściowym i zgodnie z zapisami Rozporządzenia poinformował o tym Komisję Nadzoru Finansowego.

Standardy i interpretacje, które zostały już opublikowane i zatwierdzone przez UE, ale jeszcze nie weszły w życie

Na dzień 24 kwietnia 2019 roku następujące nowe standardy, interpretacje oraz zmiany do standardów zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) i zatwierdzone do stosowania w UE, ale nie weszły jeszcze w życie:

- MSSF 16 *Leasing* – zatwierdzony w UE w dniu 31 października 2017 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSSF 9 *Instrumenty finansowe* – Wcześniejsze spłaty z ujemną rekompensatą – zatwierdzone w UE w dniu 22 marca 2018 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),
- KIMSF 23 *Niepewność związana z ujmowaniem podatku dochodowego*, zatwierdzona w UE w dniu 23 października 2018 roku (obowiązuje w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),

- Zmiany do MSR 28 *Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach* – Udziały długoterminowe w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach – zatwierdzone w UE w dniu 8 lutego 2019 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 19 *Świadczenia pracownicze* – Zmiany Programu, Ograniczenia lub Rozliczenia - zatwierdzone w UE w dniu 13 marca 2019 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),
- *Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2015-2017* – zatwierdzone w UE w dniu 14 marca 2019 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie).

W okresie objętym sprawozdaniem finansowym Bank nie zdecydował się na wcześniejsze zastosowanie powyższych nowych standardów, interpretacji i zmian do standardów.

MSSF 16 Leasing

Komisja Europejska Rozporządzeniem nr 2017/1986 z dnia 31 października 2017 roku zatwierdziła Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej nr 16 *Leasing* (MSSF 16) w wersji opublikowanej przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w dniu 13 stycznia 2016 roku, który zastąpił istniejący standard MSR 17 *Leasing*. MSSF 16 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku.

Nowy standard wprowadza zmienione zasady ujmowania leasingu. Główną zmianą dla leasingobiorcy jest wyeliminowanie klasyfikacji leasingu na leasing operacyjny i leasing finansowy, a zamiast tego wprowadzenie jednego modelu księgowego leasingu. Zastosowanie nowego standardu będzie miało wpływ na ujmowanie, prezentację, wycenę oraz ujawnienia aktywów będących przedmiotem leasingu operacyjnego oraz odpowiadających im zobowiązań w sprawozdaniu finansowym Banku jako leasingobiorcy.

Bank ujmuje składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania wraz z odpowiednim zobowiązaniem leasingowym ustalonym w wysokości zdyskontowanych przyszłych płatności w okresie trwania leasingu. W rachunku zysków i strat Bank ujmuje koszty amortyzacji składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania przedmiotu leasingu oraz koszty odsetek z tytułu zobowiązania leasingowego (zgodnie z MSR 17 opłaty leasingowe związane z wykorzystaniem aktywów będących przedmiotem leasingu ujęte były w kosztach działania jako koszty najmu i dzierżawy). Wycena zobowiązania z tytułu leasingu jest okresowo rozliczana z płatnościami leasingowymi. Aktywa z tytułu prawa do użytkowania są amortyzowane liniowo, natomiast zobowiązania z tytułu umów leasingowych rozliczane efektywną stopą procentową.

Bank skorzystał z podejścia uproszczonego przewidzianego w standardzie dla leasingów krótkoterminowych (w tym dla umów, których pozostały okres leasingu na dzień 1 stycznia 2019 roku jest krótszy niż 12 miesięcy) oraz leasingów aktywów o niskiej wartości. W przypadku tych umów Bank ujmuje opłaty leasingowe jako koszty metodą liniową w trakcie okresu leasingu.

Zastosowanie MSSF 16 wymaga od Banku analizy danych oraz dokonania szacunków i wyliczeń, które mają wpływ na wycenę zobowiązań leasingowych oraz wycenę aktywa z tytułu prawa do użytkowania. Obejmują one m. in. dokonanie oceny czy umowa zawiera leasing zgodnie z MSSF 16 oraz ustalenie okresu jej obowiązywania. Wartość bieżąca zapłaty leasingowej ustalana jest przy zastosowaniu krańcowej stopy procentowej leasingobiorcy, z uwzględnieniem walut w jakich denominowane są umowy leasingowe oraz okresów zapadalności umów.

Przy ustaleniu okresu leasingu Bank uwzględnia opcję przedłużenia, jeżeli jest zawarta w umowie i w ocenie Banku skorzystanie z tej opcji jest prawdopodobne. W przypadku umów zawartych na czas nieokreślony Bank ocenia, czy występują istotne koszty wyjścia z umowy. Jeżeli takie koszty nie występują, jako okres leasingu ustalany jest okres

wypowiedzenia zawarty w umowie. W przypadku, gdy występują istotne koszty wyjścia z umowy, Bank dokonuje szacunku okresu użytkowania składnika aktywów, który stanowi przedmiot leasingu.

Bank dokonał wdrożenia MSSF 16 przy zastosowaniu podejścia retrospektywnego zmodyfikowanego ze skumulowanym wpływem na dzień 1 stycznia 2019 roku, bez przekształcania danych porównawczych. Na dzień pierwszego zastosowania Bank rozpoznał zobowiązanie z tytułu leasingu w kwocie 141 170 tys. zł wycenione w wartości bieżącej pozostałych opłat leasingowych, zdyskontowanych poprzez zastosowanie krańcowych stóp procentowych Banku oraz ujął składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania wyceniony w kwocie równej zobowiązaniu z tytułu leasingu.

Nowe standardy oraz zmiany do istniejących standardów wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR), ale jeszcze niezatwierdzone do stosowania w UE

MSSF w kształcie zatwierdzonym przez UE nie różnią się obecnie w znaczący sposób od regulacji wydanych przez RMSR, z wyjątkiem poniższych nowych standardów oraz zmian do standardów, które według stanu na dzień 24 kwietnia 2019 roku nie zostały jeszcze zatwierdzone do stosowania w UE (poniższe daty wejścia w życie odnoszą się do standardów w wersji pełnej):

- MSSF 14 *Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe* – obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie; Komisja Europejska postanowiła nie rozpoczynać procesu zatwierdzania tego tymczasowego standardu do stosowania na terenie UE do czasu wydania jego ostatecznej wersji,
- MSSF 17 *Umowy ubezpieczeniowe* – obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2021 roku lub po tej dacie,
- Zmiany do MSSF 10 *Skonsolidowane sprawozdania finansowe* oraz MSR 28 *Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach* – Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem oraz późniejsze zmiany; prace prowadzące do zatwierdzenia niniejszych zmian zostały przez UE odłożone bezterminowo,
- Zmiany do *Odniesień do Założeń Konceptyjnych zawartych w Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej*; obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2020 roku lub po tej dacie,
- Zmiany do MSSF 3 *Połączenia jednostek gospodarczych* – obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2020 roku lub po tej dacie,
- Zmiany do MSR 1 *Prezentacja sprawozdań finansowych* i MSR 8 *Zasady (polityka) rachunkowości*, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów – Definicja istotności; obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2020 roku lub po tej dacie.

Daty wejścia w życie są datami wynikającymi z treści standardów ogłoszonych przez Radę ds. Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej. Daty stosowania standardów w UE mogą różnić się od dat stosowania wynikających z treści standardów i są ogłaszane w momencie zatwierdzenia do stosowania przez UE.

Według szacunków Banku, wyżej wymienione nowe standardy, zmiany do istniejących standardów nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby zastosowane przez Bank na dzień bilansowy.

Zmiana metody wyceny aktywów przejętych za długi

W 2018 roku Bank dokonał zmiany metody wyceny aktywów przejętych za długi. W latach poprzednich dla tych aktywów Bank stosował model wartości godziwej dla nieruchomości inwestycyjnych, od tego roku obrotowego aktywa te wycenia się w koszcie lub wartości netto możliwej do uzyskania, zależnie od tego, która z kwot jest niższa. Wartość netto możliwa do

uzyskania jest to szacunkowa cena sprzedaży pomniejszona o koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku. Zmieniona została także prezentacja w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, w którym te aktywa zostały wyodrębnione jako osobna pozycja. Zasadniczo aktywa przejęte za długi są przeznaczone do sprzedaży, dlatego zdaniem Banku, zmiana modelu wyceny uczyniła prezentację tych aktywów w sprawozdaniach finansowych Banku bardziej wiarygodną i przydatną.

W związku z dokonaną zmianą przekształcono dane porównawcze za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku prezentowane w niniejszym sprawozdaniu finansowym (nota II.4.8). Zmiana dotyczy wydzielenia wartości bilansowej netto tych aktywów do osobnej linii w sprawozdaniu z sytuacji finansowej i odwrócenia zysku z wyceny do wartości godziwej nieruchomości w latach ubiegłych.

Zmiany ujęcia aktywów na dzień 1 stycznia 2018 roku

Kapitalizowane koszty sprzedaży rachunków i depozytów

W 2018 roku Bank dokonał zmiany sposobu ujęcia kosztów ponoszonych za sprzedaż rachunków bankowych i produktów oszczędnościowych. Dotychczas Bank traktował umowę rachunku bankowego i produktu oszczędnościowego jako umowę na świadczenie usług i odraczał w czasie ponoszone koszty sprzedaży prowadzące do zawarcia tego typu umów, rozliczając je przez przewidywany okres ekonomicznego życia rachunków bankowych lub produktów oszczędnościowych, mając na uwadze między innymi stosowanie zasady współmierności przychodów i kosztów. W większości przypadków, okres ten był ustalany w oparciu o zachowywanie się w przeszłości homogenicznych produktów. W związku z aktualnie obserwowanymi praktykami rynkowymi w zakresie odraczania kosztów sprzedaży umów rachunków bankowych i produktów oszczędnościowych oraz interpretacjami do obowiązujących MSR/MSSF, Bank dokonał korekty sposobu ujmowania kosztów sprzedaży rachunków bankowych i produktów oszczędnościowych rozliczając je jednorazowo. Na dzień 1 stycznia 2018 roku Bank w kapitale własnym ujął korektę w kwocie 43 361 tys. zł z tytułu zmiany sposobu rozpoznawania tych kosztów.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego związane z inwestycją w jednostkach zależnych

W związku z ujmowaniem odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości inwestycji w jednostkach zależnych Property FIZAN i OFWD NSFIZ, powstały ujemne różnice przejściowe pomiędzy wartością bilansową inwestycji a ich wartością podatkową, w odniesieniu do których Bank ujmował aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Zgodnie z MSR 12 *Podatek dochodowy* Bank dokonał ponownej oceny ujętych aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego pod kątem prawdopodobieństwa, czy przyszły dochód do opodatkowania pozwoli na zrealizowanie ujemnych różnic przejściowych oraz czy różnice przejściowe odwrócą się w dającej się przewidzieć przyszłości.

W związku z tym, że w perspektywie najbliższej przyszłości, Bank nie planuje umorzyć posiadanych certyfikatów inwestycyjnych funduszy Property i OFWD, a tym samym nie odwrócą się różnice przejściowe, Bank zaprzestał rozpoznawania aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego od wyceny tych inwestycji. Na dzień 1 stycznia 2018 roku Bank ujął w kapitale własnym kwotę 26 332 tys. zł z tytułu korekty rozpoznanej na ten dzień składnika aktywów z tytułu podatku odroczonego od wyceny certyfikatów Property FIZAN i OFWD NSFIZ.

4.7. Połączenie Getin Noble Banku S.A. z BPI Bankiem Polskich Inwestycji S.A.

W dniu 22 marca 2018 roku Zarząd Getin Noble Banku S.A. podjął uchwałę o rozpoczęciu działań zmierzających do przygotowania i przeprowadzenia procesu połączenia BPI Banku Polskich Inwestycji S.A. („BPI”) z GNB w drodze przeniesienia całego majątku spółki przejmowanej (BPI) na spółkę przejmującą (GNB). W dniu 12 czerwca 2018 roku Komisja Nadzoru Finansowego wydała zezwolenie na podstawie art. 124 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe na połączenie Banku jako banku przejmującego z BPI Bankiem Polskich Inwestycji S.A. jako bankiem przejmowanym. Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego z dniem 1 sierpnia 2018 roku

dokonał wpisu połączenia Banku ze spółką zależną BPI Bankiem Polskich Inwestycji S.A. w trybie art. 492 § 1 pkt 1 w zw. z art. 516 § 6 KSH poprzez przeniesienie całego majątku Banku BPI na Getin Noble Bank S.A. (połączenie przez przejęcie) bez podwyższania kapitału zakładowego. Z dniem wpisu połączenia do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego GNB wstąpił we wszystkie prawa i obowiązki BPI, który został wykreślony z rejestru przedsiębiorców.

Połączenie Getin Noble Banku S.A. z jednostką zależną BPI Bankiem Polskich Inwestycji S.A. jest transakcją połączenia jednostek gospodarczych znajdujących się pod wspólną kontrolą, dla której Bank przyjął metodę łączenia udziałów jako politykę rachunkowości (opisaną w nocie II.4.24).

W związku z tym, że połączenie nastąpiło w drodze przejęcia spółki zależnej przez spółkę dominującą (Getin Noble Bank S.A. był jedynym akcjonariuszem BPI Banku Polskich Inwestycji S.A., posiadającym 100% udziału w kapitale zakładowym i w głosach na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy Spółki Przejmowanej), Bank w jednostkowym sprawozdaniu finansowym dokonał wyboru polityki rachunkowości dotyczącej sposobu prezentacji danych porównywalnych w taki sposób, jakby te spółki były połączone od zawsze.

Dokonano przekształcenia danych porównywalnych za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku prezentowanych w niniejszym sprawozdaniu finansowym (opisanych w nocie II.4.8). Do danych z rachunku zysków i strat oraz sprawozdania z sytuacji finansowej Getin Noble Banku S.A. włączono dane BPI Banku Polskich Inwestycji S.A. tak, jak były one wykazywane w skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych Grupy Kapitałowej Getin Noble Bank S.A. (po odpowiednich wyłączeniach), przy czym:

1. zysk z okazynego nabycia BPI Banku Polskich Inwestycji S.A. przez Getin Noble Bank S.A. został wykazany w wartości ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Getin Noble Bank S.A. za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2013 roku i ujęty w kapitale zapasowym,
2. kapitał zakładowy BPI został wyeliminowany w korespondencji z inwestycją w jednostkę zależną BPI,
3. różnica powstała z rozliczenia połączenia została ujęta w kapitale zapasowym.

4.8. Przekształcenie danych porównawczych

Łączny wpływ zmian z tytułu zmiany metody wyceny (opisanych w pkt II.4.6) oraz połączenia Getin Noble Bank S.A. oraz BPI Bank Polskich Inwestycji S.A. (opisanych w pkt II.4.7) na dane porównywalne na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017 roku został przedstawiony poniżej:

GETIN NOBLE BANK S.A. Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(dane w tys. zł)

Rachunek zysków i strat za okres 01.01.2017-31.12.2017	Getin Noble Bank S.A.	BPI Bank Polskich Inwestycji S.A.	Korekty dotyczące połączenia banków	Zmiana prezentacji odsetek, prowizji i opłat, kosztów oper.	Zmiana metody wyceny aktywów przejętych za długi	Przekształcone dane porównawcze
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
DZIAŁALNOŚĆ KONTYNUOWANA						
Przychody z tytułu odsetek	2 589 444	12 198	160	-	-	2 601 802
Koszty z tytułu odsetek	(1 315 921)	(7 120)	360	(6 858)	-	(1 329 539)
Wynik z tytułu odsetek	1 273 523	5 078	520	(6 858)	-	1 272 263
Przychody z tytułu prowizji i opłat	246 909	2 135	(2 135)	-	-	246 909
Koszty z tytułu prowizji i opłat	(150 163)	(45)	1 615	(5 551)	-	(154 144)
Wynik z tytułu prowizji i opłat	96 746	2 090	(520)	(5 551)	-	92 765
Przychody z tytułu dywidend	42 834	-	-	-	-	42 834
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany	19 003	(2)	-	-	-	19 001
Wynik na pozostałych instrumentach finansowych	7 325	-	-	-	-	7 325
Wynik na inwestycjach w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach	120 987	-	-	-	-	120 987
Pozostałe przychody operacyjne	39 637	1 102	(238)	-	-	40 501
Pozostałe koszty operacyjne	(132 434)	(4 883)	-	12 409	1 282	(123 626)
Wynik z tytułu pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych	(92 797)	(3 781)	(238)	12 409	1 282	(83 125)
Koszty działania	(840 844)	(6 129)	238	-	-	(846 735)
Wynik z odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości aktywów finansowych i rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	(1 090 025)	50	-	-	-	(1 089 975)
Wynik z odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości inwestycji w jednostkach zależnych i stowarzyszonych	(260 400)	-	-	-	-	(260 400)
Wynik z działalności operacyjnej	(723 648)	(2 694)	-	-	1 282	(725 060)
Udział w zyskach/ (stratach) jednostek stowarzyszonych	14 614	-	-	-	-	14 614
Zysk/ (strata) brutto	(709 034)	(2 694)	-	-	1 282	(710 446)
Podatek dochodowy	142 302	(1 310)	-	-	(245)	140 747
Zysk/ (strata) netto	(566 732)	(4 004)	-	-	1 037	(569 699)

Korekty bezpośrednio związane z transakcją połączenia banków obejmują:

1. Korekta przychodów z tytułu odsetek w wysokości 160 tys. zł, na którą składają się:
  - a. Korekta w wysokości -305 tys. zł z tytułu eliminacji transakcji wewnątrzgrupowych dotyczących przychodów z tytułu odsetek z założonych lokat międzybankowych,
  - b. Korekta w wysokości -55 tys. zł z tytułu eliminacji transakcji wewnątrzgrupowych dotyczących przychodów odsetkowych z tytułu instrumentów finansowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu,
  - c. Korekta w wysokości 520 tys. zł z tytułu eliminacji transakcji wewnątrzgrupowych dotyczących przychodów odsetkowych z tytułu rozliczenia prowizji od udzielonych gwarancji;
2. Korekta kosztów z tytułu odsetek w wysokości 360 tys. zł, na którą składają się:
  - a. Korekta w wysokości 305 tys. zł z tytułu eliminacji transakcji wewnątrzgrupowych dotyczących kosztów z tytułu odsetek z założonych lokat międzybankowych,
  - b. Korekta w wysokości 55 tys. zł z tytułu eliminacji transakcji wewnątrzgrupowych dotyczących przychodów odsetkowych z tytułu instrumentów finansowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu;
3. Korekta przychodów z tytułu prowizji i opłat w wysokości -2 135 tys. zł z tytułu eliminacji transakcji wewnątrzgrupowych dotyczących prowizji od udzielonych gwarancji;
4. Korekta kosztów z tytułu prowizji i opłat w wysokości 1 615 tys. zł z tytułu eliminacji transakcji wewnątrzgrupowych dotyczących prowizji od udzielonych gwarancji;
5. Korekta pozostałych przychodów operacyjnych w wysokości -238 tys. zł z tytułu eliminacji transakcji wewnątrzgrupowych dotyczących ogólnych kosztów administracyjnych (najem, sprzedaż usług różnych);
6. Korekta kosztów działania w wysokości 238 tys. zł z tytułu eliminacji transakcji wewnątrzgrupowych dotyczących ogólnych kosztów administracyjnych (najem, sprzedaż usług różnych).

Korekty prezentacyjne

Dane porównawcze za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku prezentowane w niniejszym jednostkowym sprawozdaniu finansowym zostały przekształcone tak, by uwzględnić zmiany prezentacyjne wprowadzone w bieżącym okresie sprawozdawczym. Zmiany prezentacyjne dotyczą:

- przeniesienia kosztów z tytułu pośrednictwa w sprzedaży produktów strukturyzowanych rozliczanych efektywną stopą procentową pomiędzy pozycjami „Koszty z tytułu prowizji i opłat” i „Koszty z tytułu odsetek”,
- przeniesienia kosztów promocji i nagród dla klientów pomiędzy pozycjami „Pozostałe koszty operacyjne” i „Koszty z tytułu prowizji i opłat”.

Zmiany metody wyceny aktywów przejętych za długi

W związku z dokonaną zmianą przekształcono dane porównawcze za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku prezentowane w niniejszym jednostkowym sprawozdaniu finansowym. Zmiana dotyczy wydzielenia wartości bilansowej netto tych aktywów do osobnej linii w sprawozdaniu z sytuacji finansowej i odwrócenia zysku z wyceny do wartości godziwej nieruchomości w latach ubiegłych.

GETIN NOBLE BANK S.A. Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(dane w tys. zł)

Sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31.12.2017	Getin Noble Bank S.A. tys. zł	BPI Bank Polskich Inwestycji S.A. tys. zł	Transakcje wzajemne banków tys. zł	Zmiana metody wyceny aktywów przejętych za długi tys. zł	Przekształcone dane porównawcze tys. zł
AKTYWA					
Kasa, środki w Banku Centralnym	3 341 591	-	-	-	3 341 591
Należności od banków i instytucji finansowych	288 019	97 319	(92 124)	-	293 214
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	158 491	-	-	-	158 491
Pochodne instrumenty finansowe	576 403	-	-	-	576 403
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	43 643 399	98 021	-	-	43 741 420
Pozostałe instrumenty finansowe, w tym:	9 479 077	279 610	(1 415)	-	9 757 272
dostępne do sprzedaży	7 654 539	279 610	(1 415)	-	7 932 734
utrzymywane do terminu wymagalności	1 824 538	-	-	-	1 824 538
Inwestycje w jednostkach zależnych i stowarzyszonych	1 086 873	-	(57 084)	-	1 029 789
Wartości niematerialne	235 174	69	-	-	235 243
Rzeczowe aktywa trwałe	191 468	1 761	-	-	193 229
Nieruchomości inwestycyjne	386 110	-	-	(386 110)	-
Aktywa przejęte za długi	-	-	-	369 455	369 455
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	15 668	-	-	-	15 668
Aktywa z tytułu podatku dochodowego	452 270	998	-	3 164	456 432
aktywa dotyczące bieżącego podatku dochodowego	4 625	-	-	-	4 625
aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	447 645	998	-	3 164	451 807
Inne aktywa	404 903	157	-	-	405 060
SUMA AKTYWÓW	60 259 446	477 935	(150 623)	(13 491)	60 573 267

GETIN NOBLE BANK S.A. Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(dane w tys. zł)

Sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31.12.2017	Getin Noble Bank S.A. tys. zł	BPI Bank Polskich Inwestycji S.A. tys. zł	Transakcje wzajemne banków tys. zł	Zmiana metody wyceny aktywów przejętych za długi tys. zł	Przekształcone dane porównawcze tys. zł
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁ WŁASNY					
Zobowiązania					
Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	1 559 772	380 518	(92 124)	-	1 848 166
Pochodne instrumenty finansowe	244 892	-	-	-	244 892
Zobowiązania wobec klientów	48 710 831	-	-	-	48 710 831
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych, w tym:	2 671 495	-	(1 415)	-	2 670 080
zobowiązania podporządkowane	2 655 804	-	-	-	2 655 804
Pozostałe zobowiązania	2 708 277	1 712	-	-	2 709 989
Rezerwy	20 221	53	-	-	20 274
SUMA ZOBOWIĄZAŃ	55 915 488	382 283	(93 539)	-	56 204 232
Kapitał własny					
Kapitał podstawowy	2 461 630	104 000	(104 000)	-	2 461 630
Niepodzielony wynik	(121 346)	(5 270)	-	(14 528)	(141 144)
Zysk/ (strata) netto	(566 732)	(4 004)	-	1 037	(569 699)
Pozostałe kapitały	2 570 406	926	46 916	-	2 618 248
Kapitał własny ogółem	4 343 958	95 652	(57 084)	(13 491)	4 369 035
SUMA ZOBOWIĄZAŃ I KAPITAŁU WŁASNEGO	60 259 446	477 935	(150 623)	(13 491)	60 573 267

Korekty bezpośrednio związane z transakcją połączenia banków obejmują:

1. Korekta należności od banków i instytucji finansowych w wysokości -92 124 tys. zł z tytułu eliminacji transakcji wewnątrzgrupowych z tytułu lokat międzybankowych;
2. Korekta instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży w wysokości -1 415 tys. zł z tytułu obligacji Getin Noble Bank S.A. w portfelu BPI Bank Polskich Inwestycji S.A.;
3. Korekta inwestycji w jednostkach zależnych w wysokości -57 084 tys. zł z tytułu eliminacji inwestycji w BPI Bank Polskich Inwestycji S.A.;
4. Korekta zobowiązań wobec banków i instytucji finansowych w wysokości -92 124 tys. zł z tytułu eliminacji transakcji wewnątrzgrupowych z tytułu lokat międzybankowych;
5. Korekta zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych w wysokości -1 415 tys. zł z tytułu eliminacji transakcji wewnątrzgrupowych z tytułu obligacji Getin Noble Bank S.A. w portfelu BPI Bank Polskich Inwestycji S.A.;
6. Korekta kapitału podstawowego w wysokości -104 000 tys. zł z tytułu eliminacji kapitału podstawowego BPI Banku Polskich Inwestycji S.A. w wyniku zastosowania metody łączenia udziałów;
7. Korekta pozostałych kapitałów w wysokości 46 916 tys. zł z tytułu eliminacji inwestycji w BPI oraz eliminacji kapitału podstawowego BPI w wyniku zastosowania metody łączenia udziałów, w tym ujęcia zysku z okazynego nabycia BPI Banku Polskich Inwestycji S.A. przez Getin Noble Bank S.A.

4.9. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej

Transakcje wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji.

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane przy zastosowaniu obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są w odpowiednich pozycjach rachunku zysków i strat. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej.

4.10. Inwestycje w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsiębiorstwach

Inwestycje w jednostkach zależnych i wspólnych przedsiębiorstwach, niezakwalifikowane jako przeznaczone do sprzedaży (bądź nie wchodzące w skład grupy do zbycia zaklasyfikowanej jako przeznaczona do sprzedaży zgodnie z MSSF 5), ujmuje się w cenie nabycia i pomniejsza o odpisy na ewentualną utratę wartości. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych ujmowane są zgodnie z metodą praw własności opisaną w MSR 28.

4.11. Aktywa i zobowiązania finansowe

Początkowe ujęcie

Nabycie i sprzedaż aktywów finansowych rozpoznawane są na dzień dokonania transakcji (a nie w momencie wpływu lub wypływu środków pieniężnych) oraz wykazuje się je w księgach rachunkowych i sprawozdaniu finansowym okresu, którego dotyczą.

W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe wycenia się według wartości godziwej, powiększonej, w przypadku składnika aktywów lub zobowiązania finansowego niekwalifikowanych jako wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy, o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane

do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego.

Klasyfikacja i wycena (aktywa finansowe)

Klasyfikacja aktywów finansowych odbywa się w momencie początkowego ujęcia składnika aktywów w bilansie i zależy od:

- modelu biznesowego w zakresie zarządzania aktywami finansowymi, który określany jest na poziomie odzwierciedlającym sposób, w jaki zarządza się łącznie grupami aktywów finansowych, aby zrealizować określony cel biznesowy oraz
- charakterystyki umownych przepływów pieniężnych, tj. od tego, czy umowne przepływy pieniężne stanowią wyłącznie spłatę kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostającej do spłaty (tzw. kryterium SPPI – ang. *solely payments of principal and interest*).

W zależności od modelu biznesowego, a także charakterystyki umownych przepływów pieniężnych, aktywa finansowe mogą zostać zaklasyfikowane jako:

- wyceniane w zamortyzowanym koszcie,
- wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody,
- wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy.

Model biznesowy nie zależy od zamiarów kierownictwa odnośnie pojedynczego instrumentu. Bank może mieć więcej niż jeden model biznesowy w zakresie zarządzania instrumentami finansowymi. Bank ocenia swój model biznesowy biorąc pod uwagę wszystkie informacje, które są dostępne na dzień oceny. Takie informacje obejmują między innymi:

- przyjęte polityki i cele zarządzania portfelem oraz ich realizacja w praktyce,
- sposób, w jaki wyniki modelu biznesowego i aktywów finansowych utrzymywanych w ramach tego modelu biznesowego są oceniane i przekazywane kluczowemu personelowi kierowniczemu Banku,
- rodzaje ryzyka, które mają wpływ na wyniki modelu biznesowego (i aktywów finansowych utrzymywanych w ramach tego modelu biznesowego), a w szczególności sposób, w jaki zarządza się tym ryzykiem,
- sposób, w jaki wynagradzane są osoby zarządzające aktywami finansowymi,
- częstotliwość, wartość sprzedaży aktywów z portfela we wcześniejszych okresach, powody tej sprzedaży oraz oczekiwania odnośnie przyszłych operacji sprzedaży.

Dłużne aktywa finansowe mogą zostać zakupione w ramach następujących modeli biznesowych:

- model biznesowy zakładający utrzymanie aktywów w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy (model „utrzymywanie”),
- model biznesowy, którego cel jest realizowany zarówno poprzez uzyskiwanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i poprzez sprzedaż aktywów finansowych (model „utrzymywanie i sprzedaż”),
- inne modele biznesowe.

Aktywa finansowe, które są klasyfikowane do modelu biznesowego zakładającego utrzymywanie aktywów w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, są zarządzane z zamiarem realizowania przepływów pieniężnych poprzez otrzymywanie płatności wynikających z umowy w całym okresie życia instrumentu. Jednakże Bank nie musi utrzymywać wszystkich instrumentów w ramach tego modelu biznesowego do terminu wymagalności. Ten model biznesowy zakłada utrzymywanie aktywów finansowych nawet w przypadku, gdy następuje sprzedaż składników aktywów finansowych lub sprzedaż taka jest przewidywana w przyszłości (np. w przypadku, gdy następuje wzrost ryzyka kredytowego związanego z tymi aktywami). Działania w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym, które mają na celu ograniczenie potencjalnych strat wynikających z pogorszenia jakości kredytowej, są integralną częścią tego modelu biznesowego. Bank może też dokonywać sprzedaży aktywów finansowych w celu zarządzania ryzykiem koncentracji.

W modelu biznesowym, którego cel jest realizowany zarówno poprzez uzyskiwanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i poprzez sprzedaż składników aktywów finansowych, kluczowy personel kierowniczy Banku podjął decyzję o tym, że zarówno uzyskiwanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaż aktywów finansowych są niezbędne do realizowania celu tego modelu biznesowego. Model ten zakłada większą częstotliwość i wartość sprzedaży w porównaniu z modelem „utrzymywanie”. Wynika to z faktu, że sprzedaż aktywów finansowych jest niezbędna do realizacji celu modelu biznesowego, a nie jest tylko jego działaniem sporadycznym. Nie istnieje jednak żaden określony próg częstotliwości lub wartość sprzedaży, który musi zostać osiągnięty w tym modelu biznesowym. Bank utrzymuje instrumenty finansowe w tym modelu biznesowym między innymi w celu zarządzania bieżącymi potrzebami w zakresie płynności, utrzymaniem określonego profilu przychodów z tytułu odsetek lub dostosowanie okresu życia aktywów finansowych do terminu wymagalności zobowiązań, które są finansowane z tych aktywów.

Jeśli składnik aktywów finansowych nie jest klasyfikowany do modelu biznesowego „utrzymywanie” lub „utrzymywanie i sprzedaż”, wówczas klasyfikuje go do modelu biznesowego „sprzedaż”, który zakłada realizowanie przepływów pieniężnych poprzez sprzedaż aktywów. Bank podejmuje decyzje w oparciu o wartości godziwe aktywów i zarządza nimi w celu realizowania tych wartości godziwych. W takim przypadku cel Banku będzie realizowany poprzez aktywne kupno i sprzedaż aktywów finansowych, a uzyskiwanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy jest jedynie działaniem ubocznym realizacji celu tego modelu biznesowego.

W przypadku aktywów finansowych utrzymywanych w ramach modelu „utrzymywanie” lub modelu „utrzymywanie i sprzedaż” Bank ustala, czy wynikające z umowy przepływy pieniężne ze składnika aktywów finansowych są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty, czyli są zgodne z podstawową umową pożyczkową, przeprowadzając jakościowy test SPPI. W podstawowej umowie pożyczkowej odsetki obejmują:

- zapłatę za wartość pieniądza w czasie,
- zapłatę za ryzyko kredytowe,
- zapłatę za inne podstawowe rodzaje ryzyka związane z udzielaniem kredytów lub pożyczek (np. ryzyko płynności),
- zapłatę za koszty (np. koszty administracyjne) związane z utrzymywaniem składnika aktywów finansowych przez określony czas,
- marżę zysku.

Jeśli na podstawie jakościowego testu SPPI nie można ustalić czy wynikające z umowy przepływy pieniężne ze składnika aktywów finansowych są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty, Bank przeprowadza ilościowy test SPPI (tzw. benchmark test). Polega on na ocenie jak różniłyby się wynikające z umowy (niezdyskontowane) przepływy pieniężne z ocenianego składnika aktywów finansowych od poziomu referencyjnego (niezdyskontowanych) przepływów pieniężnych.

Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie

Aktywa finansowe wycenia się w zamortyzowanym koszcie, jeśli spełnione są oba poniższe warunki oraz Bank nie wyznaczył ich jako wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy:

- składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy,
- warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody

Aktywa finansowe są wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody, jeśli spełnione są oba poniższe warunki oraz Bank nie wyznaczył ich jako wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy:

- składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest zarówno otrzymywanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaż składników aktywów finansowych,
- warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty,
- Bank może w momencie początkowego ujęcia dokonać nieodwołalnego wyboru odnośnie do określonych inwestycji w instrumenty kapitałowe, które w przeciwnym razie byłyby wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy, aby ujmować późniejsze zmiany wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy

Składnik aktywów finansowych wycenia się do wartości godziwej przez wynik finansowy, chyba że jest wyceniany w zamortyzowanym koszcie lub do wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Aktywa finansowe są także wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy, jeśli są utrzymywane w ramach innych modeli biznesowych niż:

- utrzymywanie aktywów w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy lub
- utrzymywanie aktywów zarówno w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaży aktywów finansowych.

Kategoria ta obejmuje dwie podkategorie:

- aktywa finansowe przeznaczone do obrotu, zawierające instrumenty pochodne i papiery wartościowe nabyte w celu odsprzedaży w bliskim terminie oraz
- aktywa finansowe wyznaczone w momencie ich początkowego ujęcia jako aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy.

Zakupione lub utworzone składniki aktywów finansowych, które w momencie początkowego ujęcia są dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (POCI)

POCI dotyczą instrumentów finansowych zakwalifikowanych do kategorii aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu lub aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Aby składnik aktywów finansowych mógł zostać zakwalifikowany jako POCI muszą być spełnione dwa warunki, tj.: nastąpiło pojawienie się nowego aktywa finansowego (np. w wyniku modyfikacji istotnej lub zakupu) oraz wystąpienie utraty wartości nowego aktywa (kwalifikacja do Koszyka 3 na dzień początkowego ujęcia). POCI są wyceniane metodą efektywnej stopy procentowej z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej skorygowanej o ryzyko kredytowe. W tym przypadku Bank dopuszcza stosowanie efektywnej stopy procentowej, w przypadku nieistotnej wartości instrumentów finansowych zidentyfikowanych jako POCI.

Klasyfikacja i wycena (zobowiązania finansowe)

Zobowiązania finansowe to każde zobowiązanie będące:

- a) wynikającym z umowy obowiązkiem:
  - wydania środków pieniężnych lub innego składnika aktywów finansowych innej jednostce,
  - wymiany aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych z inną jednostką na potencjalnie niekorzystnych warunkach,
- b) kontraktem, który będzie rozliczony lub może być rozliczony we własnych instrumentach kapitałowych jednostki i jest:
  - instrumentem niepochodnym, z którego wynika lub może wynikać obowiązek dostarczenia przez jednostkę

zmiennej liczby własnych instrumentów kapitałowych,

- instrumentem pochodnym, który będzie rozliczony lub może być rozliczony w inny sposób, niż przez wymianę ustalonej kwoty środków pieniężnych lub innego składnika aktywów finansowych na ustaloną liczbę własnych instrumentów kapitałowych jednostki. Z tego powodu własne instrumenty kapitałowe jednostki nie obejmują instrumentów, które same są umowami o przyszłe otrzymanie lub wydanie własnych instrumentów kapitałowych przez jednostkę.

Po początkowym ujęciu, Bank wycenia wszystkie zobowiązania finansowe według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, z wyjątkiem:

- a) zobowiązań finansowych wycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy,
- b) zobowiązań finansowych powstałych w wyniku przeniesienia składnika aktywów finansowych, których nie kwalifikuje się do wyłączenia z bilansu lub powstałych w wyniku zastosowania podejścia wynikającego z utrzymania zaangażowania,
- c) wystawionych gwarancji finansowych – po początkowym ujęciu wystawca takiej umowy wycenia ją według wartości wyższej z:
  - kwoty odpisu na oczekiwane straty kredytowe,
  - początkowo ujętej kwoty, w odpowiednich przypadkach pomniejszonej o skumulowaną kwotę dochodów ujmowanych zgodnie z zasadami MSSF 15;
- d) zobowiązań do udzielenia pożyczki oprocentowanej poniżej rynkowej stopy procentowej – po początkowym ujęciu wystawca takiego zobowiązania w późniejszych okresach wycenia ją według wyższej z następujących wartości:
  - kwoty odpisu na oczekiwane straty kredytowe,
  - początkowo ujętej kwoty, w odpowiednich przypadkach pomniejszonej o skumulowaną kwotę dochodów ujmowanych zgodnie z zasadami MSSF 15;
- e) warunkowej zapłaty ujętej przez jednostkę przejmującą w ramach połączenia jednostek, do którego zastosowanie ma MSSF 3 – taka zapłata warunkowa jest wyceniana w późniejszych okresach do wartości godziwej, a zmiany są ujmowane w wyniku finansowym.

Modyfikacje składników aktywów finansowych

Modyfikacja instrumentu finansowego to wynikająca z renegotjacji (w tym ugód podpisywanych z klientami w ramach restrukturyzacji), skutkująca podpisaniem aneksu do umowy kredytowej z klientem, zmiana przepływów pieniężnych związanych ze składnikiem aktywów finansowych, która nie prowadzi do zaprzestania ujmowania danego składnika aktywów (modyfikacja nieistotna). Nie stanowi modyfikacji nieistotnej zmiana przepływów kontraktowych wynikająca z realizacji warunków umownych. W przypadku modyfikacji nieistotnej wartość bilansowa brutto składnika aktywów finansowych zostaje przeliczona do wartości bieżącej renegotjowanych lub zmodyfikowanych umownych przepływów pieniężnych, zdyskontowanych oryginalną lub ostatnią efektywną stopą procentową aktywa lub efektywną stopą procentową skorygowaną o straty kredytowe w przypadku aktywów zakwalifikowanych jako POCl. Zidentyfikowany w ramach przeliczenia wartości bilansowej brutto zysk/ strata z tytułu modyfikacji ujmuje się w wyniku finansowym. Korekta wartości bilansowej brutto aktywa finansowego z tytułu modyfikacji podlega rozliczeniu w wynik odsetkowy metodą efektywnej stopy procentowej. Koszty lub prowizje związane z modyfikacją (np. prowizja pobierana z tytułu podpisywanego aneksu) korygują wartość bilansową zmodyfikowanego składnika aktywów finansowych i są amortyzowane przez pozostały okres życia tego aktywa.

Modyfikacja istotna to wynikająca z renegotjacji (w tym ugód podpisywanych z klientami w ramach restrukturyzacji), skutkująca podpisaniem aneksu do umowy kredytowej z klientem, zmiana przepływów pieniężnych związanych ze składnikiem aktywów finansowych, która prowadzi do zaprzestania ujmowania danego składnika aktywów finansowych.

Zmodyfikowany instrument finansowy traktowany jest jako now aktywo, następuje jego początkowe ujęcie w bilansie. W przypadku, gdy istnieją przesłanki pozwalające stwierdzić, że wartość bilansowa składnika aktywów w momencie istotnej modyfikacji nie stanowi odzwierciedlenia jego wartości godziwej, konieczne jest dokonanie korekty ekspozycji do wartości godziwej.

Bank przyjął kryteria ilościowe i wartościowe identyfikacji modyfikacji istotnej. Do kryteriów jakościowych identyfikacji modyfikacji istotnej należą:

- przewalutowanie (z wyjątkiem tego wynikającego z obowiązujących przepisów prawa i umowy kredytowej),
- zmiana dłużnika (głównego kredytobiorcy, z wyjątkiem wynikającej ze śmierci dłużnika),
- zmiana produktu (np. z kredytu na obligację),
- wprowadzenie do umowy cechy umownej naruszającej kryteria Testu SPPI lub usunięcie takiej cechy.

Identyfikacja co najmniej jednego z wymienionych powyżej kryteriów jakościowych prowadzi do rozpoznania istotnej modyfikacji aktywa finansowego. W przypadku braku identyfikacji przesłanek jakościowych wymagana jest weryfikacja kryterium ilościowego.

Do kryteriów ilościowych identyfikacji modyfikacji istotnej należy zwiększenie kwoty zaangażowania ekspozycji o co najmniej 10%. Przez kwotę zaangażowania ekspozycji rozumiana jest wartość umowna instrumentu finansowego na dzień poprzedzający zdarzenie, które analizowane jest pod kątem istotnej modyfikacji.

Usunięcie z bilansu aktywów i zobowiązań finansowych

Składnik aktywów finansowych zostaje usunięty z bilansu, gdy Bank traci kontrolę nad prawami umownymi składającymi się na dany instrument finansowy; zazwyczaj ma to miejsce w przypadku sprzedaży instrumentu lub gdy wszystkie przepływy środków pieniężnych, korzyści i ryzyka przypisane danemu instrumentowi przechodzą na niezależną stronę trzecią.

W szczególności Bank dokonuje spisania należności kredytowych z bilansu w ciężar utworzonych odpisów z tytułu utraty wartości, gdy te należności są nieściągalne, to znaczy:

- koszty dalszej windykacji należności przekraczać będą wpływy z windykacji,
- nieskuteczność egzekucji należności Banku stwierdzona została odpowiednim dokumentem właściwego organu postępowania egzekucyjnego bądź Bank uzyskał postanowienie o zakończeniu postępowania upadłościowego lub oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości w związku z brakiem majątku dłużnika,
- nie jest możliwe ustalenie majątku dłużnika nadającego się do egzekucji i nie jest znane miejsce pobytu dłużnika,
- roszczenia uległy przedawnieniu bądź umorzeniu.

Bank dokonuje odpisu (w całości lub części) wartości bilansowej brutto instrumentów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie, jeśli nie ma uzasadnionych perspektyw na odzyskanie danego składnika aktywów finansowych w całości lub części. Odpisanie stanowi zdarzenie prowadzące do zaprzestania ujmowania. Bank dokonuje okresowej analizy odzyskiwalności składnika aktywów finansowych, w szczególności odsetek karnych i ustawowych, w podziale na rodzaje portfeli na bazie analizy danych historycznych w tym zakresie, w okresie ostatnich 5 lat. W przypadku, gdy analiza odzyskiwalności składnika aktywów finansowych, w szczególności odsetek karnych i ustawowych wskazuje, że historycznie odzyskiwalność nie przekraczała 5% wartości bilansowej brutto składnika aktywów finansowych, Bank dokonuje odpisu odsetek karnych i ustawowych w pełnej wysokości. Składnik aktywów finansowych, który został odpisany może być w dalszym ciągu przedmiotem procesu windykacyjnego prowadzonego przez Bank mającego na celu odzyskanie należnych kwot.

Bank przestaje ujmować zobowiązanie finansowe (lub część zobowiązania finansowego) wtedy i tylko wtedy, gdy zobowiązanie wygasło – to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony, wygasł lub

gdy nastąpiła istotna modyfikacja warunków umowy.

Aktywa i zobowiązania finansowe zgodnie z MSR 39 – do 31 grudnia 2017 roku

Bank klasyfikował aktywa finansowe do następujących kategorii:

- inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności,
- aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy,
- pożyczki i należności,
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

O klasyfikacji aktywów i zobowiązań finansowych decydował Zarząd w momencie ich początkowego ujęcia na podstawie charakterystyki instrumentów i kryteriów MSR 39.

Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności

Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności były to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, o określonych lub możliwych do określenia płatnościach oraz ustalonym terminie wymagalności, które Bank zamierzał i miał możliwość utrzymać w posiadaniu do upływu terminu wymagalności, inne niż:

- wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy,
- wyznaczone jako dostępne do sprzedaży,
- spełniające definicję pożyczek i należności.

Aktywa lub zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy

Składnikiem aktywów finansowych lub zobowiązaniem finansowym wycenianym do wartości godziwej przez wynik finansowy był składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe spełniające którykolwiek z poniższych warunków:

- a) był sklasyfikowany jako przeznaczony do obrotu. Składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe kwalifikował się jako przeznaczony do obrotu, jeśli są:
  - nabyte lub zaciągnięte głównie w celu sprzedaży lub odkupienia w bliskim terminie,
  - częścią portfela określonych instrumentów finansowych, którymi zarządza się łącznie i dla których istniało potwierdzenie aktualnego faktycznego wzoru generowania krótkoterminowych zysków,
  - instrumentami pochodnymi, z wyłączeniem instrumentów pochodnych będących umowami gwarancji finansowych lub wyznaczonych i będących efektywnymi instrumentami zabezpieczającymi;
- b) został zgodnie z MSR 39 zakwalifikowany do tej kategorii w momencie początkowego ujęcia.

Pożyczki i należności

Pożyczki i należności były to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku, inne niż:

- a) aktywa finansowe, które jednostka zamierzała sprzedać natychmiast lub w bliskim terminie, które kwalifikował się jako przeznaczone do obrotu i te, które przy początkowym ujęciu zostały wyznaczone przez jednostkę jako wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy,
- b) aktywa finansowe wyznaczone przez jednostkę przy początkowym ujęciu jako dostępne do sprzedaży,
- c) aktywa finansowe, których posiadacz mógł nie odzyskać zasadniczo pełnej kwoty inwestycji początkowej z innego powodu niż pogorszenie obsługi kredytu, które kwalifikowały się jako dostępne do sprzedaży.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży były to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały zaklasyfikowane jako dostępne do sprzedaży lub nienależące do żadnej z wcześniej wymienionych trzech kategorii aktywów.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży były ujmowane według wartości godziwej, powiększonej o koszty transakcji,

które mogły być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych. Skutki zmiany wartości godziwej aktywów dostępnych do sprzedaży (jeśli istnieje cena rynkowa ustalona na aktywnym rynku albo których wartość godziwa mogła być ustalona w inny wiarygodny sposób), odnoszone były na kapitał z aktualizacji wyceny do momentu wyłączenia składnika aktywów z bilansu lub rozpoznania utraty wartości, kiedy to skumulowane zyski lub straty ujęte w kapitale własnym ujmowane były w rachunku zysków i strat. Zmiany wartości godziwej odnoszone na kapitał z aktualizacji wyceny prezentowane były w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Zobowiązania finansowe

Zobowiązanie finansowe było to każde zobowiązanie będące:

- a) wynikającym z umowy obowiązkiem:
  - wydania środków pieniężnych lub innego składnika aktywów finansowych innej jednostce,
  - wymiany aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych z inną jednostką na potencjalnie niekorzystnych warunkach;
- b) kontraktem, który miał być rozliczony lub mógł być rozliczony we własnych instrumentach kapitałowych jednostki i był:
  - instrumentem niepochodnym, z którego wynikało lub może wynikać obowiązek dostarczenia przez jednostkę zmiennej liczby własnych instrumentów kapitałowych,
  - instrumentem pochodnym, który miał być rozliczony lub mógł być rozliczony w inny sposób, niż przez wymianę ustalonej kwoty środków pieniężnych lub innego składnika aktywów finansowych na ustaloną liczbę własnych instrumentów kapitałowych jednostki. Z tego powodu własne instrumenty kapitałowe jednostki nie obejmowały instrumentów, które same były umowami o przyszłe otrzymanie lub wydanie własnych instrumentów kapitałowych przez jednostkę.

Ujmowanie, usunięcie z bilansu oraz wycena aktywów i zobowiązań finansowych

Nabycie i sprzedaż aktywów finansowych rozpoznawane były na dzień dokonania transakcji (a nie w momencie wpływu lub wypływu środków pieniężnych) oraz wykazywało się je w księgach rachunkowych i sprawozdaniu finansowym okresu, którego dotyczą.

Składnik aktywów finansowych zostawał usunięty z bilansu, gdy Bank tracił kontrolę nad prawami umownymi składającymi się na dany instrument finansowy; zazwyczaj miało to miejsce w przypadku sprzedaży instrumentu lub gdy wszystkie przepływy środków pieniężnych, korzyści i ryzyka przypisane danemu instrumentowi przechodziły na niezależną stronę trzecią.

W szczególności Bank dokonywał spisania należności kredytowych z bilansu w ciężar utworzonych odpisów z tytułu utraty wartości, gdy te należności były nieściągalne, to znaczy:

- koszty dalszej windykacji należności przekraczały wpływ z windykacji,
- nieskuteczność egzekucji należności Banku stwierdzona została odpowiednim dokumentem właściwego organu postępowania egzekucyjnego bądź Bank uzyskał postanowienie o zakończeniu postępowania upadłościowego lub oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości w związku z brakiem majątku dłużnika,
- nie było możliwe ustalenie majątku dłużnika nadającego się do egzekucji i było jest znane miejsce pobytu dłużnika,
- roszczenia uległy przedawnieniu bądź umorzeniu.

Bank przestawał ujmować zobowiązanie finansowe (lub część zobowiązania finansowego) wtedy i tylko wtedy, gdy zobowiązanie wygasło – to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony, wygasł lub gdy nastąpiła istotna modyfikacja warunków umowy.

Wartość aktywów i zobowiązań oraz wynik finansowy ustalano i wykazywano w księgach rachunkowych rzetelnie i jasno przedstawiając sytuację majątkową i finansową Banku. W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych

lub zobowiązanie finansowe wyceniano według wartości godziwej, powiększonej, w przypadku składnika aktywów lub zobowiązania finansowego niekwalifikowanych jako wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy, o koszty transakcji, które mogły być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego.

Po początkowym ujęciu Bank wyceniał aktywa finansowe, w tym instrumenty pochodne będące aktywami, do wartości godziwej, nie dokonując pomniejszenia o koszty transakcji, jakie mogły być poniesione przy sprzedaży lub innym sposobie wyzbycia się aktywów. Wyjątek stanowią następujące aktywa finansowe:

- a) pożyczki i należności, które wyceniano według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej,
- b) inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności, które wyceniane były według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej,
- c) inwestycje w instrumenty kapitałowe nieposiadające kwotowań cen rynkowych z aktywnego rynku i których wartość godziwa nie mogła być wiarygodnie zmierzona, a także powiązane z nimi instrumenty pochodne, które musiały być rozliczone przez dostawę nie kwotowanych instrumentów kapitałowych wycenianych według kosztu.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży były wyceniane w bilansie według wartości godziwej. Skutki zmiany wartości godziwej, z wyjątkiem odpisów aktualizacyjnych z tytułu utraty wartości oraz różnic kursowych, odnoszone były na kapitał z aktualizacji wyceny do momentu wyłączenia składnika aktywów z bilansu lub rozpoznania utraty wartości, kiedy to skumulowane zyski lub straty ujęte w kapitale własnym były ujmowane w rachunku zysków i strat. Zmiany wartości godziwej odnoszone na kapitał z aktualizacji wyceny prezentowane były w sprawozdaniu z całkowitych dochodów. Odsetki wyliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej były ujmowane w rachunku zysków i strat.

Po początkowym ujęciu, Bank wyceniał wszystkie zobowiązania finansowe według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, z wyjątkiem:

- a) zobowiązań finansowych wycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy. Takie zobowiązania, w tym instrumenty pochodne będące zobowiązaniami, były wyceniane do wartości godziwej, z wyjątkiem zobowiązania będącego instrumentem pochodnym powiązany z i rozliczany przez dostawcę instrumentu kapitałowego nie kwotowanego na aktywnym rynku, którego wartość godziwa nie mogła być wiarygodnie zmierzona, który był wyceniany według kosztu,
- b) zobowiązań finansowych powstałych w wyniku przeniesienia składnika aktywów finansowych, które nie były kwalifikowane do wyłączenia z bilansu lub powstałych w wyniku zastosowania podejścia wynikającego z utrzymania zaangażowania,
- c) wystawionych gwarancji finansowych – po początkowym ujęciu wystawca takiej umowy wyceniał ją według wartości wyższej z:
  - kwoty będącej najbardziej właściwym szacunkiem nakładów niezbędnych do wypełnienia obecnego obowiązku wynikającego z gwarancji finansowej, przy uwzględnieniu prawdopodobieństwa jej realizacji,
  - kwoty rozpoznanej w momencie początkowego ujęcia skorygowanej o rozliczoną kwotę prowizji zgodnie z zapisami MSR 18.

Bank nie kompensował aktywów i zobowiązań, chyba że było to wymagane lub dopuszczone przez standard lub interpretację. Aktywa i zobowiązania finansowe Bank kompensował i wykazywał w bilansie w kwocie netto jedynie w przypadku, gdy istniał ważny tytuł prawny do dokonania kompensaty ujętych kwot oraz, gdy rozliczenie miało zostać dokonane w kwocie netto lub realizacja danego składnika aktywów i uregulowanie zobowiązania następowały jednocześnie.

4.12. Pochodne instrumenty finansowe

Instrument pochodny jest to instrument finansowy spełniający wszystkie trzy poniższe warunki:

- a) jego wartość zmienia się ze zmianą określonej stopy procentowej, ceny instrumentu finansowego, ceny towaru, kursu walutowego, indeksu ceny lub stóp, ratingu kredytowego lub indeksu kredytowego czy też innej zmiennej, przy założeniu, że w przypadku zmiennej niefinansowej, zmienna ta nie jest specyficzna dla strony kontraktu (czasami zwana instrumentem bazowym),
- b) nie wymaga żadnej początkowej inwestycji netto lub wymaga początkowej inwestycji netto mniejszej niż dla innych rodzajów kontraktów, dla których oczekuje się podobnych reakcji na zmiany czynników rynkowych oraz
- c) jego rozliczenie nastąpi w przyszłości.

Pochodne instrumenty finansowe niebędące przedmiotem rachunkowości zabezpieczeń ujmowane są w dniu zawarcia transakcji i na koniec okresu sprawozdawczego do wartości godziwej. Zmiany wartości godziwej Bank zalicza odpowiednio do wyniku na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy lub do wyniku z pozycji wymiany (transakcje FX swap, FX forward oraz transakcje CIRS) w korespondencji odpowiednio z należnościami/zobowiązaniami z tytułu pochodnych instrumentów finansowych.

Efekt ostatecznego rozliczenia transakcji pochodnych wykazuje się w pozycji wyniku na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy lub w przypadku pochodnych walutowych instrumentów finansowych (transakcje FX swap, FX forward oraz transakcje CIRS) w pozycji wynik z pozycji wymiany.

Kwoty bazowe transakcji pochodnych wykazywane są w pozycjach pozabilansowych w dniu zawarcia transakcji i przez cały okres ich trwania. Pozycje pozabilansowe wyrażone w walutach obcych podlegają przeszacowaniu na koniec dnia według średniego kursu NBP (fixing z dnia wyceny).

Wartość godziwą pochodnych instrumentów finansowych znajdujących się na rynku stanowi cena rynkowa. W pozostałych przypadkach jest to wartość godziwa określona na podstawie modelu wyceny, do którego dane pozyskano z aktywnego rynku (w szczególności w przypadku instrumentów typu IRS i CIRS metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych).

4.13. Wbudowane instrumenty pochodne

Instrumenty pochodne wbudowane w inne instrumenty finansowe są traktowane jako odrębne instrumenty pochodne i wyceniane do wartości godziwej, jeśli spełniają definicję instrumentu pochodnego (określoną w punkcie 4.11), właściwości ekonomiczne i ryzyka związane z wbudowanymi instrumentami pochodnymi nie są ściśle związane z właściwościami ekonomicznymi i ryzykami właściwymi dla instrumentu bazowego oraz instrument bazowy nie jest wyceniany do wartości godziwej przez wynik finansowy. Wbudowane instrumenty pochodne wyceniane są do wartości godziwej, a ich zmiany są ujmowane w rachunku zysków i strat.

4.14. Rachunkowość zabezpieczeń

Bank przyjął politykę rachunkowości w zakresie rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych zabezpieczających ryzyko stopy procentowej zgodną z MSR 39 wprowadzonym przez Rozporządzenie Komisji Europejskiej. 'Carve out' w MSR 39 wprowadzonym przez Rozporządzenie Komisji Europejskiej umożliwia Bankowi wyznaczenie grupy instrumentów pochodnych jako instrumentu zabezpieczającego oraz znosi niektóre ograniczenia wynikające z MSR 39 w zakresie zabezpieczenia depozytów (z możliwością wypłaty na żądanie), a także w zakresie przyjęcia strategii zabezpieczającej mniej niż 100% przepływów. Zgodnie z MSR 39 wprowadzonym przez Rozporządzenie Komisji Europejskiej rachunkowość zabezpieczeń może mieć zastosowanie do depozytów, a nieefektywność zabezpieczenia ma miejsce tylko wtedy, gdy ponownie oszacowana wartość przepływów pieniężnych w danym przedziale czasowym jest niższa niż zabezpieczana wartość dotycząca danego przedziału czasowego. W rachunkowości zabezpieczeń, zabezpieczenia

klasyfikowane są jako:

- zabezpieczenie wartości godziwej, zabezpieczające przed ryzykiem zmian wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązania lub
- zabezpieczenie przepływów środków pieniężnych, zabezpieczające przed zmianami przepływów środków pieniężnych, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka związanego z ujętym składnikiem aktywów, zobowiązaniem lub prognozowaną transakcją lub
- zabezpieczenie inwestycji netto w jednostce zagranicznej.

Zabezpieczenie ryzyka walutowego uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania jest rozliczane jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych.

W momencie ustanowienia zabezpieczenia Bank formalnie wyznacza i dokumentuje powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia. Dokumentacja zawiera identyfikację instrumentu zabezpieczającego, zabezpieczanej pozycji lub transakcji, charakter zabezpieczanego ryzyka, a także sposób oceny efektywności instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zagrożenia zmianami wartości godziwej zabezpieczanej pozycji lub przepływów pieniężnych związanych z zabezpieczanym ryzykiem. Oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce skuteczne w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanego ryzyka. Efektywność zabezpieczenia jest oceniana z częstotliwością miesięczną w celu sprawdzenia, czy jest wysoce efektywne we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zostało ustanowione.

Zabezpieczenie wartości godziwej

Zabezpieczenie wartości godziwej to zabezpieczenie przed zmianami wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązania lub nieujętego uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania, albo wyodrębnionej części takiego składnika aktywów, zobowiązania lub uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka i które mogłyby wpływać na wynik finansowy.

Bank stosuje zabezpieczenia portfelowe wartości godziwej depozytów złotych opartych na stałej stopie procentowej przed ryzykiem zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka zmiany referencyjnej stopy procentowej WIBOR. Instrumentem zabezpieczającym w tego rodzaju zabezpieczeniach portfelowych jest całość lub część portfela instrumentów pochodnych typu IRS. Bank wyznacza powiązania zabezpieczające na podstawie analizy wrażliwości wartości godziwej zabezpieczanego portfela depozytów oraz portfela instrumentów zabezpieczających na ryzyko zmiany referencyjnej stopy procentowej WIBOR. Analiza ta oparta jest o miary „BPV” oraz „duration”. Efektywność powiązania zabezpieczającego jest mierzona z częstotliwością miesięczną.

W zabezpieczeniach portfelowych wartości godziwej koszty z tytułu odsetek od zabezpieczanej części portfela depozytów korygowane są o naliczone przychody lub koszty z tytułu odsetek od zabezpieczającej transakcji IRS, dotyczące danego okresu sprawozdawczego. Równocześnie zmiana wartości godziwej instrumentów pochodnych wyznaczonych jako instrument zabezpieczający w danym okresie wykazywana jest w rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany” – w tej samej pozycji co zmiana wartości godziwej pozycji zabezpieczanej wynikającej z zabezpieczanego rodzaju ryzyka. Zmiana wartości godziwej części portfela depozytów złotych wyznaczonych w danym okresie jako pozycja zabezpieczana koryguje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej „Zobowiązania wobec klientów”. Korekta wartości bilansowej zabezpieczanego portfela depozytów jest amortyzowana liniowo od miesiąca następującego po miesiącu dokonania korekty przez okres pozostały do upływu terminu wymagalności zabezpieczanych przepływów pieniężnych. Kwota amortyzacji koryguje „Koszty z tytułu odsetek” w rachunku zysków i strat.

Główne zidentyfikowane przez Bank źródła nieefektywności dotyczące relacji zabezpieczających wartość godziwą:

- wpływ ryzyka kredytowego kontrahenta oraz własnego ryzyka kredytowego Banku na wartość godziwą instrumentów zabezpieczających,
- różnice w oprocentowaniu instrumentów zabezpieczanych i zabezpieczających,
- różnice w terminach zapadalności instrumentów zabezpieczanych i zabezpieczających.

Zabezpieczenie przepływów środków pieniężnych

Bank dokonuje zabezpieczenia zmienności przepływów pieniężnych dla portfela kredytów hipotecznych indeksowanych do waluty CHF i EUR wydzielonym portfelem jednoznacznie określonych transakcji zabezpieczających CIRS float-to-fixed CHF/PLN i EUR/PLN oraz zabezpieczenia zmienności przepływów pieniężnych dla portfela depozytów w PLN wydzielonym z rzeczywistych transakcji CIRS portfelem jednoznacznie określonych transakcji zabezpieczających IRS fixed-to-float. W trakcie okresu zabezpieczenia Bank dokonuje pomiarów efektywności powiązania zabezpieczającego. Zmiana wartości godziwej instrumentów zabezpieczających wykazywana jest w kapitale z aktualizacji wyceny w wielkości w jakiej zabezpieczenie jest efektywne. Nieefektywna część zabezpieczenia ujmowana jest w rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany”. Część efektywna zgromadzona w kapitale z aktualizacji wyceny podlega stopniowej reklasyfikacji (amortyzacji) według opracowanego przez Bank harmonogramu do rachunku zysków i strat w okresie do wygaśnięcia pierwotnego portfela (amortyzacja liniowa, względem czasu).

Bank zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń, jeżeli instrument zabezpieczający wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany lub wykonany, jeżeli zabezpieczenie przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń lub gdy Bank unieważni powiązanie zabezpieczające.

Główne zidentyfikowane przez Bank źródła nieefektywności dotyczące relacji zabezpieczających przepływy pieniężne:

- wpływ ryzyka kredytowego kontrahenta oraz własnego ryzyka kredytowego Banku na wartość godziwą instrumentów zabezpieczających,
- różnice w terminach przeszacowań instrumentów zabezpieczanych i zabezpieczających.

4.15. Utrata wartości aktywów finansowych

Na każdy koniec okresu sprawozdawczego Bank ocenia czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych. Jeżeli takie przesłanki istnieją, Bank ustala kwoty odpisów z tytułu utraty wartości.

W MSSF 9 wykorzystywany jest model utraty wartości oparty o koncepcję „oczekiwanych strat kredytowych” (ang. *expected credit loss*, ECL), tzn. Bank kalkuluje odpisy z tytułu utraty wartości w oparciu o ECL, kładąc nacisk na podejście tzw. forward-looking, a więc zorientowane na szacowanie przyszłych strat w oparciu o prognozy i spodziewane przyszłe warunki ekonomiczne w kontekście oceny ryzyka kredytowego ekspozycji.

Model utraty wartości oparty o koncepcję ECL ma zastosowanie do składników aktywów finansowych zakwalifikowanych do kategorii aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie lub do wartości godziwej przez inne całkowite dochody, z wyjątkiem instrumentów kapitałowych.

Zgodnie z MSSF 9 Bank szacuje oczekiwaną stratę kredytową dzieląc ekspozycje na koszyki:

1. Koszyk 1: 12-miesięczna oczekiwana strata kredytowa – oczekiwana strata związana z prognozowanymi oczekiwanymi przypadkami wystąpienia utraty wartości w ciągu 12 miesięcy od daty bilansowej, dla takich ekspozycji, dla których od momentu początkowego ujęcia do daty bilansowej nie zidentyfikowano znacznego wzrostu ryzyka kredytowego i nie stwierdzono utraty wartości,
2. Koszyk 2: oczekiwana strata kredytowa w całym okresie życia – oczekiwana strata związana z przypadkami wystąpienia utraty wartości w całym okresie oczekiwanego życia składnika aktywów finansowych, dla takich ekspozycji, dla których

od momentu początkowego ujęcia do daty bilansowej zidentyfikowano znaczny wzrost ryzyka kredytowego, ale nie rozpoznano utraty wartości,

3. Koszyk 3: oczekiwana strata kredytowa w całym okresie życia – oczekiwana strata w całym okresie oczekiwanego życia składnika aktywów finansowych, dla takich ekspozycji, dla których do daty bilansowej stwierdzono utratę wartości.

Na każdą datę raportową Bank określa dla każdej wycenianej ekspozycji, czy ryzyko kredytowe związane z daną ekspozycją znacząco wzrosło od momentu początkowego ujęcia jak również czy zostały zareportowane przesłanki utraty wartości.

Bank wdrożył definicję „default” zgodnie z rekomendacjami EBA i zapisami standardu MSSF 9.

Bank stosuje przesłankę dotyczącą braku lub opóźnienia w spłacie powyżej 90 DPD, przy czym zastosowano definicję przeterminowania w spłacie zgodną z rekomendacjami EBA.

W zakresie pozostałych przesłanek świadczących o klasyfikacji ekspozycji do Koszyka 3 Bank stosuje przesłanki takie jak:

- znaczące trudności finansowe dłużnika objawiające się zaklasyfikowaniem do najgorszej klasy (dla klientów korporacyjnych),
- pożyczka/ kredyt stała się wymagalna w całości w wyniku wypowiedzenia umowy (ekspozycja została przekazana do windykacji),
- wyłudzenie pożyczki/ kredytu,
- pożyczka/ kredyt jest kwestionowana przez dłużnika na drodze postępowania sądowego,
- zgon klienta,
- restrukturyzacja pożyczki/ kredytu – wielokrotna lub powodująca utratę przepływów na umowie lub dla ekspozycji ze znaczącymi przeterminowaniami w spłacie,
- został złożony wniosek o ogłoszenie upadłości dłużnika lub wniosek o wszczęcie postępowania naprawczego,
- indywidualne przesłanki świadczące o defaulcie dla ekspozycji indywidualnie znaczących,
- zarażenie utratą wartości przez inne ekspozycje klienta w przypadku klientów korporacyjnych oraz z uwzględnieniem progu istotności 20% dla klientów detalicznych.

Bank stosuje okresy kwarantanny w celu uprawdopodobnienia się ustania przesłanek klasyfikujących ekspozycję do defaultu i w okresie kwarantanny ekspozycja jest nadal zaliczana do defaultu.

Na potrzeby oszacowania czy istotnie wzrosło ryzyko kredytowe ekspozycji w stosunku do momentu początkowego ujęcia Bank zdefiniował katalog przesłanek klasyfikujących do Koszyka 2, m. in.:

- brak lub opóźnienie w płatnościach powyżej 30 DPD (zgodnie z obowiązującym w Banku algorytmem szacowania przeterminowania),
- ujęcie klienta korporacyjnego na tzw. Watch-liście w ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania,
- problemy kontrahenta detalicznego wynikające z utraty pracy lub obniżenia dochodów, niespłacanie zadłużenia w innych instytucjach lub znaczące pogorszenie DTI,
- skorzystanie przez klienta ze wsparcia BGK (dla kredytów mieszkaniowych),
- restrukturyzacja ekspozycji nieskutkująca klasyfikacją do Koszyka 3,
- SICR – istotny wzrost prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania w całym okresie życia ekspozycji – szacowane w zależności od rodzaju ekspozycji poprzez porównanie krzywych prawdopodobieństwa defaultu w okresie życia ekspozycji według obecnej sytuacji ekspozycji oraz na moment początkowego ujęcia ekspozycji lub poprzez porównanie ocen jakościowych ekspozycji (dla klientów korporacyjnych, dla których nie są stosowane krzywe prawdopodobieństwa defaultu).

Bank zdefiniował portfele tzw. Low Credit Risk (niskie ryzyko kredytowe), do których zostały zaklasyfikowane m. in. ekspozycje wobec klientów JST/ SP, wspólnot mieszkaniowych, banków czy skupione wierzytelności leasingowe, dla których

zawarto umowy tzw. wykupu zwrotnego w przypadku defaultu klienta. Bank na potrzeby klasyfikacji ekspozycji do odpowiedniego Koszyka dla portfeli LCR stosuje wszystkie opisane powyżej kryteria klasyfikacji za wyłączeniem kryterium SICR oraz dla portfela skupionych wierzytelności leasingowych z wyłączeniem kryterium 30 DPD jako kryterium klasyfikacji do Koszyka 2.

Bank prowadzi wycenę indywidualną dla ekspozycji indywidualnie znaczących zaklasyfikowanych do Koszyka 3 oraz dla wybranych grup ekspozycji niezależnie od klasyfikacji do koszyków i wartości tych ekspozycji – określanych dalej jako ekspozycje z obowiązkową wyceną indywidualną (np. ekspozycje typu NOSTRO, listy hipoteczne zastawne czy inne transakcje zawierane na rynku międzybankowym lub ekspozycje developerskie). Dla ekspozycji indywidualnie znaczących oraz dla ekspozycji z obowiązkową wyceną indywidualną w Bank dokonuje co najmniej raz na kwartał przeglądu przesłanek świadczących o utracie wartości, a następnie dokonuje oszacowania poziomu odpisów dla ekspozycji indywidualnie znaczących zaklasyfikowanych do Koszyka 3 oraz dla ekspozycji z obowiązkową wyceną indywidualną jako różnicy pomiędzy wartością bilansową tego kredytu a wartością bieżącą szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych w oparciu o efektywną stopę procentową kredytu. Bank na potrzeby szacowania poziomu przepływu stosuje podejście oparte o scenariusze, w tym w przypadku kredytów, dla których zostało ustanowione zabezpieczenie, bieżąca wartość szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych uwzględnia przepływy pieniężne, które mogą zostać uzyskane z egzekucji przedmiotu zabezpieczenia, pomniejszone o koszty egzekucji oraz sprzedaży przedmiotu zabezpieczenia, jeżeli egzekucja jest prawdopodobna.

Pozostałe ekspozycje niewyceniane indywidualnie są włączane do portfeli o podobnej charakterystyce poziomu ryzyka kredytowego ze względu m.in. na rodzaj produktu, klienta oraz sposób wyceny na moment uruchomienia i wyceniane w cyklach miesięcznych w sposób grupowy – w pierwszej kolejności ekspozycje są klasyfikowane do odpowiedniego Koszyka, a następnie szacowany jest poziom strat kredytowych w okresie 12 M (Koszyk 1) lub lifetime (dla pozostałych Koszyków).

Bank zbudował modele parametrów portfelowych wykorzystywanych na potrzeby szacowania oczekiwanych strat kredytowych w sposób grupowy z uwzględnieniem stosowanej definicji default, podejścia forward-looking oraz prognoz makroekonomicznych. W ramach modelu PD szacowane są krzywe prawdopodobieństwa defaultu w zależności od horyzontu szacowanej straty (12 M vs lifetime) z uwzględnieniem oczekiwań Banku w zakresie kształtowania się przyszłej sytuacji makroekonomicznej oraz z uwzględnieniem danych behawioralnych ekspozycji. W zakresie szacowania parametrów LGD Bank stosuje podejście do szacowania wskaźnika uzdrowień (CR) oraz poziomu stóp odzysków (RR), a element forward-looking został wdrożony na bazie szacunków charakterystyk ekspozycji mających wpływ na obserwowany poziom odzysków i uzdrowień z ekspozycji w okresie jej życia.

Na potrzeby modelowania oczekiwanej wartości ekspozycji na moment wejścia w default dla ekspozycji rewolwingowych bez zdefiniowanych harmonogramów, wdrożono modele wartości bilansowej i pozabilansowej w oparciu o historyczne wzorce behawioralne spłat i pociągnięć do momentu wejścia ekspozycji w default.

Na każdą datę raportową Bank określa dla każdej wycenianej ekspozycji, czy ryzyko kredytowe związane z daną ekspozycją znacząco wzrosło od momentu początkowego ujęcia jak również czy zostały zaraportowane przesłanki utraty wartości. Jeśli w poprzednim okresie sprawozdawczym jednostka wyceniła odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej oczekiwany stratom kredytowym w całym okresie życia, ale na bieżący dzień sprawozdawczy ustala, iż dla danej ekspozycji nie istnieją przesłanki świadczące o znaczącym wzroście ryzyka kredytowego w stosunku do momentu początkowego ujęcia i nie zostały zaraportowane przesłanki utraty wartości, to Bank wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej 12-miesięcznym oczekiwany stratom kredytowym na bieżący dzień sprawozdawczy. Bank stosuje dla szerokiego katalogu przesłanek klasyfikujących ekspozycje zarówno do Koszyka 2-go jak i do Koszyka 3-go tzw. okres karencji, tj. określoną liczbę miesięcy kalendarzowych od ostatniej daty zaobserwowania przesłanki przy spełnieniu

odpowiednich warunków dotyczących terminowości spłaty zobowiązań, dopiero po spełnieniu tak zdefiniowanych okresów karencji dla danej przesłanki możliwe jest przeklasyfikowanie ekspozycji z danego Koszyka.

Z zastrzeżeniem paragrafów 5.5.13–5.5.16, na każdy dzień sprawozdawczy jednostka wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe z tytułu instrumentu finansowego w kwocie równej oczekiwany stratom kredytowym w całym okresie życia, jeżeli ryzyko kredytowe związane z danym instrumentem finansowym znacznie wzrosło od momentu początkowego ujęcia.

Nowy sposób kalkulacji utraty wartości aktywów finansowych ma również wpływ na sposób rozpoznania przychodu odsetkowego. W szczególności, przychód odsetkowy od składników aktywów znajdujących się w Koszykach 1 i 2 jest wyznaczany poprzez przyłożenie efektywnej stopy procentowej do ekspozycji brutto, natomiast w Koszyku 3 poprzez przyłożenie efektywnej stopy procentowej do zamortyzowanego kosztu składnika aktywów, uwzględniającego odpisy z tytułu utraty wartości.

Utrata wartość aktywów finansowych zgodnie z MSR 39 – do 31 grudnia 2017 roku

Na każdy koniec okresu sprawozdawczego Bank oceniał czy istniały obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych. Jeżeli takie przesłanki istniały, Bank ustalał kwoty odpisów z tytułu utraty wartości. Strata z tytułu utraty wartości była ponoszona, gdy istniały obiektywne dowody utraty wartości wynikające z jednego lub więcej zdarzeń mających miejsce po początkowym ujęciu składnika aktywów, a zdarzenie powodujące stratę miało wpływ na oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne wynikające ze składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych, których wiarygodne oszacowanie było możliwe.

Kredyty, wykupione wierzytelności, pozostałe należności

Wartość udzielonych kredytów, pożyczek i wierzytelności, w tym skupionych wierzytelności była poddawana okresowej ocenie w celu stwierdzenia czy wystąpiła utrata ich wartości oraz wyznaczenia odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości zgodnie z MSR 39.

Jeżeli istniały obiektywne dowody, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości pożyczek i należności lub inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności wycenianych w zamortyzowanym koszcie, to kwota odpisu aktualizującego równa była różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat kredytowych, które nie zostały poniesione). Wartość bilansowa składnika aktywów obniżana była poprzez zastosowanie rachunku rezerw. Kwota straty ujmowana była w rachunku zysków i strat. Bank rozważał najpierw czy istniały obiektywne dowody utraty wartości pojedynczych składników aktywów finansowych, które indywidualnie są znaczące, a także indywidualnie lub łącznie w przypadku aktywów finansowych, które nie są znaczące. Jeśli Bank stwierdził, że nie istniały obiektywne dowody utraty wartości indywidualnie ocenianego składnika aktywów finansowych to włączał ten składnik do grupy aktywów finansowych o podobnej charakterystyce ryzyka kredytowego i łącznie oceniał je pod względem utraty wartości.

Pożyczki, kredyty i wierzytelności, które były uznawane za indywidualnie istotne, były poddawane indywidualnej ocenie pod kątem utraty wartości (na dzień 31 grudnia 2017 roku Bank przyjmował próg dla ekspozycji indywidualnie znaczących na poziomie salda kapitałowego 2 mln zł). Utrata wartości danej pożyczki, kredytu lub wierzytelności była stwierdzana i w konsekwencji rozpoznawany jest odpis z tytułu utraty wartości w sytuacji gdy istniały obiektywne przesłanki świadczące o utracie wartości w wyniku wystąpienia jednego lub większej liczby zdarzeń, które miały mieć wpływ na przyszłe szacunkowe przepływy pieniężne z tytułu tych pożyczek, kredytów lub wierzytelności. Do zdarzeń takich zaliczały się:

- brak lub opóźnienia w spłatach odsetek lub kapitału pożyczki/kredytu,
- ekspozycja znajdowała się w stanie kwarantanny po ustaniu przesłanki związanej z brakiem lub opóźnieniami w spłacie opisanymi w punkcie powyżej,
- znaczące trudności finansowe dłużnika przejawiające się obniżeniem kategorii ryzyka kredytowego,

- nieznanne miejsce pobytu i nieujawniony majątek kontrahenta,
- pożyczka/ kredyt stała się wymagalna w całości w wyniku wypowiedzenia umowy (ekspozycja została przekazana do windykacji),
- Bank złożył wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego lub powziął wiadomość o wyznaczeniu terminu licytacji nieruchomości stanowiącej zabezpieczenie roszczeń Banku w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym z wniosku innego wierzyciela,
- został złożony wniosek o ogłoszenie upadłości dłużnika lub wniosek o wszczęcie postępowania naprawczego,
- został ustanowiony zarząd komisaryczny lub dłużnik zawiesił działalność (w przypadku instytucji bankowych),
- pożyczka/kredyt była kwestionowana przez dłużnika na drodze postępowania sądowego,
- restrukturyzacja pożyczki/ kredytu (zgodnie z opisem zamieszczonym w części dotyczącej restrukturyzacji ekspozycji),
- wyłudzenie pożyczki/ kredytu,
- zarażenie pożyczki/ kredytu utratą wartości przez inną pożyczkę/ kredyt tego samego kredytobiorcy w ramach określonych grup produktowych,
- nie spełnienie warunków przejścia do stanu kwarantanny,
- problemy kontrahenta detalicznego wynikające z utraty pracy lub obniżenia dochodów, niespłacanie zadłużenia w innych instytucjach finansowych lub znaczące pogorszenie wyników oceny scoringowej,
- zgon klienta.

Jeżeli dla aktywów indywidualnie znaczących została stwierdzona utrata wartości, ale w wyniku oszacowania przepływów pieniężnych nie stwierdzono konieczności utworzenia bądź dalszego utrzymywania odpisów aktualizujących, Bank naliczał grupowy odpis aktualizujący na zaistniałe lecz niezareportowane straty.

Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości w przypadku kredytu (pożyczki) będącego przedmiotem indywidualnej oceny był ustalany jako różnica pomiędzy wartością bilansową tego kredytu a wartością bieżącą szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych w oparciu o pierwotną efektywną stopę procentową kredytu. W przypadku kredytów dla których zostało ustanowione zabezpieczenie, bieżąca wartość szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych uwzględniała przepływy pieniężne, które mogły zostać uzyskane z egzekucji przedmiotu zabezpieczenia, pomniejszone o koszty egzekucji oraz sprzedaży przedmiotu zabezpieczenia jeżeli egzekucja była prawdopodobna. Wartość bilansowa kredytu była obniżana o kwotę odpowiadającego mu odpisu z tytułu utraty wartości.

Homogeniczne grupy kredytów, które były jednostkowo nieistotne oraz istotne indywidualnie kredyty, w odniesieniu do których podczas oceny indywidualnej nie stwierdzono utraty wartości, były poddawane grupowej ocenie utraty wartości kredytów, w tym z tytułu strat poniesionych, ale nieujawnionych (IBNR). W celu wyznaczenia grupowej utraty wartości Bank dokonywał podziału kredytów na portfele o podobnej charakterystyce ryzyka kredytowego oraz badał wystąpienie obiektywnych przesłanek utraty wartości. Przesłanki, które identyfikowały obiektywny dowód wystąpienia utraty wartości to:

- brak lub opóźnienia w spłatach odsetek lub kapitału pożyczki/ kredytu,
- ekspozycja znajdowała się w stanie kwarantanny po ustaniu przesłanki związanej z brakiem lub opóźnieniami w spłacie opisanymi w punkcie powyżej,
- znaczące trudności finansowe dłużnika przejawiające się obniżeniem kategorii ryzyka kredytowego,
- nieznanne miejsce pobytu i nieujawniony majątek kontrahenta,
- pożyczka/ kredyt stała się wymagalna w całości w wyniku wypowiedzenia umowy (ekspozycja została przekazana do windykacji),
- pożyczka/kredyt była kwestionowana przez dłużnika na drodze postępowania sądowego,
- restrukturyzacja pożyczki/kredytu (zgodnie z opisem zamieszczonym w części dotyczącej restrukturyzacji ekspozycji);

- wyłudzenie pożyczki/ kredytu,
- niespełnienie warunków przejścia do stanu kwarantanny,
- zarażenie pożyczki/ kredytu utratą wartości przez inną pożyczkę/kredyt tego samego kredytobiorcy w ramach określonych grup produktowych,
- problemy kontrahenta detalicznego wynikające z utraty pracy lub obniżenia dochodów, niespłacanie zadłużenia w innych instytucjach lub znaczące pogorszenie wyników oceny scoringowej,
- zgon klienta.

Proces oceny grupowej składa się z dwóch elementów:

- ustalenia grupowych odpisów aktualizacyjnych dla ekspozycji indywidualnie nieznaczających, dla których zaraportowano utratę wartości,
- ustalenia wysokości odpisów na straty poniesione, ale jeszcze niezaraportowane (IBNR) – dla ekspozycji, dla których nie stwierdzono utraty wartości.

Wartość bieżącą oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych dla ekspozycji wycenianych w ujęciu grupowym szacowana była w oparciu o oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne zdyskontowane efektywną stopą procentową właściwą dla danej grupy oraz historyczne dane dotyczące przeterminowania, czasu pozostawiania ekspozycji w utracie wartości oraz spłaty zadłużenia w poszczególnych grupach ekspozycji.

Na podstawie danych historycznych wyznaczane były parametry portfelowe niezbędne do określenia wysokości odpisów m.in. PD (prawdopodobieństwo niewypłacalności), RR (stopa odzysku) oraz CR (wskaźnik uzdrowień). Dodatkowo na potrzeby ujęcia w ocenie grupowej w kalkulacji odpisów scenariusza spłaty ekspozycji zgodnie z umową wyznaczane było dodatkowe PD dla ekspozycji, dla których nie została zaraportowana przesłanka utraty wartości dotycząca braku lub opóźnień w spłacie (prawdopodobieństwo niewypłacalności wyznaczane w zależności od typu zaraportowanej przesłanki utraty wartości). Na potrzeby estymacji stóp odzysków (RR) oraz wskaźników uzdrowień (CR) wykorzystywane były informacje o atrybutach ekspozycji na moment zaraportowania przesłanki utraty wartości dotyczącej braku lub opóźnień w spłacie takich jak: wartość ekspozycji, miesiąc trwania ekspozycji czy informacja o poziomie LTV (dla portfela kredytów hipotecznych). Wszystkie parametry portfelowe były wyznaczane niezależnie dla każdej grupy produktowej przy wykorzystaniu metod statystycznych. Estymacja parametrów jest dokonywana na historycznej bazie ekspozycji z częstotliwością miesięczną, przy jednoczesnym ograniczaniu wpływu danych nieadekwatnych do aktualnego poziomu ryzyka portfela kredytowego, np. nie uwzględnianiu w estymacji PD danych starszych niż 12 miesięcy, a na potrzeby CR danych starszych niż 24 miesiące. Na potrzeby estymacji RR Bank wykorzystywał szeregi czasowe długości 60 miesięcy. W uzasadnionych przypadkach możliwa była dodatkowa ekspercka korekta parametrów portfelowych w celu odzwierciedlenia oddziaływania bieżących warunków. Zgodnie z przyjętymi przez Bank zasadami, metodyka estymacji parametrów oraz przyjęte założenia (w tym podział na homogeniczne grupy kredytów) podlegały regularnemu przeglądowi, w celu zmniejszenia rozbieżności pomiędzy ich rzeczywistymi a prognozowanymi wartościami.

Dla określenia wartości odpisu dla każdego zdefiniowanego portfela określano również maksymalny okres kwarantanny dla ekspozycji będących w stanie kwarantanny, okres uprawdopodobnienia się restrukturyzacji, warunki przejścia ekspozycji z utraty wartości w stan kwarantanny i inne.

Dla potrzeb określenia wartości odpisu IBNR dla zdefiniowanych portfeli Bank przeprowadzał analizy długości okresu, w którym następuje ujawnienie strat poniesionych, czyli tzw. LIP (ang. *loss identification period*). Analizy te przeprowadzane były na podstawie obserwowanych wpływów na rachunki w Banku oraz przeterminowań i wejścia w utratę wartości dla danego klienta. Bank przeprowadzał również back testy poziomu LIP na podstawie bezpośredniego telefonicznego ankietowania klientów. Natomiast na potrzeby estymowania prawdopodobieństwa niewypłacalności dla ekspozycji z zaraportowanymi przesłankami utraty wartości innymi niż brak spłat lub opóźnienia w spłacie Bank przyjmował okres

LIPNONPERF równy 12 miesięcy.

Dla potrzeb naliczania odpisów dla ekspozycji pozabilansowych Bank szacował wartość współczynnika konwersji kredytowej (CCF) pozwalający na określenie wpływu środków udostępnionych przez Bank Klientowi do momentu rozpoznania utraty wartości. Bank szacował CCF dla zdefiniowanych homogenicznych grup produktowych na danych historycznych.

Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności

Bank przeprowadzał analizę, czy zaistniały obiektywne podstawy do stwierdzenia, że nastąpiła utrata wartości indywidualnych inwestycji utrzymywanych do terminu zapadalności. Jeżeli istniały obiektywne dowody na utratę wartości, kwotę odpisu aktualizacyjnego stanowiła różnica między wartością bilansową składnika aktywów a bieżącą wartością oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat kredytowych, które nie zostały poniesione), zdyskontowanych z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej z dnia wystąpienia przesłanki dla danego składnika aktywów finansowych.

Jeżeli w następnym okresie wysokość straty z tytułu utraty wartości zmniejszyła się na skutek zdarzenia, które nastąpiło po wystąpieniu utraty wartości, wówczas uprzednio dokonany odpis z tytułu utraty wartości był odwracany poprzez dokonanie odpowiedniej korekty salda odpisów aktualizujących. Kwota dokonanego odwrócenia wykazywana jest w wyniku finansowym.

Pozostałe instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Bank przeprowadzał analizę, czy zaistniały obiektywne podstawy do stwierdzenia, że nastąpiła utrata wartości indywidualnych aktywów i/lub portfela aktywów finansowych. Dowody wskazujące, że aktywo finansowe lub grupa aktywów finansowych trwale utraciła wartość mogły wynikać z występowania jednej lub kilku przesłanek m.in. znaczących trudności finansowych emitenta, niespłacenia lub zalegania ze spłatą wymagalnych zobowiązań, przyznania emitentowi udogodnień w spłacie zobowiązań, których by nie otrzymał w innych okolicznościach, innych możliwych do zaobserwowania danych, które mogą wskazywać na możliwy do ustalenia spadek oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych wynikających ze składnika aktywów finansowych, które pojawiły się po dacie ich początkowego ujęcia w księgach Banku.

Jeżeli występowały obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych dostępnego do sprzedaży, to kwota stanowiąca różnicę pomiędzy ceną nabycia tego składnika aktywów (pomniejszona o wszelkie spłaty kapitału i odsetki) i jego bieżącą wartością godziwą, pomniejszoną o wszelkie odpisy z tytułu utraty wartości tego składnika uprzednio ujęte w wyniku finansowym, została wyksięgowana z kapitału własnego i przekwalifikowana do wyniku finansowego. Nie można było ujmować w wyniku finansowym odwrócenia odpisu z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych kwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży. Jeżeli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrosła, a wzrost ten mógł być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu z tytułu utraty wartości w wyniku finansowym, to kwota odwracanego odpisu ujmowana była w wyniku finansowym.

4.16. Transakcje kupna/ sprzedaży papierów wartościowych z przyrzeczeniem odsprzedaży/ odkupu

Transakcje repo i reverse-repo oraz transakcje sell-buy back i buy-sell back są operacjami sprzedaży lub kupna papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu lub odsprzedaży w umownym terminie i po określonej cenie.

Transakcje sprzedaży papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu (repo oraz sell-buy back) w momencie zawarcia ujmuje się w „Zobowiązaniach wobec banków i instytucji finansowych”. Zakupione papiery wartościowe z przyrzeczeniem odsprzedaży (reverse-repo oraz buy-sell back) ujmuje się w „Należnościach od banków i instytucji finansowych”.

Transakcje repo i reverse repo są wyceniane według zamortyzowanego kosztu, natomiast papiery wartościowe będące przedmiotem transakcji z przyrzeczeniem odkupu nie są usuwane z bilansu i podlegają wycenie według zasad określonych dla poszczególnych portfeli papierów wartościowych. Różnica między ceną sprzedaży i odkupu jest traktowana odpowiednio jako koszty/przychody odsetkowe i rozliczana jest w czasie trwania umowy z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

4.17. Udzielone zobowiązania warunkowe

W ramach działalności operacyjnej Bank zawiera transakcje, które w momencie ich zawarcia nie są ujemne w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako aktywa lub zobowiązania, lecz powodują powstanie zobowiązań warunkowych. Zobowiązanie warunkowe jest:

- możliwym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, których istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub niewystąpienia jednego lub większej ilości niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli Banku,
- obecnym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, ale nie jest ujemny w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, ponieważ nie jest prawdopodobne, aby konieczne było wydatkowanie środków pieniężnych lub innych aktywów w celu wypełnienia obowiązku lub kwoty zobowiązania nie można oszacować w sposób wiarygodny.

Na udzielone zobowiązania pozabilansowe obciążone ryzykiem braku wywiązania się zleceniodawcy z warunków umowy tworzone są rezerwy zgodnie z MSSF 9.

4.18. Kompensowanie aktywów i zobowiązań finansowych

Składniki aktywów finansowych i zobowiązań finansowych kompensuje się i wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie netto, jeżeli Bank posiada ważny tytuł prawny do dokonania kompensaty ujętych kwot oraz zamierza przeprowadzić rozliczenie w kwocie netto lub jednocześnie zrealizować dany składnik aktywów i uregulować zobowiązanie.

4.19. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia/ kosztu wytworzenia po pomniejszeniu o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia/ koszt wytworzenia oraz koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do użytkowania. W wartości bilansowej rzeczowych aktywów trwałych są ujemne także wydatki związane z ulepszeniem/ podwyższeniem wartości środka trwałego. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do użytkowania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają wynik finansowy w momencie ich poniesienia.

Środki trwałe w momencie ich nabycia zostają podzielone na części składowe będące pozycjami o istotnej wartości, do których można przyporządkować odrębny okres ekonomicznej użyteczności.

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów. Wartość końcową, okres użytkowania oraz metodę amortyzacji składników aktywów weryfikuje się i w razie konieczności koryguje na koniec każdego roku obrotowego.

Typ środków trwałych	Szacowany okres użytkowania
Inwestycje w obiektach obcych	czas trwania umowy najmu – do 10 lat
Budynki	od 40 do 66,6 lat
Maszyny i urządzenia techniczne	od 4 do 14 lat
Zespoły komputerowe	od 2 do 10 lat
Środki transportu	od 2,5 do 5 lat
Sprzęt biurowy, meble	od 2 do 10 lat

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta ze sprawozdania z sytuacji finansowej po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów ze sprawozdania z sytuacji finansowej (obliczone jako różnica pomiędzy ewentualnymi wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danej pozycji) są ujmowane w wyniku finansowym w okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

Inwestycje rozpoczęte dotyczą środków trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia. Środki trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania środka trwałego do używania.

4.20. Aktywa przejęte za długi

Aktywa przejęte za długi wycenia się w koszcie lub wartości netto możliwej do uzyskania, zależnie od tego, która z kwot jest niższa. Wartość netto możliwa do uzyskania jest to szacunkowa cena sprzedaży pomniejszona o koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

4.21. Wartości niematerialne

Składnik wartości niematerialnych to możliwy do zidentyfikowania niepieniężny składnik aktywów, nieposiadający postaci fizycznej, nad którym Bank sprawuje kontrolę i który wygeneruje przyszłe korzyści ekonomiczne dla Banku.

Wartości niematerialne mogą zostać nabyte w oddzielnej transakcji, wytworzone we własnym zakresie lub przejęte w drodze połączenia jednostek gospodarczych.

Składnik wartości niematerialnych wycenia się przy początkowym ujęciu w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Cena nabycia wartości niematerialnych nabytych w transakcji połączenia jednostek jest równa ich wartości godziwej na dzień połączenia. Po początkowym ujęciu wartości niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

W wartościach niematerialnych kapitalizowane są następujące nakłady na prace rozwojowe:

- wydatki na usługi wykorzystane przy wytwarzaniu wartości niematerialnej,
- wydatki na świadczenia pracownicze bezpośrednio związane z wytworzeniem danego składnika.

Nakłady poniesione na wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem nakładów na prace rozwojowe, są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Bank ustala, czy okres użytkowania wartości niematerialnych jest ograniczony czy nieokreślony. Wartości niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Szacowany okres użytkowania oprogramowania komputerowego wynosi 2-10 lat. Okres i metoda amortyzacji wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku obrotowego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych.

Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które nie są użytkowane są corocznie poddawane testowi na utratę wartości, w odniesieniu do poszczególnych aktywów lub na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

Zyski lub straty wynikające z usunięcia wartości niematerialnych ze sprawozdania z sytuacji finansowej są wyceniane według różnicy pomiędzy wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danego składnika aktywów i są ujmowane

w wyniku finansowym w momencie jego wyksięgowania.

Relacje z klientami

Zgodnie z wymogami MSSF 3 możliwe do zidentyfikowania wartości niematerialne jednostki przejmowanej podlegają ujęciu odrębnie od wartości firmy bez względu na to, czy przed transakcją nabycia kontroli były one ujemowane w bilansie tej jednostki, czy też nie. W wyniku transakcji nabycia przez Bank zorganizowanych części przedsiębiorstwa zidentyfikowano wartości niematerialne spełniające kryteria odrębnego ujęcia w bilansie Banku – relacje z klientami depozytowymi (tzw. „Core Deposit Intangible”). Z punktu widzenia Banku odzwierciedlają one korzyść w postaci tańszego źródła finansowania działalności odpowiadającą różnicy pomiędzy kosztem uzyskania finansowania ze źródeł zewnętrznych a kosztem oprocentowania przejętych rachunków bieżących oraz strumienia przychodów pozaodsetkowych, pomniejszonych o odpowiednie koszty. Wycena do wartości godziwej polega na określeniu wartości bieżącej przyszłych korzyści, stanowiących różnicę pomiędzy kosztem finansowania Banku ze źródeł zewnętrznych (np. rynku międzybankowego) a kosztem oprocentowania rachunków bieżących oszacowanych dla przewidywanego okresu utrzymania klienta depozytowego na podstawie historycznych zachowań klientów i wskaźnika ich odejść z Banku.

Relacje z klientami depozytowymi podlegają amortyzacji liniowej przez okres w jakim zgodnie z założeniami spodziewana jest realizacja większości korzyści ze składników wartości niematerialnych.

Wartość firmy

Wartość firmy jest wartością powstałą w wyniku nabycia jednostek zależnych. Wartość firmy jest początkowo ujemowana według nadwyżki kosztów połączenia jednostek gospodarczych nad udziałem jednostki przejmującej do wartości godziwej netto, możliwych do zidentyfikowania przejmowanych aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych. Wartość firmy jest wykazywana w wysokości ceny nabycia pomniejszonej o łączne dotychczasowe odpisy aktualizacyjne wynikające z tytułu utraty wartości. Wartość firmy nie jest amortyzowana, a jedynie corocznie testowana pod kątem utraty wartości. Utrata wartości ustalana jest poprzez oszacowanie wartości odzyskiwalnej ośrodka wypracowującego środki pieniężne, którego dotyczy dana wartość firmy. W przypadku, gdy wartość odzyskiwalna ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa niż jego wartość bilansowa powiększona o wartość firmy, tworzony jest odpis z tytułu utraty wartości firmy.

4.22. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana

Do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży klasyfikowane są aktywa trwałe w przypadku, gdy ich wartość bilansowa zostanie odzyskana przede wszystkim w drodze transakcji sprzedaży, a nie poprzez ich dalsze wykorzystanie. Ten warunek może być spełniony tylko, kiedy wystąpienie transakcji sprzedaży jest wysoce prawdopodobne, a składnik aktywów jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w swoim obecnym stanie. Klasyfikacja składnika aktywów jako przeznaczonego do sprzedaży zakłada zamiar kierownictwa Banku do dokonania transakcji sprzedaży w ciągu roku od momentu dokonania klasyfikacji.

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży ujemuje się w kwocie niższej z dwóch wartości: wartości bilansowej na dzień klasyfikacji lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia tych aktywów. Dla aktywów zaliczonych do tej kategorii nie nalicza się amortyzacji.

W przypadku, gdy kryteria klasyfikacji do grupy aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży nie są spełnione, Bank zaprzestaje ich ujemowania jako przeznaczone do sprzedaży i dokonuje reklasyfikacji do właściwej kategorii aktywów.

W takim przypadku ten składnik aktywów jest wyceniany w kwocie niższej z dwóch wartości:

- jego wartości bilansowej z dnia poprzedzającego klasyfikację tego składnika jako przeznaczonego do sprzedaży, skorygowanej o amortyzację lub aktualizację wyceny, która zostałaby ujęta, gdyby nie został zaklasyfikowany jako przeznaczony do sprzedaży,

- jego wartości odzyskiwanej z dnia podjęcia decyzji o braku jego sprzedaży.

Działalność zaniechana to element przedsięwzięcia Banku, który został zbyty lub jest zakwalifikowany jako przeznaczony do sprzedaży, jak również stanowi odrębną, ważną dziedzinę działalności jednostki lub jej geograficzny obszar działalności, albo jest jednostką zależną nabytą wyłącznie z zamiarem odsprzedaży. Klasyfikacja do działalności zaniechanej następuje w momencie zbycia lub w momencie, gdy działalność spełnia kryteria działalności przeznaczonej do sprzedaży, jeśli ten moment nastąpił wcześniej.

4.23. Połączenie jednostek niepozostających pod wspólną kontrolą

Połączenie jednostek niepozostających pod wspólną kontrolą, to połączenie odrębnych jednostek w jedną jednostkę sprawozdawczą. Wynikiem połączenia jednostek gospodarczych jest objęcie kontroli przez jednostkę dominującą nad jednostkami przejmowanymi. Połączenia jednostek gospodarczych niepozostających pod wspólną kontrolą rozlicza się metodą nabycia. Metoda nabycia postrzega połączenie jednostek gospodarczych z perspektywy tej jednostki, którą identyfikuje się jako jednostkę przejmującą. Jednostka przejmująca ujmuje przejęte aktywa, zobowiązania i wzięte na siebie zobowiązania warunkowe, w tym te z nich, które nie były wcześniej ujęte przez jednostkę przejmowaną.

Zastosowanie metody nabycia polega na wykonaniu następujących czynności:

- identyfikacji jednostki przejmującej,
- ustaleniu kosztu połączenia jednostek gospodarczych,
- przypisaniu na dzień przejścia kosztu połączenia jednostek gospodarczych przejmowanym aktywom oraz brany na siebie zobowiązaniom i zobowiązaniom warunkowym.

Jednostka przejmująca ustala koszt połączenia jednostek gospodarczych w kwocie równej wartości godziwej, na dzień wymiany, aktywów wydanych, zobowiązań zaciągniętych lub wziętych na siebie oraz instrumentów kapitałowych wyemitowanych przez jednostkę przejmującą w zamian za kontrolę nad jednostką przejmowaną.

4.24. Połączenie jednostek pod wspólną kontrolą

Połączenie jednostek gospodarczych bądź przedsięwzięć znajdujących się pod wspólną kontrolą to połączenie jednostek, w ramach którego wszystkie łączące się jednostki gospodarcze lub przedsięwzięcia przed i po połączeniu są kontrolowane, pośrednio lub bezpośrednio, przez ten sam podmiot lub grupę podmiotów oraz wspólna kontrola nie ma charakteru przejściowego.

MSSF 3 Połączenia przedsięwzięć nie ma zastosowania do połączeń jednostek gospodarczych lub przedsięwzięć znajdujących się pod wspólną kontrolą. W takiej sytuacji zgodnie z MSR 8 Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów, w przypadku braku standardu bądź interpretacji mających bezpośrednie zastosowanie do danej transakcji, kierownictwo jednostki może, kierując się profesjonalnym osądem, opracować zasady (polityki) rachunkowości, uwzględniając m.in. najbardziej aktualne regulacje i wytyczne stosowania opracowane przez inne podmioty tworzące standardy oparte na podobnych do MSSF założeniach koncepcyjnych. Opracowana przez kierownictwo jednostki polityka rachunkowości nie może być sprzeczna z żadnym ze standardów i interpretacji w ramach MSSF ani też z założeniami koncepcyjnymi do tych standardów.

Na powyższej podstawie Getin Noble Bank S.A. przyjął metodę łączenia udziałów, jako politykę rachunkowości do rozliczania połączeń jednostek gospodarczych znajdujących się pod wspólną kontrolą. Metoda łączenia udziałów polega na sumowaniu poszczególnych pozycji odpowiednich aktywów, zobowiązań i kapitałów własnych oraz przychodów i kosztów łączących się jednostek na dzień połączenia, po uprzednim doprowadzeniu ich wartości do jednolitych metod wyceny i dokonaniu następujących wyłączeń:

- wzajemnych należności i zobowiązań oraz innych rozrachunków o podobnym charakterze łączących się jednostek,
- przychodów i kosztów operacji gospodarczych dokonywanych w danym roku obrotowym przed połączeniem między łączącymi się jednostkami,
- zysków lub strat z operacji gospodarczych dokonanych przed połączeniem między łączącymi się jednostkami, zawartych w wartościach podlegających łączeniu aktywów i oraz zobowiązań i kapitałów własnych,
- kapitału podstawowego jednostki, której majątek został przejęty oraz kapitałów przypadających na akcjonariuszy niekontrolujących; po dokonaniu tego wyłączenia, różnicę pomiędzy pozostałymi kapitałami, a ceną nabycia jednostki ujmuje się w pozostałych kapitałach jednostki powstałej w wyniku połączenia.

Połączenie jednostek gospodarczych metodą łączenia udziałów nie prowadzi do rozpoznania i ujęcia jakiegokolwiek wartości firmy lub ujemnej wartości firmy, ani też do rozpoznania i ujęcia jakichkolwiek dodatkowych aktywów i zobowiązań, poza tymi, które wynikają z opisanych powyżej wartości księgowych.

4.25. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Wartość bilansowa poszczególnych składników aktywów podlega okresowej weryfikacji pod kątem utraty wartości. Jeśli Bank identyfikuje przesłanki wskazujące na wystąpienie utraty wartości, to następnie ustala się, czy bieżąca wartość księgowa danego składnika aktywów jest wyższa od wartości, jaką można uzyskać w drodze jego dalszego użytkowania lub sprzedaży, czyli szacowana jest wartość odzyskiwalna danego składnika aktywów. W przypadku, gdy wartość odzyskiwalna jest niższa od bieżącej wartości bilansowej danego składnika aktywów rozpoznawana jest utrata wartości, której odpis jest ujmowany w wyniku finansowym.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów jest ustalana jako większa z dwóch wielkości: ceny możliwej do uzyskania ze sprzedaży pomniejszonej o koszty sprzedaży oraz wartości użytkowej danego składnika. Wartość użytkowa jest ustalana jako szacowane przyszłe przepływy pieniężne generowane przez dany składnik aktywów zdyskontowane stopą rynkową powiększoną o marżę na ryzyko specyficzne dla danej klasy aktywów.

Odpis z tytułu utraty wartości może być odwrócony, jeżeli nastąpiła zmiana w szacunkach służących do określenia wartości możliwej do odzyskania, tylko do wysokości wartości bilansowej aktywa, która, po uwzględnieniu skumulowanej amortyzacji, zostałaby wyznaczona, gdyby nie nastąpił odpis z tytułu utraty wartości. Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości w odniesieniu do wartości firmy nie podlega odwracaniu.

4.26. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Jako środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych Bank wykazuje: kasę i środki na rachunkach bieżących w banku centralnym oraz rachunki bieżące i depozyty jednodniowe w innych bankach.

4.27. Koszty rozliczane w czasie oraz przychody przyszłych okresów

Koszty rozliczane w czasie (aktywa) dotyczą tych wydatków, których rozliczenie w ciężar rachunku zysków i strat nastąpi stosownie do upływu czasu w przyszłych okresach sprawozdawczych. Koszty rozliczane w czasie (aktywa) są ujmowane w pozycji „Inne aktywa”. Składnikami kosztów rozliczanych w czasie (zobowiązania) są rozliczenia międzyokresowe na koszty wynikające ze świadczeń wykonanych na rzecz Banku, które zostaną rozliczone w następnych okresach. Salda te wykazuje się w pozycji „Pozostałe zobowiązania”.

Przychody przyszłych okresów stanowią między innymi otrzymane kwoty przyszłych świadczeń oraz niektóre rodzaje dochodów pobranych z góry, których rozliczenie do rachunku zysków i strat nastąpi w przyszłych okresach sprawozdawczych. Przychody rozliczane w czasie prezentuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Pozostałe zobowiązania”.

4.28. Świadczenia pracownicze

Świadczenia pracownicze obejmują koszty wynagrodzeń, premii oraz składek na ubezpieczenia społeczne. Bank ujmuje przewidywaną wartość krótkoterminowych świadczeń pracowniczych jako koszty w okresie, w którym pracownicy świadczyli związaną z nimi pracę.

Zgodnie z zapisami zawartymi w Polityce Wynagradzania, Regulaminie Wynagradzania Pracowników oraz Regulaminie Premiowania, pracownikom Banku może zostać przyznana premia. Pracownik może być objęty systemem premiowym, jeżeli został on przewidziany dla danej jednostki organizacyjnej Banku lub dla danego stanowiska. Zakres podmiotowy każdej regulacji premiowej jest określany każdorazowo w samej regulacji. Zasady premiowania osób zajmujących kierownicze stanowiska są określone w Polityce zmiennych składników wynagradzania lub w Zasadach premiowania danej jednostki.

Zgodnie z regulacjami wynikającymi z Kodeksu Pracy, jak i zawartymi w Regulaminach Wynagradzania Pracowników, pracownicy Banku posiadają uprawnienia do odpraw emerytalnych. Odprawy z tego tytułu są wypłacane jednorazowo w sytuacji przejścia pracownika na emeryturę, a ich wysokość uzależniona jest od stażu pracy danego pracownika i jego indywidualnego poziomu wynagrodzenia. Rezerwy na odprawy emerytalne szacowane są na podstawie wyceny aktuarialnej. Rezerwa będąca efektem wyceny aktuarialnej jest ujmowana i aktualizowana w okresach rocznych. Rezerwy z tytułu długoterminowych świadczeń pracowniczych ujmuje się w pozycji „Rezerwy” w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

4.29. Rezerwy

Rezerwę tworzy się wówczas, gdy na Banku ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne oraz można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego zobowiązania. Bank tworzy następujące rezerwy ujmowane w zobowiązaniach w pozycji „Rezerwy”:

a) odprawy emerytalne

Bank tworzy rezerwy na odprawy emerytalne. Poziom rezerw ustalany jest na podstawie wyceny przeprowadzanej przez niezależnego aktuarusza i aktualizowany na koniec każdego roku obrotowego. Rezerwa tworzona jest w ciężar kosztów za wyjątkiem zysków lub strat aktuarialnych, które odnoszone są w kapitał z aktualizacji wyceny.

b) zobowiązania pozabilansowe

Bank tworzy rezerwę na zobowiązania warunkowe dotyczące finansowania obarczone ryzykiem wystąpienia straty z tytułu utraty wartości aktywów. Jeśli na dzień bilansowy w odniesieniu do zobowiązań warunkowych istnieją obiektywne dowody utraty wartości aktywów, Bank tworzy rezerwę równą różnicy pomiędzy statystycznie oszacowaną częścią zaangażowania pozabilansowego (ekwiwalent bilansowy bieżących pozycji pozabilansowych) i wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych.

c) sprawy sądowe

Bank prowadzi ewidencję spraw sądowych i rozpoznaje rezerwy na podstawie oceny prawdopodobieństwa przegrania sprawy sądowej w wysokości oczekiwanych wpływów korzyści ekonomicznych.

d) inne

Bank tworzy rezerwy na zobowiązania pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa, których kwotę można w sposób wiarygodny oszacować. Bank tworzy rezerwy na koszty restrukturyzacji tylko wtedy, gdy zostaną spełnione ogólne kryteria dotyczące ujmowania rezerw wynikające z MSR 37, w szczególności gdy Bank posiada szczegółowy, formalny plan restrukturyzacji określający co najmniej działalność lub część działalności, której dotyczy, podstawowe lokalizacje, miejsce zatrudnienia, funkcje i przybliżoną liczbę pracowników objętych odszkodowaniem, kwotę nakładów do poniesienia oraz termin przeprowadzenia. Warunkiem niezbędnym do utworzenia rezerwy jest również rozpoczęcie restrukturyzacji albo jej publiczne ogłoszenie. Utworzone rezerwy obejmują tylko bezpośrednie i nieodzowne nakłady

powstające w wyniku restrukturyzacji niezwiązane z bieżącą działalnością i nie obejmują przyszłych kosztów operacyjnych.

4.30. Leasing finansowy i operacyjny

Bank jako leasingobiorca

Umowy leasingu finansowego, które przenoszą na Bank zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, są ujmowane w sprawozdaniu w sytuacji finansowej na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Opłaty leasingowe są rozdzielane pomiędzy inne koszty operacyjne i zmniejszenie salda zobowiązania z tytułu leasingu w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Inne koszty operacyjne są ujmowane bezpośrednio w ciężar wyniku finansowego. Środki trwałe użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane przez krótszy z dwóch okresów: szacowany okres użytkowania środka trwałego lub okres leasingu.

Umowy leasingowe, zgodnie z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego ujmowane są jako koszty operacyjne w wyniku finansowym metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Bank jako leasingodawca

Bank prezentuje aktywa oddane w leasing operacyjny w ramach odpowiedniej grupy środków trwałych – zgodnie z charakterem tych aktywów. Aktywa trwałe będące przedmiotami umów leasingu operacyjnego amortyzowane są metodą liniową przez okres trwania umowy leasingu z uwzględnieniem wartości rezydualnej. Wartość rezydualna ustalana jest w kwocie, którą według przewidywań Bank mógłby uzyskać obecnie, uwzględniając wiek i stan aktywa jaki będzie na koniec umowy leasingu, po pomniejszeniu o szacowane koszty zbycia.

Przychody z tytułu leasingu operacyjnego ujmuje się jako przychód metodą liniową przez okres trwania umowy, chyba że zastosowanie innej systematycznej metody lepiej odzwierciedla sposób rozłożenia w czasie korzyści czerpanych z oddanego w leasing składnika aktywów.

4.31. Pozostałe należności

Pozostałe należności ujmowane są w kwocie wymaganej zapłaty pomniejszonej o odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeśli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie należności w związku z upływem czasu jest ujmowane w rachunku zysków i strat.

4.32. Pozostałe zobowiązania

Pozostałe zobowiązania ujmowane są w kwocie wymaganej zapłaty. W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość zobowiązań jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeśli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie zobowiązań w związku z upływem czasu jest ujmowane w rachunku zysków i strat.

4.33. Kapitał własny

Kapitał własny stanowią kapitały i fundusze tworzone zgodnie z obowiązującym prawem, właściwymi ustawami oraz statutem, na który składają się: kapitał podstawowy, skupione akcje własne, zyski zatrzymane oraz pozostałe kapitały.

Kapitał podstawowy

Kapitał podstawowy wykazywany jest według wartości nominalnej, zgodnie ze statutem oraz wpisem do rejestru sądowego.

Zyski/ (straty) zatrzymane (niepodzielony wynik)

Zyski zatrzymane tworzone są z wyniku finansowego roku bieżącego oraz wyników finansowych z lat ubiegłych, które nie zostały przeznaczone na pozostałe kapitały lub rozdystrybuowane do akcjonariuszy.

Pozostałe kapitały

a) Kapitał zapasowy

Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej (nadwyżka ceny emisyjnej nad ceną nominalną) pomniejszony o bezpośrednio poniesione koszty z nią związane oraz tworzony z odpisów z zysku. Kapitał zapasowy obejmuje również kapitał wynikający z rozliczenia połączenia jednostek.

b) Kapitał z aktualizacji wyceny

Kapitał z aktualizacji wyceny dłużnych i kapitałowych instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody, kapitał z aktualizacji wyceny zabezpieczeń przepływów pieniężnych, zyski/ straty aktuarialne, udział w innych całkowitych dochodach/(stratach) jednostek stowarzyszonych oraz wartości podatku odroczonego dla pozycji stanowiących różnice przejściowe odniesione na kapitał z aktualizacji wyceny.

c) Kapitał rezerwowy

Kapitał rezerwowy tworzony z odpisów z zysku oraz z innych źródeł na pokrycie szczególnych strat lub wydatków. W tej pozycji prezentowany jest również Fundusz ogólnego ryzyka.

Wszystkie opisane pozycje kapitałów, w przypadku nabycia/ połączenia jednostek, dotyczą zdarzeń od dnia objęcia kontroli nad jednostką do dnia utraty nad nią kontroli.

4.34. Przychody

Bank ujmuje przychody z umów z klientami w taki sposób, aby wskazać transfer towarów lub usług na rzecz klientów w takiej kwocie, która odzwierciedla wysokość wynagrodzenia (tj. płatność), którego Bank spodziewa się w zamian za te towary lub usługi.

Głównym kryterium ujęcia przychodów jest moment wypełnienia zobowiązania do wykonania świadczenia, co następuje z chwilą przeniesienia kontroli. Decyduje on o ujęciu przychodu.

Wszelkie towary lub usługi sprzedawane w pakietach, które da się wyodrębnić w świetle zawartej z klientem umowy, Bank ujmuje oddzielnie. Ponadto wszelkie upusty i rabaty dotyczące ceny transakcyjnej co do zasady alokowane są do poszczególnych elementów pakietu. W przypadku, gdy wysokość przychodu jest zmienna, kwoty zmienne są zaliczane do przychodów, o ile istnieje duże prawdopodobieństwo, że w przyszłości nie nastąpi odwrócenie ujęcia przychodu w wyniku przeszacowania wartości. W przypadku ujmowania przychodów z umów z klientami, zgodnie z MSSF 15, Bank stosuje modelu pięciu kroków:

1. Identyfikacja umowy z klientem,
2. Identyfikacja zobowiązań do wykonania świadczenia wynikającego z umowy,
3. Ustalenie ceny transakcyjnej,
4. Przypisanie ceny transakcyjnej do zobowiązań do wykonania świadczenia,
5. Ujęcie przychodu w momencie realizacji zobowiązania do wykonania świadczenia.

Wynik z tytułu odsetek

W przychodach i kosztach z tytułu odsetek ujmuje się wszystkie przychody i koszty odsetkowe dotyczące instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej, instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody oraz instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy. W przychodach odsetkowych są prezentowane również rozliczane w czasie integralne koszty bezpośrednio związane z udzielonymi kredytami i pożyczkami, w tym integralne i bezpośrednie koszty wewnętrzne.

Metodą zamortyzowanego kosztu Bank wycenia się następujące aktywa i zobowiązania finansowe:

- aktywa finansowe zaklasyfikowane do kategorii wycenianych według zamortyzowanego kosztu,
- zobowiązania finansowe, niezaklasyfikowane w momencie ich początkowego ujęcia jako zobowiązania wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy i niebędące instrumentami pochodnymi.

Efektywna stopa procentowa jest stopą, która dyskontuje oczekiwany strumień przyszłych płatności pieniężnych do bieżącej wartości bilansowej netto przez okres do zapadalności lub do momentu następnej rynkowej wyceny określonego składnika aktywów i zobowiązań finansowych, zaś jej ustalenie obejmuje wszelkie należne bądź kasowe opłaty i przepływy płacone lub otrzymywane przez Bank w ramach umowy danego instrumentu, z wyłączeniem przyszłych możliwych strat kredytowych.

Sposób rozliczania kuponów odsetkowych, prowizji/ opłat i niektórych kosztów zewnętrznych związanych z instrumentami finansowymi (metodą efektywnej stopy procentowej lub liniowo) zależy od charakteru danego instrumentu. W przypadku instrumentów finansowych z ustalonymi harmonogramami przepływów pieniężnych zastosowanie ma wycena metodą efektywnej stopy procentowej.

Natomiast sposób ujęcia rozliczanych w czasie poszczególnych typów prowizji/ opłat w wyniku finansowym jako przychody odsetkowe lub prowizyjne i w ogóle konieczność ich rozliczenia w czasie, a nie możliwość ujęcia jednorazowo w wyniku finansowym, zależy od charakteru ekonomicznego prowizji/ opłaty.

W skład opłat/ prowizji rozliczanych w czasie wchodzi np. opłaty za pozytywne rozpatrzenie wniosku kredytowego, prowizje za udzielenie kredytu, prowizje za uruchomienie kredytu itp. Elementem prowizji jest również wynagrodzenie z tytułu ubezpieczeń, gdy występuje bezpośrednio powiązanie produktu kredytowego z produktem ubezpieczeniowym. Wnoszenie tego typu opłat stanowi integralną część zwrotu generowanego przez określony instrument finansowy. Do tej kategorii zaliczają się również opłaty i koszty związane ze zmianą warunków umownych, co powoduje modyfikację pierwotnie wyliczonej efektywnej stopy procentowej.

Ponadto, jeżeli istnieje prawdopodobieństwo zawarcia określonych umów pożyczkowych, opłaty z tytułu zobowiązania Banku do ich zawarcia są uznawane jako wynagrodzenie za stałe zaangażowanie w nabycie instrumentu finansowego, są odraczane i ujmowane jako korekta efektywnego zwrotu w momencie zawarcia określonej umowy (metodą efektywnej stopy procentowej lub metodą liniową w zależności od charakteru produktu). W przypadku aktywów, w stosunku do których zidentyfikowano utratę wartości, przychody odsetkowe naliczane są do wyniku finansowego na bazie ekspozycji netto, określonej jako różnica między wartością brutto ekspozycji a odpisem z tytułu utraty wartości i przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej użytej do wyliczenia odpisu z tytułu utraty wartości.

Wynik z tytułu odsetek zawiera również wynik na odsetkach naliczonych oraz zapłaconych związanych z instrumentami pochodnymi typu IRS i CIRS oraz punkty SWAP.

Wynik z tytułu prowizji i opłat

Opłaty i prowizje rozliczane metodą efektywnej stopy procentowej Bank ujmuje w wyniku z tytułu odsetek. Opłaty i prowizje, które są rozkładane w czasie metodą liniową lub rozpoznawane jednorazowo, są ujmowane w wyniku z tytułu

provizji i opłat. Przychody z tytułu prowizji i opłat obejmują przychody z opłat i prowizji wynikających z usług transakcyjnych za wykonanie ważnej czynności. Do takich przychodów zaliczane są jednorazowo ujmowane wszelkie opłaty za czynności, gdzie Bank występuje jako agent lub wykonuje usługi typu dystrybucja jednostek funduszy inwestycyjnych, produktów inwestycyjnych i strukturyzowanych, przychody i koszty z tytułu prowizji i opłat bankowych niestanowiące integralnej części efektywnej stopy procentowej należności kredytowych.

Bank oferując klientom produkty ubezpieczeniowe ujmuje wynagrodzenie otrzymywane za usługi ubezpieczeniowe na podstawie profesjonalnego osądu czy sprzedaż ubezpieczenia jest ograniczona wyłącznie do świadczenia usługi oferowania produktów ubezpieczeniowych czy też usługa sprzedaży ubezpieczenia jest powiązana ze sprzedażą instrumentu finansowego. Zasady oceny treści ekonomicznej oferowanych instrumentów finansowych oraz produktów ubezpieczeniowych, w których sprzedaży Bank uczestniczy przedstawiono w nocie 5.1 niniejszego sprawozdania.

W wyniku oceny bezpośredniego powiązania produktu ubezpieczeniowego z instrumentem finansowym Bank może stwierdzić:

- występowanie bezpośredniego powiązania skutkującego ujęciem wynagrodzenia z tytułu oferowania produktów ubezpieczeniowych zgodnie z metodą zamortyzowanego kosztu i rozliczane jest metodą efektywnej stopy procentowej oraz ujmowane w przychodzie odsetkowym,
- brak bezpośredniego powiązania skutkującego ujęciem wynagrodzenia z tytułu oferowania produktów ubezpieczeniowych w przychodach z tytułu prowizji zgodnie z wymogami MSSF 15 *Przychody z umów z klientami*,
- występowanie produktu złożonego z instrumentu finansowego oraz produktu ubezpieczeniowego skutkującego podziałem wynagrodzenia z tytułu oferowania produktu ubezpieczeniowego na podstawie wydzielenia wartości godziwej oferowanego instrumentu finansowego oraz wartości godziwej produktu ubezpieczeniowego sprzedawanego łącznie z tym z tym instrumentem.

W przypadku zidentyfikowania produktu złożonego, wynagrodzenie z tytułu sprzedaży produktu ubezpieczeniowego dzielone jest pomiędzy część stanowiącą element zamortyzowanego kosztu instrumentu finansowego oraz część stanowiącą wynagrodzenie za wykonywanie czynności pośrednictwa. Podział wynagrodzenia dokonywany jest w proporcji wartości godziwej instrumentu finansowego oraz wartości godziwej usługi pośrednictwa w stosunku do sumy obu tych wartości. Wycena wartości godziwej usługi pośrednictwa oraz instrumentu finansowego przeprowadzana jest w oparciu o dane rynkowe. W przypadku świadczenia czynności lub usług posprzedażowych wynikających z oferowanego produktu ubezpieczeniowego odpowiednia część wynagrodzenia alokowanego do usługi pośrednictwa rozliczana jest w okresie obowiązywania umowy ubezpieczenia zgodnie z metodą zaawansowania usługi, przy uwzględnieniu zasady współmierności przychodów i kosztów. Wynagrodzenie to ujmowane jest w przychodach z tytułu prowizji.

Bank dokonuje szacunku części wynagrodzenia, które będzie zwracane (np. z tytułu wypowiedzenia przez klienta umowy ubezpieczenia, przedpłat lub innych tytułów) w okresach po sprzedaży produktu ubezpieczeniowego. Oszacowana część wynagrodzenia odraczana jest w czasie do wysokości przewidywanych zwrotów. W części odnoszącej się do przychodów rozliczanych według kosztu zamortyzowanego przewidywane zwroty uwzględniane są w wynagrodzeniu ujmowanym w zamortyzowanym koszcie instrumentu finansowego. W sytuacji, gdy zostanie dokonany podział wynagrodzenia dla produktu złożonego, przewidywane zwroty dotyczące części rozliczanej metodą efektywnej stopy procentowej oraz ujętej jako wynagrodzenie za czynność pośrednictwa ubezpieczeniowego przypisane są do tych elementów w sposób analogiczny jak zostało podzielone wynagrodzenie.

Bank dokonuje szacunku ponoszonych kosztów związanych ze sprzedażą produktów ubezpieczeniowych zgodnie ze stosowaną metodą rozliczania przychodów i kosztów w zależności od formy sprzedaży produktów ubezpieczeniowych.

Bank dokonuje podziału kosztów związanych ze sprzedażą produktu ubezpieczeniowego na bezpośrednio związane oraz pozostałe niepowiązane bezpośrednio koszty, w tym koszty stałe (ujmowane w momencie poniesienia).

Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany

Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy i wynik z pozycji wymiany obejmuje zyski i straty z wyceny do wartości godziwej aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu, aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy oraz instrumentów pochodnych, a także zyski i straty z transakcji kupna/ sprzedaży walut oraz przeliczonych aktywów i zobowiązań wyrażonych w walutach obcych po obowiązującym na dzień bilansowy średnim kursie ustalonym dla danej waluty przez NBP.

Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy

Na wynik na pozostałych instrumentach finansowych składają się zrealizowane zyski i straty powstałe na skutek zbycia aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu oraz dłużnych instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

4.35. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Do pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych zaliczane są koszty i przychody niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością Banku. Są to w szczególności: wynik z tytułu sprzedaży i likwidacji środków trwałych, koszty i przychody z tytułu rezerw i odpisów z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych, przychody i koszty z wynajmu, przychody z tytułu sprzedaży pozostałych usług, otrzymane i zapłacone odszkodowania kary i grzywny, a także koszty związane z prowadzoną działalnością windykacyjną oraz koszty opłat sądowych.

4.36. Dywidendy

Przychody z tytułu dywidendy są ujmowane w wyniku finansowym w momencie ustalenia praw akcjonariuszy lub udziałowców do jej otrzymania, jeżeli dywidenda ta jest wypłacana z zysków wypracowanych po dacie nabycia.

4.37. Podatek dochodowy

Podatek bieżący

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwot przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (podlegających zwrotowi od organów podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które prawnie lub faktycznie już obowiązywały na dzień bilansowy.

Podatek odroczony

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, podatek odroczony jest obliczany metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do wszystkich różnic przejściowych występujących na koniec okresu sprawozdawczego między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na podatek odroczony ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczony powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji niestanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania niemającej wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych

i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora lub gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych ulg podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji niestanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku jest ujmowany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na koniec każdego okresu sprawozdawczego i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęty składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlega ponownej ocenie na koniec każdego okresu sprawozdawczego i jest ujmowany do wysokości odzwierciedlającej prawdopodobieństwo osiągnięcia w przyszłości dochodów do opodatkowania, które pozwolą na odzyskanie tego składnika aktywów.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczone wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe i przepisy podatkowe obowiązujące na dzień bilansowy lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych poza zyskiem lub stratą jest ujmowany w innych całkowitych dochodach dotyczący pozycji ujętych w innych całkowitych dochodach lub bezpośrednio w kapitale własnym dotyczący pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym.

Bank kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwość do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczonego podatku dochodowego ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

4.38. Zysk netto na akcję

Zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym. Ujawnienia wymagane przez MSR 33 przedstawiane są wyłącznie na podstawie skonsolidowanych danych finansowych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

5. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

5.1. Profesjonalny osąd

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości wobec zagadnień podanych poniżej, największe znaczenie, oprócz szacunków księgowych, miał profesjonalny osąd kierownictwa.

Wynagrodzenia z tytułu ubezpieczeń

Bank stosuje poniższe zasady ujmowania w przychodach prowizyjnych prowizji uzyskanych z tytułu oferowania klientom produktów ubezpieczeniowych.

Bank oferując klientom produkty ubezpieczeniowe ujmuje wynagrodzenie otrzymywane za usługi ubezpieczeniowe na podstawie profesjonalnego osądu czy sprzedaż ubezpieczenia jest ograniczona wyłącznie do świadczenia usługi oferowania produktów ubezpieczeniowych czy też usługa sprzedaży ubezpieczenia jest powiązana ze sprzedażą instrumentu finansowego. Ocena bazuje na treści ekonomicznej oferowanych instrumentów finansowych oraz produktów ubezpieczeniowych, w których sprzedaży Bank uczestniczy. Celem osądu jest rozróżnienie na bazie treści ekonomicznej przychodów stanowiących:

- integralną część wynagrodzenia z tytułu oferowanego dodatkowo instrumentu finansowego,
- wynagrodzenie za usługę agencyjną lub pośrednictwa,
- wynagrodzenie za świadczenie dodatkowych czynności po dokonaniu sprzedaży.

Bezpośrednie powiązanie produktu ubezpieczeniowego z instrumentem finansowym występuje w szczególności, gdy jest spełniony co najmniej jeden z dwóch warunków:

- instrument finansowy jest oferowany przez Bank zawsze z produktem ubezpieczeniowym tj. obydwie transakcje zostały zawarte w tym samym czasie lub zostały zawarte w sekwencji, w której każda kolejna transakcja wynika z poprzedniej,
- produkt ubezpieczeniowy jest oferowany przez Bank wyłącznie z instrumentem finansowym tj. nie ma możliwości zakupu w Banku produktu ubezpieczeniowego identycznego co do formy prawnej, warunków i treści ekonomicznej bez połączonego zakupu instrumentu finansowego.

Bank dodatkowo przeprowadza analizę treści ekonomicznej produktu ubezpieczeniowego, w tym spełnienia kryteriów niezależności umów ubezpieczenia od oferowanych instrumentów finansowych poprzez ustalenie:

- stopnia sprzedaży produktów łączonych tj. procentowego udziału instrumentów finansowych z ochroną ubezpieczeniową do liczby umów dotyczących instrumentów finansowych w portfelu Banku, w podziale na instrumenty finansowe oraz produkty ubezpieczeniowe lub grupy ubezpieczeń zgodnie z ofertą produktową Banku,
- średniego rzeczywistego rocznego oprocentowania poszczególnych instrumentów finansowych w portfelu Banku w podziale na zawierające ochronę ubezpieczeniową i bez ochrony ubezpieczeniowej, w podziale na instrumenty finansowe oraz produkty ubezpieczeniowe i grupy ubezpieczeń zgodnie z ofertą produktową Banku,
- możliwości przystąpienia do ochrony ubezpieczeniowej bez posiadania instrumentu finansowego,
- przy braku wymogu Banku zawarcia przez klienta umowy ubezpieczenia do nabywanego przez niego instrumentu finansowego, liczby zbliżonych w zakresie warunków i zasad umów ubezpieczenia zawartych w innych zakładach ubezpieczeń niż zakład ubezpieczeń, którego produkty są oferowane przez Bank łącznie z instrumentem finansowym (procentowy udział w całym portfelu kredytowym – w podziale na instrumenty finansowe zgodnie z ofertą produktową Banku),
- poziomu rezygnacji i wysokości zwracanego wynagrodzenia, w podziale na instrumenty finansowe oraz produkty ubezpieczeniowe lub grupy ubezpieczeń, zgodnie z ofertą produktową Banku,
- liczby umów ubezpieczenia kontynuowanych po wcześniejszej spłacie kredytu lub pożyczki, wraz z informacją o produktach kredytowych, z którymi były powiązane,

- zakresu czynności wykonywanych przez Bank na rzecz zakładu ubezpieczeń w trakcie trwania umowy ubezpieczenia,
- efektów analizy raportów zarządczych dotyczących wyników poszczególnych linii biznesowych, instrumentów finansowych zgodnie z ofertą produktową Banku, usług bankowych.

W wyniku oceny bezpośredniego powiązania Bank może stwierdzić:

- występowanie bezpośredniego powiązania skutkującego ujęciem wynagrodzenia z tytułu oferowania produktów ubezpieczeniowych zgodnie z metodą zamortyzowanego kosztu i rozliczane jest metodą efektywnej stopy procentowej oraz ujmowane w przychodzie odsetkowym,
- brak bezpośredniego powiązania skutkującego ujęciem wynagrodzenia z tytułu oferowania produktów ubezpieczeniowych w przychodach z tytułu prowizji zgodnie z wymogami MSSF 15 *Przychody z umów z klientami*,
- występowanie produktu złożonego z instrumentu finansowego oraz produktu ubezpieczeniowego skutkującego podziałem wynagrodzenia z tytułu oferowania produktu ubezpieczeniowego na podstawie wydzielenia wartości godziwej oferowanego instrumentu finansowego oraz wartości godziwej produktu ubezpieczeniowego sprzedawanego łącznie z tym instrumentem.

W przypadku zidentyfikowania produktu złożonego, wynagrodzenie z tytułu sprzedaży produktu ubezpieczeniowego dzielone jest pomiędzy część stanowiącą element zamortyzowanego kosztu instrumentu finansowego oraz część stanowiącą wynagrodzenie za wykonywanie czynności pośrednictwa. Podział wynagrodzenia dokonywany jest w proporcji wartości godziwej instrumentu finansowego oraz wartości godziwej usługi pośrednictwa w stosunku do sumy obu tych wartości. Bank uwzględnia obecnie jako przychód rozpoznawany jednorazowo do 30% przychodów z działalności bancassurance związanych z kredytami. Pozostała część przychodów rozpoznawana jest w czasie wg zamortyzowanego kosztu. Wycena wartości godziwej usługi pośrednictwa oraz instrumentu finansowego przeprowadzana jest w oparciu o dane rynkowe. W przypadku świadczenia czynności lub usług posprzedażowych wynikających z oferowanego produktu ubezpieczeniowego odpowiednia część wynagrodzenia alokowanego do usługi pośrednictwa rozliczana jest w okresie obowiązywania umowy ubezpieczenia zgodnie z metodą zaawansowania usługi, przy uwzględnieniu zasady współmierności przychodów i kosztów. Bank dokonuje szacunku części wynagrodzenia, które będzie zwracane (np. z tytułu wypowiedzenia przez klienta umowy ubezpieczenia, przedpłat lub innych tytułów) w okresach po sprzedaży produktu ubezpieczeniowego. Oszacowana część wynagrodzenia odraczana jest w czasie do wysokości przewidywanych zwrotów.

Bank dokonuje szacunku ponoszonych kosztów związanych ze sprzedażą produktów ubezpieczeniowych zgodnie ze stosowaną metodą rozliczania przychodów i kosztów w zależności od formy sprzedaży produktów ubezpieczeniowych. Bank dokonuje podziału kosztów związanych ze sprzedażą produktu ubezpieczeniowego na bezpośrednio związane oraz pozostałe niepowiązane bezpośrednio koszty, w tym koszty stałe (ujmowane w momencie poniesienia). Koszty bezpośrednio związane ze sprzedażą produktu ubezpieczeniowego rozliczane są zgodnie z zasadą współmierności przychodów i kosztów.

Klasyfikacja umów leasingowych

Bank dokonuje klasyfikacji leasingu jako operacyjny lub finansowy w oparciu o ocenę, w jakim zakresie ryzyko i pożytki z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy. Ocena ta opiera się na treści ekonomicznej każdej transakcji.

5.2. Niepewność szacunków

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga dokonania przez Bank pewnych szacunków oraz przyjęcia pewnych założeń, które mają wpływ na kwoty prezentowane w sprawozdaniu finansowym. Szacunki i założenia, które podlegają ciągłej ocenie przez kierownictwo Banku, oparte są o doświadczenia historyczne i inne czynniki,

w tym oczekiwania co do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się uzasadnione. Mimo że szacunki te opierają się na najlepszej wiedzy dotyczącej warunków bieżących i działań, które Bank podejmuje, rzeczywiste rezultaty mogą się od tych szacunków różnić. Szacunki dokonywane na koniec każdego okresu sprawozdawczego odzwierciedlają warunki, które istniały na te daty (np. kurs walutowy, stopy procentowe, ceny rynkowe).

Główne obszary, dla których Bank dokonał szacunków obejmują obszary wskazane poniżej. Ujawnienia ilościowe dotyczące tych szacunków zostały przedstawione w odpowiednich notach dotyczących tych aktywów oraz zobowiązań.

Utrata wartości instrumentów finansowych

Na każdy dzień sprawozdawczy Bank dokonuje oceny, czy ryzyko kredytowe związane z danym instrumentem finansowym znacznie wzrosło od dnia jego początkowego ujęcia. Dokonując takiej oceny, Bank posługuje się zmianą ryzyka niewykonania zobowiązania w oczekiwanym okresie życia instrumentu finansowego, a nie zmianą kwoty oczekiwanych strat kredytowych. W celu dokonania takiej oceny Bank porównuje ryzyko niewykonania zobowiązania dla danego instrumentu finansowego na dzień sprawozdawczy z ryzykiem niewykonania zobowiązania dla tego instrumentu finansowego na dzień początkowego ujęcia, biorąc pod uwagę racjonalne i możliwe do udokumentowania informacje, które są dostępne bez nadmiernych kosztów lub starań i które wskazują na znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia. Katalog przesłanek wskazujących na znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia został opisany w notcie 4.15.

Instrumenty pochodne oraz aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy

Wartość godziwą instrumentów pochodnych, aktywów finansowych i zobowiązań finansowych nienotowanych na aktywnych rynkach ustala się stosując powszechnie uznane techniki wyceny. Wszystkie modele są zatwierdzane przed ich zastosowaniem, a także kalibrowane w celu zapewnienia, że otrzymane wyniki odzwierciedlają faktyczne dane i porównywalne ceny rynkowe. W miarę możliwości w modelach wykorzystywane są wyłącznie dane możliwe do zaobserwowania, pochodzące z aktywnego rynku, jednakże w pewnych okolicznościach stosowane jest oszacowanie niepewności przez Bank (takich jak ryzyko kontrahenta, zmienności i korelacje rynkowe). Zmiana założeń dotyczących tych czynników może wpłynąć na wyceny niektórych instrumentów finansowych.

Cena sprzedaży netto aktywów przejętych za długi

Bank dokonuje szacunków ceny sprzedaży netto aktywów przejętych za długi. Szacunek odzwierciedla warunki rynkowe na dzień wyceny i jest dokonywany na podstawie aktualnych wycen nieruchomości.

Utrata wartości innych aktywów trwałych, w tym inwestycji w jednostki zależne i stowarzyszone

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Bank ocenia istnienie przesłanek, które wskazują czy nastąpiła utrata wartości składników aktywów trwałych. W przypadku zidentyfikowania takiej przesłanki Bank dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej. Oszacowanie wartości użytkowej składnika aktywów trwałych wiąże się, między innymi z przyjęciem założeń w zakresie szacunków co do kwot, terminów przyszłych przepływów pieniężnych, które Bank może uzyskać z tytułu danego składnika aktywów trwałych, innych czynników. Szacując wartość godziwą pomniejszoną o koszty sprzedaży Bank opiera się na dostępnych danych rynkowych na ten temat lub wycenach sporządzonych przez niezależnych rzeczoznawców, które co do zasady również opierają się na szacunkach.

Wycena rezerw z tytułu odpraw emerytalnych

Rezerwa z tytułu odpraw emerytalnych została oszacowana za pomocą metod aktuarialnych przez niezależnego aktuarium, przyjęte w tym celu założenia są aktualizowane na koniec każdego roku obrotowego.

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

Bank rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione.

Okresy użytkowania rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych

Szacując długość okresu użytkowania poszczególnych rodzajów rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych uwzględniane są m.in.:

- dotychczasowe przeciętne okresy użytkowania odzwierciedlające tempo zużycia fizycznego, intensywności wykorzystania itp.,
- utrata przydatności z przyczyn technologicznych,
- okres sprawowania kontroli nad składnikiem aktywów oraz prawne i inne ograniczenia okresu użytkowania,
- zależność okresu użytkowania składników aktywów od okresu użytkowania pozostałych aktywów,
- inne okoliczności mające wpływ na okres użytkowania tego rodzaju aktywów.

W przypadku, gdy okres korzystania ze składnika aktywów wynika z tytułów umownych, okres użytkowania odpowiada okresowi wynikającemu z tych tytułów umownych, bądź też w sytuacji, kiedy szacowany okres użytkowania jest krótszy, przyjmuje się szacowany okres użytkowania. Bank corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów użyteczności na podstawie bieżących szacunków.

Test na utratę wartości Banku

W związku z tym, że na dzień 31 grudnia 2018 roku wartość bilansowa aktywów netto Banku była wyższa od wartości ich rynkowej kapitalizacji, Bank przeprowadził test na utratę wartości w odniesieniu do wartości aktywów netto Banku.

Na podstawie trzyletnich prognoz wyników finansowych oszacowano wartość odzyskiwalną aktywów netto Banku. W wyniku jej porównania do wartości bilansowej aktywów netto nie stwierdzono utraty ich wartości.

W przeprowadzonym teście przyjęto stopę dyskontową wyznaczoną na podstawie kosztu kapitału podmiotów porównywalnych z uwzględnieniem dodatkowego narzutu na ryzyko niespełnienia prognoz finansowych – stopa wyznaczona została na poziomie 10,25%. Zmiana przyjętego w teście prognozowanego wyniku w 2021 roku (i w okresie rezydualnym) o 1% spowodowałaby zmianę wartości odzyskiwalnej o 37 mln zł. Przy spadku prognozowanego wyniku finansowego w 2021 roku (i w okresie rezydualnym) o 16% wystąpiłby spadek wartości odzyskiwalnej poniżej bilansowej wartości aktywów netto.

Mimo, że zastosowane szacunki opierają się na najlepszej wiedzy, rzeczywiste rezultaty mogą różnić się od przyjętych szacunków. Zgodność rzeczywistych wyników i dokonanych szacunków jest weryfikowana w okresach sprawozdawczych.

6. Korekty błędów poprzednich okresów

Jak zostało opisane w Sprawozdaniu finansowym Getin Noble Bank S.A. za 2017 rok, na dzień 31 grudnia 2017 roku Bank dokonał korekty błędu oraz retrospektywnego przekształcenia sald otwarcia aktywów i kapitału własnego najwcześniejszego prezentowanego w sprawozdaniu finansowym okresu, tj. na dzień 31 grudnia 2016 roku i 1 stycznia 2016 roku.

7. Wynik z tytułu odsetek

	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017 (przekształcone)
	tys. zł	tys. zł
Przychody z tytułu:		
Aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu	1 860 863	2 140 196
<i>kredytów i pożyczek</i>	1 799 316	2 052 187
<i>należności od banków i instytucji finansowych</i>	4 321	5 925
<i>instrumentów finansowych</i>	53 375	56 006
<i>rezerwy obowiązkowej</i>	3 851	26 078
Aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	105 722	168 349
Aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy	277 020	222 910
<i>kredytów i pożyczek</i>	58 611	nd.
<i>instrumentów finansowych</i>	20 195	nd.
<i>pochodnych instrumentów finansowych</i>	198 214	222 910
Zobowiązań	65 498	70 347
w tym:		
<i>przychody związane z aktywami finansowymi, dla których rozpoznano utratę wartości</i>	159 427	214 145
Razem przychody z tytułu odsetek	2 309 103	2 601 802
Koszty z tytułu:		
zobowiązań wobec klientów	975 930	1 113 815
zobowiązań wobec banków i instytucji finansowych	11 350	37 545
pochodnych instrumentów finansowych	18 394	6 969
wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	123 449	154 452
aktywów	9 805	16 758
w tym:		
<i>koszty obliczone z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, odnoszące się do zobowiązań finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy</i>	1 120 299	1 322 326
Razem koszty z tytułu odsetek	1 138 928	1 329 539
Wynik z tytułu odsetek	1 170 175	1 272 263

8. Wynik z tytułu prowizji i opłat

	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017 (przekształcone)
	tys. zł	tys. zł
Przychody z tytułu:		
kredytów i pożyczek	18 234	20 756
obsługi rachunków bankowych	27 340	33 641
kart płatniczych i kredytowych	32 765	39 696
produktów inwestycyjnych	57 912	94 883
ubezpieczeń	68 514	56 707
pozostałe przychody z tytułu prowizji i opłat	1 378	1 226
Razem przychody z tytułu prowizji i opłat	206 143	246 909
Koszty z tytułu:		
kredytów i pożyczek	8 044	10 443
kart płatniczych i kredytowych	47 076	45 891
produktów inwestycyjnych i bankowych	30 171	71 035
ubezpieczeń	7 248	4 927
koszty promocji i nagród dla klientów	10 930	12 409
pozostałe koszty z tytułu prowizji i opłat	12 017	9 439
Razem koszty z tytułu prowizji i opłat	115 486	154 144
Wynik z tytułu prowizji i opłat	90 657	92 765

9. Przychody z tytułu dywidend

	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017 (przekształcone)
	tys. zł	tys. zł
Dywidendy otrzymane:		
z akcji i udziałów w jednostkach zależnych	39 110	38 576
z papierów wartościowych zaklasyfikowanych jako aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	3	nd.
z papierów wartościowych zaklasyfikowanych jako aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	3 900	3 031
z pozostałych instrumentów finansowych	-	1 227
Razem przychody z tytułu dywidend	43 013	42 834

10. Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany

	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017 (przekształcone)
	tys. zł	tys. zł
Wynik na instrumentach finansowych, w tym:	(23 604)	(30 520)
na instrumentach, które przy początkowym ujęciu zostały wyznaczone jako wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	(15 924)	(3 390)
na instrumentach pochodnych	(1 108)	(27 148)
na instrumentach obowiązkowo wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy	(6 572)	nd.
na instrumentach dłużnych dostępnych do sprzedaży	nd.	18
Różnice kursowe dotyczące kredytów walutowych i indeksowanych	16 771	30 846
Pozostałe różnice kursowe	17 558	18 675
Razem wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany	10 725	19 001

Bank posiada uprzywilejowane akcje VISA serii C, które od 1 stycznia 2018 roku zostały zaklasyfikowane jako wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy. Zmiana wartości godziwej w roku 2018 wyniosła 1 501 tys. zł. Wyższa wycena spowodowana była wzrostem kursu USD/PLN oraz wzrostem notowań zwykłych akcji VISA notowanych na giełdzie, stanowiących podstawę wyceny posiadanych przez Bank akcji uprzywilejowanych.

11. Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy

	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017 (przekształcone)
	tys. zł	tys. zł
Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania instrumentów finansowych, w tym:		
wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	41 519	7 325
wycenianych według zamortyzowanego kosztu	9 563	-
Razem wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy	51 082	7 325

W 2018 roku Bank zrealizował zysk na instrumentach wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody w związku z realizowanymi zmianami w strukturze portfela papierów wartościowych. W czwartym kwartale 2018 roku Bank dodatkowo upłynił papiery wartościowe w celu zabezpieczenia pozycji płynnościowej i w wyniku tego zrealizował zysk na instrumentach wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody oraz na instrumentach wycenianych według zamortyzowanego kosztu.

12. Wynik na inwestycjach w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach

W dniu 1 czerwca 2017 roku nastąpiła rejestracja przez sąd rejestrowy połączenia Open Finance Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. (OF TFI, spółka przejmowana) z Noble Funds Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. (NF TFI, spółka przejmująca). W wyniku transakcji połączenia oraz zmian korporacyjnych dokonanych w połączonym NF TFI nastąpiła utrata kontroli GNB nad NF TFI.

Poniżej zaprezentowano wynik Banku z tytułu rozliczenia utraty kontroli w Noble Funds TFI S.A.:

	01.01.2017- 31.12.2017 tys. zł
Wartość godziwa udziałów rezydualnych na dzień utraty kontroli	165 161
Wartość bilansowa inwestycji w jednostce zależnej	(44 174)
Zysk Banku	120 987

13. Wynik z tytułu pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych

	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017 (przekształcone)
	tys. zł	tys. zł
Pozostałe przychody operacyjne:		
przychody z czynszów	4 540	6 474
przychody ze sprzedaży produktów i usług, towarów i materiałów	2 212	1 395
odzyskane koszty sądowe i windykacji	11 941	9 051
rozwiązanie rezerw i odpisów z tytułu utraty wartości pozostałych aktywów	7 285	2 156
przychody z odzyskanych należności nieściągalnych	778	691
zysk ze sprzedaży niefinansowych aktywów trwałych	4 427	841
przychody ze sprzedaży wierzytelności	-	1 705
otrzymane kary, odszkodowania, grzywny	1 339	781
przychody od organizacji kartowych dot. działań promocyjnych	5 318	7 239
rozwiązanie niewykorzystanej części rezerwy na koszty	2 214	5 100
zwrot zapłaconego podatku od niektórych instytucji finansowych*	19 122	-
pozostałe przychody	4 203	5 068
Razem pozostałe przychody operacyjne	63 379	40 501
Pozostałe koszty operacyjne:		
koszty czynszów	1 608	3 552
koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów	1 226	1 491
windykacja i monitoring należności, w tym koszty sądowe	57 400	50 605
utworzenie rezerw i odpisów z tytułu utraty wartości pozostałych aktywów	27 851	23 041
straty ze sprzedaży i likwidacji niefinansowych aktywów trwałych	240	2 033
koszty związane z produktami inwestycyjnymi	588	550
utworzenie odpisów z tytułu utraty wartości aktywów przejętych za długi	14 837	33 325
zapłacone kary, odszkodowania, grzywny	2 417	1 693
przekazane darowizny	11	874
pozostałe koszty	10 305	6 462
Razem pozostałe koszty operacyjne	116 483	123 626
Wynik z tytułu pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych	(53 104)	(83 125)

* W dniu 21 marca 2016 roku Bank zawiadomił Komisję Nadzoru Finansowego o wystąpieniu przesłanki obligującej Bank do wszczęcia postępowania naprawczego oraz przedstawił KNF program postępowania naprawczego. Równocześnie za miesiąc luty i marzec 2016 rok Bank odprowadził należność z tytułu podatku od niektórych instytucji finansowych, ujmując koszty z tego tytułu w rachunku zysków i strat Banku danego okresu. W maju 2016 roku Bank wniósł o wydanie interpretacji indywidualnej w celu potwierdzenia prawidłowości stanowiska, że z uwagi na objęcie Banku programem postępowania naprawczego w dniu 21 marca 2016 roku, Bank może korzystać ze zwolnienia z podatku od niektórych instytucji finansowych począwszy od marca 2016 roku.

W wydanej w dniu 10 sierpnia 2016 roku interpretacji indywidualnej, Minister Finansów uznał stanowisko Banku w zakresie zastosowania zwolnienia za marzec 2016 za nieprawidłowe stwierdzając, że obowiązek podatkowy w podatku od niektórych instytucji finansowych powstaje w pierwszym dniu miesiąca, którego podatek dotyczy. Bank wniósł skargę na interpretację Ministra Finansów do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie.

WSA wyrokiem z dnia 24 listopada 2017 roku uznał skargę Banku za zasadną i uchylił Interpretację, potwierdzając, że Bankowi przysługiwało zwolnienie podatkowe w podatku od niektórych instytucji finansowych za miesiąc marzec 2016 roku. Szef Krajowej Administracji Skarbowej wniósł skargę kasacyjną od wyroku WSA.

Wyrokiem z dnia 19 grudnia 2018 roku (sygn. akt II FSK 948/18) Naczelny Sąd Administracyjny oddalił skargę kasacyjną Szefa Krajowej Administracji Skarbowej, potwierdzając tym samym stanowisko Banku o zwolnieniu z opodatkowania za

cały miesiąc, w którym Bank został objęty programem postępowania naprawczego. Orzeczenie to jest ostateczne i nie podlega zaskarżeniu.

W dniu 28 grudnia 2018 roku Bank wystąpił o zwrot nadpłaty podatku od niektórych instytucji finansowych w wysokości 19 mln zł. Zwrot podatku nastąpił w dniu 4 marca 2019 roku.

14. Koszty działania

	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017 (przekształcone)
	tys. zł	tys. zł
Świadczenia pracownicze, w tym:	404 056	371 181
wynagrodzenia	343 241	314 124
naruszy na wynagrodzenia i inne świadczenia na rzecz pracowników	60 815	57 057
Zużycie materiałów i energii	18 360	19 297
Usługi obce, w tym:	250 390	237 813
marketing i reklama	43 492	37 414
usługi IT	38 394	40 933
wynajem i dzierżawa	96 181	95 914
usługi ochrony i cash processingu	7 197	6 753
usługi telekomunikacyjne i pocztowe	27 839	25 440
usługi prawne i doradcze	14 820	9 739
inne usługi obce	22 467	21 620
Podatki i opłaty	14 498	13 894
Amortyzacja	84 921	79 861
Pozostałe koszty	5 235	7 388
Razem koszty działania bez opłat na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	777 460	729 434
Opłaty na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, w tym:	122 212	117 301
składka na fundusz gwarancyjny banków	82 262	70 553
składka na fundusz przymusowej restrukturyzacji	39 950	46 748
Razem koszty działania	899 672	846 735

15. Wynik z odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości aktywów finansowych i rezerwy na zobowiązania pozabilansowe

	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017 (przekształcone)
	tys. zł	tys. zł
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	629 542	1 018 422
korporacyjne	47 308	67 914
samochodowe	17 474	43 774
hipoteczne	279 887	563 991
detaliczne	284 873	342 743
Należności od banków	1 020	(463)
Pozostałe instrumenty finansowe	(18 878)	(968)
Zobowiązania pozabilansowe	(14 352)	(761)
Inne aktywa finansowe	25 078	73 745
Razem wynik z odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości aktywów finansowych i rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	622 410	1 089 975

GETIN NOBLE BANK S.A. Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(dane w tys. zł)

Zmiana stanu odpisów aktualizujących 01.01.2018- 31.12.2018	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	Należności od banków	Pozostałe instrumenty finansowe	Zobowiązania pozabilansowe	Inne aktywa finansowe	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Wartość odpisów aktualizujących/ rezerw na początek okresu	3 196 315	162	9 235	2 807	73 745	3 282 264
Wpływ wdrożenia MSSF 9	1 154 759	526	35 324	29 651	30 949	1 251 209
Wartość odpisów aktualizujących/ rezerw na początek okresu po korektach	4 351 074	688	44 559	32 458	104 694	4 533 473
Zmiana stanu rezerw netto ujęta w rachunku zysków i strat	629 542	1 020	(18 878)	(14 352)	25 078	622 410
Wykorzystanie – spisane	(23 285)	-	-	-	-	(23 285)
Wykorzystanie – sprzedaż portfela	(106 565)	-	-	-	-	(106 565)
Inne zmniejszenia netto*	(21 972)	5	-	-	-	(20 855)
Wartość odpisów aktualizujących/rezerw na koniec okresu	4 828 794	1 713	25 681	18 106	129 772	5 005 066

* Pozycja „inne zmniejszenia netto” wynika z przyjętej przez Bank metodologii kalkulacji, zgodnie z którą korekta przychodu odsetkowego naliczonego od kredytów z utratą wartości jest ujmowana jako korekta reklasyfikacyjna pomiędzy przychodami odsetkowymi a wynikiem z tytułu odpisów aktualizujących. Pozycja ta odzwierciedla również zmiany z tytułu wyceny odpisów aktualizujących naliczonych w walucie.

Zmiana stanu odpisów aktualizujących 01.01.2017- 31.12.2017 (przekształcone)	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	Należności od banków	Pozostałe instrumenty finansowe	Zobowiązania pozabilansowe	Inne aktywa finansowe	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Wartość odpisów aktualizujących/rezerw na początek okresu	2 695 252	625	10 203	3 568	-	2 709 648
Zmiana stanu rezerw netto ujęta w rachunku zysków i strat	1 018 422	(463)	(968)	(761)	73 745	1 089 975
Wykorzystanie – spisane	(129 006)	-	-	-	-	(129 006)
Wykorzystanie – sprzedaż portfela	(177 223)	-	-	-	-	(177 223)
Inne zmniejszenia netto*	(211 130)	-	-	-	-	(211 130)
Wartość odpisów aktualizujących/rezerw na koniec okresu	3 196 315	162	9 235	2 807	73 745	3 282 264

* Pozycja „inne zmniejszenia netto” wynika z przyjętej przez Bank metodologii kalkulacji odpisów, zgodnie z którą korekta przychodu odsetkowego wg MSR 39 jest ujmowana jako korekta reklasyfikacyjna pomiędzy przychodami odsetkowymi a wynikiem z tytułu odpisów aktualizujących należności kredytowe. Pozycja ta odzwierciedla również zmiany z tytułu wyceny odpisów aktualizujących naliczonych w walucie.

Zmiana stanu odpisów aktualizujących 01.01.2018- 31.12.2018	Koszyk 1 tys. zł	Koszyk 2 tys. zł	Koszyk 3 tys. zł	Razem tys. zł
Wartość odpisów aktualizujących na początek okresu	66 816	145 243	2 984 256	3 196 315
Wpływ wdrożenia MSSF 9	111 511	648 783	394 465	1 154 759
Wartość odpisów aktualizujących na początek okresu po korektach	178 327	794 026	3 378 721	4 351 074
Zmiany w okresie, w tym:	23 800	(111 001)	564 921	477 720
transfer do Koszyka 1	284 785	(264 023)	(20 762)	-
transfer do Koszyka 2	(42 461)	140 791	(98 330)	-
transfer do Koszyka 3	(6 305)	(169 552)	175 857	-
zmiany oszacowania odpisu z tytułu strat oczekiwanych	(212 219)	181 783	659 978	629 542
wyłączenie z bilansu (umorzenia, sprzedaż)	-	-	(129 850)	(129 850)
pozostałe	-	-	(21 972)	(21 972)
Wartość odpisów aktualizujących na koniec okresu	202 127	683 025	3 943 642	4 828 794

16. Wynik z odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości inwestycji w jednostkach zależnych i stowarzyszonych

	01.01.2018- 31.12.2018 tys. zł	01.01.2017- 31.12.2017 tys. zł
Wartość odpisów aktualizujących na początek okresu	593 042	332 642
Zmiana stanu rezerw netto ujęta w rachunku zysków i strat	154 967	260 400
Wartość odpisów aktualizujących na koniec okresu	748 009	593 042

17. Podatek dochodowy

Bieżący podatek dochodowy od osób prawnych obliczany jest zgodnie z polskimi przepisami podatkowymi. Podstawę obliczeń stanowi wynik bilansowy brutto skorygowany o koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodów, dochody niepodlegające opodatkowaniu oraz inne przychody i koszty zmieniające podstawę opodatkowania określone w ustawie z dnia 15 lutego 1992 roku o podatku dochodowym od osób prawnych wraz z późniejszymi zmianami.

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, podatek odroczony jest obliczany metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017 (przekształcone)
	tys. zł	tys. zł
Rachunek zysków i strat		
Bieżący podatek dochodowy	342	-
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	342	-
Odroczony podatek dochodowy	63 244	(140 747)
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	(40 783)	(136 805)
Rozliczenie straty podatkowej	104 027	(3 942)
Obciążenie podatkowe w rachunku zysków i strat	63 586	(140 747)
Sprawozdanie z całkowitych dochodów		
Odroczony podatek dochodowy	(8 756)	21 144
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych, w tym:	(8 756)	21 144
związany z instrumentami finansowymi dostępnymi do sprzedaży	nd.	14 164
związany z instrumentami finansowymi wycenianymi do wartości godziwej przez inne	(13 489)	nd.
całkowite dochody	4 703	6 988
związany z efektem rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	30	(8)
związany z zyskami/ (stratami) aktuarialnymi		
Obciążenie/ (korzyść) podatkowa w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	(8 756)	21 144
Razem podstawowe składniki obciążenia/(korzyści) podatkowej	54 830	(119 603)

	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017 (przekształcone)
	tys. zł	tys. zł
Uzgodnienie obciążenia wyniku finansowego przed opodatkowaniem		
(Strata)/ zysk brutto przed podatkiem	(381 094)	(710 446)
Podatek dochodowy według obowiązującej stawki (19%)	(72 408)	(134 985)
Wpływ trwałych różnic pomiędzy zyskiem/(stratą) brutto przed podatkiem a dochodem do opodatkowania podatkiem dochodowym, w tym:	135 994	(5 762)
Udział w zysku po opodatkowaniu jednostek wycenianych MPW	(1 811)	(2 777)
Wpływ przychodów niepodlegających opodatkowaniu (dywidendy)	(8 172)	(8 138)
Koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodu (w tym opłata na rzecz BFG)	22 069	25 803
Wpływ odpisu z tyt. utraty wartości inwestycji w jednostce stowarzyszonej	18 770	-
Podatek od instytucji finansowych	(3 669)	-
Sprzedaż wierzytelności	39	242
Koszty rezerw kredytowych niestanowiących kosztów uzyskania przychodów	10 249	711
Wpływ rozliczeń utraty kontroli w jednostkach, zbycia jednostek	-	(22 987)
Wpływ pozostałych różnic trwałych	614	(435)
Wpływ nieuwjętych strat podatkowych	97 905	1 819
Obciążenie podatkowe w rachunku zysków i strat	63 586	(140 747)

2018	Stan na 01.01.2018	Zmiana polityki rachunkowości – w tym wpływ MSSF 9 oraz zmiana ujęcia	Zmiany w okresie			Stan na 31.12.2018
			Odniesione na wynik finansowy	Odniesione na inne całkowite dochody	Odniesione na niepodzielony wynik	
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Odsetki do otrzymania od instrumentów finansowych i pochodnych	39 232	(1)	(14 811)	-	-	24 420
Odsetki do otrzymania od kredytów i należności od banków	31 223	5 140	2 588	-	-	38 951
Prowizje zapłacone rozliczane metodą efektywnej stopy procentowej	79 612	(11 829)	(23 356)	-	-	44 427
Różnica pomiędzy amortyzacją podatkową a bilansową	20 954	-	(3 994)	-	-	16 960
Wycena instrumentów finansowych do wartości godziwej	4 088	(316)	-	(1 774)	-	1 998
Rezerwa na amortyzację przejętych wartości niematerialnych	5 076	-	(310)	-	-	4 766
Pozostałe	1 283	-	35	2	-	1 320
Rezerwa na odroczony podatek dochodowy	181 468	(7 006)	(39 848)	(1 772)	-	132 842
Odsetki od zobowiązań wobec klientów, dłużnych papierów wartościowych i instrumentów pochodnych	77 636	(1 372)	(37 209)	-	-	39 055
Odpisy z tytułu utraty wartości inwestycji kapitałowych	57 323	(26 332)	15 276	-	-	46 267
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości aktywów finansowych i zobowiązań pozabilansowych	336 299	186 131	22 082	-	-	544 512
Strata podatkowa	104 027	-	(104 027)	-	-	-
Prowizje otrzymane do rozliczane w czasie	7 319	-	1 298	-	-	8 617
Rezerwy na koszty działania	11 405	-	1 545	-	-	12 950
Wycena instrumentów finansowych do wartości godziwej	11 215	(9 764)	-	11 715	-	13 166
Wycena instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	15 205	-	-	(4 703)	-	10 502
Aktualizacja wartości nieruchomości	8 171	-	1 754	-	-	9 925
Pozostałe	4 675	-	(3 811)	(28)	336	1 172
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	633 275	148 663	(103 092)	6 984	336	686 166
Aktywa netto	451 807	155 669	(63 244)	8 756	336	553 324

2017 (przekształcone)	Stan na		Zmiany w okresie		Stan na
	01.01.2017		Odniesione na wynik finansowy	Odniesione na inne całkowite dochody	31.12.2017
	tys. zł		tys. zł	tys. zł	tys. zł
Odsetki do otrzymania od instrumentów finansowych i pochodnych	49 452		(10 220)	-	39 232
Odsetki do otrzymania od kredytów i należności od banków	52 316		(21 093)	-	31 223
Provizje zapłacone rozliczane metodą efektywnej stopy procentowej	85 669		(6 057)	-	79 612
Różnica pomiędzy amortyzacją podatkową a bilansową	18 521		2 433	-	20 954
Wycena instrumentów finansowych do wartości godziwej	937		-	3 151	4 088
Rezerwa na amortyzację przyjętych wartości niematerialnych	5 467		(391)	-	5 076
Pozostałe	1 352		(69)	-	1 283
Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy	213 714		(35 397)	3 151	181 468
Odsetki od zobowiązań wobec klientów, dłużnych papierów wartościowych i instrumentów pochodnych	92 045		(14 409)	-	77 636
Odpisy z tytułu utraty wartości inwestycji kapitałowych	7 847		49 476	-	57 323
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości aktywów finansowych i zobowiązań pozabilansowych	271 687		64 612	-	336 299
Strata podatkowa	100 085		3 942	-	104 027
Provizje otrzymane do rozliczane w czasie	8 254		(935)	-	7 319
Rezerwy na koszty działania	13 568		(2 163)	-	11 405
Wycena instrumentów finansowych do wartości godziwej	22 228		-	(11 013)	11 215
Wycena instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	22 193		-	(6 988)	15 205
Aktualizacja wartości nieruchomości	1 771		2 992	-	8 171
Pozostałe	2 832		1 835	8	4 675
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	542 510		105 350	(17 993)	633 275
Aktywa netto	328 796		140 747	(21 144)	451 807

Nierozliczona strata podatkowa Banku na dzień 31 grudnia 2018 roku wyniosła 515 291 tys. zł. W związku z planowanym połączeniem w 2019 roku Getin Noble Banku SA z Idea Bankiem, które ma nastąpić w sposób określony w art. 492 § 1 pkt 1 KSH poprzez przeniesienie całego majątku Banku (jako spółki przejmowanej) na Idea Bank (jako spółkę przejmującą) Bank dokonał spisania całości utworzonego aktywa z tytułu nierozliczonej straty w kwocie 97 905 tys. złotych. Ponadto w związku z planowanym połączeniem z Idea Bankiem bank zaprzestał rozpoznawania aktywa na podatek odroczone z tytułu ujemnej wyceny posiadanego pakietu akcji Idea Banku, z uwagi na brak przesłanek do uznania iż nastąpi realizacja tej ujemnej różnicy podatkowej do czasu połączenia.

Aktywo z tytułu podatku odroczonego na 31 grudnia 2018 roku wynosi 553 223 tys. złotych i ujęte jest w wysokości przewidywalnej do realizacji przez wykorzystanie przyszłych dochodów do opodatkowania. Przewidywana metoda rozliczenia połączenia Banku z Idea Bankiem (metoda łączenia udziałów bez zamykania ksiąg rachunkowych) powoduje, iż na bazie sukcesji generalnej zarówno zrealizowane w 2019 roku do momentu połączenia wyniki podatkowe Getin Noble Banku SA, jak i rozpoznane w aktywie na podatek dochodowy do momentu połączenia, różnice przejściowe zostaną uwzględnione w wynikach połączonego Banku.

Realizacja aktywa z tytułu podatku odroczonego będzie uzależniona między innymi od spełniania się założeń przyjętych w zakresie momentu i skali uprawdopodobnienia się (zgodnie z ustawą o podatku dochodowym od osób prawnych) odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek udzielonych klientom. Na 31 grudnia 2018 roku aktywo na podatek odroczone z tytułu braku rozpoznania części odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości aktywów finansowych i zobowiązań pozabilansowych jako koszty podatkowe wynosi 544,5 mln złotych. W oparciu o dotychczasowe

obserwacje historyczne, Bank dla celów prognoz podatkowych przyjął, iż średnioroczny poziom odpisów uprawdopodobnionych wyniesie w kolejnych latach ok. 450 mln złotych, co oznacza, iż w kolejnych latach z istniejących na dzień 31 grudnia 2018 roku nieuprawdopodobnionych odpisów na aktywa kredytowe na które jest tworzone aktywo na podatek odroczoney uprawdopodobni się odpowiednio:

- do 1 roku: ok.15%,
- od 1 roku do 3 lat: ok.30%,
- od 3 do 5 lat: ok. 30%,
- powyżej 5 lat: ok.25%

W odniesieniu do różnic przejściowych dotyczących jednostek zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego rozpoznawane są w przypadku, w którym jest prawdopodobne, że równocześnie zostaną zrealizowane dwa warunki:

- a) różnice przejściowe odwrócą się w dającej się przewidzieć przyszłości;
- b) zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, od którego będzie można odpisać różnice przejściowe.

W związku z tym, że w perspektywie najbliższej przyszłości, Bank nie planuje umorzyć ani sprzedać posiadanych certyfikatów Property FIZAN i OFWD NSFIZ a tym samym nie odwrócą się różnice przejściowe, Bank zaprzestał rozpoznawania aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego od wyceny tych inwestycji.

Regulacje dotyczące podatku od towarów i usług, podatku dochodowego od osób prawnych oraz obciążeń związanych z ubezpieczeniami społecznymi podlegają częstym zmianom. Te częste zmiany powodują brak wypracowanej praktyki rynkowej, niespójne interpretacje oraz ustanowione precedensy, które mogą mieć zastosowanie. Obowiązujące przepisy zawierają również niejasności, które powodują różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych, zarówno pomiędzy organami państwowymi jak i organami państwowymi i przedsiębiorstwami.

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności (na przykład kwestie celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i grzywien, a wszelkie dodatkowe zobowiązania podatkowe, wynikające z kontroli, muszą zostać zapłacone wraz z odsetkami. Te warunki powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest większe niż w krajach o bardziej dojrzałym systemie podatkowym.

W konsekwencji, kwoty prezentowane i ujawniane w sprawozdaniach finansowych mogą się zmienić w przyszłości w wyniku pokontrolnych decyzji organów kontroli podatkowej.

Z dniem 15 lipca 2016 roku do Ordynacji Podatkowej zostały wprowadzone zmiany w celu uwzględnienia postanowień Ogólnej Klauzuli Zapobiegającej Nadużyciom (GAAR). GAAR ma zapobiegać powstawaniu i wykorzystywaniu sztucznych struktur prawnych tworzonych w celu uniknięcia zapłaty podatku w Polsce. GAAR definiuje unikanie opodatkowania jako czynność dokonaną przede wszystkim w celu osiągnięcia korzyści podatkowej. Zgodnie z GAAR taka czynność nie skutkuje osiągnięciem korzyści podatkowej, jeżeli sposób działania był sztuczny i nie miał uzasadnienia ekonomicznego i gospodarczego. Wszelkie występowanie (i) nieuzasadnionego dzielenia operacji, (ii) angażowania podmiotów pośredniczących mimo braku uzasadnienia ekonomicznego lub gospodarczego, (iii) elementów wzajemnie się znoszących lub kompensujących oraz (iv) inne działania o podobnym działaniu do wcześniej wspomnianych, mogą być potraktowane jako przesłanka istnienia sztucznych czynności podlegających przepisom GAAR. Nowe regulacje będą wymagać znacznie większego osądu przy ocenie skutków podatkowych poszczególnych transakcji.

Klauzulę GAAR należy stosować w odniesieniu do transakcji dokonanych po jej wejściu w życie oraz do transakcji, które zostały przeprowadzone przed wejściem w życie klauzuli GAAR, ale dla których po dacie wejścia klauzuli w życie korzyści były lub są nadal osiągane. Wdrożenie powyższych przepisów umożliwi polskim organom kontroli podatkowej kwestionowanie realizowanych przez podatników prawnych ustaleń i porozumień, takich jak restrukturyzacja i reorganizacja Grupy.

Getin Noble Bank S.A. na bieżąco identyfikuje ryzyka wynikające z obowiązywania klauzuli GAAR i podejmuje działania mające na celu ich minimalizowanie.

W czerwcu 2018 roku zakończone zostało postępowanie podatkowe w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych za 2011 rok. Zgodnie z końcowymi ustaleniami kontroli zmniejszeniu uległa wykazana przez Bank strata podatkowa za 2011 rok o kwotę 3,6 mln zł. Bank dokonał w czerwcu 2018 roku korektę deklaracji podatkowych, regulując równocześnie podatek w kwocie 342 tys. zł oraz odsetki od zaległości podatkowych.

W lipcu 2018 roku Naczelnik Mazowieckiego Urzędu Celno-Skarbowego w Warszawie rozpoczął w Getin Noble Banku kontrolę rzetelności deklarowanych podstaw opodatkowania oraz prawidłowości obliczania i wpłacania podatku od towarów i usług za miesiące od czerwca do grudnia 2017 roku. W dniu 11 grudnia 2018 roku Getin Noble Bank S.A. otrzymał końcowy protokół z przeprowadzonej kontroli, w którym nie stwierdzono nierzetelności i wadliwości ksiąg podatkowych w zakresie objętym kontrolą.

18. Kasa, środki w Banku Centralnym

	31.12.2018	31.12.2017
	tys. zł	tys. zł
Gotówka	284 878	210 390
Rachunek bieżący w Banku Centralnym	1 227 621	3 131 201
Razem kasa, środki w Banku Centralnym	1 512 499	3 341 591

Bank może wykorzystywać w ciągu dnia środki na rachunkach w Banku Centralnym do bieżących rozliczeń pieniężnych, musi jednak zapewnić utrzymanie średniego miesięcznego salda na tych rachunkach w odpowiedniej wysokości wynikającej z deklaracji rezerwy obowiązkowej.

W dniu 30 stycznia 2018 roku Zarząd Narodowego Banku Polskiego wyraził zgodę na zwolnienie Getin Noble Banku S.A. z obowiązku utrzymywania 55% wymaganej rezerwy obowiązkowej, począwszy od 31 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku, w dniu 27 września 2018 roku wyraził zgodę na wydłużenie tego terminu do 31 grudnia 2019 roku.

Od 1 stycznia 2018 roku środki na rachunku rezerwy obowiązkowej były oprocentowane w wysokości 0,5%. Na dzień 31 grudnia 2017 oprocentowanie to wynosiło 1,35 %.

19. Należności od banków i instytucji finansowych

	31.12.2018	31.12.2017 (przekształcone)
	tys. zł	tys. zł
Należności bieżące	1 161 011	281 261
Lokaty i inne należności	102 426	12 115
Razem należności od banków i instytucji finansowych	1 263 437	293 376
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	(1 713)	(162)
Razem należności od banków i instytucji finansowych netto	1 261 724	293 214

	31.12.2018	31.12.2017 (przekształcone)
	tys. zł	tys. zł
Bieżące należności i depozyty O/N	1 261 016	281 261
Należności terminowe o okresie spłaty:	2 421	12 115
do 1 miesiąca	88	9 176
od 1 miesiąca do 3 miesięcy	176	167
od 3 miesięcy do 1 roku	791	551
od 1 roku do 5 lat	1 366	2 221
Razem należności od banków i instytucji finansowych	1 263 437	293 376
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	(1 713)	(162)
Razem należności od banków i instytucji finansowych netto	1 261 724	293 214

W pozycji należności bieżące zaprezentowano rachunki bieżące innych banków oraz należności z tytułu zabezpieczeń pieniężnych.

	31.12.2018	31.12.2017 (przekształcone)
	tys. zł	tys. zł
Wartość należności oprocentowanych stopą zmienną	1 161 310	283 843
Wartość należności oprocentowanych stopą stałą	100 414	9 371
Razem należności od banków i instytucji finansowych netto	1 261 724	293 214

20. Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy

	31.12.2018	31.12.2017
	tys. zł	tys. zł
Udziały i akcje w innych jednostkach	148 580	158 491
Obligacje komercyjne	152 933	-
Razem aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	301 513	158 491

- I. W dniu 21 grudnia 2018 roku Getin Noble Bank S.A. zawarł z Talanx International AG z siedzibą w Hanowerze, Niemcy ("Talanx") i Meiji Yasuda Life Insurance Company, z siedzibą w Tokio, Japonia ("Meiji Yasuda") (łącznie "Kupujący") oraz Getin Holding S.A. z siedzibą we Wrocławiu ("Getin Holding") aneks do Porozumienia Transakcyjnego z dnia 20 marca 2014 roku. Zgodnie z Aneks do Porozumienia Transakcyjnego:
- GNB zobowiązał się do nierozporządzania posiadanymi akcjami TU Europa w liczbie 858 334 przez okres kolejnych 5 lat od daty 1 czerwca 2022 roku i zawarcia w związku tym stosownej umowy z Talanx i Meiji Yasuda ("Lock-Up Emitenta") oraz Getin Holding zobowiązał się do nierozporządzania posiadanymi przez Getin Holding akcjami TU Europa w liczbie 705 079 przez okres kolejnych 5 lat od daty 1 czerwca 2022 roku i zawarcia w związku tym stosownej umowy z Talanx i Meiji Yasuda ("Lock-Up Getin Holding"). W przypadku naruszenia przez GNB lub Getin Holding zobowiązań do nierozporządzania Akcjami TU Europa w wyżej wskazanym okresie skutkującego

- niemożliwością wykonania przez Talanx (lub podmiot wskazany przez Talanx) opcji kupna, GNB i Getin Holding będą solidarnie zobowiązani do zapłaty na rzecz Talanx kary umownej w wysokości 50 mln euro;
2. Zmienione zostały warunki wykonania opcji kupna oraz opcji sprzedaży przysługujących odpowiednio Talanx (lub podmiotowi wskazanemu przez Talanx) oraz Getin Holding w odniesieniu do Akcji TU Europa (w tym Akcji TU Europa będących w posiadaniu GNB), w tym sposób obliczania ceny ich wykonania.
- II. W związku z zawarciem przez GNB Aneksu do Porozumienia Transakcyjnego (opisanego powyżej w punkcie I), GNB zawarł z Getin Holding aneks do porozumienia zabezpieczającego z dnia 20 marca 2014 roku. Zgodnie z Aneksem do Porozumienia Zabezpieczającego:
1. GNB zobowiązał się do zapłaty na rzecz Getin Holding kwoty 50 mln euro w przypadku, gdyby Getin Holding był zobowiązany do zapłaty na rzecz Talanx lub Meiji Yasuda kary umownej w tej wysokości na skutek naruszenia przez GNB zobowiązania do nierozporządzania Akcjami TU Europa w zakresie Lock-Up Emitenta określonego w Aneksie do Porozumienia Transakcyjnego (opisanego w punkcie I.1),
  2. Getin Holding zobowiązał się do zapłaty na rzecz GNB kwoty 50 mln euro w przypadku, gdyby GNB był zobowiązany do zapłaty na rzecz Talanx lub Meiji Yasuda kary umownej w tej wysokości na skutek naruszenia przez Getin Holding zobowiązania do nierozporządzania Akcjami TU Europa w zakresie Lock-Up Getin Holding określonego w Aneksie do Porozumienia Transakcyjnego (opisanego w punkcie I.1),
  3. GNB złożył Getin Holding nieodwołalną ofertę sprzedaży wszystkich 858 334 posiadanych Akcji TU Europa ze ceną odpowiadającą cenie po jakiej Getin Holding będzie zobowiązany do sprzedaży Akcji TU Europa w ramach realizacji opcji kupna przysługujących Talanx (lub podmiotowi wskazanemu przez Talanx). Oferta może zostać przyjęta przez Getin Holding tylko w przypadku wykonania przez Talanx (lub podmiot wskazany przez Talanx) opcji kupna przywołanych w poprzednim zdaniu,
  4. GNB zobowiązał się wobec Getin Holding, pod rygorem zapłaty kary umownej w wysokości 50 mln euro do: (i) nierozporządzania posiadanymi Akcjami TU Europa do dnia 1 czerwca 2022 roku oraz do nieobciążania posiadanych Akcji TU Europa jakimikolwiek prawami osób trzecich, (ii) na uprzedni odrębny wniosek Getin Holding do ponownego złożenia Getin Holding zobowiązania o treści określonej w (i) powyżej, obowiązującego przez okres kolejnych 5 lat, nie później niż w ostatnim dniu poprzedzającym datę 1 czerwca 2022 roku oraz do nierozporządzania i nieobciążania posiadanych Akcji TU Europa jakimikolwiek prawami osób trzecich w tym dodatkowym okresie, (iii) złożenia do akt prowadzonych przez właściwy sąd dla zastawu rejestrowego ustanowionego na Akcjach TU Europa posiadanych przez GNB na rzecz Getin Holding 1 egzemplarza Aneksu do Porozumienia Zabezpieczającego. Kara umowna, o której mowa w punktach (i) – (iii) powyżej nie będzie należna, w przypadku: (i) zapłaty przez GNB kary umownej, o której mowa w punkcie I.1 lub (ii) zapłaty przez GNB na rzecz Getin Holding kary umownej, o której mowa w punkcie II.1.
- III. Poza powyższym, w dniu 21 grudnia 2018 roku GNB zawarł z Towarzystwem Ubezpieczeń Europa S.A. oraz Towarzystwem Ubezpieczeń na Życie Europa S.A., aneks do umowy Incentive Agreement wprowadzający zmiany do systemu wynagrodzenia dodatkowego dla Incentivees (w tym GNB) oraz dostosowujący jej zapisy do zmian dokonanych we Frame Incentive Agreement.
- Udziały i akcje w innych, nienotowanych jednostkach obejmują pakiet 858 334 akcji zwykłych imiennych Towarzystwa Ubezpieczeń Europa S.A. (TU Europa), o łącznej wartości nominalnej 3 433 tys. zł, stanowiących łącznie 9,08% kapitału zakładowego spółki i uprawniających łącznie do 9,08% głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy.

Wartość godziwa akcji TU Europa na dzień 31 grudnia 2018 roku została oszacowana na podstawie wyceny spółki sporządzonej przez niezależny podmiot specjalizujący się w tego typu usługach. Do wyceny wykorzystano kombinację trzech metod – każdej z nich nadano równą wagę:

- metody wskaźnikowej opartej o wskaźniki Cena/ Zysk przy zastosowaniu porównania retrospektywnego i prospektywnego,
- metody wskaźnikowej opartej o wskaźnik Cena/ Wartość księgowa, gdzie wskaźnik ten został ustalony dla grupy porównawczej na dzień 31 grudnia 2018 roku,
- metody wskaźnikowej opartej o wskaźnik Cena/ Składka przypisana brutto, gdzie wskaźnik ten został ustalony dla grupy porównawczej na dzień 31 grudnia 2018 roku.

Każda z metod wskaźnikowych została skorygowana o kwotę nadwyżki kapitału ponad podmiotami porównywalnymi. Tak obliczona wartość pakietu akcji wyniosła 141 059 tys. zł.

W metodzie wskaźnikowej opartej o wskaźnik cena/zysk wykorzystane zostały prognozy finansowe TU Europa S.A. na rok 2019. W przypadku obniżenia prognozowanej wartości zysku netto na rok 2019 o 1% wartość godziwa pakietu akcji spada o 77 tys. zł; w przypadku wzrostu o 1% - wartość godziwa pakietu akcji zwiększa się o 86 tys. zł.

Obniżenie wyznaczonych wskaźników Cena/ Zysk o 1% przekłada się na spadek wartości godziwej pakietu akcji o 206 tys. zł, podwyższenie wyznaczonych wskaźników o 1% przekłada się na wzrost wartości godziwej pakietu akcji o 206 tys. zł.

Obniżenie wyznaczonego wskaźnika Cena/ Wartość księgowa o 1% przekłada się na spadek wartości godziwej pakietu akcji o 369 tys. zł, podwyższenie wskaźnika o 1% przekłada się na wzrost wartości godziwej pakietu akcji o 378 tys. zł.

Obniżenie wyznaczonego wskaźnika Cena/ Składka przypisana brutto o 1% przekłada się na spadek wartości godziwej pakietu akcji o 412 tys. zł, podwyższenie wskaźnika o 1% przekłada się na wzrost wartości godziwej pakietu akcji o 412 tys. zł.

21. Pochodne instrumenty finansowe

Poniższa tabela prezentuje wartości nominalne instrumentów bazowych i wartość godziwą pochodnych instrumentów finansowych według terminów wymagalności:

31.12.2018	do 1 m-ca tys. zł	od 1 do 3 m-cy tys. zł	od 3 m-cy do 1 roku tys. zł	od 1 roku do 5 lat tys. zł	powyżej 5 lat tys. zł	Razem tys. zł	Wartość godziwa	
							aktywa tys. zł	zobowiązania tys. zł
Transakcje walutowe								
Swap walutowy	2 721 199	-	985 476	-	-	3 706 675	2 783	7 131
Zakup	1 360 056	-	493 646	-	-	1 853 702		
Sprzedaż	1 361 143	-	491 830	-	-	1 852 973		
CIRS	385 580	133 848	7 736 600	14 402 160	-	22 658 188	197 849	459 379
Zakup	194 750	65 600	3 806 170	7 123 535	-	11 190 055		
Sprzedaż	190 830	68 248	3 930 430	7 278 625	-	11 468 133		
Forward	11 152	9 767	222 809	-	-	243 728	1 480	931
Zakup	5 595	4 891	111 361	-	-	121 847		
Sprzedaż	5 557	4 876	111 448	-	-	121 881		
Transakcje stopy procentowej								
Swap na stopę procentową (IRS)	-	-	281 264	252 350	99 118	632 732	14 332	948
Zakup	-	-	140 632	126 175	49 559	316 366		
Sprzedaż	-	-	140 632	126 175	49 559	316 366		
Opcje	79 842	95 820	323 706	752 552	-	1 251 920	2 172	2 581
Zakup	39 921	47 910	161 775	376 276	-	625 882		
Sprzedaż	39 921	47 910	161 931	376 276	-	626 038		
Pozostałe transakcje								
Inne – opcje na akcje	-	-	-	-	165 658	165 658	19 043	-
Zakup	-	-	-	-	165 658	165 658		
Razem pochodne instrumenty finansowe	3 197 773	239 435	9 549 855	15 407 062	264 776	28 658 901	237 659	470 970

GETIN NOBLE BANK S.A. Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(dane w tys. zł)

31.12.2017	do 1 m-ca tys. zł	od 1 do 3 m-cy tys. zł	od 3 m-cy do 1 roku tys. zł	od 1 roku do 5 lat tys. zł	powyżej 5 lat tys. zł	Razem tys. zł	Wartość godziwa	
							aktywa tys. zł	zobowiązania tys. zł
Transakcje walutowe								
Swap walutowy	3 124 345	1 816 675	-	-	-	4 941 020	244	13 192
Zakup	1 555 637	908 302	-	-	-	2 463 939		
Sprzedaż	1 568 708	908 373	-	-	-	2 477 081		
CIRS	1 136 475	1 883 870	3 408 377	23 232 540	-	29 661 262	543 892	224 699
Zakup	571 210	930 244	1 751 185	11 735 499	-	14 988 138		
Sprzedaż	565 265	953 626	1 657 192	11 497 041	-	14 673 124		
Forward	29 160	10 756	49 908	-	-	89 824	1 239	677
Zakup	14 765	5 485	25 162	-	-	45 412		
Sprzedaż	14 395	5 271	24 746	-	-	44 412		
Transakcje stopy procentowej								
Swap na stopę procentową (IRS)	-	44 618	-	514 874	286 710	846 202	14 154	2 017
Zakup	-	22 309	-	257 437	143 355	423 101		
Sprzedaż	-	22 309	-	257 437	143 355	423 101		
Opcje	7 134	10 702	64 210	1 256 914	-	1 338 960	3 691	4 307
Zakup	3 567	5 351	32 105	628 375	-	669 398		
Sprzedaż	3 567	5 351	32 105	628 539	-	669 562		
Pozostałe transakcje								
Inne – opcje na akcje	-	-	-	165 658	-	165 658	13 183	-
Zakup	-	-	-	165 658	-	165 658		
Razem pochodne instrumenty finansowe	4 297 114	3 766 621	3 522 495	25 169 986	286 710	37 042 926	576 403	244 892

22. Kredyty i pożyczki udzielone klientom

22.1 Kredyty i pożyczki wyceniane według zamortyzowanego kosztu

	31.12.2018 tys. zł	31.12.2017 (przekształcone) tys. zł
Kredyty i pożyczki	38 713 944	40 765 270
Skupione wierzytelności	6 426 190	6 172 465
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom	45 140 134	46 937 735
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	(4 828 794)	(3 196 315)
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom netto	40 311 340	43 741 420

31.12.2018	Wartość brutto			Odpisy aktualizujące			Razem wartość netto tys. zł
	Koszyk 1 tys. zł	Koszyk 2 tys. zł	Koszyk 3 tys. zł	Koszyk 1 tys. zł	Koszyk 2 tys. zł	Koszyk 3 tys. zł	
kredyty korporacyjne	9 095 234	888 432	867 900	(45 082)	(49 745)	(476 016)	10 280 723
kredyty samochodowe	1 235 561	143 751	264 068	(10 200)	(11 147)	(186 836)	1 435 197
kredyty hipoteczne	21 236 033	1 676 833	4 334 763	(44 775)	(532 504)	(2 321 012)	24 349 338
kredyty detaliczne	3 533 554	307 535	1 556 470	(102 070)	(89 629)	(959 778)	4 246 082
Razem	35 100 382	3 016 551	7 023 201	(202 127)	(683 025)	(3 943 642)	40 311 340

31.12.2017 (przekształcone)	Wartość brutto bez utraty wartości	Wartość brutto z utratą wartości	Odpisy na kredyty i pożyczki bez utraty wartości	Odpisy na kredyty i pożyczki z utratą wartości	Razem wartość netto
kredyty korporacyjne	10 853 401	816 738	(7 315)	(371 157)	11 291 667
kredyty samochodowe	1 529 389	340 671	(6 208)	(200 810)	1 663 042
kredyty hipoteczne	23 753 733	4 686 965	(42 550)	(1 819 079)	26 579 069
kredyty detaliczne	3 557 014	1 399 824	(40 093)	(709 103)	4 207 642
Razem	39 693 537	7 244 198	(96 166)	(3 100 149)	43 741 420

31.12.2018	Kredyty z utratą wartości (Koszyk 3) wg modelu wyceny					
	Wg modelu wyceny indywidualnej			Wg modelu wyceny grupowej		
	Wartość brutto tys. zł	Odpis tys. zł	Wartość netto tys. zł	Wartość brutto tys. zł	Odpis tys. zł	Wartość netto tys. zł
kredyty korporacyjne	512 511	(271 391)	241 120	355 389	(204 625)	150 764
kredyty samochodowe	-	-	-	264 068	(186 836)	77 232
kredyty hipoteczne	1 420 685	(769 793)	650 892	2 914 078	(1 551 219)	1 362 859
kredyty detaliczne	21 413	(10 190)	11 223	1 535 057	(949 588)	585 469
Razem	1 954 609	(1 051 374)	903 235	5 068 592	(2 892 268)	2 176 324

31.12.2017	Kredyty z utratą wartości wg modelu wyceny					
	Wg modelu wyceny indywidualnej			Wg modelu wyceny grupowej		
	Wartość brutto tys. zł	Odpis tys. zł	Wartość netto tys. zł	Wartość brutto tys. zł	Odpis tys. zł	Wartość netto tys. zł
kredyty korporacyjne	326 275	(196 147)	130 128	490 463	(175 010)	315 453
kredyty samochodowe	-	-	-	340 671	(200 810)	139 861
kredyty hipoteczne	1 479 144	(689 267)	789 877	3 207 821	(1 129 812)	2 078 009
kredyty detaliczne	21 365	(9 502)	11 863	1 378 459	(699 601)	678 858
Razem	1 826 784	(894 916)	931 868	5 417 414	(2 205 233)	3 212 181

	31.12.2018	31.12.2017 (przekształcone)
	tys. zł	tys. zł
Kredyty i pożyczki udzielone klientom o okresie spłaty:		
do 1 miesiąca	6 592 019	6 003 910
od 1 do 3 miesięcy	1 187 470	820 877
od 3 miesięcy do 1 roku	4 048 431	3 710 579
od 1 roku do 5 lat	12 116 385	11 500 058
powyżej 5 lat	21 195 829	24 902 311
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom	45 140 134	46 937 735
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	(4 828 794)	(3 196 315)
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom netto	40 311 340	43 741 420

	31.12.2018	31.12.2017 (przekształcone)
	tys. zł	tys. zł
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:		
jednostkom budżetowym	1 073 606	1 179 110
podmiotom finansowym innym niż banki	503 611	1 553 148
podmiotom niefinansowym innym niż osoby fizyczne	9 464 395	9 606 355
osobom fizycznym	29 269 728	31 402 807
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom netto	40 311 340	43 741 420

	31.12.2018	31.12.2017
Wartość kredytów i pożyczek o stałej stopie procentowej (w mln zł)	2 163	1 987
% całego portfela kredytów i pożyczek	5,37%	4,54%

W 2018 roku Getin Noble Bank S.A. dokonał sprzedaży wierzytelności, na które składały się kredyty z utratą wartości i należności spisane z ksiąg Banku. Nominalna wartość kapitału portfela objętego umowami cesji wyniosła łącznie 117 mln zł.

W dniu 14 lipca 2017 roku Bank zawarł znaczące umowy dotyczące transakcji sekurytyzacji portfela wierzytelności z kredytów samochodowych. Główną umową jest Umowa sekurytyzacji dotycząca sprzedaży przez Emitenta wierzytelności z kredytów samochodowych o wartości 700 mln zł do spółki GNB Auto Plan 2017 sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie („SPV”) za cenę pozostającego do spłaty salda kapitałowego. Bank dokonał profesjonalnego osądu transakcji i zgodnie z zapisami MSR 39 nie usunął sekurytyzowanych aktywów z bilansu Banku.

Kredyty we frankach szwajcarskich

Poniżej przedstawiono strukturę oraz jakość kredytów hipotecznych denominowanych i indeksowanych we frankach szwajcarskich:

31.12.2018	Wartość brutto			Odpisy aktualizujące			Razem wartość netto tys. zł
	Koszyk 1 tys. zł	Koszyk 2 tys. zł	Koszyk 3 tys. zł	Koszyk 1 tys. zł	Koszyk 2 tys. zł	Koszyk 3 tys. zł	
kredyty hipoteczne	8 456 884	837 513	685 031	(26 754)	(278 400)	(288 065)	9 386 209

31.12.2017	Wartość brutto bez utraty wartości	Wartość brutto z utratą wartości	Odpisy na kredyty i pożyczki bez utraty wartości	Odpisy na kredyty i pożyczki z utratą wartości	Razem wartość netto tys. zł
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	
kredyty hipoteczne	9 039 963	1 247 923	(27 184)	(316 174)	9 944 528

2018	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Wartość bilansowa brutto na 1 stycznia 2018	35 131 285	4 148 154	6 668 437	45 947 876
Przesunięcia	(261 284)	(669 406)	930 690	-
do Koszyka 1	2 490 510	(2 358 959)	(131 551)	-
do Koszyka 2	(2 383 796)	2 840 980	(457 184)	-
do Koszyka 3	(367 998)	(1 151 427)	1 519 425	-
Nabycia	5 769 361	125 040	5 468	5 899 869
Spłaty	(7 402 647)	(800 157)	(582 701)	(8 785 505)
Spisania/umorzenia	-	-	(546 226)	(546 226)
Inne	1 863 667	212 920	547 533	2 624 120
Wartość bilansowa brutto na 31 grudnia 2018	35 100 382	3 016 551	7 023 201	45 140 134

22.2 Kredyty i pożyczki obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy

	31.12.2018	31.12.2017
	tys. zł	tys. zł
Kredyty korporacyjne	967 785	-
Kredyty związane z funkcjonowaniem kart kredytowych	77 214	-
Razem kredyty i pożyczki obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	1 044 999	-

Bank przeprowadził analizę portfeli kredytów i pożyczek udzielonych klientom pod kątem spełnienia warunków testu charakterystyk przepływów pieniężnych oraz przypisania ich do odpowiedniego modelu biznesowego w celu właściwej ich klasyfikacji zgodnie z MSSF 9. Portfel kredytów korporacyjnych, tzw. stokowych oraz kredytów związanych z transakcją sekurytyzacji, których kontraktowe przepływy pieniężne nie stanowią jedynie spłat kapitału i odsetek od niespłaconego kapitału został zaklasyfikowany jako wyceniany do wartości godziwej przez wynik finansowy. Portfel kredytów związanych z funkcjonowaniem kart kredytowych zawierający w definicji oprocentowania dźwignię finansową/ mnożnik również został zaklasyfikowany jako wyceniany do wartości godziwej przez wynik finansowy. Aktualnie zawierane umowy o kredyt w rachunku karty kredytowej nie zawierają już mnożnika i jako spełniające test SPPI są wyceniane wg zamortyzowanego kosztu.

Wartość kredytów udzielonych w związku z transakcją sekurytyzacji wynosiła na dzień 31 grudnia 2018 roku 907 mln zł oraz 911 mln zł na koniec 2017 roku (wycenianych zgodnie z MSR 39 według zamortyzowanego kosztu).

23. Pozostałe instrumenty finansowe

Pozostałe instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody

	31.12.2018
	tys. zł
Pozostałe instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	
bony NBP	899 820
obligacje skarbowe	1 437 168
instrumenty kapitałowe	56 360
Razem pozostałe instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody brutto	2 393 348
Odpisy aktualizujące	(4 124)
Razem pozostałe instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody netto	2 389 224

	01.01.2018- 31.12.2018 tys. zł
Pozostałe instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody na początek okresu	7 546 269
Różnice kursowe	45 997
Zwiększenia	87 119 240
Zmniejszenia (sprzedaż i wykup)	(92 117 029)
Zmiana wartości godziwej	(215 277)
Pozostałe zmiany	10 024
Pozostałe instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody na koniec okresu	2 389 224

	31.12.2018 tys. zł
Pozostałe Instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody o terminie zapadalności:	2 336 988
do 1 miesiąca	905 157
od 1 do 3 miesięcy	-
od 3 miesięcy do 1 roku	1 628
od 1 roku do 5 lat	242 851
powyżej 5 lat	1 187 352
Instrumenty kapitałowe o nieokreślonym terminie zapadalności	56 360
Razem pozostałe instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody brutto	2 393 348
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	(4 124)
Razem pozostałe instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody netto	2 389 224

Pozostałe instrumenty finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

	01.01.2018- 31.12.2018 tys. zł
Pozostałe instrumenty finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	
obligacje skarbowe	402 634
obligacje jednostek samorządowych	171 188
listy zastawne i obligacje emitowane przez banki	157 362
obligacje korporacyjne	163 398
Razem pozostałe instrumenty finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu brutto	894 582
Odpisy aktualizujące	(21 557)
Razem pozostałe instrumenty finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu netto	873 025

	01.01.2018- 31.12.2018 tys. zł
Pozostałe instrumenty finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu na początek okresu	2 072 116
Zwiększenia	12 442
Zmniejszenia	(1 209 679)
Odpisy z tytułu rozpoznanej utraty wartości	18 878
Naliczone odsetki i korekty z tytułu rozliczenia według zamortyzowanego kosztu	(20 732)
Pozostałe instrumenty finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu na koniec okresu	873 025

	31.12.2018 tys. zł
Pozostałe instrumenty finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu o terminie zapadalności:	
do 1 miesiąca	7 725
od 1 do 3 miesięcy	47 566
od 3 miesięcy do 1 roku	88 535
od 1 roku do 5 lat	256 602
powyżej 5 lat	494 154
Razem pozostałe instrumenty finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu brutto	894 582
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	(21 557)
Razem pozostałe instrumenty finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu netto	873 025

Pozostałe instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży

	31.12.2017 (przekształcone) tys. zł
Pozostałe instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	
bony NBP	799 785
obligacje korporacyjne	178 764
listy zastawne i obligacje emitowane przez banki	206 801
obligacje skarbowe i rządów zagranicznych	6 612 959
instrumenty kapitałowe	143 660
Razem pozostałe instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży brutto	7 941 969
Odpisy aktualizujące	(9 235)
Razem pozostałe instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży netto	7 932 734

	01.01.2017- 31.12.2017 (przekształcone) tys. zł
Pozostałe instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży na początek okresu	12 005 276
Zwiększenia	99 068 936
Zmniejszenia (sprzedaż i wykup)	(101 763 017)
Rozwiązania odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości	968
Przekwalifikowania do pozostałych instrumentów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności	(1 454 067)
Zmiany wartości godziwej	74 638
Pozostałe instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży na koniec okresu	7 932 734

	31.12.2017 (przekształcone) tys. zł
Pozostałe instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży o terminie zapadalności:	
do 1 miesiąca	1 276 889
od 1 do 3 miesięcy	155 114
od 3 miesięcy do 1 roku	2 086 705
od 1 roku do 5 lat	4 130 776
powyżej 5 lat	148 825
Instrumenty kapitałowe o nieokreślonym terminie zapadalności	143 660
Razem pozostałe instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży brutto	7 941 969
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	(9 235)
Razem pozostałe instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży netto	7 932 734

Pozostałe instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności

	31.12.2017 (przekształcone) tys. zł
Pozostałe instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności:	
obligacje skarbowe	1 461 148
obligacje jednostek samorządowych	173 233
obligacje korporacyjne	190 157
Razem pozostałe instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności brutto	1 824 538
Odpisy aktualizujące	-
Razem pozostałe instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności netto	1 824 538

	01.01.2017- 31.12.2017 tys. zł
Pozostałe instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności na początek okresu	202 641
Zwiększenia	165 649
Zmniejszenia	(6 250)
Przekwalifikowanie z pozostałych instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży	1 454 067
Naliczone odsetki i korekty z tytułu rozliczenia według zamortyzowanego kosztu	8 431
Pozostałe instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności na koniec okresu	1 824 538

	31.12.2017 tys. zł
Pozostałe instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności o terminie:	
do 1 miesiąca	41
od 1 do 3 miesięcy	3 106
od 3 miesięcy do 1 roku	8 734
od 1 roku do 5 lat	1 196 378
powyżej 5 lat	616 279
Razem pozostałe instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności brutto	1 824 538
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	-
Razem pozostałe instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności netto	1 824 538

W styczniu 2017 roku Getin Noble Bank S.A. na podstawie wewnętrznej analizy horyzontu utrzymywania inwestycji w portfelu dokonał przekwalifikowania obligacji skarbowych o wartości nominalnej 1,5 mld zł z portfela instrumentów dostępnych do sprzedaży do portfela instrumentów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności.

Decyzja została podjęta w związku z następującymi okolicznościami: papiery zostały zakupione i były utrzymywane w celu zamknięcia otwartej luki stopy procentowej, na którą uprzednio był narażony Bank; w ocenie Banku nastąpiła zmiana perspektyw inflacji globalnej wynikającej przede wszystkim ze zmiany perspektyw kształtowania się inflacji w USA oraz Bank ma zamiar utrzymywać przekwalifikowane papiery do terminu zapadalności.

	Dzień przekwalifikowania tys. zł	31.12.2017 tys. zł
Wartość bilansowa przekwalifikowanych papierów wartościowych	1 454 067	1 461 149
Wartość godziwa przekwalifikowanych papierów wartościowych	1 454 067	1 493 902

Efektywna stopa procentowa na dzień przekwalifikowania wynosiła od 2,24 p.p. do 2,80 p.p., natomiast przepływy pieniężne, które Bank spodziewał się odzyskać na dzień przekwalifikowania to kwota 1 754 161 tys. zł.

Na dzień przekwalifikowania wartość godziwa straty z wyceny przekwalifikowanych papierów wartościowych ujęta w pozostałych kapitałach wynosiła 46 193 tys. zł netto. Do dnia 31 grudnia 2017 roku w rachunku wyników rozliczona została kwota 6 203 tys. zł. Pozostała do rozliczenia kwota straty z wyceny przekwalifikowanych papierów wartościowych ujęta w pozostałych kapitałach wynosiła 39 990 tys. zł na koniec 2017 roku. W przypadku, gdyby papiery nie zostały przekwalifikowane, Bank rozpoznałby mniejszą stratę w innych całkowitych dochodach o kwotę 26 530 tys. zł netto.

Na dzień 1 stycznia 2018 roku, w związku z wejściem w życie MSSF 9, skumulowane zyski/ straty ujęte w innych całkowitych dochodach zostały usunięte z pozycji kapitału własnego i skorygowane w oparciu o niezamortyzowaną wartość godziwą składnika aktywów finansowych.

24. Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań

	Wartość bilansowa aktywów stanowiących zabezpieczenie	
	31.12.2018 tys. zł	31.12.2017 (przekształcone) tys. zł
Kredyty stanowiące zabezpieczenie kredytu refinansowego NBP	12 370 413	-
Obligacje skarbowe stanowiące zabezpieczenie funduszu ochrony środków gwarantowanych BFG	257 538	318 818
Obligacje skarbowe stanowiące zabezpieczenie zobowiązania do zapłaty składek do BFG	80 688	39 643
Obligacje skarbowe stanowiące zabezpieczenie otrzymanych kredytów	641 702	1 752 252
Obligacje skarbowe stanowiące zabezpieczenie zobowiązań z tytułu transakcji repo	-	126 624
Obligacje skarbowe stanowiące zabezpieczenie spłaty wierzytelności	143 843	119 273
Razem aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań	13 494 184	2 356 610

Getin Noble Bank S.A. będzie utrzymywał portfel aktywów stanowiących zabezpieczenie kredytów do momentu spłaty tych zobowiązań. Zgodnie z art. 369 ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji Getin Noble Bank S.A. tworzy fundusz środków gwarantowanych w wysokości określonej uchwałą Rady BFG. Podstawą jest suma środków pieniężnych zgromadzonych w Banku na wszystkich rachunkach stanowiących podstawę obliczenia kwoty rezerwy obowiązkowej.

W lutym 2019 roku Bank dokonał całkowitej spłaty kredytów refinansowych NBP udzielonych w celu przywrócenia płynności płatniczej i zabezpieczenie dotyczące tych kredytów zostało zwolnione.

25. Inwestycje w jednostkach zależnych i stowarzyszonych

Getin Noble Bank S.A. posiada udziały w następujących podmiotach podporządkowanych:

31.12.2018	Procentowa wielkość udziałów/ praw do głosów posiadanych przez Bank	Wartość brutto tys. zł	Odpis aktualizujący z tyt. utraty wartości tys. zł	Wartość bilansowa tys. zł
Noble Concierge sp. z o. o.	100%	469	-	469
Noble Securities S.A.	100%	41 742	-	41 742
Sax Development sp. z o. o.	100%	105 005	-	105 005
Property Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych	100%	374 996	(109 676)	265 320
Debtor Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	100%	425 652	(242 002)	183 650
ProEkspert sp. z o. o.	100%	13	-	13
Open Finance Wierzytelności Detalicznych Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	86,57%	166 565	(82 504)	84 061
Razem inwestycje w jednostkach zależnych		1 114 442	(434 182)	680 260
Open Finance S.A.	42,91%	326 698	(293 884)	32 814
Noble Funds Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.	36,39%	161 123	(19 943)	141 180
Razem inwestycje w jednostkach stowarzyszonych		487 821	(313 827)	173 994
Razem inwestycje w jednostkach podporządkowanych		1 602 263	(748 009)	854 254

31.12.2017 (przekształcone)	Procentowa wielkość udziałów/ praw do głosów posiadanych przez Bank	Wartość brutto tys. zł	Odpis aktualizujący z tyt. utraty wartości tys. zł	Wartość bilansowa tys. zł
Noble Concierge sp. z o. o.	100%	469	-	469
Noble Securities S.A.	100%	41 742	-	41 742
Sax Development sp. z o. o.	100%	105 005	-	105 005
Property Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych	100%	374 996	(92 678)	282 318
Debtor Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	100%	425 652	(163 111)	262 541
ProEkspert sp. z o. o.	100%	13	-	13
Open Finance Wierzytelności Detalicznych Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	81,26%	159 566	(45 911)	113 655
Razem inwestycje w jednostkach zależnych		1 107 443	(301 700)	805 743
Open Finance S.A.	42,91%	348 120	(291 342)	56 778
Noble Funds Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.	37,62%	167 268	-	167 268
Razem inwestycje w jednostkach stowarzyszonych		515 388	(291 342)	224 046
Razem inwestycje w jednostkach podporządkowanych		1 622 831	(593 042)	1 029 789

Na dzień 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku udział w ogólnej liczbie głosów posiadany przez Bank w podmiotach podporządkowanych jest równy udziałowi w kapitałach tych jednostek.

W skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych Grupy Kapitałowej Getin Noble Bank S.A. wszystkie jednostki zależne są objęte konsolidacją metodą pełną, a jednostki stowarzyszone są wyceniane metodą praw własności.

	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
	tys. zł	tys. zł
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych na początek okresu	224 046	45 670
Wartość początkowa udziału w Noble Funds TFI S.A.	-	165 161
Nabycie udziałów w Open Finance S.A.	-	10 435
Udział w zysku/ (stracie)*	(20 982)	7 007
Otrzymane wypłaty z zysku	(6 585)	(4 227)
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(22 485)	-
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych na koniec okresu	173 994	224 046

* Udział w zysku jednostek stowarzyszonych ujęty w rachunku zysków i strat został skorygowany o eliminację udziału Banku w niezrealizowanych zyskach z tytułu transakcji pomiędzy Bankiem a spółkami Grupy Open Finance S.A. oraz o eliminację odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości firmy Home Broker w związku z korektą aktywów netto Grupy Open Finance S.A. dla celów ustalenia wartości bilansowej inwestycji w jednostkę stowarzyszoną (szczegółowo korekta ta została opisana w sprawozdaniu finansowym Getin Noble Banku S.A. za 2011 rok).

Poniżej przedstawiono podsumowanie danych finansowych jednostek stowarzyszonych. Wykazane poniżej informacje stanowią kwoty ze zaudytowanego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Open Finance S.A. oraz niezaudytowanego sprawozdania finansowego Noble Funds TFI S.A. sporządzonych zgodnie z MSSF.

Grupa Kapitałowa Open Finance S.A.	31.12.2018	31.12.2017
	tys. zł	tys. zł
Aktywa trwałe	405 211	553 816
Aktywa obrotowe	42 190	66 754
Zobowiązania krótkoterminowe	207 190	124 560
Zobowiązania długoterminowe	11 974	126 805

Grupa Kapitałowa Open Finance S.A.	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
	tys. zł	tys. zł
Przychody ze sprzedaży	375 522	351 655
Zysk/ (strata) netto *	(138 564)	(18 173)
Całkowite dochody razem *	(140 968)	(18 173)

* Przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej

Wartość inwestycji Getin Noble Banku S.A. w spółce Open Finance S.A., dla której istnieją opublikowane notowania rynkowe według kursu giełdowego na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosiła 8,0 mln zł.

Noble Funds TFI S.A.	31.12.2018	31.12.2017
	tys. zł	tys. zł
Aktywa trwałe	10 470	7 185
Aktywa obrotowe	74 789	65 405
Zobowiązania krótkoterminowe	5 836	5 435
Zobowiązania długoterminowe	-	117

Noble Funds TFI S.A.	01.01.2018- 31.12.2018	01.06.2017- 31.12.2017
	tys. zł	tys. zł
Przychody ze sprzedaży	129 828	110 186
Zysk/ (strata) netto	25 230	17 041
Całkowite dochody razem	25 230	17 041

Warunkowa umowa sprzedaży akcji domu maklerskiego Noble Securities S.A

W dniu 21 czerwca 2018 r. Bank zawarł za pośrednictwem domu maklerskiego warunkową umowę sprzedaży akcji imiennych domu maklerskiego Noble Securities S.A. z siedzibą w Warszawie na rzecz Pana dr. Leszka Czarneckiego. Warunkiem zawieszającym zawartym w Umowie jest uzyskanie przez Pana dr. Leszka Czarneckiego decyzji Komisji Nadzoru Finansowego o braku sprzeciwu na nabycie akcji Spółki stanowiących 25,01% udziału w kapitale zakładowym Spółki. Ponadto w ramach planowanej transakcji dokonano zmiany statutu Noble Securities S.A. polegającej na zniesieniu uprzywilejowania akcji Noble Securities S.A. oraz przyznania Panu dr. Leszkowi Czarneckiemu uprawnienia do powoływania i odwoływania większości członków Rady Nadzorczej oraz większości członków Zarządu Spółki. Transakcja ta została uwzględniona w Planie Ochrony Kapitału.

Z uwagi na pogorszenie się sytuacji rynkowej, w tym kryzys na rynku obligacji korporacyjnych, które wpłynęło na wyniki finansowe domu maklerskiego Noble Securities S.A., jak również spowodowało przeceny wartości rynkowych spółek sektora finansowego notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie, w ocenie Banku przeprowadzenie tej transakcji sprzedaży akcji Noble Securities S.A. przy obecnych parametrach finansowych stało się nieuzasadnione z punktu widzenia osiągnięcia oczekiwanego efektu ekonomicznego zakładanego w POK tj. wzmocnienia kapitałów własnych Banku.

Powyższe było głównym powodem nie przystąpienia jak dotąd do realizacji przedmiotowej transakcji.

Nabycie certyfikatów inwestycyjnych Open Finance Wierzytelności Detalicznych NSFIZ

W 2018 roku Bank nabył 102 850 certyfikatów inwestycyjnych Funduszu i zwiększył swój udział do 86,57% na dzień 31 grudnia 2018 roku.

Zbycie portfela wierzytelności Debtor NSFIZ

W dniu 13 grudnia 2018 roku Debtor NSFIZ, którego 100% certyfikatów inwestycyjnych jest w posiadaniu przez Bank, dokonał zbycia istotnej części portfela wierzytelności otrzymując w zamian wynagrodzenie. Na 31 grudnia 2018 roku uzyskane środki ze sprzedaży były lokowane przez fundusz w zakup krótkoterminowych rządowych papierów wartościowych. Jednocześnie Bank zamierza wykupić w II kwartale 2019 roku w wyniku umorzenia 399 096 certyfikatów inwestycyjnych stanowiących 93,8% wszystkich certyfikatów funduszu. W wyniku umorzenia Bank przewiduje rozpoznanie aktywa na podatek z tytułu różnicy pomiędzy ceną objęcia certyfikatów a ich wyceną na moment umorzenia .

Badanie utraty wartości inwestycji w jednostkach zależnych i stowarzyszonych

W celu weryfikacji, czy wystąpiła utrata wartości inwestycji w jednostkę zależną lub stowarzyszoną zgodnie z MSR 36 porównywana jest wartość bilansowa inwestycji z jej wartością odzyskiwalną, czyli wyższą spośród wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży i wartości użytkowej.

Utrata wartości inwestycji w Property FIZAN

Wartość odzyskiwalna inwestycji w Property FIZAN została ustalona jako wartość godziwa certyfikatów inwestycyjnych funduszu odpowiadająca wartości aktywów netto funduszu na certyfikat inwestycyjny (WANCI) z ostatniego dnia wyceny przed dniem bilansowym. Na dzień 31 grudnia 2018 roku stwierdzono nadwyżkę wartości bilansowej nad wartością godziwą i dotworzono odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości w wysokości 17,0 mln zł.

Utrata wartości inwestycji w Debtor NSFIZ

Wartość odzyskiwalna inwestycji w Debtor FIZAN została ustalona jako wartość godziwa certyfikatów inwestycyjnych funduszu odpowiadająca wartości aktywów netto funduszu na certyfikat inwestycyjny (WANCI) z ostatniego dnia wyceny przed dniem bilansowym. Na dzień 31 grudnia 2018 roku stwierdzono nadwyżkę wartości bilansowej nad wartością godziwą i dotworzono odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości w wysokości 78,9 mln zł.

Utrata wartości inwestycji w Open Finance Wierzytelności Detalicznych NSFIZ

Wartość odzyskiwalna inwestycji w OFWD NSFIZ została ustalona jako wartość godziwa certyfikatów inwestycyjnych funduszu odpowiadająca wartości aktywów netto funduszu na certyfikat inwestycyjny (WANCI) z ostatniego dnia wyceny przed dniem bilansowym. Na dzień 31 grudnia 2018 roku stwierdzono nadwyżkę wartości bilansowej nad wartością godziwą i dotworzono odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości w wysokości 36,6 mln zł.

Utrata wartości inwestycji w Noble Funds Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.

Wartość odzyskiwalna inwestycji w NF TFI została ustalona jako jej wartość godziwa oszacowana przy zastosowaniu dwóch metod:

- metody wskaźnikowej opartej o wskaźniki Cena/ Zysk w szeregu dokonanych porównań retrospektywnych oraz prospektywnych,
- wyceny metodą dochodową w oparciu o planowane wyniki Noble Funds TFI na podstawie budżetów zatwierdzonych przez kierownictwo spółki.

Prognozy przepływów pieniężnych opracowano dla trzyletniego okresu planistycznego, a następnie przyjęto wartość rezydualną w postaci przepływu realnie stałego na podstawie wyników w trzecim okresie prognozy. Stopę dyskontową przyjęto na bazie kosztu kapitału własnego Noble Funds TFI wyliczonego z wykorzystaniem współczynnika beta dla spółek porównywalnych. Stopa dyskontowa została podwyższona w celu uwzględnienia ryzyka niespełnienia się prognoz finansowych spółki – stopa została wyznaczona na poziomie 9,80%. Wartości wskaźników w metodzie porównawczej zostały wyznaczone w przedziale 8-15.

Wartość odzyskiwalna wyznaczona w opisany sposób została następnie porównana z wartością bilansową inwestycji. W 2018 roku stwierdzono utratę wartości inwestycji w spółkę stowarzyszoną Noble Funds TFI i ujęto odpis aktualizujący w wysokości 19,9 mln zł.

Obniżenie stopy dyskontowej o 1 punkt procentowy zwiększyłoby wyznaczoną wartość odzyskiwalną o 15,2 mln zł; podwyższenie stopy dyskontowej o 1 punkt procentowy obniżyłoby wyznaczoną wartość odzyskiwalną o 11,5 mln zł.

Utrata wartości inwestycji w Open Finance S.A.

Bank ustala wartość bilansową inwestycji w Open Finance S.A. jako wartość procentowego udziału Banku w skonsolidowanych aktywach netto ujętych w skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych Grupy Kapitałowej Open Finance S.A. skorygowanych o wartość firmy oraz znak towarowy Home Broker S.A. w związku z ujednoczeniem zasad rachunkowości jednostki stowarzyszonej i Getin Noble Banku S.A. (szczegółowo korekta ta została opisana w sprawozdaniu finansowym Getin Noble Banku S.A. za 2011 rok).

Wartość odzyskiwalna inwestycji została ustalona na poziomie jej wartości użytkowej oszacowanej metodą dywidendową w oparciu o planowane wyniki Grupy Kapitałowej Open Finance na podstawie budżetów zatwierdzonych przez kierownictwo spółki.

Prognozy przepływów pieniężnych opracowano dla trzyletniego okresu planistycznego, a następnie przyjęto wartość rezydualną w postaci przepływu realnie stałego na podstawie wyników w trzecim okresie prognozy. W pierwszych 3 latach prognozy założono brak wypłaty dywidendy, a w okresie rezydualnym dywidendę wyznaczono na poziomie 50% prognozowanego zysku netto.

Stopę dyskontową przyjęto na bazie kosztu kapitału własnego przyjętego dla Grupy Kapitałowej Open Finance wyliczonego z wykorzystaniem współczynnika beta dla spółek porównywalnych. Stopa dyskontowa została podwyższona w celu uwzględnienia ryzyka niespełnienia się prognoz finansowych spółki – stopa została wyznaczona na poziomie 12,35%. Na dzień 31 grudnia 2018 roku stwierdzono nadwyżkę wartości bilansowej nad wartością odzyskiwalną inwestycji i ujęto odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości w wysokości 2,5 mln zł.

Obniżenie stopy dyskontowej o 1 punkt procentowy zwiększyłoby wyznaczoną wartość odzyskiwalną o 4,5 mln zł; podwyższenie stopy dyskontowej o 1 punkt procentowy obniżyłoby wyznaczoną wartość odzyskiwalną o 3,7 mln zł.

26. Wartości niematerialne

	31.12.2018	31.12.2017 (przekształcone)
	tys. zł	tys. zł
Patenty i licencje	216 452	177 068
Inne wartości niematerialne	20 978	27 785
Nakłady na wartości niematerialne	27 346	30 390
Razem wartości niematerialne	264 776	235 243

Getin Noble Bank S.A. ujmuje na dzień 31 grudnia 2018 roku wartości niematerialne w postaci relacji z klientami depozytowymi (ang. Core Deposit Intangible) w kwocie 20 978 tys. zł, które zostały zidentyfikowane i wycenione w transakcji nabycia w 2013 roku zorganizowanej części przedsiębiorstwa DnB Nord Polska S.A. oraz DZ Bank Polska S.A. w wartości początkowej 58 807 tys. zł. Relacje z klientami odzwierciedlają korzyści w postaci uzyskania tańszego źródła finansowania działalności Banku i są wycenione według bieżącej wartości przyszłych korzyści w postaci różnicy pomiędzy kosztem finansowania działalności Banku ze źródeł zewnętrznych a kosztem oprocentowania przejętych rachunków bieżących z uwzględnieniem oszacowanych zachowań klientów.

Relacje z klientami depozytowymi podlegają amortyzacji liniowej przez okres 104 miesięcy, tj. okres w jakim zgodnie z założeniami spodziewana jest realizacja większości korzyści ze składników wartości niematerialnych. Pozostały okres amortyzacji od końca 2018 roku to odpowiednio 37 miesięcy dla relacji zidentyfikowanych w transakcji nabycia zorganizowanej części przedsiębiorstwa DnB Nord Polska S.A. i 40 miesięcy dla relacji zidentyfikowanych w transakcji nabycia zorganizowanej części przedsiębiorstwa DZ Bank Polska S.A.

2018	Licencje	Wartość firmy	Inne wartości niematerialne	Nakłady na wartości niematerialne	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Wartość brutto na dzień 01.01.2018	349 563	51 307	59 084	30 390	490 344
Zwiększenia, w tym:	70 803	-	-	58 696	129 499
nabycie	9 128	-	-	58 696	67 824
przeniesienie z inwestycji	61 675	-	-	-	61 675
Zmniejszenia, w tym:	(17 201)	-	(277)	(61 740)	(79 218)
likwidacja i sprzedaż	(17 201)	-	(277)	(65)	(17 543)
przeniesienie z inwestycji	-	-	-	(61 675)	(61 675)
Wartość brutto na dzień 31.12.2018	403 165	51 307	58 807	27 346	540 625
Umorzenie na dzień 01.01.2018	158 891	-	31 299	-	190 190
Zwiększenia, w tym:	31 356	-	6 786	-	38 142
odpis amortyzacyjny za okres	31 356	-	6 786	-	38 142
Zmniejszenia, w tym:	(15 734)	-	(256)	-	(15 990)
likwidacja i sprzedaż	(15 734)	-	(256)	-	(15 990)
Umorzenie na dzień 31.12.2018	174 513	-	37 829	-	212 342
Odpisy aktualizujące na dzień 01.01.2018	13 604	51 307	-	-	64 911
Zmniejszenia	(1 404)	-	-	-	(1 404)
Odpisy aktualizujące na dzień 31.12.2018	12 200	51 307	-	-	63 507
Wartość netto na dzień 01.01.2018	177 068	-	27 785	30 390	235 243
Wartość netto na dzień 31.12.2018	216 452	-	20 978	27 346	264 776

2017 (przekształcone)	Licencje	Wartość firmy	Inne wartości niematerialne	Nakłady na wartości niematerialne	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Wartość brutto na dzień 01.01.2017	307 369	51 307	59 206	50 586	468 468
Zwiększenia, w tym:	60 097	-	22	18 130	78 249
nabycie	22 066	-	22	18 130	40 218
przeniesienie z inwestycji	38 031	-	-	-	38 031
Zmniejszenia, w tym:	(17 903)	-	(144)	(38 326)	(56 373)
likwidacja i sprzedaż	(17 903)	-	(144)	-	(18 047)
przeniesienie z inwestycji	-	-	-	(38 031)	(38 031)
inne zmniejszenia	-	-	-	(295)	(295)
Wartość brutto na dzień 31.12.2017	349 563	51 307	59 084	30 390	490 344
Umorzenie na dzień 01.01.2017	144 398	-	24 655	-	169 053
Zwiększenia, w tym:	29 320	-	6 788	-	36 108
odpis amortyzacyjny za okres	29 320	-	6 788	-	36 108
Zmniejszenia, w tym:	(14 827)	-	(144)	-	(14 971)
likwidacja i sprzedaż	(14 827)	-	(144)	-	(14 971)
Umorzenie na dzień 31.12.2017	158 891	-	31 299	-	190 190
Odpisy aktualizujące na dzień 01.01.2017	16 681	51 307	-	-	67 988
Zmniejszenia	(3 077)	-	-	-	(3 077)
Odpisy aktualizujące na dzień 31.12.2017	13 604	51 307	-	-	64 911
Wartość netto na dzień 01.01.2017	146 290	-	34 551	50 586	231 427
Wartość netto na dzień 31.12.2017	177 068	-	27 785	30 390	235 243

27. Rzeczowe aktywa trwałe

	31.12.2018	31.12.2017 (przekształcone)
	tys. zł	tys. zł
Grunty i budynki	46 311	61 663
Maszyny i urządzenia	103 082	112 651
Środki transportu	12 525	8 206
Pozostałe środki trwałe, w tym wyposażenie	6 940	8 845
Środki trwałe w budowie	3 931	1 864
Razem rzeczowe aktywa trwałe	172 789	193 229

W 2018 i 2017 roku nie występowały ograniczenia prawa dotyczące tytułu prawnego Banku do rzeczowych aktywów trwałych tytułem zabezpieczenia zobowiązań.

Kwota otrzymanych odszkodowań uzyskanych od stron trzecich z tytułu utraty wartości lub utracenia pozycji rzeczowych aktywów trwałych ujętych w rachunku wyników w roku 2018 wyniosła 189 tys. zł (61 tys. zł w roku 2017).

W ciągu 12 miesięcy 2018 roku w Banku nie wystąpiły istotne transakcje nabycia i sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych. Na dzień 31 grudnia 2018 roku nie występowały istotne zobowiązania z tytułu dokonania zakupu rzeczowych aktywów trwałych.

2018	Grunty i budynki tys. zł	Maszyny i urządzenia tys. zł	Środki transportu tys. zł	Pozostałe środki trwałe tys. zł	Środki trwałe w budowie tys. zł	Razem tys. zł
Wartość brutto na dzień 01.01.2018	185 207	270 113	9 007	32 006	1 864	498 197
Zwiększenia, w tym:	5 352	24 073	7 859	1 947	10 132	49 363
nabycie	1 205	18 353	7 859	754	10 132	38 303
przeniesienie ze środków trwałych w budowie	4 147	2 725	-	1 193	-	8 065
inne zwiększenia	-	2 995	-	-	-	2 995
Zmniejszenia, w tym:	(31 734)	(46 677)	(2 411)	(217)	(8 065)	(89 104)
likwidacja i sprzedaż	-	(33 580)	(2 220)	(174)	-	(35 974)
przeniesienie do aktywów przejętych za długi	(510)	-	-	-	-	(510)
przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	(31 224)	(71)	-	-	-	(31 295)
przeniesienie ze środków trwałych w budowie	-	-	-	-	(8 065)	(8 065)
inne zmniejszenia	-	(13 026)	(191)	(43)	-	(13 260)
Wartość brutto na dzień 31.12.2018	158 825	247 509	14 455	33 736	3 931	458 456
Umorzenie na dzień 01.01.2018	113 670	156 144	801	23 152	-	293 767
Zwiększenia, w tym:	10 454	30 604	1 862	3 859	-	46 779
odpis amortyzacyjny za okres	10 454	30 604	1 862	3 859	-	46 779
Zmniejszenia, w tym:	(11 719)	(42 570)	(733)	(223)	-	(55 245)
likwidacja i sprzedaż	-	(32 449)	(668)	(181)	-	(33 298)
przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	(11 704)	(43)	-	-	-	(11 747)
inne zmniejszenia	(15)	(10 078)	(65)	(42)	-	(10 200)
Umorzenie na dzień 31.12.2018	112 405	144 178	1 930	26 788	-	285 301
Odpisy aktualizujące na dzień 01.01.2018	9 874	1 318	-	9	-	11 201
Zmniejszenia	-	(1 069)	-	(1)	-	(1 070)
Klasyfikacja jako składnik aktywów przeznaczony do sprzedaży	(9 765)	-	-	-	-	(9 765)
Odpisy aktualizujące na dzień 31.12.2018	109	249	-	8	-	366
Wartość netto na dzień 01.01.2018	61 663	112 651	8 206	8 845	1 864	193 229
Wartość netto na dzień 31.12.2018	46 311	103 082	12 525	6 940	3 931	172 789

2017 (przekształcone)	Grunty i budynki tys. zł	Maszyny i urządzenia tys. zł	Środki transportu tys. zł	Pozostałe środki trwałe tys. zł	Środki trwałe w budowie tys. zł	Razem tys. zł
Wartość brutto na dzień 01.01.2017	206 326	258 235	1 644	38 364	2 463	507 032
Zwiększenia, w tym:	6 045	47 092	8 682	2 727	329	64 875
nabycie	5 510	46 164	8 682	2 727	329	63 412
przeniesienie z aktywów przejętych za długi	535	-	-	-	-	535
przeniesienie ze środków trwałych w budowie	-	928	-	-	-	928
Zmniejszenia, w tym:	(27 164)	(35 214)	(1 319)	(9 085)	(928)	(73 710)
likwidacja i sprzedaż	(25 459)	(26 708)	(1 193)	(9 085)	-	(62 445)
przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	(1 705)	-	-	-	-	(1 705)
przeniesienie ze środków trwałych w budowie	-	-	-	-	(928)	(928)
inne zmniejszenia	-	(8 506)	(126)	-	-	(8 632)
Wartość brutto na dzień 31.12.2017	185 207	270 113	9 007	32 006	1 864	498 197
Umorzenie na dzień 01.01.2017	126 962	156 264	1 316	27 946	-	312 488
Zwiększenia, w tym:	11 058	28 222	429	4 044	-	43 753
odpis amortyzacyjny za okres	11 058	28 222	429	4 044	-	43 753
Zmniejszenia, w tym:	(24 350)	(28 342)	(944)	(8 838)	-	(62 474)
likwidacja i sprzedaż	(24 296)	(25 834)	(820)	(8 838)	-	(59 788)
przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	(54)	-	-	-	-	(54)
inne zmniejszenia	-	(2 508)	(124)	-	-	(2 632)
Umorzenie na dzień 31.12.2017	113 670	156 144	801	23 152	-	293 767
Odpisy aktualizujące na dzień 01.01.2017	10 403	2 113	-	162	-	12 678
Zwiększenia	90	-	-	-	-	90
Zmniejszenia	(619)	(795)	-	(153)	-	(1 567)
Odpisy aktualizujące na dzień 31.12.2017	9 874	1 318	-	9	-	11 201
Wartość netto na dzień 01.01.2017	68 961	99 858	328	10 256	2 463	181 866
Wartość netto na dzień 31.12.2017	61 663	112 651	8 206	8 845	1 864	193 229

28. Aktywa przejęte za długi

Aktywa przejęte za długi to grunty niezabudowane, zabudowane oraz lokale stanowiące odrębną własność, które Bank nabył lub przejął w zamian za częściową lub całkowitą redukcję wierzytelności z tytułu udzielonego kredytu/ pożyczki i które traktuje jako źródło przychodów z czynszów lub utrzymuje w posiadaniu ze względu na przyrost ich wartości. Nie występują ograniczenia realizacji korzyści lub przekazania przychodu i zysku z tego tytułu.

	01.01.2018- 31.12.2018 tys. zł	01.01.2017- 31.12.2017 tys. zł
Wartość na początek okresu	369 455	421 262
Zwiększenia, w tym:	31 845	71 869
nabycie nieruchomości	29 303	51 998
przeniesienie z nieruchomości własnych	495	-
przeniesienie z aktywów do zbycia	2 047	19 871
Zmniejszenia, w tym:	44 034	73 430
zbycie nieruchomości	23 382	8 679
przeniesienie do rzeczowych aktywów trwałych	-	535
przeniesienie do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	18 838	64 016
inne zmniejszenia	1 814	200
Zyski/ (straty) netto z korekt wyceny wartości godziwej	(14 836)	(50 246)
Wartość aktywów przejętych za długi na koniec okresu	342 430	369 455

29. Leasing finansowy i operacyjny

Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego

Bank użytkuje samochody, sprzęt komputerowy, urządzenia techniczne oraz pozostałe wyposażenie w ramach leasingu finansowego. Zgodnie z zawartymi umowami przedmiot leasingu przez cały okres trwania umowy pozostaje w użytkowaniu Banku. W zamian za uzyskane prawa do używania przedmiotu leasingu Bank zobowiązany jest do wniesienia opłat leasingowych w wysokościach i terminach określonych w umowach leasingu. Po zakończeniu umowy leasingu Bankowi przysługuje prawo do nabycia przedmiotu leasingu pod warunkiem wcześniejszego wywiązania się ze wszystkich zobowiązań wobec leasingodawcy. W przypadku, gdy Bank nie skorzysta z opcji zakupu przedmiotu leasingu, zobowiązany jest do jego zwrotu leasingodawcy. Niektóre umowy leasingu przewidują możliwość przedłużenia okresu leasingu. Nie występują żadne inne restrykcje. Nie występują warunkowe opłaty leasingowe.

	Minimalne opłaty leasingowe		Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	
	31.12.2018 tys. zł	31.12.2017 tys. zł	31.12.2018 tys. zł	31.12.2017 tys. zł
Zobowiązania leasingowe:	16 888	15 137	15 345	14 651
do 1 roku	5 642	258	4 987	257
od 1 roku do 5 lat	11 246	14 879	10 358	14 394
Przyszłe obciążenia finansowe	(1 543)	(486)		
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	15 345	14 651		

Na dzień 31 grudnia 2018 roku wartość bilansowa netto środków trwałych użytkowanych na podstawie umów leasingu finansowego wynosiła 19 934 tys. zł (19 553 tys. zł na dzień 31 grudnia 2017 roku).

Umowy leasingu operacyjnego – Bank jako leasingodawca

Bank uzyskuje przychody z tytułu najmu budynków oraz lokali użytkowych i mieszkalnych w posiadanych nieruchomościach inwestycyjnych. Umowy te są traktowane jako umowy leasingu operacyjnego. Umowy te nie przewidują ponoszenia przez leasingobiorcę opłat warunkowych, z postanowień umów leasingowych nie wynikają też ograniczenia. Umowy zawierane są głównie na czas określony 2-5 lat, z możliwością przedłużenia umowy.

	31.12.2018 tys. zł	31.12.2017 tys. zł
Opłaty o pozostałym od dnia bilansowego terminie spłaty:		
do 1 roku	2 301	2 301
powyżej 1 roku do 5 lat	1 297	1 297
powyżej 5 lat	13	13
Razem przyszłe minimalne opłaty z tytułu umów nieodwoływanego leasingu operacyjnego	3 611	3 611

Umowy leasingu operacyjnego – Bank jako leasingobiorca

Umowy leasingu operacyjnego, w których Bank występuje jako leasingobiorca, dotyczą najmu samochodów oraz nieruchomości użytkowanych przez Bank w ramach zwykłej działalności operacyjnej. Zgodnie z zawartymi umowami przez cały okres trwania umowy przedmiot leasingu pozostaje w użytkowaniu Banku. W zamian za uzyskane prawa do używania przedmiotu leasingu Bank zobowiązany jest do wniesienia opłat leasingowych w wysokościach i terminach określonych w umowach leasingu. Niektóre umowy zawierają możliwość przedłużenia umowy.

Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego ujmowane są jako koszty w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu. Wartość minimalnych opłat leasingowych z tytułu leasingu operacyjnego ujętych jako koszt 2018 roku wyniosła 94 624 tys. zł (95 538 tys. zł w 2017 roku).

W 2018 i 2017 roku nie wystąpiły istotne warunkowe opłaty leasingowe ani nieodwołalne umowy subleasingowe.

	31.12.2018 tys. zł	31.12.2017 tys. zł
Opłaty o pozostałym od dnia bilansowego terminie spłaty:		
do 1 roku	55 079	53 274
powyżej 1 roku do 5 lat	93 451	108 787
powyżej 5 lat	402	2 078
Razem przyszłe minimalne opłaty z tytułu umów nieodwoływanego leasingu operacyjnego	148 932	164 139

Przyszłe minimalne opłaty leasingowe ustalono tylko dla umów zawartych na czas określony.

30. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

Do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży na dzień 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku zaklasyfikowano nieruchomości nieużytkowane przez Bank, których oczekiwany termin zbycia wynosi jeden rok.

	01.01.2018- 31.12.2018 tys. zł	01.01.2017- 31.12.2017 tys. zł
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży na początek okresu	15 668	21 604
Zwiększenia, w tym:	28 621	65 577
przeniesienie z rzeczowych aktywów trwałych	9 783	1 561
przeniesienie z aktywów przejętych za długi	18 838	64 016
Zmniejszenia, w tym:	(26 918)	(71 513)
przeniesienie aktywów przejętych za długi	(2 047)	(19 871)
korekta z tyt. wyceny do wartości godziwej	(2 603)	(1 014)
zbycie/likwidacja	(22 268)	(50 628)
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży na koniec okresu	17 371	15 668

31. Inne aktywa

	31.12.2018 tys. zł	31.12.2017 (przekształcone) tys. zł
Należności od dłużników różnych, w tym:	681 836	479 136
należności z tytułu podatków, dotacji i ubezpieczeń społecznych	24 571	371
rozliczenia kart płatniczych	25 927	22 071
pozostałe należności*	631 338	456 694
Koszty do rozliczenia w czasie	15 419	20 651
Regresy i kaucje	4 834	4 517
Pozostałe aktywa	222	518
Razem inne aktywa	702 311	504 822
Odpisy aktualizujące	(165 887)	(99 762)
Razem inne aktywa netto	536 424	405 060

* W pozycji „pozostałe należności” wykazano należności z tytułu odroczonej płatności m. in. za sprzedaż portfeli wierzytelności i sprzedaż akcji i udziałów oraz należności z tytułu zwrotnego odkupu wierzytelności.

	01.01.2018- 31.12.2018 tys. zł	01.01.2017- 31.12.2017 tys. zł
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości innych aktywów na początek okresu	99 762	23 793
Wpływ wdrożenia MSSF 9	30 949	-
Zwiększenia ujęte w rachunku zysków i strat	42 537	75 497
Zmniejszenia ujęte w rachunku zysków i strat	(12 420)	(528)
Inne zwiększenia	5 060	1 000
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości innych aktywów na koniec okresu	165 887	99 762

32. Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych

	31.12.2018	31.12.2017 (przekształcone)
	tys. zł	tys. zł
Rachunki bieżące	101 999	85 415
Depozyty innych banków i instytucji finansowych	24 530	212 784
Otrzymane kredyty i pożyczki	553 787	1 548 343
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	4 809 074	-
Pozostałe zobowiązania wobec innych banków	2 539	1 624
Razem zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	5 491 929	1 848 166

W listopadzie 2018 roku Narodowy Bank Polski w związku z sytuacją płynnościową Banku uruchomił dwa kredyty refinansowe na łączną kwotę 4,8 mld zł na okres 3 m-cy. Na dzień publikacji niniejszego sprawozdania finansowego Bank dokonał całkowitej spłaty kredytów.

	31.12.2018	31.12.2017 (przekształcone)
	tys. zł	tys. zł
Zobowiązania oprocentowane stopą zmienną	5 489 408	1 786 061
Zobowiązania oprocentowane stopą stałą	2 521	62 105
Razem zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	5 491 929	1 848 166

	31.12.2018	31.12.2017 (przekształcone)
	tys. zł	tys. zł
Zobowiązania bieżące	126 547	237 720
Zobowiązania terminowe o okresie spłaty:	5 365 382	1 610 446
do 1 miesiąca	109 933	57 950
od 1 miesiąca do 3 miesięcy	4 809 380	463 756
od 3 miesięcy do 1 roku	190 480	524 040
od 1 roku do 5 lat	180 871	478 487
powyżej 5 lat	74 718	86 213
Razem zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	5 491 929	1 848 166

33. Zobowiązania wobec klientów

	31.12.2018	31.12.2017
	tys. zł	tys. zł
Zobowiązania wobec klientów firmowych	4 251 050	7 026 913
środki na rachunkach bieżących i depozyty O/N	1 853 305	2 636 775
depozyty terminowe	2 397 745	4 390 138
Zobowiązania wobec jednostek budżetowych	1 656 028	2 304 468
środki na rachunkach bieżących i depozyty O/N	1 395 781	1 347 073
depozyty terminowe	260 247	957 395
Zobowiązania wobec osób fizycznych	31 278 196	39 379 450
środki na rachunkach bieżących i depozyty O/N	7 520 795	9 421 844
depozyty terminowe	23 757 401	29 957 606
Razem zobowiązania wobec klientów	37 185 274	48 710 831

	31.12.2018 tys. zł	31.12.2017 tys. zł
Zobowiązania oprocentowane stopą zmienną	10 912 597	13 682 445
Zobowiązania oprocentowane stopą stałą	26 272 677	35 028 386
Razem zobowiązania wobec klientów	37 185 274	48 710 831

	31.12.2018 tys. zł	31.12.2017 tys. zł
Rachunki bieżące i depozyty O/N	10 769 882	13 405 692
Zobowiązania terminowe o okresie spłaty:	26 415 392	35 305 139
do 1 miesiąca	5 415 121	8 090 030
od 1 miesiąca do 3 miesięcy	9 054 926	11 840 293
od 3 miesięcy do 6 miesięcy	7 656 162	7 533 723
powyżej 6 miesięcy do 1 roku	2 545 572	4 803 320
od 1 roku do 5 lat	1 536 368	2 845 719
powyżej 5 lat	207 243	192 054
Razem zobowiązania wobec klientów	37 185 274	48 710 831

34. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

	31.12.2018 tys. zł	31.12.2017 (przekształcone) tys. zł
Zobowiązania z tytułu emisji, w tym:	1 868 240	2 635 657
obligacji podporządkowanych	1 858 465	2 621 823
pozostałych obligacji	9 775	13 834
Odsetki, w tym:	26 246	34 423
od obligacji podporządkowanych	25 936	33 981
od pozostałych obligacji	310	442
Razem zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	1 894 486	2 670 080

	31.12.2018 tys. zł	31.12.2017 (przekształcone) tys. zł
Zobowiązania o okresie spłaty:		
do 1 miesiąca	7 062	7 118
od 1 miesiąca do 3 miesięcy	12 288	420 945
od 3 miesięcy do 1 roku	316 750	374 619
od 1 roku do 5 lat	1 229 124	1 204 042
powyżej 5 lat	329 262	663 356
Razem zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	1 894 486	2 670 080

Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji obligacji	01.01.2018- 31.12.2018 tys. zł	01.01.2017- 31.12.2017 (przekształcone) tys. zł
Stan netto na początek okresu	2 670 080	2 595 517
emisja obligacji	-	334 000
naliczenie odsetek/ rozliczenie prowizji	124 166	148 760
wykup obligacji	(774 538)	(263 225)
wypłata odsetek	(125 222)	(144 972)
Stan netto na koniec okresu	1 894 486	2 670 080

	31.12.2018	31.12.2017 (przekształcone)
	tys. zł	tys. zł
Zobowiązania oprocentowane stopą zmienną	1 884 401	2 655 804
Zobowiązania oprocentowane stopą stałą	10 085	14 276
Razem zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	1 894 486	2 670 080

W 2018 roku miały miejsce następujące wykupy obligacji przez Getin Noble Bank S.A.:

Rodzaje wykupionych papierów	Data emisji	Data wykupu	Liczba papierów	Wartość nominalna tys. zł
Obligacje Getin Noble Bank serii PP-I	2012-02-23	2018-02-23	200 000	200 000
Obligacje Getin Noble Bank serii PP-II	2012-02-23	2018-02-23	41 641	41 641
Obligacje Getin Noble Bank serii PP-III	2012-03-23	2018-03-23	160 000	160 000
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-01-04	40	40
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-01-15	117	117
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-01-26	214	214
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-02-22	50	50
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-03-05	181	181
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-03-12	95	95
Obligacje Getin Noble Bank PP-V	2012-04-27	2018-04-27	40 000	40 000
Obligacje Getin Noble Bank PP-IV	2012-05-23	2018-05-23	37 283	37 283
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-05-30	192	192
Obligacje Getin Noble Bank serii F	2012-06-14	2018-06-14	40 000	40 000
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-06-21	711	711
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-06-26	86	86
Obligacje Getin Noble Bank serii A	2011-06-29	2018-06-29	2 500	250 000
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-07-12	71	71
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-07-16	50	50
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-08-03	1 372	1 372
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-08-27	23	23
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-09-12	32	32
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-09-21	285	285
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-09-26	214	214
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-10-19	102	102
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-10-29	178	178
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-12-18	40	40
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-12-20	422	422
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-12-21	46	46
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-12-24	287	287
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-12-27	618	618
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2018-12-28	188	188
Razem			527 038	774 538

W 2018 roku Bank nie emitował obligacji.

W 2017 roku miały miejsce następujące emisje i wykupy obligacji przez Getin Noble Bank S.A.:

Rodzaje wyemitowanych papierów	Data emisji	Data zapadalności	Liczba papierów	Wartość nominalna tys. zł
Obligacje Getin Noble Bank serii PP6-IV	2017-01-31	2024-01-31	42 000	42 000
Obligacje Getin Noble Bank PP6-V	2017-04-04	2024-04-04	55 000	55 000
Obligacje Getin Noble Bank PP6-VI	2017-04-27	2024-04-29	62 000	62 000
Obligacje Getin Noble Bank PP6-VII	2017-05-31	2024-05-31	40 000	40 000
Obligacje Getin Noble Bank PP6-VIII	2017-06-28	2024-06-28	40 000	40 000
Obligacje Getin Noble Bank serii PP6-IX	2017-07-26	2024-07-26	30 000	30 000
Obligacje Getin Noble Bank serii PP6-X	2017-08-30	2024-08-30	40 000	40 000
Obligacje Getin Noble Bank serii PP6-XI	2017-10-10	2024-10-10	25 000	25 000
Razem			334 000	334 000

Rodzaje wykupionych papierów	Data emisji	Data wykupu	Liczba papierów	Wartość nominalna tys. zł
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2017-03-03	28	28
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2017-04-20	356	356
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2017-05-02	42	42
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2017-06-12	257	257
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2017-06-23	229	229
Obligacje Getin Noble Bank GNB14001	2014-06-30	2017-06-30	6 089	60 890
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2017-07-05	95	95
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2017-07-19	92	92
Obligacje Getin Noble Bank serii B	2011-08-10	2017-08-10	350	35 000
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2017-08-18	285	285
Obligacje Getin Noble Bank serii C	2011-09-01	2017-09-01	50 000	50 000
Obligacje Getin Noble Bank serii D	2011-09-20	2017-09-20	20 000	20 000
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2017-10-03	652	652
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2017-10-04	17	17
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2017-10-10	71	71
Obligacje Getin Noble Bank 17/10/2017	2011-10-17	2017-10-17	45 000	45 000
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2017-10-24	164	164
Obligacje Getin Noble Bank serii SP-I	2015-03-23	2017-12-08	47	47
Obligacje Getin Noble Bank GNB14018	2014-12-19	2017-12-19	5 000	50 000
Razem			128 774	263 225

W raportowanym okresie sprawozdawczym nie wystąpiły przypadki nieterminowego wywiązywania się przez Bank z tytułu spłaty kapitału, wypłaty odsetek i wykupu własnych dłużnych papierów wartościowych.

35. Pozostałe zobowiązania

	31.12.2018	31.12.2017 (przekształcone)
	tys. zł	tys. zł
Rozrachunki międzybankowe	43 225	72 906
Wierzyciele różni, w tym:	233 156	94 904
zobowiązania wobec budżetu	25 751	22 246
z tytułu kart płatniczych	1 331	1 599
pozostałe*	206 074	71 059
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	15 345	14 651
Zobowiązania wobec BFG	71 849	35 188
Rozliczenia międzyokresowe bierne	38 485	38 396
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze – rezerwa urlopową	9 846	12 047
Przychody przyszłych okresów	25 382	14 510
Zobowiązania z tytułu sekurytyzacji**	2 056 997	2 411 070
Pozostałe zobowiązania	19 933	16 317
Razem pozostałe zobowiązania	2 514 218	2 709 989

* Getin Noble Bank podpisał umowy operacyjne z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym dotyczące pozyskania przez Bank środków unijnych na akcję kredytową dla wspólnot mieszkaniowych. W ramach umowy Getin Noble Bank uruchomił nowy program finansowania inwestycji służących poprawie efektywności energetycznej w budynkach wspólnot mieszkaniowych. Łączna pula środków dla trzech województw objętych programem to ponad 250 mln zł.

Getin Noble Bank, występując w roli pośrednika finansowego, przystąpił do realizacji Regionalnych Programów Operacyjnych. Programem objęte są województwa mazowieckie, pomorskie i kujawsko-pomorskie, które otrzymają odpowiednio 85,9 mln zł, 128,7 mln zł i 58,6 mln zł. Program będzie trwał do końca 2042 roku lub spłaty wszystkich kredytów udzielonych w ramach umowy operacyjnej. Maksymalny okres kredytowania to 20 lat.

W pozycji „Wierzyciele różni – pozostałe” ujęto między innymi rozrachunki z EBI z tytułu realizacji tej transakcji.

** Zobowiązania z tytułu sekurytyzacji wynikają z zawarcia przez Bank w latach poprzednich umów dotyczących transakcji sekurytyzacji portfeli wierzytelności ze spółkami GNB Leasing Plan DAC i GNB Auto Plan 2017 sp. z o.o.

36. Rezerwy

2018	Rezerwa na restrukturyzację	Rezerwa na sprawy sporne	Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	Rezerwa na udzielone zobowiązania i gwarancje	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Rezerwy na 01.01.2018	-	15 844	1 623	2 807	20 274
Wpływ wdrożenia MSSF 9	-	-	-	29 651	29 651
Utworzenie/ aktualizacja	1 571	19 674	48	26 488	47 781
Wykorzystanie	(1 552)	(12 352)	(104)	-	(14 008)
Rozwiązanie	(19)	(3 694)	-	(40 840)	(44 553)
Rezerwy na 31.12.2018	-	19 472	1 567	18 106	39 145

* W 2018 roku Bank utworzył rezerwę w związku z otrzymanym wyrokiem II instancji w postępowaniu grupowym przeciwko Getin Noble Bank S.A. o odszkodowanie z tytułu utraconych przez klientów środków. Wypłata zasądzonych kwot powiększona o odsetki za zwłokę w łącznej wysokości 8,6 mln zł nastąpiła w dniu 18 października 2018 roku.

31.12.2018	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Rezerwy na udzielone zobowiązania i gwarancje finansowe	10 498	6 759	849	18 106

2017 (przekształcone)	Rezerwa na restrukturyzację	Rezerwa na sprawy sporne	Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	Rezerwa na udzielone zobowiązania i gwarancje	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Rezerwy na 01.01.2017	103	4 170	12 219	3 568	20 060
Utworzenie/ aktualizacja	-	15 003	261	1 773	17 037
Wykorzystanie	(87)	(1 717)	(86)	-	(1 890)
Rozwiązanie	(16)	(1 612)	-	(2 534)	(4 162)
Inne zmniejszenia	-	-	(10 771)	-	(10 771)
Rezerwy na 31.12.2017	-	15 844	1 623	2 807	20 274

Rezerwa na odprawy emerytalne i rentowe tworzona jest indywidualnie dla każdego pracownika na podstawie wyceny aktuarialnej sporządzanej przez niezależną firmę doradztwa aktuarialnego. Podstawą do wyznaczania wartości rezerw jest przewidywana kwota odprawy emerytalnej lub rentowej, jaką Bank zobowiązuje się wypłacić na podstawie regulaminu wynagradzania pracowników. Naliczone rezerwy są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia kończącego okres sprawozdawczy. Poniżej zaprezentowano zmiany w stanie zobowiązań z tytułu przyszłych świadczeń pracowniczych:

	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017 (przekształcone)
	tys. zł	tys. zł
Wartość bieżąca zobowiązania na początek okresu	1 623	1 448
Koszty ujęte w rachunku zysków i strat, w tym:	205	209
koszty bieżącego zatrudnienia	159	168
koszty odsetek	46	41
Zyski ujęte w innych całkowitych dochodach, w tym:	(157)	42
(zyski)/ straty aktuarialne powstałe na skutek korekt założeń ex post	50	(18)
(zyski)/ straty aktuarialne powstałe na skutek zmian założeń demograficznych	(773)	4
(zyski)/ straty aktuarialne powstałe na skutek zmian założeń finansowych	566	56
Wypłacone świadczenia	(104)	(76)
Wartość bieżąca zobowiązania na koniec okresu	1 567	1 623
Wartość bilansowa zobowiązań krótkoterminowych	274	250
Wartość bilansowa zobowiązań długoterminowych	1 293	1 373

Do dyskontowania przyszłych wypłat świadczeń przyjęto stopę dyskontową w wysokości 3,3%, tj. na poziomie rentowności najbezpieczniejszych długoterminowych papierów wartościowych notowanych na polskim rynku kapitałowym według stanu na dzień wyceny. Wpływ zwiększenia/ zmniejszenia stopy dyskonta na zmianę wartości rezerwy na odprawy emerytalne i rentowe przedstawia poniższa tabela:

	31.12.2018		31.12.2017	
	+0,25 p.p.	-0,25 p.p.	+0,25 p.p.	-0,25 p.p.
Rezerwa na odprawy emerytalne i rentowe	1 529	1 606	1 529	1 626

Sprawy sądowe

W ciągu 2018 roku ani w 2017 roku Getin Noble Bank S.A. nie był stroną w żadnym postępowaniu dotyczącym zobowiązań lub wierzytelności, którego wartość stanowiłaby co najmniej 10% kapitałów własnych Banku.

Łączna wartość przedmiotu sporu w postępowaniach sądowych dotyczących umów kredytowych indeksowanych w CHF na dzień 31 grudnia 2018 roku wyniosła 379 mln zł.

Łączna wartość przedmiotu sporu we wszystkich postępowaniach sądowych wyniosła 467 mln zł.

W 2018 roku w dalszym ciągu toczyły się przeciwko Getin Noble Bankowi S.A. trzy postępowania grupowe: pozew

o odszkodowanie z tytułu zwrotu utraconych przez klientów środków złożony w 2011 roku i dwa pozwy z 2014 roku w sprawie kredytów indeksowanych do waluty CHF.

W zakresie pozwów dotyczących kredytów indeksowanych do waluty CHF na dzień 31 grudnia 2018 roku nie zapadło jeszcze prawomocne postanowienie o dopuszczeniu sprawy do rozpoznania w postępowaniu grupowym. Na podstawie przeprowadzonej oceny ryzyka związanego z poszczególnymi sprawami Grupa nie tworzyła rezerw na te sprawy.

W dniu 28 grudnia 2018 roku Bank otrzymał wezwanie do udzielenia informacji w postępowaniu wyjaśniającym, czy działania Getin Noble Banku podejmowane w związku z oferowaniem i sprzedażą obligacji GetBack S.A. mogły naruszać ustawę UOKiK w sposób uzasadniający wszczęcie postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Na tym etapie brak podstaw do stwierdzenia, czy UOKiK podejmie decyzję o wszczęciu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

W 2017 roku Bank utworzył 5 mln zł rezerwy w związku z toczącym się postępowaniem o uchylenie decyzji Prezesa UOKiK pod sygn. RKT-61-35/12/SB w sprawie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów w zakresie oferowania ochrony ubezpieczeniowej w ramach grupowych ubezpieczeń na życie. Postanowieniem Sądu II instancji z dnia 23 stycznia 2018 roku Bank został zobowiązany do zapłaty kwoty 5 mln zł.

37. Kapitał podstawowy

Kapitał podstawowy Banku wynosi 2 851 630 tys. zł, z czego na dzień 31 grudnia 2018 roku 100 mln zł nie zostało zarejestrowane przez Sąd (wpisu do KRS dokonano z dniem 10 stycznia 2019 roku). Kapitał dzieli się na 883 381 106 akcji serii A, 18 315 019 akcji serii B, 69 597 068 akcji serii C, 36 630 037 akcji serii D oraz 36 630 037 akcji serii E o wartości nominalnej 2,73 zł każda. Akcje Banku są notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. Akcje Banku są akcjami zwykłymi na okaziciela, każdej akcji przysługuje prawo 1 głosu podczas Walnego Zgromadzenia Banku. Wszystkie akcje Banku są dopuszczone do obrotu giełdowego na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie i są notowane pod nazwą skróconą GETINOBLE, oznaczone kodem PLGETBK00012.

38. Pozostałe kapitały

	31.12.2018	31.12.2017 (przekształcone)
	tys. zł	tys. zł
Kapitał zapasowy	1 744 039	2 434 487
Kapitał z aktualizacji wyceny, w tym:	(237 683)	(95 323)
wycena portfela aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	-	(30 385)
wycena zabezpieczenia przepływów pieniężnych	(44 771)	(64 820)
zyski/ (straty) aktuarialne	9	(118)
wycena aktywów wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	(191 890)	-
udział w zyskach/(stratach) jednostek stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności	(1 031)	-
Pozostałe kapitały rezerwowe	279 084	279 084
Razem pozostałe kapitały	1 785 440	2 618 248

	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017 (przekształcone)
	tys. zł	tys. zł
Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych na początek okresu	(30 385)	(90 767)
Zwiększenie/ (zmniejszenie) wynikające z przeszacowania	(133 727)	56 957
Skumulowany (zysk)/ strata przeniesiony do rachunku zysków i strat z tyt. sprzedaży/ wykupu	(27 778)	3 425
Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych na koniec okresu	(191 890)	(30 385)

39. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty

W okresie sprawozdawczym Bank nie wypłacił ani nie zaproponował do wypłaty dywidendy.

Stanowisko KNF w sprawie polityki dywidendowej banków

W dniu 18 stycznia 2019 roku Bank otrzymał stanowisko Komisji Nadzoru Finansowego w sprawie polityki dywidendowej banków w 2019 roku. W celu zapewnienia dalszego stabilnego rozwoju sektora KNF zaleca, aby dywidendę mogły wypłacić jedynie banki, które nie realizują programu naprawczego, posiadają pozytywną ocenę BION, posiadają odpowiedni poziom dźwigni finansowej i spełniają odpowiednie wymogi kapitałowe uwzględniające wymóg połączonego bufora oraz kryterium istotnego zaangażowania w walutowe kredyty mieszkaniowe dla gospodarstw domowych.

40. Zobowiązania warunkowe

Bank posiada zobowiązania do udzielenia kredytów. Na zobowiązania te składają się zatwierdzone a nieuruchomione w pełni kredyty, niewykorzystane limity na kartach kredytowych oraz limity zadłużenia w rachunku bieżącym. Bank wystawia gwarancje i akredytywy, które stanowią zabezpieczenie wywiązania się klientów Banku ze swoich zobowiązań wobec podmiotów trzecich. Z tytułu udzielonych zobowiązań warunkowych Bank pobiera prowizje, które są rozliczane zgodnie z charakterystyką danego instrumentu.

	31.12.2018 tys. zł	31.12.2017 tys. zł
Udzielone zobowiązania finansowe	1 869 750	1 954 096
na rzecz podmiotów finansowych	81 715	160 733
na rzecz podmiotów niefinansowych	1 712 661	1 717 478
na rzecz budżetu	75 374	75 885
Udzielone zobowiązania gwarancyjne	140 013	169 036
na rzecz podmiotów finansowych	2 890	4 095
na rzecz podmiotów niefinansowych	131 769	160 477
na rzecz budżetu	5 354	4 464
Razem zobowiązania warunkowe udzielone	2 009 763	2 123 132

31.12.2018	Koszyk 1 tys. zł	Koszyk 2 tys. zł	Koszyk 3 tys. zł	Razem tys. zł
Udzielone zobowiązania i gwarancje finansowe	1 672 243	316 622	20 898	2 009 763

	31.12.2018 tys. zł	31.12.2017 (przekształcone) tys. zł
Zobowiązania warunkowe otrzymane – gwarancyjne	112 797	201 651*

*W 2018 roku Bank zaprzestał prezentowania w nocie innych otrzymanych zabezpieczeń. Korekta prezentacyjna danych porównawczych za 2017 rok wyniosła 92,6 mln zł.

41. Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych

Wartość godziwa to cena, którą otrzymano by za sprzedaż składnika aktywów lub zapłacono by za przeniesienie zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach między uczestnikami rynku na dzień wyceny. Dla wielu instrumentów finansowych wartości rynkowe są niedostępne, stąd wartości godziwe zostały oszacowane przy zastosowaniu szeregu technik wyceny. Do wyceny wartości godziwej aktywów i zobowiązań finansowych zastosowano model oparty na szacowaniach wartości bieżącej przyszłych przepływów pieniężnych poprzez zdyskontowanie przepływów pieniężnych przy

zastosowaniu rynkowych stóp procentowych.

W przypadku pewnych grup aktywów i zobowiązań finansowych, ze względu na brak oczekiwanych istotnych różnic pomiędzy wartością bilansową a godziwą, wynikających z charakterystyki tych grup przyjęto, że wartość bilansowa jest zbliżona do ich wartości godziwej.

41.1. Aktywa i zobowiązania finansowe, które w sprawozdaniu z sytuacji finansowej nie są prezentowane do wartości godziwej

Główne metody i założenia wykorzystywane podczas szacowania wartości godziwej aktywów i zobowiązań finansowych, które w sprawozdaniu z sytuacji finansowej nie są prezentowane do wartości godziwej są następujące:

Kasa, środki w Banku Centralnym

Z uwagi na krótkoterminowy charakter tych aktywów przyjęto, że wartość bilansowa jest zbliżona do wartości godziwej.

Należności od banków i instytucji finansowych

Na należności od banków składają się przede wszystkim lokaty zawarte na rynku międzybankowym oraz zabezpieczenia transakcji na instrumentach pochodnych (CIRS). Lokaty złożone na rynku międzybankowym o stałym oprocentowaniu stanowią lokaty krótkoterminowe. Z tego powodu przyjęto, że wartość godziwa należności od banków jest zbliżona do ich wartości księgowej.

Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Wartość godziwa została wyliczona dla kredytów z ustalonym harmonogramem płatności. Dla umów, gdzie takie płatności nie zostały określone (np. kredyty w rachunku bieżącym) przyjmuje się, że wartość godziwa jest równa wartości bilansowej. Analogiczne założenie przyjęto dla płatności już zapadłych oraz umów z grupy z utratą wartości.

W celu wyliczenia wartości godziwej, na podstawie informacji zapisanych w systemach transakcyjnych, dla każdej umowy identyfikowany jest harmonogram przepływów kapitałowo-odsetkowych, które są grupowane według rodzaju oprocentowania, terminu uruchomienia, rodzaju produktu oraz waluty, w jakiej jest prowadzona umowa. Tak ustalone przepływy pieniężne zostały zdyskontowane za pomocą stóp uwzględniających bieżące marże dla danego typu produktu. W przypadku kredytów walutowych, dla których nie ma odpowiedniej próby uruchomień w rozpatrywanym okresie, marże ustalono jak dla kredytów w złotych skorygowane o historyczne różnice między marżami dla kredytów w złotych i w walutach obcych. Porównanie sumy zdyskontowanych w/w stopą przepływów pieniężnych przypisanych do danej umowy z jej wartością księgową pozwala określić różnicę pomiędzy wartością godziwą a wartością bilansową. Identyfikacja właściwej do dyskontowania danego przepływu stopy odbywa się na podstawie waluty umowy, produktu oraz daty przepływu.

Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych

Przyjmuje się, że wartością godziwą depozytów innych banków i kredytów zaciągniętych na rynku międzybankowym o zmiennym oprocentowaniu jest ich wartość bilansowa.

Zobowiązania wobec klientów

Wartość godziwa została wyliczona dla depozytów o stałej stopie z ustalonym terminem płatności. Dla depozytów bieżących przyjmuje się, że ich wartość godziwa jest równa wartości księgowej. W celu wyliczenia wartości godziwej na podstawie danych pochodzących z systemów transakcyjnych wyznaczane są przyszłe przepływy kapitałowe i odsetkowe, które pogrupowane zostają według waluty, okresu pierwotnego depozytu, rodzaju produktu i daty przepływu. Tak wyliczone przepływy są dyskontowane stopą procentową zbudowaną jako suma stopy rynkowej z krzywej rentowności dla danej waluty i terminu zakończenia lokaty oraz marży uzyskiwanej na depozytach uruchamianych w ostatnim miesiącu okresu rozliczeniowego. Wyliczenie marży odbywa się poprzez porównanie oprocentowania depozytów udzielonych w ostatnim

miesiącu z oprocentowaniem rynkowym. Okres dyskontowania jest wyznaczony jako różnica pomiędzy datą zakończenia depozytu (z przyjętą dokładnością do miesiąca kalendarzowego) oraz datą, na którą prezentowane jest sprawozdanie. Wyliczona w ten sposób wartość zdyskontowana porównywana jest z wartością bilansową, w efekcie czego otrzymujemy różnicę pomiędzy wartością bilansową a godziwą dla przyjętego do wycień portfela umów.

Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

Wartość godziwą dłużnych papierów wartościowych notowanych na rynku obligacji Catalyst oszacowano na podstawie kwotowań rynkowych.

Z uwagi na fakt, iż dla większości aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu (innych niż opisane szczegółowo powyżej) z wykorzystaniem efektywnej stopy procentowej okres najbliższego przeszacowania nie przekracza 3 miesięcy, wartość bilansowa tych pozycji nie różni się istotnie od ich wartości godziwej.

Poniżej znajduje się podsumowanie wartości bilansowych i godziwych dla aktywów i zobowiązań finansowych:

	31.12.2018		31.12.2017 (przekształcone)	
	Wartość księgowa tys. zł	Wartość godziwa tys. zł	Wartość księgowa tys. zł	Wartość godziwa tys. zł
AKTYWA				
Kasa, środki w Banku Centralnym	1 512 499	1 512 499	3 341 591	3 341 591
Należności od banków i instytucji finansowych	1 261 724	1 261 724	293 214	293 214
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	-	-	43 741 420	42 720 615
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu	40 311 340	39 217 523	-	-
Pozostałe instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	-	-	1 824 538	1 861 674
Pozostałe instrumenty finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	873 025	870 606	-	-
ZOBOWIĄZANIA				
Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	5 491 929	5 491 929	1 848 166	1 848 166
Zobowiązania wobec klientów	37 185 274	38 412 261	48 710 831	49 701 360
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	1 894 486	1 487 744	2 670 080	2 516 762

Wartości godziwe aktywów i zobowiązań spełniają warunki klasyfikacji do poziomu 3 za wyjątkiem zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych notowanych na aktywnym rynku i zaliczanych do poziomu 1 oraz tych, dla których wartość godziwa jest zbliżona do ich wartości bilansowej w związku z czym nie zostały wycenione.

41.2. Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej w sprawozdaniu z sytuacji finansowej

Bank dokonuje klasyfikacji poszczególnych składników aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych do wartości godziwej przy zastosowaniu następującej hierarchii:

Poziom 1

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane na podstawie kwotowań rynkowych dostępnych na aktywnych rynkach dla identycznych instrumentów. Do tej kategorii Bank klasyfikuje instrumenty dłużne i kapitałowe utrzymywane w celu uzyskiwania umownych przepływów pieniężnych lub w celu sprzedaży, wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody, dla których istnieje aktywny rynek.

Poziom 2

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane przy zastosowaniu technik wyceny opartych o bezpośrednio zaobserwowane kwotowania rynkowe lub inne informacje bazujące na kwotowaniach rynkowych. Do tej kategorii Bank klasyfikuje bony

pieniężne NBP wyceniane na podstawie krzywej referencyjnej oraz instrumenty pochodne.

Poziom 3

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane przy zastosowaniu technik wyceny na podstawie kwotowań rynkowych, które nie mogą być bezpośrednio zaobserwowane. Do tej kategorii Bank klasyfikuje akcje i udziały, które nie są przedmiotem obrotu na rynku regulowanym oraz aktywa finansowe, których wartość godziwa jest wyznaczana za pomocą wewnętrznych modeli wyceny.

Poniżej przedstawiono wartość bilansową instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej w podziale na 3 poziomy hierarchii:

31.12.2018	Poziom 1 tys. zł	Poziom 2 tys. zł	Poziom 3 tys. zł	Razem tys. zł
AKTYWA				
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	301 513	301 513
Pochodne instrumenty finansowe	-	218 616	19 043	237 659
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	1 044 999	1 044 999
Pozostałe instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	1 469 101	899 820	20 303	2 389 224
ZOBOWIĄZANIA				
Pochodne instrumenty finansowe	-	470 970	-	470 970

31.12.2017	Poziom 1 tys. zł	Poziom 2 tys. zł	Poziom 3 tys. zł	Razem tys. zł
AKTYWA				
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	158 491	158 491
Pochodne instrumenty finansowe	-	563 220	13 183	576 403
Pozostałe instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	6 726 240	799 785	406 709	7 932 734
ZOBOWIĄZANIA				
Pochodne instrumenty finansowe	-	244 892	-	244 892

W 2018 ani 2017 roku nie miały miejsca przesunięcia między poziomem 1 a poziomem 2 hierarchii wartości godziwej, ani też żaden z instrumentów nie został przesunięty z poziomu 1 lub poziomu 2 do poziomu 3 hierarchii wartości godziwej.

Przeniesienia między poziomami hierarchii wartości godziwej instrumentów finansowych wycenianych w sposób powtarzalny według wartości godziwej mają miejsce w następujących sytuacjach:

- przeniesienie z poziomu 1 do 2 – w przypadku, gdy na dany dzień bilansowy brak kwotowań rynkowych dostępnych na aktywnych rynkach dla identycznych instrumentów,
- przeniesienie z poziomu 2 do 3 – w przypadku, gdy na dany dzień bilansowy uwzględniany w stosowanych technikach wyceny element nierynkowy stał się istotny.

Techniki wyceny i dane wejściowe w przypadku pomiarów wartości godziwej aktywów i zobowiązań finansowych sklasyfikowanych w poziomie 2 i 3 hierarchii wartości godziwej są następujące:

Instrumenty pochodne

Transakcje opcyjne, charakteryzujące się nieliniowym profilem wartości, wyceniane są na podstawie uznanych modeli wyceny (Black 76, model replikacyjny, model Bachelier, symulacja Monte Carlo) wraz z parametrami odpowiednimi dla wycenianych instrumentów. Danymi wejściowymi z rynku są w tym przypadku kursy walutowe, poziomy indeksów,

powierzchnie zmienności strategii opcyjnych oraz dane umożliwiające konstrukcję krzywych dyskontowych.

Pozostałe instrumenty pochodne o liniowym charakterze wyceniane są na podstawie modelu zdyskontowanych przepływów pieniężnych, przy zastosowaniu krzywych dyskontowych oraz krzywych projekcyjnych, generowanych na podstawie rynkowych kwotowań instrumentów finansowych. Krzywe dyskontowe konstruowane są według koncepcji dyskontowania na bazie kosztu zabezpieczenia, przy użyciu stawek OIS, kwotowań punktów SWAP, transakcji FRA, IRS, tenor basis swap oraz punktów CCBS. Dodatkowo na potrzeby instrumentów, opartych o zmienną stopę procentową, konstruowana jest krzywa projekcyjna, oparta o kwotowania transakcji FRA, IRS oraz odpowiednie indeksy referencyjne.

Wycena opcji sprzedaży posiadanego pakietu akcji, sklasyfikowanej na poziomie 3 hierarchii wartości godziwej, dokonywana jest przy zastosowaniu modelu Blacka-Scholesa, do którego przyjmowane są aktualne parametry rynkowe oraz wartość godziwa akcji pochodząca z wyceny spółki. Tak obliczona wycena pomniejszana jest o szacunek clawback zdyskontowanej estymacji potencjalnego przyszłego zobowiązania, którego wysokość zależy od wyników współpracy pomiędzy spółkami z Grupy Kapitałowej TU Europa S.A. a spółkami powiązаныmi z Panem dr. Leszkiem Czarneckim w latach 2012-2026, co wynika z umowy ramowej dotyczącej wyniku współpracy w sektorze bancassurance zawartej w dniu 14 grudnia 2011 roku przez Getin Holding z Talanx, Meiji Yasuda, TU Europa, TU Europa Życie oraz Panem dr. Leszkiem Czarneckim (dalej: Frame Incentive Agreement). Wartość godziwa opcji wynosi 19 042 tys. zł. W przypadku wzrostu wartości akcji o 1% wartość godziwa opcji spada o 525 tys. zł, a w przypadku spadku wartości akcji o 1% – wartość opcji wzrasta o 531 tys. zł.

Zgodnie z aktualnie obowiązującym Aneksem do Frame Incentive Agreement oczekiwany przez TU Europa oraz TU Europa Życie łączny wynik techniczny ze współpracy w okresie od 1 stycznia 2012 roku do 31 grudnia 2026 roku ze spółkami z podmiotami powiązаныmi z Panem dr. Leszkiem Czarneckim (w tym m.in. Getin Noble Bank, Idea Bank, Open Finance) wynosi 1 138,5 mln zł. Na koniec 2018 roku zakumulowany Wynik Techniczny wyniósł 562,9 mln zł.

Jeżeli w latach 2012-2026 skumulowany wynik współpracy będzie równy lub niższy od 50% oczekiwanego wyniku technicznego wysokość zobowiązania dla Banku wyniesie 125 175 tys. zł. Claw-back nie będzie płatny przy wykonaniu 100% lub wyższym. W przedziale wykonania 50-100% płatność rozkłada się liniowo, tj. każdy 1 punkt procentowy poniżej 100% wykonania to 2 503 tys. zł claw-backu.

W latach 2012-2018 zostało zrealizowane 49,4% założonego na lata 2012-2026 wyniku technicznego. Bank opracował i przyjął prognozę wyniku technicznego na lata 2019-2026 – skumulowany wynik za 15 lat przy założeniu realizacji prognoz wynosi 83% zakładanego wyniku – co oznaczałoby claw-back w wysokości 42 937 tys. zł. Wartość tej kwoty na dzień 31 grudnia 2018 roku zdyskontowana stopą wolną od ryzyka wynosi 35 262 tys. zł i została ujęta w opisanej powyżej wycenie opcji.

W przypadku sprzedaży posiadanego przez Bank pakietu akcji TU Europa S.A. przed datą 1 czerwca 2027 roku do innego podmiotu niż Getin Holding, Talanx International AG lub Meiji Yasuda Life Insurance Company, Bank zobowiązany będzie zapłacić karę umowną w wysokości 228 mln zł (w takim przypadku nie obowiązywałyby już warunki claw-backu i opcji opisane powyżej).

Bony pieniężne NBP

Wycena odbywa się na podstawie krzywej referencyjnej, konstruowanej na podstawie krótkoterminowych depozytów rynku międzybankowego.

Akcje i udziały w spółkach nienotowanych

Wartość akcji zakwalifikowanych do aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy szacowana jest na podstawie wyceny sporządzanej przez niezależny podmiot specjalizujący się w tego typu usługach.

Wycena przeprowadzona jest przy wykorzystaniu metody dochodowej oraz wskaźnikowej bazującej na wskaźnikach rynkowych (P/E oraz BV) z grup porównywalnych podmiotów. Każdej z tych metod przyznaje się równą wagę.

Obligacje korporacyjne

Wycena dłużnych papierów wartościowych z portfela papierów dostępnych do sprzedaży, sklasyfikowanych na poziomie 3 hierarchii wartości godziwej, oparta jest na modelu zdyskontowanych przepływów pieniężnych, przy czym stopa dyskonta dla niezrealizowanych przepływów pieniężnych oparta jest na rynkowej stopie dyskontowej wyznaczonej z krzywej zerokuponowej powiększonej o marżę ryzyka, właściwą dla danego papieru wartościowego. Marża ryzyka, jako czynnik nieobserwowalny na rynku, kalkulowana jest przez podmiot świadczący usługi plasowania emisji obligacji korporacyjnych. W zależności od typu papieru i emitenta, marża kalkulowana jest jako:

- marża emisji, dla papierów emitowanych w ostatnim półroczu, jeśli emitent nie jest powiązany z Bankiem,
- skorygowana marża innego papieru wartościowego danego emitenta,
- skorygowana marża papieru lub papierów dla emitenta (grupy emitentów) zbliżonego w swej charakterystyce do emitenta, którego papier jest wyceniany.

Wartość godziwa papierów wartościowych wycenianych zgodnie z opisanym powyżej modelem wyceny (przy zastosowaniu marż w przedziale od 2,44% do 5,58%) wynosi 143 925 tys. zł. W przypadku jednostronnego przesunięcia marż ryzyka papierów wartościowych o 25 punktów bazowych wartość godziwa wzrasta o 902 tys. zł dla spadku marż oraz maleje o 897 tys. zł dla wzrostu marż.

Zasady wyceny papierów korporacyjnych reguluje procedura wprowadzona Uchwałą Zarządu Banku. Wycena dokonywana jest w systemie transakcyjnym Banku na podstawie cen skalkulowanych przez Biuro Ryzyk Rynkowych i Wycen – komórkę odpowiedzialną w Banku za wycenę instrumentów finansowych. Cena jednostkowa papieru szacowana jest okresowo na podstawie opisanego powyżej modelu zdyskontowanych przepływów pieniężnych.

Zmiana stanu aktywów / zobowiązań finansowych klasyfikowanych do poziomu 3 wyceny:

2018	Kredyty i pożyczki udzielone klientom obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy tys. zł	Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy tys. zł	Pochodne instrumenty finansowe tys. zł	Pozostałe instrumenty finansowe tys. zł
Stan na początek okresu	-	158 491	13 183	406 709
Wpływ wdrożenia MSSF 9	1 050 876	159 474	-	(386 508)
Stan na początek okresu po korektach	1 050 876	317 965	13 183	20 201
Zyski lub straty, w tym:	(8 743)	(16 452)	5 860	6 217
ujęte w rachunku zysków i strat	(8 743)	(16 452)	5 860	-
ujęte w innych całkowitych dochodach	-	-	-	6 217
Sprzedaje/ wykupy/ rozliczenia	2 866	-	-	(6 115)
Stan na koniec okresu	1 044 999	301 513	19 043	20 303

2017	Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	Pochodne instrumenty finansowe	Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Stan na początek okresu	2 411	171 972	39 393	342 335
Zyski lub straty, w tym:	-	(3 391)	(26 210)	24 664
ujęte w rachunku zysków i strat	-	(3 391)	(26 210)	17 606
ujęte w innych całkowitych dochodach	-	-	-	7 058
Nabycia	-	-	-	124 474
Sprzedaże/ wykupy/ rozliczenia	(2 411)	(10 090)	-	(84 764)
Stan na koniec okresu	-	158 491	13 183	406 709

42. Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych

Ustawa z dnia 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy zatrudniający według stanu na dzień 1 stycznia danego roku co najmniej 50 pracowników w przeliczeniu na pełne etaty. Bank tworzy taki fundusz i dokonuje okresowych odpisów. Celem Funduszu jest finansowanie działalności socjalnej, pożyczek udzielonych jej pracownikom oraz pozostałych kosztów socjalnych.

Bank skompensował aktywa Funduszu ze swoimi zobowiązaniami wobec Funduszu, ponieważ aktywa te nie stanowią oddzielnych aktywów Banku. W związku z powyższym, saldo netto na dzień 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku wynosiło 0 zł.

	01.01.2018- 31.12.2018 tys. zł	01.01.2017- 31.12.2017 tys. zł
Odpisy na Fundusz w okresie obrotowym	2 996	2 981

43. Informacje dodatkowe do sprawozdania z przepływów pieniężnych

Na potrzeby sprawozdania z przepływów pieniężnych przyjęto następującą klasyfikację rodzajów działalności:

- działalność operacyjna – obejmuje podstawowy zakres działalności związany ze świadczeniem usług przez Bank, obejmujący działania mające na celu wygospodarowanie zysku, a niebędące działalnością inwestycyjną lub finansową. Bank sporządza sprawozdanie dotyczące przepływów pieniężnych z działalności operacyjnej metodą pośrednią, za pomocą której wynik netto danego okresu sprawozdawczego koryguje się o skutki transakcji, mające charakter bezgotówkowy, o czynne i bierne rozliczenia międzyokresowe dotyczące przyszłych lub przeszłych wpływów lub płatności środków pieniężnych dotyczących działalności operacyjnej oraz pozostałe przychodowe i kosztowe związane z przepływami pieniężnymi z działalności inwestycyjnej;
- działalność inwestycyjna – polega na nabywaniu i zbywaniu udziałów lub akcji w jednostkach podporządkowanych jak również wartości niematerialnych i rzeczowych aktywów trwałych. Wpływy z działalności inwestycyjnej obejmują ponadto dywidendy otrzymane z tytułu posiadania akcji i udziałów w innych podmiotach. Zmiany stanu instrumentów dłużnych dostępnych do sprzedaży wykazywane są w działalności operacyjnej;
- działalność finansowa – obejmuje działania związane z pozyskiwaniem środków w formie kapitałów bądź zobowiązań, jak również obsługę źródeł finansowania.

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Dla celów sprawozdania z przepływów pieniężnych, gotówka i jej ekwiwalenty obejmują bilansowy stan środków pieniężnych oraz salda rachunków bieżących i lokat krótkoterminowych.

	31.12.2018	31.12.2017 (przekształcone)
	tys. zł	tys. zł
Gotówka i środki w Banku Centralnym	1 512 499	3 341 591
Bieżące należności od banków w tym lokaty O/N	419 968	49 703
Razem środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 932 467	3 391 294

Wyjaśnienie różnic pomiędzy bilansowymi zmianami stanu aktywów i pasywów oraz zmianami stanu wykazanymi w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych

2018	Bilansowa zmiana stanu	Sprawozdanie z przepływów pieniężnych	Różnica	
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	
Zmiana stanu należności od banków i instytucji finansowych	(968 510)	(598 771)	(369 739)	1)
Zmiana stanu pochodnych instrumentów finansowych (aktywo)	338 744	346 453	(7 709)	2)
Zmiana stanu kredytów i pożyczek	2 385 081	1 284 541	1 100 540	3)
Zmiana stanu instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży	7 932 734	-	7 932 734	4)
Zmiana stanu instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	(2 389 224)	4 961 269	(7 350 493)	5)
Zmiana stanu instrumentów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności	1 824 538	-	1 824 538	6)
Zmiana stanu instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu	(873 025)	1 355 581	(2 228 606)	7)
Zmiana stanu innych aktywów	(131 364)	(162 313)	30 949	8)
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków i instytucji finansowych	3 643 763	(148 461)	3 792 224	9)
Zmiana stanu pochodnych instrumentów finansowych (zobowiązanie)	226 078	234 155	(8 077)	10)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	(775 594)	(1 056)	(774 538)	11)
Zmiana stanu rezerw	18 871	(10 653)	29 524	12)

- 1) „Zmiana stanu należności od banków i instytucji finansowych” – wyłączono zmianę stanu części należności stanowiących ekwiwalent środków pieniężnych (rachunki bieżące i lokaty jednodniowe w innych bankach) i zaprezentowano ją w pozycji "Zwiększenie/ zmniejszenie środków pieniężnych netto" oraz zmianę wynikającą z wdrożenia MSSF 9;
- 2) „Zmiana stanu pochodnych instrumentów finansowych (aktywo)” nie uwzględnia wyceny zabezpieczeń przepływów pieniężnych odniesionych na kapitał z aktualizacji wyceny;
- 3) „Zmiana stanu kredytów i pożyczek” – wyłączono zmianę wynikającą z wdrożenia MSSF 9;
- 4) „Zmiana stanu instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży” – wyłączono zmianę wynikającą z wdrożenia MSSF 9;
- 5) „Zmiana stanu instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody” – wyłączono zmianę wynikającą z wdrożenia MSSF 9 oraz zmianę wyceny do wartości godziwej odniesioną na kapitał z aktualizacji wyceny;
- 6) "Zmiana stanu instrumentów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności" – wyłączono zmianę wynikającą z wdrożenia MSSF 9;
- 7) „Zmiana stanu instrumentów finansowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu” – wyłączono zmianę wynikającą z wdrożenia MSSF 9;
- 8) „Zmiana stanu innych aktywów” – wyłączono zmianę wynikającą z wdrożenia MSSF 9;
- 9) "Zmiana stanu zobowiązań wobec banków i instytucji finansowych" – wyłączono zmianę stanu z tytułu zaciągniętych i spłaconych kredytów zaprezentowaną w działalności finansowej;

- 10) „Zmiana stanu pochodnych instrumentów finansowych (zobowiązanie)” nie uwzględnia wyceny zabezpieczeń przepływów pieniężnych odniesionych na kapitał z aktualizacji wyceny;
- 11) „Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych” – wyłączono zmianę z tytułu emisji i wykupu długoterminowych papierów wartościowych zaprezentowaną w działalności finansowej;
- 12) „Zmiana stanu rezerw” nie uwzględnia zysków/ strat aktuarialnych odniesionych na kapitał z aktualizacji wyceny oraz zmian wynikających z wdrożenia MSSF 9.

44. Informacje dotyczące segmentów działalności

Bank prowadzi działalność biznesową w ramach następujących głównych produktów/ usług:

- hipotecznym – finansowanie rynku nieruchomości,
- samochodowym – finansowanie zakupu samochodów,
- detalicznym – obsługa klientów detalicznych w zakresie produktów depozytowych oraz inwestycyjnych, a także finansowanie potrzeb konsumpcyjnych klientów poprzez kredyty detaliczne (głównie gotówkowe, w kartach kredytowych),
- korporacyjnym – obsługa firm oraz jednostek budżetowych.

W ramach sprawozdawczości zarządczej prezentowane są wybrane elementy rachunku zysków i strat oraz pozycji bilansowych w podziale na główne grupy produktów. Podstawą kwalifikacji poszczególnych rodzajów przychodów, kosztów i pozycji bilansowych do konkretnej grupy jest:

- w ramach produktów kredytowych – kryterium celu udzielonych kredytów i pożyczek oraz rodzaj podmiotu,
- depozytowych – kryterium podmiotowe, z uwzględnieniem zarządczej kwalifikacji środków pozyskanych od osób fizycznych za pośrednictwem podmiotów finansowych w zakresie umów ramowych.

Wybrane elementy rachunku zysków i strat		01.01.2018-	01.01.2017-
		31.12.2018	31.12.2017 (przekształcone)
		tys. zł	tys. zł
Przychody z tytułu odsetek	Kredyty hipoteczne	774 560	898 648
	Kredyty samochodowe	82 183	118 080
	Kredyty detaliczne	486 098	534 716
	Kredyty korporacyjne	505 659	500 799
	Pozostałe należności od klientów	10 437	14 504
	Pozostała działalność Banku	450 166	535 055
	Razem	2 309 103	2 601 802
Koszty z tytułu odsetek	Depozyty detaliczne	(717 184)	(861 399)
	Depozyty korporacyjne	(230 304)	(242 702)
	Pozostała działalność Banku	(191 440)	(225 438)
	Razem	(1 138 928)	(1 329 539)
Wynik z tytułu prowizji i opłat	Kredyty hipoteczne	3 236	1 318
	Kredyty samochodowe	4 047	5 944
	Kredyty detaliczne	(4 209)	(3 756)
	Kredyty korporacyjne	7 116	5 192
	Pozostała działalność Banku	80 467	84 067
	Razem	90 657	92 765
Przychody z tytułu dywidend		43 013	42 834
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy oraz z pozycji wymiany	Kredyty hipoteczne	18 785	30 567
	Kredyty samochodowe	102	281
	Pozostała działalność Banku	(8 162)	(11 847)
	Razem	10 725	19 001
Wynik na pozostałych instrumentach finansowych		51 082	7 325
Wynik na inwestycjach w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach		-	120 987
Pozostałe przychody operacyjne		63 379	40 501
Pozostałe koszty operacyjne		(116 483)	(123 626)
Koszty działania		(899 672)	(846 735)
Wynik z odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości aktywów finansowych i rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	Kredyty hipoteczne	(279 887)	(563 991)
	Kredyty samochodowe	(17 474)	(43 774)
	Kredyty detaliczne	(284 873)	(342 743)
	Kredyty korporacyjne	(47 308)	(67 879)
Pozostała działalność Banku	7 132	(71 588)	
	Razem	(622 410)	(1 089 975)
Wynik z odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości inwestycji w jednostkach zależnych i stowarzyszonych		(154 967)	(260 400)
Wynik z tytułu modyfikacji, w tym skutkującej zaprzestaniem ujmowania		(3 407)	-
Udział w zyskach/ (stratach) jednostek stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności		(13 186)	14 614
Zysk/(strata) brutto		(381 094)	(710 446)
Podatek dochodowy		(63 586)	140 747
Zysk/ (strata) netto		(444 680)	(569 699)

Wybrane elementy bilansu		31.12.2018	31.12.2017
		tys. zł	tys. zł
Aktywa	Kredyty hipoteczne	24 349 338	26 579 069
	Kredyty samochodowe	1 435 197	1 663 042
	Kredyty detaliczne	4 246 082	4 207 642
	Kredyty korporacyjne	10 280 723	11 291 667
	Pozostałe pozycje aktywów	10 368 505	16 831 847
	Razem	50 679 845	60 573 267
Pasywa	Depozyty detaliczne*	31 278 196	39 379 450
	Depozyty korporacyjne*	5 907 078	9 331 381
	Pozostałe pozycje zobowiązań i kapitał własny	13 494 571	11 862 436
	Razem	50 679 845	60 573 267

* Wartość przyjętych depozytów bez uwzględnienia odsetek memoriałowych oraz korekt wartości, które ujęto w pozycji Pozostałe.

45. Transakcje z podmiotami powiązanymi

Przez podmioty powiązane Getin Noble Bank S.A. rozumie jednostki zależne i stowarzyszone Banku oraz ich jednostki podporządkowane, a także jednostki powiązane przez podmiot dominujący najwyższego szczebla – dr. Leszka Czarneckiego.

Jednostki powiązane w ramach wykonywanej działalności posiadają rachunki bieżące w Getin Noble Banku, na których dokonują standardowych operacji rozliczeniowych oraz deponują swoje środki pieniężne na lokatach terminowych.

W ramach działalności kredytowej dla podmiotów powiązanych Bank stosuje standardowe warunki kredytowania:

- transakcje zawierane są wg zaakceptowanych przez Bank zasad i warunków,
- ocena wiarygodności spółek powiązanych, oparta jest na zasadach obowiązujących przy ocenie zdolności kredytowej pozostałych klientów banku,
- zasady zabezpieczenia finansowania transakcji są zgodne z instrukcją prawnych zabezpieczeń obowiązujących w Banku,
- stosowane przez Bank ogólne zasady monitorowania płatności oraz zasady wypowiedzania umów i windykacji należności.

Ponadto Bank skupuje wierzytelności od spółek powiązanych oraz oferuje ubezpieczenia i produkty inwestycyjne we współpracy z podmiotami powiązanymi, a także korzysta z usług pośrednictwa przy sprzedaży własnych produktów.

31.12.2018	Sprawozdanie z sytuacji finansowej						Pozabilans
	Aktywa – kredyty i skupione wierzytel.	Aktywa - instrumenty finansowe	Aktywa - pozostałe należności	Pasywa - depozyty	Pasywa - pozostałe zobow.	Utworzone odpisy	Udzielone zobow. finansowe i gwarancyjne
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Jednostki zależne	945 217	829 538	773	497 601	2 142 203	104	14 121
Jednostki stowarzyszone	-	233 966	13 532	41 351	-	6 760	166
Podmioty powiązane przez podmiot dominujący:	5 596 495	75 879	454 070	1 775 283	15 324	88 713	18 363
Spółki z Grupy Idea Getin Leasing	5 584 566	16 272	206 844	69 058	13 922	39 192	15 018
Spółki z Grupy Idea Bank S.A.	-	27 562	-	4 486	-	1 591	2 000
Spółki z Grupy Getin Holding S.A.	11 927	12 891	113 474	9 827	-	41 801	649
Spółki z Grupy LC Corp B.V.	-	19 154	133 751	1 687 363	1 273	6 124	486
Pozostałe spółki	2	-	1	4 549	129	5	210
Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej Getin Noble Banku S.A.	1 019	-	-	13 119	-	3	1 595

31.12.2017 (przekształcone)	Sprawozdanie z sytuacji finansowej						Pozabilans
	Aktywa – kredyty i skupione wierzycel.	Aktywa - instrumenty finansowe	Aktywa - pozostałe należności	Pasywa - depozyty	Pasywa - pozostałe zobow.	Utworzone odpisy	Udzielone zobow. finansowe i gwarancyjne
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Jednostki zależne	956 737	1 013 778	9 812	664 441	2 428 634	226	12 758
Jednostki stowarzyszone	-	499 192	17 799	29 457	-	-	162
Podmioty powiązane przez podmiot dominujący:	5 789 283	197 903	288 261	2 532 126	11 118	80	18 673
Spółki z Grupy Getin Leasing S.A.	5 658 179	63 156	252	89 333	11 060	8	14 538
Spółki z Grupy Getin Holding S.A.	25 024	-	118 530	15 757	-	9	637
Spółki z Grupy Idea Bank S.A.	99 556	121 773	19	19 922	-	38	3 000
Spółki z Grupy LC Corp B.V.	6 524	12 974	169 460	2 405 361	-	25	486
Pozostałe spółki	-	-	-	1 753	58	-	12
Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej Getin Noble Banku S.A.	1 495	-	-	13 399	-	2	1 601

01.01.2018- 31.12.2018	Rachunek zysków i strat				
	Przychody z tyt. odsetek i prowizji	Koszty z tyt. odsetek i prowizji	Pozostałe zakupy	Pozostała sprzedaż	Przychody z tyt. dywidend
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Jednostki zależne	71 796	126 427	15 383	1 444	39 110
Jednostki stowarzyszone	22 125	11 459	725	300	7 539
Podmioty powiązane przez podmiot dominujący	308 927	144 464	7 473	1 567	-
Spółki z Grupy Getin Leasing S.A.	244 115	23 778	2 894	1 357	-
Spółki z Grupy Idea Bank S.A.	480	37	-	42	-
Spółki z Grupy Getin Holding S.A.	6 059	320	137	12	-
Spółki z Grupy LC Corp B.V.	58 257	120 319	1 701	146	-
Pozostałe spółki	16	10	2 741	10	-
Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej Getin Noble Banku S.A.	2	332	-	-	-

Prowizje rozliczane wg efektywnej stopy procentowej są zaprezentowane w kwotach wynikających z faktur wystawionych w danym okresie

01.01.2017- 31.12.2017 (przekształcone)	Rachunek zysków i strat				
	Przychody z tyt. odsetek i prowizji	Koszty z tyt. odsetek i prowizji	Pozostałe zakupy	Pozostała sprzedaż	Przychody z tyt. dywidend
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Jednostki zależne	81 269	113 981	11 743	862	38 576
Jednostki stowarzyszone	17 733	24 694	1 282	295	4 227
Podmioty powiązane przez podmiot dominujący	329 402	408 922	33 634	7 720	1 225
Spółki z Grupy Getin Leasing S.A.	223 679	37 865	7 652	3 264	-
Spółki z Grupy Getin Holding S.A.	6 149	269	112	8	-
Spółki z Grupy Idea Bank S.A.	1 647	210	-	4 299	-
Spółki z Grupy LC Corp B.V. oraz LC Corp S.A.*	97 909	129 408	22 236	145	1 225
Pozostałe spółki	18	19	3 634	4	-
Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej Getin Noble Banku S.A.	27	198	-	-	-

*We wrześniu 2017 roku w związku ze zbyciem wszystkich LC Corp S.A. będących w posiadaniu spółek powiązanych z Bankiem przez głównego akcjonariusza, spółki należące do Grupy LC Corp S.A. przestały być podmiotami powiązanymi a GNB SA; w zestawieniach powyżej zaprezentowano tylko transakcje ujęte w rachunku zysków i strat Banku do dnia transakcji sprzedaży.

Wybrane transakcje z podmiotami powiązаныmi

W IV kwartale 2018 roku Bank uzgodnił z podmiotami powiązаныmi Open Finance S.A. oraz Getin Holding S.A. zmianę sposobu finansowania:

- a) Bank udzielił Spółce Open Finance S.A. kredytu obrotowego nieodnawialnego w wysokości do maksymalnej kwoty 77,5 mln zł, refinansując zobowiązania Open Finance z tytułu wyemitowanych i objętych przez Bank obligacji korporacyjnych oraz zobowiązanie wynikające z odroczonej płatności z tytułu zbycia przez Bank w 2016 roku do Open Finance S.A. pakietu akcji Noble Funds TFI SA. Kredyt na dzień 31 grudnia 2018 roku nie był jeszcze uruchomiony; ma być spłacany w ratach okresowych,
- b) w dniu 14 grudnia 2018 roku Bank zawarł z Getin Holding S.A. umowę o kredyt obrotowy w wysokości do kwoty 114,3 mln zł z 5-letnim okresem spłaty, z którego środki mają być przeznaczone na spłatę wszystkich zobowiązań Getin Holding S.A. z tytułu nabycia w marcu 2012 roku od Getin Noble Banku S.A. akcji Idea Bank S.A. Kredyt na dzień 31 grudnia 2018 roku nie był jeszcze uruchomiony.

Wynagrodzenia członków Zarządu i Rady Nadzorczej Banku

	01.01.2018- 31.12.2018 tys. zł	01.01.2017- 31.12.2017 tys. zł
Zarząd Banku	17 287	12 140
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	17 287	11 008
Płatności w formie akcji	-	1 132
Rady Nadzorcza Banku	2 065	2 848
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	2 065	2 848
Razem wynagrodzenia członków Zarządu i Rady Nadzorczej Banku	19 352	14 988

Na krótkoterminowe świadczenia pracownicze składają się wynagrodzenia podstawowe, premie (w tym rezerwy) i inne świadczenia, w tym rezerwy na świadczenia, stanowiące koszty wynagrodzeń w danym roku, których rozliczenie w całości nastąpi w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego, a także kwoty z tytułu zmiennych składników wynagrodzeń wynikające z opisanej poniżej polityki wynagradzania kadry kierowniczej Banku, których wypłata w formie gotówkowej nastąpi w roku kolejnym.

Płatności w formie akcji obejmują wycenę przyznaných praw do akcji oraz kwoty z tytułu odroczonego składnika wynagrodzeń przyznananego w formie instrumentu finansowego, tj. akcji fantomowych, zgodnie z zasadami opisanymi poniżej. Wykazane kwoty zawierają narzuty na wynagrodzenia z tytułu ubezpieczeń społecznych itp.

Świadczenia dla kierownictwa Banku wynikające z programu zmiennych składników wynagrodzeń

Wynagrodzenie zmienne członków Zarządu Getin Noble Banku S.A. jest rozliczane w sposób przejrzysty, zapewniający efektywną realizację Polityki Zmiennych Składników Wynagrodzeń. Podstawą do określenia wysokości wynagrodzenia zmiennego jest ocena efektów pracy członków Zarządu, która odbywa się za co najmniej trzy lata tak, aby wysokość wynagrodzenia zmiennego uwzględniała cykl koniunkturalny Banku i ryzyko związane z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą. Wyniki Banku przyjmowane jako podstawa ustalenia zmiennych składników wynagrodzenia, powinny uwzględniać koszt ryzyka Banku, koszt kapitału i ryzyka płynności w perspektywie długoterminowej. Do oceny efektów pracy stosuje się kryteria finansowe i niefinansowe, określane w postaci celów rocznych o charakterze ilościowym i jakościowym, względnym i bezwzględnym – wyznaczanych każdemu z członków Zarządu Banku.

Wysokość przyznanego i wypłaconego wynagrodzenia zmiennego uwzględniać ma kondycję finansową Banku i odpowiedni poziom kosztu ryzyka Banku, kosztu kapitału i ryzyka płynności w perspektywie długoterminowej i może podlegać korektom z tego tytułu. Dodatkowo wynagrodzenie zmienne członków Zarządu ma charakter warunkowy. Warunkowane jest m.in.: brakiem istotnego pogorszenia sytuacji Banku w wyniku działań leżących w obszarze obowiązków danego menedżera, przekroczenia wskaźników dotyczących kosztów ryzyka, kapitału, płynności, które naraziło Bank na istotne straty.

Wynagrodzenie zmienne członków Zarządu nie może przekroczyć 100% łącznego rocznego wynagrodzenia stałego otrzymywanego w Banku i w spółkach zależnych oraz nie może przekroczyć 3,5 % rocznego zysku netto Banku.

Przyznanie i wypłata 60% lub 40% w przypadku, gdy kwota wynagrodzenia zmiennego przekroczy kwotę 2 000 000 zł następuje po zakończeniu okresu rozliczeniowego i po ogłoszeniu wyników finansowych, a wypłata odpowiednio 40% lub 60% wynagrodzenia zmiennego podlega odroczeniu na pięć lat, płatnego w równych ratach.

Wynagrodzenie zmienne przyznane i wypłacane w roku następującym po okresie rozliczeniowym i odroczone, jest podzielone w równych częściach na gotówkę i instrumenty finansowe.

Wynagrodzenie zmienne płatne w formie instrumentów finansowych realizowane jest w postaci akcji Getin Noble Banku S.A. tj. w postaci wypłaty gotówkowej, której wysokość uzależniona jest od ceny akcji Banku.

46. Informacje o wynagrodzeniu podmiotu uprawnionego do badania

Poniższa tabela przedstawia wynagrodzenie Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k. wypłacone lub należne za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku w podziale na rodzaje usług w wartościach netto:

	01.01.2018- 31.12.2018 tys. zł	01.01.2017- 31.12.2017 tys. zł
Obowiązkowe badanie rocznego sprawozdania finansowego	1 900	658
Inne usługi poświadczające, w tym przegląd sprawozdania finansowego	1 185	282
Razem wynagrodzenie biegłego rewidenta	3 085*	940

* W kosztach 2018 roku ujęto część wynagrodzenia wypłaconego za usługę badania sprawozdań finansowych za 2017 rok w kwocie 834 tys. zł

47. Zatrudnienie

Zatrudnienie w Banku na dzień 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku kształtowało się następująco:

	31.12.2018	31.12.2017
Liczba zatrudnionych w osobach	4 998	5 126
Liczba zatrudnionych w etatach	4 931,6	5 092,2

48. Zdarzenia następujące po zakończeniu okresu sprawozdawczego

W dniu 10 stycznia 2019 roku Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował podwyższenie kapitału zakładowego Banku o łączną kwotę 100 000 001,01 zł w drodze emisji 36 630 037 akcji zwykłych na okaziciela serii E o wartości nominalnej 2,73 zł każda akcja. Uchwałą nr 160/2019 z dnia 11 marca 2019 roku Zarząd Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. stwierdził, że zgodnie z Regulaminem Giełdy dopuszczonych do obrotu jest 36 630 037 akcji zwykłych na okaziciela serii E Banku o wartości nominalnej 2,73 zł każda.

W dniu 17 stycznia 2019 roku Zarząd Banku oraz Zarząd Idea Banku, w oparciu o przeprowadzone analizy obejmujące

aspekty biznesowe, finansowe oraz prawne połączenia, uzgodniły i podpisały plan połączenia Getin Noble Bank S.A. z siedzibą w Warszawie z Idea Bank S.A. z siedzibą w Warszawie sporządzony zgodnie z art. 498 i 499 KSH. Połączenie Banku z Idea Bankiem dokonywane zgodnie z planem połączenia nastąpi w sposób określony w art. 492 § 1 pkt 1 KSH, tzn. poprzez przeniesienie całego majątku Banku (jako spółki przejmowanej) na Idea Bank (jako spółkę przejmującą), połączenie przez przejęcie, z równoczesnym podwyższeniem kapitału zakładowego Idea Banku w drodze emisji nowych akcji, które Idea Bank przyzna akcjonariuszom Banku. Połączenie zostanie dokonane po uzyskaniu wszystkich zgód i zezwoleń wymaganych przez prawo w związku z połączeniem, w tym w szczególności zgody Komisji Nadzoru Finansowego na Połączenie. W celu dokonania połączenia na warunkach określonych w planie połączenia konieczne będzie podjęcie przez Walne Zgromadzenia Banku oraz Idea Banku uchwał o wyrażeniu zgody na plan połączenia oraz zgody na zmiany Statutu Idea Banku przewidziane w planie połączenia. W wyniku połączenia, z dniem wpisania połączenia do rejestru Idea Bank wstąpi we wszystkie prawa i obowiązki Banku, a Bank zostanie rozwiązany bez przeprowadzania postępowania likwidacyjnego. Z dniem połączenia akcjonariusze Banku staną się akcjonariuszami Idea Banku. Idea Bank po połączeniu będzie działał pod firmą „Getin Noble Bank S.A.”.

W związku z prowadzonymi pracami dotyczącymi połączenia Getin Noble Banku S.A. i Idea Banku S.A. Zarząd Banku, po konsultacjach z Radą Nadzorczą Banku oraz w porozumieniu z Idea Bankiem, podjął decyzję o rozpoczęciu działań mających na celu pozyskanie inwestora finansowego, który dokapitalizowałby Bank lub alternatywnie bank powstały w wyniku rozważanego połączenia. W dniu 1 lutego 2019 roku Zarząd Banku podjął decyzję o dopuszczeniu wybranych funduszy private equity do procesu due diligence od dnia 4 lutego 2019 roku oraz rozpoczęciu z nimi rokowań dotyczących struktury transakcji.

W dniu 11 lutego 2019 roku Bank dokonał całkowitej przedterminowej spłaty kredytu refinansowego udzielonego na przywrócenie płynności płatniczej w oparciu o art. 42 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o Narodowym Banku Polskim w wysokości 1,2 mld zł, z terminem spłaty przypadającym na dzień 21 lutego 2019 roku.

W dniu 19 lutego 2019 roku Bank dokonał terminowej spłaty kredytu refinansowego udzielonego na przywrócenie płynności płatniczej w oparciu o art. 42 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o Narodowym Banku Polskim w wysokości 3,59 mld zł.

Po dniu 31 grudnia 2018 roku nie wystąpiły inne zdarzenia nieujęte w niniejszym sprawozdaniu, a mogące w znaczący sposób wpłynąć na przyszłe wyniki finansowe Getin Noble Banku S.A.

III. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM W BANKU

Getin Noble Bank S.A. jest narażony przede wszystkim na charakterystyczne dla działalności banków uniwersalnych rodzaje ryzyka. Stąd też kluczowe znaczenie w działaniu Banku ma zarządzanie ryzykiem kredytowym, utraty płynności, rynkowym oraz operacyjnym. Coraz większego znaczenia nabiera również zarządzanie ryzykiem braku zgodności.

Celem zarządzania ryzykiem jest w stabilizacja wyniku finansowego Banku w długim okresie, a w krótkiej perspektywie utrzymanie zakładanych wielkości parametrów jakości aktywów oraz pożądanej struktury bilansu i pozycji pozabilansowych, a także jakości procesów operacyjnych, w celu uzyskania założonej relacji dochodu do ponoszonego ryzyka.

W związku z niekorzystnym kształtowaniem się profilu ryzyka kredytowego, podjęto szereg działań mających na celu zmianę sposobu zarządzania Bankiem, w tym wzmocniono rolę pionu zarządzania ryzykiem w strukturze Banku, między innymi poprzez wdrożenie nowej, dopasowanej do skali i rodzaju prowadzonego biznesu, struktury organizacyjnej, a także usprawniono procesy zarządzania ryzykiem. Dokonano przeglądu portfela kredytowego kierując się oceną prawdopodobieństwa odzysku zaangażowań niepracujących. Działaniom tym towarzyszyła intencja zbudowania solidnej bazy do stopniowego odzyskania przez Bank zakładanego poziomu dochodowości oraz odbudowy wskaźników adekwatności kapitałowej oraz ich ustabilizowania w długim okresie na oczekiwanym poziomie.

Zgodnie ze zobowiązaniami kodeksowymi, wymaganiami nadzorczymi oraz dobrą praktyką rynkową, za zarządzanie ryzykiem na poziomie strategicznym odpowiedzialny jest Zarząd Banku. Założenia w tym zakresie są zawarte w „Strategii i polityce zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych Getin Noble Bank S.A.”. Na poziomie operacyjnym do zarządzania ryzykiem powołane zostały komitety odpowiedzialne za rekomendacje i decyzje oraz monitorowanie poszczególnych rodzajów ryzyka. Są to:

- Komitet Kredytowy,
- Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami,
- Komitet Ryzyka Operacyjnego.

Poza wspomnianymi wcześniej zadaniami związanymi z monitorowaniem poziomu ryzyka, komitety podejmują decyzje wytyczające na bieżąco zmiany polityk zarządzania ryzykiem, wewnętrzne limity ekspozycji na poszczególne rodzaje ryzyka. Zadania te są realizowane w ramach przyjętych przez Zarząd Banku strategii, z uwzględnieniem wymagań regulacyjnych, w tym limitów nadzorczych.

Nadzór właścicielski w zakresie polityki zarządzania ryzykiem sprawuje Rada Nadzorcza Banku.

1. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe wynika z potencjalnego niewywiązania się bądź nieterminowego wykonania przez klienta zobowiązań finansowych wynikających z zawartych transakcji, w szczególności kredytowych oraz pozostałych instrumentów finansowych.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w Getin Noble Banku S.A. ma na celu zbudowanie i utrzymanie portfeli kredytowych o oczekiwanym przez Bank poziomie ryzyka wyrażonym uśrednionymi dla poszczególnych portfeli kosztach ryzyka, rozumianych jako relacja tworzonych w danym okresie odpisów z tytułu oczekiwanych strat do średniego salda ekspozycji kredytowych. W tym celu Bank zarządza ryzykiem kredytowym na wszystkich etapach życia transakcji kredytowych, tj.:

- akwizycji klientów i udzielania kredytów,
- monitorowania zaangażowań kredytowych oraz sytuacji finansowej klientów,
- monitorowania parametrów ryzyka poszczególnych portfeli kredytowych,
- restrukturyzacji i windykacji zaangażowań kredytowych.

Narzędziami do zarządzania ryzykiem w tym zakresie są polityki kredytowe, w tym o charakterze branżowym, reguły akceptacyjne, modele scoringowe i ratingowe wykorzystywane w procesie decyzyjnym do selekcji transakcji i oceny zdolności kredytowej, modele scoringowe na użytek wyboru ścieżek odzyskiwania należności, organizacja procesu kredytowego, w tym zasady i kompetencje decyzyjne zawarte w procedurach operacyjnych itp. Pod koniec 2017 roku, oraz w trakcie roku 2018 dokonane zostały istotne zmiany w strukturze organizacyjnej funkcji zarządzania ryzykiem kredytowym. Wdrożone zmiany organizacyjne oparte były, z jednej strony na dążeniu do odzwierciedlenia dokonującej się po stronie funkcji sprzedaży transformacji modelu produktowego Banku na model relacyjny, oparty na podejściu klientowskim, a z drugiej strony trwałej modyfikacji jakości zarządzania ryzykiem kredytowym, która powinna zapewnić przede wszystkim:

- poprawę zdolności do bieżącego zarządzania portfelami kredytowymi poprzez umożliwienie szybszej reakcji na zmiany jakości portfeli kredytowych oraz zdarzeń w otoczeniu Banku, w tym ogólnej sytuacji ekonomicznej,
- umożliwienie wczesnej identyfikacji ekspozycji zagrożonych,
- zwiększenie efektywności odzysku należności w ramach prowadzonych działań restrukturyzacyjnych i windykacyjnych.

W trakcie całego 2018 roku, Bank uszczelniał i modernizował politykę kredytową pod kątem zwiększenia efektywności identyfikacji i odrzucania klientów o podwyższonym profilu ryzyka kredytowego.

Struktura i organizacja procesu zarządzania ryzykiem kredytowym

Do podstawowych uczestników systemu zarządzania ryzykiem kredytowym Banku należą:

Rada Nadzorcza Banku

Rolą Rady Nadzorczej jest akceptacja strategii zarządzania ryzykiem kredytowym oraz polityki kredytowej, okresowa ocena realizacji przez Zarząd założeń strategii i polityki kredytowej, nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem kredytowym oraz ocena jej adekwatności i skuteczności.

Zarząd Banku

Zarząd Banku odpowiada za opracowanie, wprowadzenie i aktualizację strategii oraz procedur w zakresie systemu zarządzania ryzykiem kredytowym oraz polityki kredytowej, okresowe raportowanie do Rady Nadzorczej o realizacji polityki kredytowej oraz funkcjonowaniu systemu zarządzania ryzykiem kredytowym, utrzymywanie komunikacji z instytucją nadzoru i raportowanie do niej oraz udostępnianie jej wszelkich wymaganych aktami prawnymi informacji w zakresie ryzyka kredytowego. Zarząd Banku jest również odpowiedzialny za rozwój systemu zarządzania ryzykiem kredytowym oraz sprawowanie nadzoru nad zarządzaniem ryzykiem kredytowym we wszystkich obszarach działalności Banku. Na mocy decyzji zarządu w banku funkcjonują Komitet Kredytowy Banku oraz Komitet Ryzyka Kredytowego i Ryzyka Koncentracji. Zarząd Banku podejmuje decyzje kredytowe odnośnie zaangażowań zgodnie z przyjętymi (wyrażonymi kwotą zaangażowania) poziomami decyzyjnymi.

Komitet Kredytowy Banku

W Banku funkcjonuje Komitet Kredytowy Banku, którego rolą jest wsparcie działalności Zarządu poprzez realizację funkcji opiniodawczo-doradczych w procesie podejmowania decyzji kredytowych oraz samodzielne podejmowanie decyzji w ramach przyznaných uprawnień. Jest odpowiedzialny również za rekomendowanie Zarządowi Banku systemowych rozwiązań w zakresie ustalania wewnętrznych limitów zaangażowania wobec emitentów papierów wartościowych oraz innych banków. Komitet Kredytowy Banku podejmuje większość decyzji kredytowych oraz przyjmuje rekomendacje w odniesieniu do zaangażowań kredytowych zarezerwowanych przez swoją wielkość do decyzji Zarządu Banku.

Komitet Ryzyka Kredytowego i Ryzyka Koncentracji

Komitet Ryzyka Kredytowego i Ryzyka Koncentracji spełnia rolę organu opiniodawczo-doradczego w procesie zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku oraz w procesie zarządzania ryzykiem koncentracji. Do zakresu jego zadań należy m.in.:

dokonywanie oceny występującego w Banku poziomu ryzyka kredytowego, w tym ryzyka koncentracji, kontrahentów, produktów oraz ryzyka kredytowego występującego w spółkach zależnych Banku, rekomendowanie poziomu „apetytu na ryzyko” na dany rok kalendarzowy oraz przyjmowanie sprawozdań z jego realizacji w ciągu roku, ocena wyników przeprowadzanych testów warunków skrajnych oraz ewentualna rekomendacja podjęcia określonych działań, rozpatrywanie raportów, symulacji, informacji dotyczących ryzyka kredytowego i/ lub procesów windykacyjnych oraz sprawowanie nadzoru nad kompleksowym ujęciem ryzyka koncentracji, rekomendowanie określonego postępowania w zakresie rozpatrywanych spraw związanych z ryzykiem koncentracji, analizowanie i opiniowanie okresowych raportów związanych z ryzykiem koncentracji.

Struktura pionu zarządzania ryzykiem obejmuje trzy obszary:

- ryzyka kredytowego klientów detalicznych,
- ryzyka kredytowego przedsiębiorstw,
- windykacji.

Zadania związane z wyceną portfeli kredytowych są w Departamencie Ryzyka Finansowego.

Funkcję kontrolną nad działaniami pionu ryzyka w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym sprawuje komórka audytu wewnętrznego.

Komórka audytu wewnętrznego

Do zadań komórki audytu wewnętrznego należy kontrola i ocena jakości systemu zarządzania ryzykiem kredytowym oraz okresowy przegląd procesu zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku. Celem funkcjonowania komórki audytu wewnętrznego jest identyfikacja nieprawidłowości w wykonywaniu przez uczestników systemu zarządzania ryzykiem kredytowym przydzielonych im funkcji i zadań.

Strategia i procesy zarządzania ryzykiem kredytowym

Działalność kredytowa Banku realizowana jest w pięciu obszarach:

- kredytowanie hipoteczne (Bank nie prowadzi sprzedaży kredytów hipotecznych od października 2014 roku),
- kredytowanie niezabezpieczone osób fizycznych – kredyty gotówkowe, karty kredytowe, limity w rachunkach bieżących etc. (kredyty detaliczne)
- private banking,
- finansowanie zakupu samochodów,
- obsługa małych i średnich przedsiębiorstw oraz jednostek budżetowych.

Strategia kredytowa dla wszystkich obszarów zawarta jest ujęta w dokumentach, przede wszystkim w „Strategii i polityce zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych Getin Noble Bank S.A.”, w których określono zasady, wskazówki, wytyczne i zalecenia dotyczące zagadnień związanych z działalnością kredytową.

Polityka ryzyka kredytowego podlega przeglądom i dostosowaniu zarówno do uregulowań zewnętrznych (zmiany w otoczeniu prawnym i regulacyjnym), jak i do czynników makroekonomicznych, mogących mieć, w ocenie Banku, wpływ na wzrost ryzyka kredytowego.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w Banku realizowane jest na podstawie wewnętrznych procedur dotyczących identyfikacji, pomiaru, monitorowania i kontroli ryzyka. Stosowane modele identyfikacji i pomiaru ryzyka kredytowego są dostosowane do profilu, skali i złożoności podejmowanego ryzyka, niemniej Bank intensywnie wdraża zmiany w zakresie stosowanych modeli identyfikacji i pomiaru ryzyka, konsekwentnie wdrażając podejście oparte na szacowaniu straty oczekiwanej (EL).

W ramach wymienionych obszarów biznesowych funkcjonują procedury dla poszczególnych produktów kredytowych.

W celu zapewnienia obiektywności oceny ryzyka kredytowego, w strukturach obszarów handlowych oddzielono proces sprzedaży (pozyskiwania klientów) od procesu oceny i akceptacji ryzyka kredytowego klientów. Za ocenę i akceptację poszczególnych wniosków kredytowych oraz przygotowanie rekomendacji dla ciał decyzyjnych wyższego szczebla odpowiadają wyspecjalizowani do tego zadania pracownicy pionu zarządzania ryzykiem.

Tryb podejmowania decyzji kredytowych zatwierdzany jest przez Zarząd Banku. Kompetencje kredytowe nadawane są pracownikom Banku w sposób indywidualny, w zależności od ich umiejętności, doświadczenia i pełnionych funkcji. Decyzje kredytowe powyżej uprawnień przyznanych indywidualnie pracownikom są podejmowane przez Komitety Kredytowe, funkcjonujące w centrach akceptacyjnych. W Centrali Banku funkcjonuje Komitet Kredytowy Banku, który podejmuje decyzje powyżej uprawnień przyznanych centrom akceptacyjnym. Decyzje kredytowe na najwyższym szczeblu uprawnień podejmuje Zarząd Banku. Zmiany obowiązującego trybu decyzyjnego akceptowane są przez Zarząd Banku.

Zgodnie z utrwalaniem modelu banku relacyjnego stopniowym dalszym zmianom będą ulegać metody stosowane w zakresie akceptacji kredytów zmierzając do konsekwentnych modeli opartych na zarządzaniu profilem kredytowym klienta w miejsce podejścia produktowego.

Zakres i rodzaj systemów raportowania i pomiaru ryzyka

Bank monitoruje i ocenia jakość portfela kredytowego na podstawie wewnętrznej procedury, która obejmuje monitorowanie portfela zarówno przez wyodrębnione komórki w obszarach handlowych, jak również przez komórki pionu zarządzania ryzykiem. Wyniki przeprowadzonych przez wymienione obszary analiz przedstawiane są w okresowych raportach (miesięcznych, kwartalnych i półrocznych). Wnioski z tych analiz wykorzystywane są do bieżącego zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku.

Stosowany system monitorowania ryzyka obejmuje monitoring ryzyka indywidualnego (związanego z danym klientem) oraz całościowy monitoring poszczególnych portfeli kredytowych Banku.

W ramach monitoringu ryzyka indywidualnego okresowej ocenie podlega sytuacja ekonomiczno-finansowa kredytobiorcy, terminowość regulowania zobowiązań wobec Banku oraz stan i wartość przyjętych zabezpieczeń prawnych. Zarówno zakres, jak i częstotliwość dokonywanych przeglądów zgodny jest z wymogami regulacji zewnętrznych i zależy w szczególności od rodzaju kredytowanego podmiotu, kwoty zaangażowania kredytowego oraz formy przyjętych zabezpieczeń.

W ramach całościowego monitoringu portfela kredytowego komórki obszaru ryzyka kredytowego przeprowadzają szereg analiz i działań, między innymi:

- monitorują jakość portfela kredytowego Banku, w tym duże zaangażowania,
- prowadzą okresową ocenę ryzyka koncentracji zaangażowań, w tym m.in.: ryzyka branżowego (wyznaczają maksymalne limity zaangażowania w poszczególne branże gospodarki), ryzyka koncentracji zaangażowań wobec pojedynczych podmiotów oraz grup podmiotów powiązanych (monitorują tzw. duże zaangażowania),
- oceniają sytuację finansową banków kontrahentów, wyznaczają maksymalne limity zaangażowania wobec poszczególnych banków,
- przeprowadzają testy warunków skrajnych dla wybranych grup produktowych,
- przekazują dla Zarządu Banku i Rady Nadzorczej informację zarządczą w formie raportów okresowych.

Bank dąży do ograniczania koncentracji ekspozycji wobec pojedynczych klientów lub grup powiązanych klientów. Zarząd Banku ustalił graniczną wielkość dużej ekspozycji na poziomie bardziej restrykcyjnym niż wynika z uregulowań Rozporządzenia CRR, tj. 5% uznanego kapitału Banku, przy czym suma wszystkich dużych ekspozycji nie może być wyższa niż 400% uznanego kapitału Banku. Na dzień 31 grudnia 2018 roku (poza ekspozycją wobec Narodowego Banku Polskiego i rządów, w tym Skarbu Państwa) tylko ekspozycja wobec grupy podmiotów powiązanych z Bankiem przez podmiot

dominujący oraz ekspozycja wobec spółki GNB Leasing Plan Ltd. (własna ekspozycja sekurytyzacyjna) przekracza 10% uznanego kapitału Banku.

Zarządzanie ryzykiem kredytów walutowych i indeksowanych

Getin Noble Bank S.A. systematycznie analizuje wpływ zmian kursów walut oraz stóp procentowych na ponoszone ryzyko kredytowe w kredytach na zakup pojazdów, hipotecznych i detalicznych. Badany jest wpływ ryzyka kursowego na jakość portfela ekspozycji kredytowych walutowych lub indeksowanych, a w przypadku ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie, Bank analizuje również wpływ zmian kursów na poziom zabezpieczenia ekspozycji.

Bank przeprowadza testy warunków skrajnych dwa razy w roku dla kredytów hipotecznych oraz raz w roku dla kredytów na zakup pojazdów i kredytów detalicznych udzielonych w walucie innej niż PLN. W zakresie wpływu ryzyka kursowego dłużnika na ryzyko kredytowe ponoszone przez Bank, testy przeprowadzane są w oparciu o scenariusz spadku kursu złotego w stosunku do poszczególnych walut obcych o 50% lub scenariusz maksymalnej rocznej zmiany kursu z ostatnich 5 lat (o ile jest większa niż 50%), przy czym przyjmuje się, że spadek kursu walutowego będzie utrzymywał się przez okres 12 miesięcy.

Bank analizuje wpływ zmian stopy procentowej na ryzyko kredytowe ponoszone przez Bank. Testy warunków skrajnych w zakresie wpływu zmiany stóp procentowych na jakość portfela kredytowego przeprowadzane są przy założeniu wzrostu stóp procentowych o 1 000 punktów bazowych, przy założeniu, że wzrost poziomu stóp procentowych będzie utrzymywał się przez okres 12 miesięcy. Bank analizuje również wpływ zmiany stopy bezrobocia i spadku dochodu na poziom ryzyka kredytowego w w/w portfelach.

Obecnie Bank udziela kredytów detalicznych oraz hipotecznych wyłącznie w walucie polskiej. W przypadku kredytów dla podmiotów gospodarczych, przeznaczonych na finansowanie działalności, kredyty w walutach wymiennych udzielane są wyłącznie klientom, którzy uzyskują przychody z działalności gospodarczej w danej walucie lub zabezpieczają się przed ryzykiem zmian kursowych. Kredyty walutowe, przede wszystkim występują również w przypadku finansowania nieruchomości przychodowych, co wynika ze specyfiki tego rynku, na którym walutą odniesienia jest wciąż EUR.

Zasady polityki stosowania zabezpieczeń i ograniczania ryzyka

W celu ograniczenia ryzyka kredytowego, Bank stosuje szeroką gamę zabezpieczeń prawnie dozwolonych, dobranych stosownie do charakterystyki produktu i obszaru działania. Szczegółowe zasady doboru, stosowania i ustanawiania zabezpieczeń zawarte są w regulacjach wewnętrznych i procedurach produktowych poszczególnych obszarów handlowych. Przyjęte zabezpieczenie powinno zapewnić zaspokojenie się Banku w przypadku niewywiązania się kredytobiorcy z umowy kredytowej. Przy wyborze zabezpieczeń, Bank kieruje się rodzajem i wielkością kredytu, okresem kredytowania, statusem prawnym i kondycją finansową kredytobiorcy, jak również ryzykiem Banku i innymi zagrożeniami. Preferowane są zabezpieczenia w formach gwarantujących pełne i szybkie odzyskanie należności w drodze windykacji. Typowe rodzaje zabezpieczeń wymaganych przez Bank są następujące:

Dla kredytów hipotecznych podstawowym zabezpieczeniem jest hipoteka ustanowiona na nieruchomości z pierwszeństwem zaspokojenia, a także cesja praw z polisy ubezpieczeniowej na wypadek pożaru i innych zdarzeń losowych.

Przy udzielaniu kredytów na zakup pojazdu Bank wymaga zastawu rejestrowego na pojeździe, częściowego lub całkowitego przeniesienia prawa własności pojazdu, a także zabezpieczeń osobistych (weksel własny in blanco, gwarancja osoby trzeciej w formie weksla własnego lub poręczenia cywilnego) oraz zawarcia umów ubezpieczenia (m.in. na wypadek śmierci lub całkowitej niepełnosprawności kredytobiorcy oraz cesji praw polisy ubezpieczeniowej lub wskazanie Banku jako beneficjenta polisy).

Zabezpieczeniem kredytów konsumpcyjnych są: polisa ubezpieczeniowa oraz zabezpieczenia osobiste (np. gwarancja osoby

trzeciej w formie weksla własnego lub poręczenia cywilnego).

Zabezpieczenia rzeczowe, takie jak: hipoteka ustanowiona na nieruchomości z pierwszeństwem zaspokojenia, zastaw rejestrowy (na majątku przedsiębiorstwa lub całkowite przeniesienie prawa własności do przedsiębiorstwa kredytobiorcy lub na majątku osobistym kredytobiorcy lub kierownictwa firmy) czy kaucja pieniężna lub zastaw na środkach pieniężnych na rachunku powierniczym, są jednymi ze stosowanych zabezpieczeń kredytów korporacyjnych. Bank akceptuje również zabezpieczenia osobiste (gwarancja osoby trzeciej w formie weksla własnego lub poręczenia cywilnego, weksel własny in blanco) i cesja wierzytelności.

Restrukturyzacja (forbearance)

Celem działalności restrukturyzacyjnej Banku jest maksymalizacja efektywności zarządzania wierzytelnościami trudnymi, tj. uzyskanie najwyższych odzysków przy jednoczesnym ograniczeniu ponoszonych kosztów, związanych z odzyskaniem wierzytelności, obciążających docelowo dłużnika.

Działalność restrukturyzacyjna polega na zmianie warunków spłaty zobowiązania, które są indywidualnie ustalane wobec każdego kontraktu. Ekspozycje restrukturyzowane to ekspozycje, którym przyznano udogodnienia w formie ugody z dłużnikiem, który doświadcza lub wkrótce zacznie doświadczać trudności z wywiązaniem się ze swoich zobowiązań finansowych.

Restrukturyzacja ekspozycji kredytowej to renegocjacja lub zmiana warunków umowy kredytu, należności lub inwestycji utrzymanej do terminu wymagalności, wynikająca z trudności finansowych dłużnika lub emitenta.

Restrukturyzacja ekspozycji kredytowej obejmuje działania takie jak:

- kapitalizacja wymagalnych wierzytelności oraz ustalenie nowego harmonogramu spłaty rat,
- prolongata terminów spłat wierzytelności zarówno w odniesieniu do należności głównej, jak i odsetek (karencja w zakresie kapitału i/lub odsetek),
- odstąpienie od naliczania odsetek w określonym czasie od całości lub części wierzytelności,
- rozłożenie (wydłużenie) w czasie spłat kapitału i odsetek odmiennie w stosunku do obowiązującego harmonogramu spłaty (indywidualny harmonogram spłat),
- okresowe kumulowanie odsetek,
- zmiana warunków finansowych transakcji (w tym w szczególności zmiana wysokości oprocentowania, wydłużenie okresu kredytowania),
- umorzenie części należności głównej niespłaconej wierzytelności,
- umorzenie/ odstąpienie od dochodzenia części lub całości niespłaconych odsetek, należnych do dnia podpisania ugody,
- rezygnacja z naliczania i pobrania części lub całości należnych odsetek od wierzytelności, począwszy od dnia podpisania porozumienia (umowy), jeśli spłata tej wierzytelności nastąpi w terminie określonym w umowie,
- zmiana kolejności zarachowania spłat przewidzianej umową,
- udzielenie dłużnikowi w szczególnych przypadkach nowych produktów bankowych wspierających realizację programu restrukturyzacyjnego pod warunkiem udokumentowania zasadności ich udzielenia,
- zamiana części lub całości wierzytelności na akcje lub udziały w majątku dłużnika przejęcie majątku dłużnika w zamian za zwolnienie z części lub całości długu,
- zwolnienie/ sprzedaż zabezpieczenia,
- refinansowanie zadłużenia (oznaczające korzystanie z umów dłużnych w celu zapewnienia całkowitej lub częściowej spłaty innych umów dłużnych, z których dłużnik nie jest w stanie się wywiązać na dotychczasowych warunkach).

Bank renegocjuje umowy z dłużnikami, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji finansowej i nie są w stanie wywiązać się z pierwotnych warunków umowy kredytowej. Elementem procesu restrukturyzacji jest ocena możliwości wywiązania

się przez dłużnika z warunków określanych aneksem restrukturyzacyjnym (spłaty zadłużenia w ustalonych terminach). Bank udzielając udogodnienia klientowi (restrukturyzacji) dokonuje stosownych zapisów w systemach, co umożliwi identyfikację portfela należności restrukturyzowanych. Ekspozycje restrukturyzowane objęte są procesem monitorowania. Wierzytelność po co najmniej dwuletnim okresie kwarantanny, w którym przez co najmniej połowę okresu była regularnie obsługiwana, traci status ekspozycji w stanie restrukturyzacji i jest zaliczana do ekspozycji uzdrowionych/ terminowo regulowanych.

Na potrzeby kalkulacji odpisów aktualizujących dodatkowo wprowadzono definicję ekspozycji restrukturyzowanej jako ekspozycji, dla której nastąpiła restrukturyzacja i która znajduje się w okresie uprawdopodobnienia się restrukturyzacji. Ekspozycja jest traktowana jako restrukturyzowana do momentu uprawdopodobnienia się restrukturyzacji, czyli przez minimum 12 miesięcy od daty restrukturyzacji. W przypadku gdy ekspozycja nie jest spłacana w sposób terminowy, okres uprawdopodobnienia się restrukturyzacji ulega wydłużeniu. Każdorazowo przeprowadzając proces restrukturyzacji Bank przeprowadza test na utratę wartości w celu oszacowania, czy nastąpiła utrata przepływów pieniężnych powiązana z restrukturyzacją.

Ekspozycje, dla których została zaraportowana przesłanka Restrukturyzacja i znajdują się w okresie uprawdopodobnienia się restrukturyzacji są klasyfikowane do Stage 3 min. w przypadku, gdy nastąpiła istotna utrata przepływów pieniężnych w związku z przeprowadzoną restrukturyzacją lub ekspozycja miała zaraportowane przeterminowanie pow. 90 DPD lub jest to zdarzenie tzw. wielokrotnej restrukturyzacji. Pozostałe umowy restrukturyzowane w okresie uprawdopodobnienia się restrukturyzacji są klasyfikowane do Stage 2. Odpis naliczany jest dla tych umów zgodnie z przyjętymi dla danego Stage algorytmami.

Poniżej przedstawiono dane liczbowe dotyczące ekspozycji restrukturyzowanych ujmowanych w kalkulacji odpisów aktualizujących:

Ekspozycje restrukturyzowane 31.12.2018	Wartość brutto – Koszyk 1 i 2 tys. zł	Wartość brutto – Koszyk 3 tys. zł	Odpisy na kredyty i pożyczki – Koszyk 1 i 2 tys. zł	Odpisy na kredyty i pożyczki – Koszyk 3 tys. zł	Razem wartość netto tys. zł
Kredyty i pożyczki:					
oceniane indywidualnie	14 906	606 728	-	(325 211)	296 423
oceniane grupowo	259 952	1 541 081	(75 593)	(872 543)	852 897
Razem	274 858	2 147 809	(75 593)	(1 197 754)	1 149 320

Ekspozycje restrukturyzowane 31.12.2017	Wartość brutto bez utraty wartości tys. zł	Wartość brutto z utratą wartości tys. zł	Odpisy na kredyty i pożyczki bez utraty wartości tys. zł	Odpisy na kredyty i pożyczki z utratą wartości tys. zł	Razem wartość netto tys. zł
Kredyty i pożyczki:					
oceniane indywidualnie	186 996	905 447	(266)	(444 705)	647 472
oceniane grupowo	422 993	1 966 169	(14 692)	(824 392)	1 550 078
Razem	609 989	2 871 616	(14 958)	(1 269 097)	2 197 550

Ekspozycje restrukturyzowane – struktura geograficzna	31.12.2018			31.12.2017		
	Wartość brutto tys. zł	Odpisy tys. zł	Razem wartość netto tys. zł	Wartość brutto tys. zł	Odpisy, w tym IBNR tys. zł	Razem wartość netto tys. zł
Polska	2 357 833	(1 265 013)	1 092 820	3 412 915	(1 266 013)	2 146 902
Irlandia	4 415	(2 393)	2 022	15 914	(4 707)	11 207
Wielka Brytania	56 136	(5 517)	50 619	29 806	(8 414)	21 392
Pozostałe kraje	4 283	(424)	3 859	22 970	(4 921)	18 049
Razem	2 422 667	(1 273 347)	1 149 320	3 481 605	(1 284 055)	2 197 550

Ekspozycje restrukturyzowane – struktura podmiotowa	31.12.2018			31.12.2017		
	Wartość brutto	Odpisy	Razem wartość netto	Wartość brutto tys. zł	Odpisy, w tym IBNR tys. zł	Razem wartość netto tys. zł
Kredyty i pożyczki udzielone:						
podmiotom finansowym innym niż banki	33 416	(17 677)	15 739	10 400	(6 027)	4 373
podmiotom niefinansowym innym niż osoby fizyczne	439 837	(252 303)	187 534	555 443	(252 565)	302 878
osobom fizycznym	1 949 414	(1 003 367)	946 047	2 915 762	(1 025 463)	1 890 299
Razem	2 422 667	(1 273 347)	1 149 320	3 481 605	(1 284 055)	2 197 550

Ekspozycje restrukturyzowane – struktura rodzajowa	31.12.2018			31.12.2017		
	Wartość brutto	Odpisy	Razem wartość netto	Wartość brutto tys. zł	Odpisy, w tym IBNR tys. zł	Razem wartość netto tys. zł
kredyty korporacyjne	1 731 422	(887 264)	844 158	282 279	(131 454)	150 825
kredyty samochodowe	330 559	(172 455)	158 104	117 172	(80 538)	36 634
kredyty hipoteczne	77 379	(60 530)	16 849	2 764 350	(944 780)	1 819 570
kredyty detaliczne	283 307	(153 098)	130 209	317 804	(127 283)	190 521
Razem	2 422 667	(1 273 347)	1 149 320	3 481 605	(1 284 055)	2 197 550

Ekspozycje restrukturyzowane – według okresów przeterminowania	31.12.2018			31.12.2017		
	Wartość brutto	Odpisy	Razem wartość netto	Wartość brutto tys. zł	Odpisy, w tym IBNR tys. zł	Razem wartość netto tys. zł
nieprzeterminowane i przeterminowane do 30 dni	629 594	(163 425)	466 169	1 179 872	(113 358)	1 066 514
przeterminowane powyżej 30 dni do 90 dni	121 489	(58 146)	63 343	307 214	(77 251)	229 963
przeterminowane powyżej 90 dni	1 671 584	(1 051 776)	619 808	1 994 519	(1 093 446)	901 073
Razem	2 422 667	(1 273 347)	1 149 320	3 481 605	(1 284 055)	2 197 550

Ekspozycje restrukturyzowane – zmiana stanu	01.01.2018-31.12.2018	01.01.2017-31.12.2017
	tys. zł	tys. zł
Stan netto na początek okresu	2 197 550	2 670 079
Wartość ekspozycji ujętych w okresie	443 483	733 840
Wartość ekspozycji wyłączonych w okresie	(1 489 361)	(826 230)
Spląty /inne zmiany	8 357	(207 317)
Aktualizacja odpisów z tytułu utraty wartości	(10 709)	(172 822)
Stan netto na koniec okresu	1 149 320	2 197 550

Ekspozycje restrukturyzowane	31.12.2018	31.12.2017
	tys. zł	tys. zł
Wartość zabezpieczeń	937 627	2 162 141

Struktura portfela kredytowego

Strukturę portfela kredytowego Banku według rodzaju kredytów, segmentów geograficznych rynku i branż gospodarki na dzień 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku prezentują poniższe tabele. Zaprezentowany udział procentowy w portfelu kredytowym liczony jest od wartości nominalnych.

	Udział % w portfelu	
	31.12.2018	31.12.2017
Kredyty dla osób fizycznych:	71,98	72,32
samochodowe	2,52	2,34
ratalne	0,26	0,30
mieszkaniowe, budowlane, hipoteczne	57,26	58,87
pozostałe	11,94	10,81
Kredyty dla podmiotów gospodarczych	28,02	27,68
Razem	100,00	100,00

Kwota koncentracji wg branż	Udział % w portfelu	
	31.12.2018	31.12.2017
Rolnictwo i łowiectwo	0,30	0,31
Górnictwo i kopalnictwo	0,05	0,05
Działalność produkcyjna	1,78	1,87
Zaopatrzenie w energię elektryczną i gaz	0,05	0,04
Budownictwo	3,79	3,41
Handel hurtowy i detaliczny	5,33	5,01
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	2,88	3,50
Pośrednictwo finansowe	3,26	3,31
Obsługa nieruchomości	3,16	3,24
Administracja publiczna	1,58	1,57
Pozostałe sekcje	5,84	5,37
Osoby fizyczne	71,98	72,32
Razem	100,00	100,00

Kwota koncentracji wg segmentów geograficznych	Udział % w portfelu	
	31.12.2018	31.12.2017
Według podziału administracyjnego Polski:		
Dolnośląskie	10,91	10,77
Kujawsko-Pomorskie	4,07	3,97
Lubelskie	2,78	2,85
Lubuskie	2,33	2,38
Łódzkie	5,02	4,95
Małopolskie	6,89	6,66
Mazowieckie	24,51	24,64
Opolskie	1,77	1,80
Podkarpackie	2,33	2,32
Podlaskie	1,40	1,41
Pomorskie	7,74	7,79
Śląskie	10,60	10,69
Świętokrzyskie	1,26	1,32
Warmińsko-Mazurskie	3,13	3,11
Wielkopolskie	7,98	7,94
Zachodniopomorskie	4,60	4,71
Siedziba poza obszarem Polski	2,68	2,69
Razem	100,00	100,00

Poniżej przedstawione jest maksymalne narażenie na ryzyko kredytowe na dzień 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku bez uwzględnienia posiadanych zabezpieczeń ani innych elementów powodujących poprawę warunków kredytowania:

Maksymalne narażenie na ryzyko kredytowe	31.12.2018	31.12.2017
	tys. zł	(przekształcone) tys. zł
Aktywa finansowe:		
Kasa, środki w Banku Centralnym (z wyjątkiem gotówki)	1 227 621	3 131 201
Należności od banków i instytucji finansowych	1 261 724	293 214
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	301 513	158 491
Pochodne instrumenty finansowe	237 659	576 403
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	41 356 339	43 741 420
wyceniane według zamortyzowanego kosztu	40 311 340	43 741 420
obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	1 044 999	-
Pozostałe instrumenty finansowe	3 262 249	9 757 272
dostępne do sprzedaży	-	7 932 734
wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	2 389 224	-
utrzymywane do terminu wymagalności	-	1 824 538
wyceniane według zamortyzowanego kosztu	873 025	-
Inne aktywa	490 244	357 821
Razem aktywa finansowe	48 137 349	58 015 822
Zobowiązania gwarancyjne	140 013	169 036
Zobowiązania finansowe warunkowe	1 869 750	1 954 096
Razem zobowiązania pozabilansowe	2 009 763	2 123 132
Całkowite narażenie na ryzyko kredytowe	50 147 112	60 138 954

Do celów adekwatności kapitałowej, w ramach polityki dotyczącej stosowania i wyceny zabezpieczeń kredytowych i zarządzania zabezpieczeniami, Bank stosuje zabezpieczenia o najwyższym stopniu płynności, takie jak środki finansowe zdeponowane w banku oraz dłużne papiery wartościowe emitowane przez NBP i rząd RP. W ramach technik redukcji ryzyka Bank stosuje zabezpieczenia finansowe o najwyższej płynności, wyceniane co miesiąc metodą efektywnej stopy procentowej, a w ramach ochrony nierzeczywistej gwarancje udzielane przez wybrane instytucje i Bank Gospodarstwa Krajowego; w związku ze stosowaniem instrumentów ochrony nierzeczywistej Bank analizuje ryzyko koncentracji wobec dostawców tych zabezpieczeń.

Kwota zabezpieczeń przyjęta przy wyliczaniu odpisów na indywidualnie znaczące kredyty na dzień 31 grudnia 2018 roku wyniosła 0,94 mln zł (0,78 mld zł na dzień 31 grudnia 2017 roku).

Wartość aktywów przejętych za długi w 2018 roku wyniosła 27,6 mln zł (49,9 mln zł w 2017 roku).

Poniżej przedstawiono informację o jakości kredytowej aktywów finansowych na dzień 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku:

GETIN NOBLE BANK S.A.

 Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
 (dane w tys. zł)

Jakość kredytowa aktywów finansowych na dzień 31.12.2018	Niezapłacone bez utraty wartości tys. zł	Koszyk 1 i 2			Koszyk 3 tys. zł	Odsetki tys. zł	Odpisy tys. zł	Razem tys. zł
		do 1 m-ca tys. zł	powyżej 1 m-ca do 2 m-cy tys. zł	powyżej 2 m-cy tys. zł				
Należności od banków i instytucji finansowych	1 258 922	46	-	-	27	4 442	(1 713)	1 261 724
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym:	301 513	-	-	-	-	-	-	301 513
instrumenty kapitałowe	148 580	-	-	-	-	-	-	148 580
obligacje komercyjne	152 933	-	-	-	-	-	-	152 933
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu, w tym:	34 893 010	2 171 773	476 069	499 695	6 794 945	304 642	(4 828 794)	40 311 340
kredyty korporacyjne	7 568 885	1 594 517	360 821	449 130	845 896	32 317	(570 843)	10 280 723
kredyty samochodowe	1 315 960	51 402	5 610	2 711	251 802	15 895	(208 183)	1 435 197
kredyty hipoteczne	22 454 019	324 558	61 030	29 183	4 217 278	161 561	(2 898 291)	24 349 338
kredyty detaliczne	3 554 146	201 296	48 608	18 671	1 479 969	94 869	(1 151 477)	4 246 082
Pozostałe instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody, w tym:	2 389 224	-	-	-	4 124	-	(4 124)	2 389 224
bony NBP	899 820	-	-	-	-	-	-	899 820
obligacje skarbowe	1 437 168	-	-	-	-	-	-	1 437 168
instrumenty kapitałowe	52 236	-	-	-	4 124	-	(4 124)	52 236
Pozostałe instrumenty finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu, w tym:	887 337	-	-	-	7 245	-	(21 557)	873 025
obligacje skarbowe	402 634	-	-	-	-	-	-	402 634
obligacje jednostek samorządowych	171 188	-	-	-	-	-	(687)	170 501
listy zastawne i obligacje emitowane przez banki	157 362	-	-	-	-	-	(255)	157 107
obligacje korporacyjne	156 153	-	-	-	7 245	-	(20 615)	142 783
Razem aktywa finansowe	39 730 006	2 171 819	476 069	499 695	6 806 341	309 084	(4 856 188)	45 136 826

GETIN NOBLE BANK S.A.

 Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
 (dane w tys. zł)

Jakość kredytowa aktywów finansowych na dzień 31.12.2017 (przekształcone)	Niezaległe bez utraty wartości tys. zł	Bez utraty wartości			Zaległe z utratą wartości tys. zł	Odsetki tys. zł	Odpisy (w tym IBNR) tys. zł	Razem tys. zł
		do 1 m-ca tys. zł	powyżej 1 m-ca do 2 m-cy tys. zł	powyżej 2 m-cy tys. zł				
Należności od banków i instytucji finansowych	287 662	-	-	-	-	5 714	(162)	293 214
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	158 491	-	-	-	-	-	-	158 491
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	36 394 950	2 390 292	588 131	211 657	7 222 207	130 498	(3 196 315)	43 741 420
kredyty korporacyjne	8 751 725	1 688 723	318 200	62 615	815 658	33 218	(378 472)	11 291 667
kredyty samochodowe	1 424 576	83 649	12 294	4 663	340 497	4 381	(207 018)	1 663 042
kredyty hipoteczne	22 892 198	458 736	220 822	125 806	4 672 705	70 431	(1 861 629)	26 579 069
kredyty detaliczne	3 326 451	159 184	36 815	18 573	1 393 347	22 468	(749 196)	4 207 642
Pozostałe instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży, w tym:	7 931 770	-	-	-	10 199	-	(9 235)	7 932 734
bony NBP	799 785	-	-	-	-	-	-	799 785
obligacje korporacyjne	172 689	-	-	-	6 075	-	(5 111)	173 653
listy zastawne i obligacje emitowane przez banki	206 801	-	-	-	-	-	-	206 801
obligacje skarbowe i rządów zagranicznych	6 612 959	-	-	-	-	-	-	6 612 959
instrumenty kapitałowe	139 536	-	-	-	4 124	-	(4 124)	139 536
Pozostałe instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności, w tym:	1 824 538	-	-	-	-	-	-	1 824 538
obligacje skarbowe	1 461 148	-	-	-	-	-	-	1 461 148
obligacje jednostek samorządowych	173 233	-	-	-	-	-	-	173 233
obligacje korporacyjne	190 157	-	-	-	-	-	-	190 157
Razem aktywa finansowe	46 597 411	2 390 292	588 131	211 657	7 232 406	136 212	(3 205 712)	53 950 397

2. Ryzyko operacyjne

Definicja i cel zarządzania ryzykiem operacyjnym

Ryzyko operacyjne jest to ryzyko straty wynikające z nieodpowiednich lub zawodnych procedur wewnętrznych, błędów ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych, obejmując również ryzyko prawne. Kategoria ryzyka operacyjnego nie obejmuje ryzyka strategicznego i ryzyka reputacji.

Celem strategicznym zarządzania ryzykiem operacyjnym jest optymalizacja wewnętrznych procesów biznesowych i pozabiznesowych, pozwalająca na ograniczenie kosztów i strat oraz zwiększenie bezpieczeństwa funkcjonowania i ograniczanie ryzyka reputacji. Zarządzanie ryzykiem operacyjnym jest ukierunkowane na zapobieganie zagrożeniom, efektywne podejmowanie decyzji, ustalanie priorytetów i alokację zasobów, zapewniające lepsze zrozumienie potencjalnego ryzyka i ewentualnych niepożądanych jego skutków.

Podstawowym celem operacyjnym zarządzania ryzykiem operacyjnym jest dążenie do identyfikacji ryzyka operacyjnego oraz możliwie najbardziej precyzyjnego pomiaru wielkości i oceny jego profilu. W tym celu doskonalone są rozwiązania w zakresie modelu pomiaru i zarządzania ryzykiem operacyjnym, umożliwiające stosowanie w przyszłości zaawansowanych metod pomiaru, wrażliwych na ryzyko operacyjne, uwzględniających czynniki i parametry ryzyka operacyjnego specyficzne dla Grupy, a w szczególności dla Banku, tzn. ściśle związane z jego profilem działalności.

Struktura i organizacja jednostki zarządzania ryzykiem operacyjnym

W procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym aktywnie uczestniczą następujące jednostki organizacyjne:

- wszystkie komórki i jednostki organizacyjne Centrali, jednostki operacyjne (stanowiące terenowe jednostki organizacyjne Banku),
- podmioty powiązane – spółki zależne od Banku,
- podmioty zewnętrzne – jednostki franczyzowe i jednostki pośredników.

Funkcjonalnie wyodrębnia się następujące dwie grupy jednostek organizacyjnych uczestniczących w procesie:

- jednostki systemowe – odpowiedzialne za systemowe zarządzanie ryzykiem operacyjnym, projektujące regulacje wewnętrzne i tworzące rozwiązania do bieżącego zarządzania ryzykiem operacyjnym, wykonujące również zadania bieżącego zarządzania ryzykiem operacyjnym,
- jednostki operacyjne – zajmujące się bieżącym zarządzaniem ryzykiem operacyjnym w swojej codziennej działalności.

We wszystkich pionach i na wszystkich szczeblach struktury organizacyjnej Banku wyróżnia się następujące grupy jednostek, osób i funkcji odpowiedzialnych za czynności związane z zarządzaniem ryzykiem operacyjnym, wykonywane na trzech, następujących poziomach:

- poziom podstawowy – jednostki i osoby zajmujące się zarządzaniem ryzykiem operacyjnym w swojej codziennej działalności,
- poziom nadzoru (kierowniczy) – osoby zajmujące stanowiska kierownicze, pełniące rolę wykonawców mechanizmów kontrolnych,
- poziom nadrzędny, funkcjonujący w formie scentralizowanej – którego główną funkcją jest zarządzanie ryzykiem operacyjnym. Funkcja ta realizowana jest przez osoby wykonujące zadania wydzielonej komórki ds. zarządzania ryzykiem operacyjnym – Zespołu Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym, funkcjonującego w strukturze Pionu Zarządzania Ryzykiem w Departamencie Ryzyka Finansowego oraz Komitetu Ryzyka Operacyjnego, Jakości i Procesów.

W zarządzaniu ryzykiem operacyjnym wiodące role spełniają organy Getin Noble Bank S.A. – Rada Nadzorcza i Zarząd Banku. Działania Zarządu Banku, na poziomie operacyjnym realizuje Komitet Ryzyka Operacyjnego, Jakości i Procesów – jego zadaniem jest monitorowanie ryzyka operacyjnego, opiniowanie regulacji odnoszących się do zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz rekomendowanie miar i norm ekspozycji na ryzyko.

Główną, nadrzędną funkcję zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku, spełniają wyznaczeni pracownicy, wydzielonej, niezależnej komórki ds. zarządzania ryzykiem operacyjnym – Zespołu Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym, funkcjonującego w strukturze Pionu Zarządzania Ryzykiem w Departamencie Ryzyka Finansowego.

Strategie i procesy zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz zakres i rodzaj systemów raportowania i pomiaru ryzyka operacyjnego

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym stanowi proces obejmujący działania w zakresie identyfikacji, pomiaru, ograniczania, monitorowania i raportowania ryzyka. Objęte są nim wszystkie procesy i systemy, ze szczególnym naciskiem na te związane z wykonywaniem czynności bankowych, zapewniających klientom usługi finansowe.

Bank zarządza ryzykiem operacyjnym, zgodnie z ustaloną przez Zarząd Banku i zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Banku „Strategią zarządzania ryzykiem operacyjnym”:

- uwzględniając regulacje ostrożnościowe wynikające z Prawa Bankowego oraz odpowiednich uchwał i rekomendacji nadzoru bankowego,
- zawierającą charakterystykę zasad już stosowanych w Banku oraz znajdujących się w fazie rozwoju i planowanych w przyszłości.

Funkcjonujący system raportowania i pomiaru ryzyka operacyjnego wspomagany jest systemem informatycznym, pozwalającym na rejestrację zdarzeń ryzyka operacyjnego, ewidencję skutków ich powstawania. Stanowi on jednocześnie bazę i środowisko do przekrojowych analiz z zakresu ryzyka operacyjnego, stanowiąc podstawę do pomiaru ryzyka oraz dla systemu raportowania o ryzyku operacyjnym, który obejmuje raporty dla celów wewnętrznych – zarządczych, jak i zewnętrznych – nadzorczych.

Raportowanie zarządcze i nadzorcze jest oparte na założeniach wynikających z:

- wytycznych Rekomendacji M,
- regulacji nadzorczych dotyczących zasad i sposobu ogłaszania przez banki informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących adekwatności kapitałowej.

Pomiar ryzyka operacyjnego obejmuje między innymi następujące kalkulacje i oszacowania:

- wymaganego kapitału własnego na pokrycie ryzyka operacyjnego,
- wskaźników określających stopień narażenia Banku na ryzyko operacyjne, zwany również wrażliwością Banku na ryzyko operacyjne lub narażeniem Banku na ryzyko operacyjne,
- zagregowanego wolumenu strat rzeczywistych.

Zasady polityki stosowania zabezpieczeń i ograniczania ryzyka operacyjnego

W zależności od wielkości i profilu ryzyka operacyjnego stosuje się odpowiednie działania korygujące i zapobiegawcze, adekwatne do zdiagnozowanego ryzyka i zapewniające wybór oraz wdrożenie środków skutecznie modyfikujących ryzyko.

W szczególności stosuje się następujące sposoby zabezpieczania ryzyka operacyjnego:

- opracowywanie i wdrażanie planów utrzymania ciągłości działania (w tym planów awaryjnych), zapewniających nieprzerwane działanie organizacji na określonym poziomie,
- ubezpieczanie przed skutkami trudnych do przewidzenia błędów lub zdarzeń operacyjnych o znaczących skutkach finansowych,
- zlecanie czynności na zewnątrz (outsourcing).

Ponadto, w celu zabezpieczenia wszelkich procesów wymagających transferu środków, ryzyko operacyjne jest eliminowane głównie przez wprowadzenie zasady sprawdzania „na drugą rękę”.

Kluczowe procesy biznesu zostały opisane w odpowiednich dokumentach – Politykach i Procedurach. Poprawność operacji biznesowych podlega ciągłemu monitoringowi, a raporty są przekazywane bezpośrednio do Zarządu Banku.

Skuteczność stosowanych w Banku zabezpieczeń oraz metod ograniczania ryzyka operacyjnego monitoruje się poprzez ciągłe śledzenie, gromadzenie i analizowanie zdarzeń operacyjnych oraz obserwację profilu ryzyka operacyjnego, a także kontrolowanie ilościowych i jakościowych zmian ryzyka operacyjnego.

3. Ryzyko utraty płynności

Ryzyko utraty płynności jest definiowane jako potencjalna niezdolność do niewywiązania się banku z bieżących i przyszłych zobowiązań finansowych zgodnie z terminami kontraktowymi. Zarządzanie płynnością stanowi oczywisty, kluczowy element zarządzania ryzykiem banku. Celem zarządzania ryzykiem płynności w Banku jest zapewnienie możliwości realizowania zobowiązań w horyzoncie dziennym, zdolności do utrzymania płynności w krótkim, średnim i długim okresie zarówno w normalnych warunkach, jak i w przypadku wystąpienia zdarzeń kryzysowych.

W celu skutecznego zarządzania płynnością bank odpowiednio kształtuje strukturę aktywów i pasywów poprzez politykę depozytową oraz kredytową, strukturą cen produktów etc. W działaniu tym bank kieruje się z jednej strony, bieżącymi, krótkoterminowymi potrzebami płynnościowymi, jak również długoterminową strategią zmierzającą do budowy profilu płynnościowego banku opartego o rosnące stabilne źródła finansowania. Znalazło to wyraz w strategii przebudowy banku, której ważnym elementem jest wdrożenie modelu relacyjnego, który między innymi zapewni wzrost trwałych źródeł finansowania w formie osadów na rachunkach bieżących i oszczędnościowych klientów detalicznych oraz z segmentu małych i średnich przedsiębiorstw zmniejszając znaczenie depozytów terminowych w finansowaniu banku.

Podejście Banku do zarządzania ryzykiem płynności określone jest w „Polityce zarządzania ryzykiem płynności” oraz każdorazowo w Planie Finansowym przyjmowanym na rok bieżący. Dokumenty ten definiują poziom apetytu na ryzyko rozumiany jako oczekiwany poziom ekspozycji na ryzyko oraz zakres tolerancji czyli maksymalnych, nieprzekraczalnych poziomów ryzyka.

Działania banku w zakresie zarządzania ryzykiem utraty płynności są zgodne z rekomendacjami i regulacjami ostrożnościowymi Komisji Nadzoru Finansowego i Narodowego Banku Polskiego ale również z rozporządzeniami Unii Europejskiej. Proces zarządzania ryzykiem płynności w Banku, zarówno za poziomie strategicznym, jak i operacyjnym jest dostosowany do wymagań Rekomendacji P KNF.

Bank identyfikuje następujące grupy czynników ryzyka na które jest narażony:

- ryzyka wynikające z czynników zewnętrznych (kształtowanie się wolumenu salda depozytowego w systemie, sytuacja makroekonomiczna, poziom kursów walutowych)
- ryzyka wynikające z czynników wewnętrznych (m.in. zdolność utrzymywania stabilnych źródeł finansowania, w tym zdolność odnawiania depozytów klientów po akceptowalnym koszcie, wpływ obniżenia wiarygodności kredytowej na płynność Banku)

Zachowanie płynności bieżącej, krótko-, średnio- i długoterminowej polega na realizacji przez Bank następujących celów:

- utrzymanie pożądanej struktury bilansu,
- finansowanie udzielonych przez Bank kredytów funduszami własnymi i środkami stabilnymi,
- wykorzystywanie niestabilnych pasywów jako źródła finansowania aktywów łatwo zbywalnych,
- zapewnienie szybkiego i łatwego dostępu do zewnętrznych źródeł finansowania.

Zarządzanie płynnością średnio- i długoterminową należy do kompetencji Zarządu Banku, natomiast za zarządzanie płynnością bieżącą i krótkoterminową odpowiedzialny jest Departament Skarbu. Rolę opiniodawczo-doradczą w procesie

zarządzania płynnością sprawuje Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami, który monitoruje poziom ryzyka płynności na podstawie informacji sporządzanej przez Departament Ryzyka Finansowego.

Regulacje Banku obejmują również aspekty zarządzania płynnością bieżącą w trakcie dnia.

Do oceny ryzyka płynności monitorowane są:

- nadzorcze normy płynności, w tym wskaźniki LCR (z ang. „liquidity coverage ratio” - wskaźnik pokrycia wypływów netto) oraz NSFR (z ang. „net stable funding ratio” – wskaźnik stabilnego finansowania),
- ustalone wewnętrznie miary niedopasowania zapadalności aktywów i wymagalności, wskaźniki struktury bilansu oraz miary stabilności źródeł finansowania,
- wyniki stress testów uwzględniających scenariusze o charakterze kryzysowym odnoszące się do czynników wewnątrzbankowych jak i czynników leżących w sytuacji na rynkach finansowych.

Podstawowe miary, kluczowe miary płynności oraz stopień wykorzystania limitów płynnościowych (w tym przestrzeganie nadzorczych norm płynności oraz wskaźnika LCR) są poddawane codziennemu monitorowaniu i raportowane Zarządowi Banku. Comiesięcznie Departament Ryzyka Finansowego przygotowuje raport podsumowujący sytuację płynnościową Banku. Raport zawiera m.in.: informacje o

- poziomie kluczowych wskaźników płynności (w tym miar nadzorczych),
- strukturze i poziomie środków płynnych,
- luce płynności,
- stabilności źródeł finansowania,
- transakcjach finansujących portfel kredytów walutowych.

Raport jest przekazywany Komitetowi Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz Zarządowi Banku.

Informacje o sytuacji płynnościowej są przekazywane okresowo Radzie Nadzorczej.

Dla zapewnienia pożądanego poziomu płynności Bank kształtuje strukturę aktywów i pasywów w sposób zgodny z przyjętymi wewnętrznymi limitami oraz zgodnie z rekomendacjami KNF i NBP, w tym celu:

- utrzymuje rezerwy płynności w bezpiecznych, łatwo zbywalnych aktywach rynku finansowego,
- posiada możliwości korzystania z dodatkowych źródeł finansowych w postaci kredytu lombardowego, kredytu technicznego w NBP,
- akcję kredytową finansuje głównie funduszami własnymi oraz stabilną bazą depozytową,
- jest przygotowany operacyjnie do wystąpienia do NBP o udzielenie kredytu refinansowego (okresowo weryfikowana jest kwota dostępnego kredytu).

Skuteczność zarządzania ryzykiem płynności (w tym jego zabezpieczenia) oceniana jest na podstawie poziomu wykorzystania przyjętych limitów ograniczających ekspozycję na ryzyko, w tym limitów nadzorczych.

Bank przeprowadza symulacje wytrzymałości Banku na wzmożone wypływy środków (testy warunków skrajnych). Analizy są istotnym elementem w procesie zarządzania aktywami i pasywami. Bank posiada procedurę postępowania w sytuacji zagrażającej istotnym wzrostem ryzyka płynności, tzw. „Procedurę dotyczącą planu awaryjnego utrzymania płynności w Getin Noble Bank S.A. w sytuacjach kryzysowych”.

W ramach Procedury określono m.in. symptomy pogarszania się sytuacji płynnościowej Banku tzw. stany ostrzegawcze i kryzysowe, które mają za zadanie wskazywać z wyprzedzeniem potencjalne zagrożenia. Ich monitoring odbywa się w trybie dziennym. W przypadku wystąpienia sytuacji zagrażającej płynności Banku, Zarząd Banku oraz Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami są informowani o wystąpieniu zagrożenia.

W 2018 roku nastąpiło zdarzenie płynnościowe o charakterze nadzwyczajnym. W związku z natężeniem spekulacji medialnych po publikacji prasowej z dnia 13 listopada 2018 roku oraz niepewności Klientów dotyczącej sytuacji finansowej Banku, Bank odnotował w listopadzie 2018 roku istotny odpływ depozytów, głównie w ramach segmentu klientów detalicznych. Co istotne, odpływy pomimo ich znaczącej skali, nie zakłóciły podstawowej działalności Banku i zlecenia klientowskie były realizowane terminowo w sposób płynny.

W konsekwencji powyższych zdarzeń wskaźniki płynności Banku spadły poniżej wskazanych w regulacjach nadzorczych poziomów minimalnych (w tym wskaźnik LCR). 15 listopada 2018 roku nastąpiło przekroczenie minimalnego poziomu nadzorczego dla wskaźnika LCR i ukształtował się on na poziomie 82,7%. Najniższy poziom wskaźnik LCR osiągnął 3 grudnia 2018 roku i było to 21,3%. Przekroczeniu uległa również miara nadzorcza M4, co nastąpiło 20 listopada 2018 roku a jej poziom wyniósł w tym dniu 0,99. Najniższy poziom dla tej miary miał miejsce na przelomie grudnia 2018 roku i stycznia 2019 roku i było to 0,94.

W celu poprawy bieżącej sytuacji płynnościowej Bank złożył wniosek i otrzymał z Narodowego Banku Polskiego finansowanie w postaci kredytu refinansowego, wypłaconego w 2 transzach:

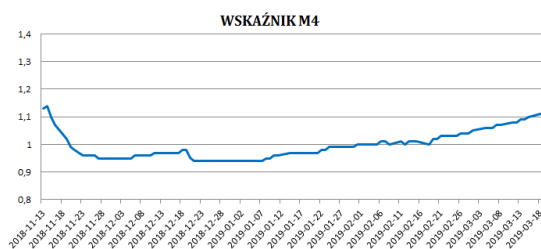
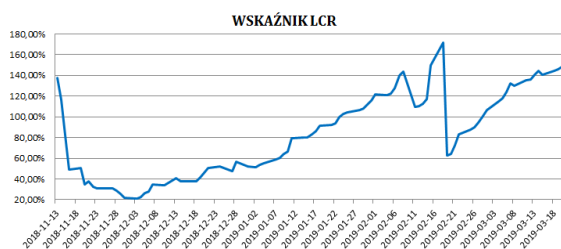
- w wysokości 3.590.000.000 zł (podpisanie przez strony stosownej umowy kredytowej w dniu 19 listopada 2018 roku z terminem jego spłaty przypadającym na dzień 19 lutego 2019 r.),
- w wysokości 1.200.000.000 zł (podpisanie przez strony stosownej umowy kredytowej w dniu 21 listopada 2018 roku z terminem jego spłaty przypadającym na dzień 21 lutego 2019 r.

W grudniu 2018 roku Bank podjął również szereg działań proceduralno-procesowych mających na celu poprawę sytuacji płynnościowej Banku, w tym odbudowania wskaźników nadzorczych. Działania te zostały ujęte w postaci sformalizowanej jako Plan Odbudowy Płynności.

W wyniku realizacji Planu, w dniu 24 stycznia 2019 roku wskaźnik LCR osiągnął wymagany przepisami prawa poziom 100%, natomiast 31 stycznia 2019 roku miara nadzorcza M4 osiągnęła wymagany poziom 1,00.

W dniu 11 lutego 2019 roku Bank dokonał całkowitej przedterminowej spłaty kredytu o wartości 1 200 000 000 zł, kolejno Bank dokonał terminowej spłaty kredytu o wartości 3 590 000 000 zł w dniu jego zapadalności tj. 19 lutego 2019 roku. Na skutek spłaty kredytu refinansowego 19 lutego 2019 roku wskaźnik LCR uległ przejściowemu obniżeniu do wartości 62,49%. W wyniku kontynuowania działań określonych w Planie wskaźnik LCR ponownie osiągnął wymagany przepisami prawa poziom 100% w dniu 1 marca 2019 roku, a w kolejnych dniach wskaźnik wzrósł i 31 marca osiągnął poziom 153% (czyli był o 53 p.p. wyższy niż minimalny poziom wymagany przepisami prawa).

Na poniższych wykresach przedstawiono podsumowanie kształtowania się wskaźnika LCR i M4 w okresie od 13 listopada 2018 roku do 20 marca 2019 roku.

Osiągnięty w marcu poziom wskaźnika LCR (powyżej 150%) ma charakter trwały i Bank nie odnotowuje na chwilę obecną zagrożeń wskazujących na możliwość trwałego odwrócenia się trendów i ponowny spadek wskaźnika LCR, w szczególności skutkujący obniżeniem wartości LCR (oraz M4) poniżej minimum nadzorczych.

W związku z powyższym, w dniu 18 marca 2019 roku Zarząd Banku przyjął Uchwałę w której uznał, iż cele wdrożenia Planu Odbudowy Płynności zostały osiągnięte, a Bank spełnia zarówno wewnętrzne, jak również zewnętrzne wymogi w zakresie utrzymania płynności. Dalsze zarządzanie ryzykiem płynności, monitorowanie i raportowanie płynności, w szczególności dotyczące kształtowania się nadzorczych norm płynności takich jak LCR czy M4, Bank realizuje zgodnie z przyjętymi rozwiązaniami określonymi w procedurach wewnętrznych, jak również wymogami regulacji sprawozdawczych i nadzorczych.

Jednocześnie Bank dokonał weryfikacji przeglądu kluczowych elementów procesu zarządzania ryzykiem płynności i wprowadził następujące modyfikacje:

- zweryfikował i podniósł poziomy kluczowych wskaźników w ramach systemu wczesnego ostrzegania mających za zadanie uruchomienie w Banku określonych działań zapobiegających pogarszaniu się sytuacji płynnościowej,
- zweryfikował poziomy apetytu na ryzyko oraz tolerancji ryzyka poprzez uwzględnienie w procesie ich ustalania wyników zdarzenia płynnościowego z listopada 2018 roku,
- dokonał przeglądu założeń testów warunków skrajnych i uzupełnił analizowane scenariusze o znaczące poziomy odpływów depozytów klientów zaobserwowanych podczas zdarzenia płynnościowego z listopada 2018 roku,
- zwiększył częstotliwość analiz prognostycznych środków płynnych oraz wskaźnika LCR.

Do momentu wystąpienia zdarzenia opisanego powyżej miary nadzorcze były utrzymywane na adekwatnych poziomach, podobnie jak to ma miejsce w bieżącym okresie. W poniższej tabeli przedstawiono kształtowanie się miar nadzorczych Getin Noble Banku S.A. w okresie od 31 grudnia 2017 roku do 31 marca 2019 roku:

Nadzorcze miary płynności		Wartość minimalna	Wartość na dzień		
			31.03.2019 niebadane	31.12.2018	31.12.2017
LCR	Miara płynności krótkoterminowej	100%	152,9%	52,3%	141,3%
M3	Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi	1,00	1,82	1,97	2,10
M4	Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi	1,00	1,12	0,94	1,21

Depozyty klientowskie stanowią podstawowe źródło finansowania działalności kredytowej Banku; wskaźnik relacji kredytów netto do zobowiązań wobec klientów nie przekracza 90%, a poziom ten do momentu wystąpienia zdarzenia płynnościowego w listopadzie 2018 nie ulegał istotnym wahaniom. W ramach depozytów klientowskich ponad 90% stanowią stabilne źródła finansowania, w ramach których przeważają depozyty klientów detalicznych (stanowiące aktualnie ca 90% wolumenu), natomiast stabilne środki depozytów podmiotów korporacyjnych i JST stanowią uzupełnienie ogólnej bazy stabilnych źródeł finansowania.

Monitorowanie poziomu ryzyka w Grupie odbywa się poprzez okresowe pomiary ryzyka w ujęciu skonsolidowanym dla całej Grupy. Wpływ spółek objętych konsolidacją na poziom ponoszonego przez Grupę ryzyka płynności jest nieistotny, ale dodatni tzn. Bank jest „odbiorcą” płynności (wskaźnik LCR w ujęciu skonsolidowanym jest wyższy niż w przypadku ujęcia jednostkowego).

Bank nie posiada umów, które w przypadku obniżenia wiarygodności kredytowej Banku skutkowałyby koniecznością złożenia dodatkowego zabezpieczenia u kontrahenta, na poziomie materialnym. Jednocześnie, obniżenie ratingu Banku o 1 notch, względem niższej z posiadanych przez Bank ocen ratingowych, mogłoby skutkować powstaniem w Banku pozycji płynnościowej w walutach obcych wymagającej sfinansowania na poziomie ok 0,4 mld CHF. Należy jednak podkreślić, że pozycja płynnościowa nie powstałaby w sposób automatyczny, tylko zależałaby od decyzji o zamknięciu transakcji podjętej

przez każdego kontrahenta.

Poniżej przedstawiono analizę zobowiązań Banku według umownych terminów wymagalności przed dyskontowaniem:

31.12.2018	Do 1 m-ca	Powyżej 1 m-ca do 3 m-cy	Powyżej 3 m-cy do 1 roku	Powyżej 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	251 309	4 819 928	196 169	189 570	75 747	5 532 723
Pochodne instrumenty finansowe	4 800	2 574	184 716	278 056	824	470 970
Zobowiązania wobec klientów	16 196 668	9 087 023	10 282 364	1 781 119	303 656	37 650 830
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	8 284	38 075	370 006	1 445 205	342 591	2 204 161
Razem zobowiązania finansowe	16 461 061	13 947 600	11 033 255	3 693 950	722 818	45 858 684

31.12.2017	Do 1 m-ca	Powyżej 1 m-ca do 3 m-cy	Powyżej 3 m-cy do 1 roku	Powyżej 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	381 657	468 785	527 692	109 028	86 214	1 573 376
Pochodne instrumenty finansowe	22 732	35 313	733	184 163	1 951	244 892
Zobowiązania wobec klientów	21 513 009	11 875 606	12 450 473	3 261 672	289 004	49 389 764
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	7 921	431 780	456 422	1 493 864	717 019	3 107 006
Razem zobowiązania finansowe	21 925 319	12 811 484	13 435 320	5 048 727	1 094 188	54 315 038

Depozyty klientowskie stanowią podstawowe źródło finansowania działalności kredytowej Banku; wskaźnik relacji kredytów netto do zobowiązań wobec klientów nie przekracza 90%. W ramach stabilnych źródeł finansowania przeważają depozyty klientów detalicznych, natomiast stabilne środki depozytów podmiotów korporacyjnych stanowią uzupełnienie ogólnej bazy stabilnych źródeł finansowania.

4. Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe polega na możliwości poniesienia strat w wyniku zmienności czynników rynkowych, przede wszystkim stóp procentowych, kursów walut oraz cen papierów wartościowych oraz innych, w tym pochodnych instrumentów finansowych. Poprzez stosowaną politykę zarządzania aktywami i pasywami oraz system limitów ryzyka rynkowego Grupa zmierza do optymalizacji relacji dochodu do ponoszonego ryzyka. Głównym źródłem ryzyka rynkowego Grupy są pozycje Getin Noble Banku S.A.

Za zarządzanie ryzykiem rynkowym w Banku odpowiedzialny jest Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami. Jego rolą jest kreowanie polityki zarządzania aktywami i pasywami, ustanawianie limitów ryzyka oraz monitorowanie ich wykorzystania. Za operacyjne zarządzanie ryzykiem rynkowym odpowiada Departament Skarbu dokonując bieżącego monitorowania pozycji ryzyka i kształtując ich wielkość poprzez zawieranie transakcji na rynku międzybankowym oraz poprzez określanie walutowych kursów wymiany oraz stóp transferowych dla zawieranych transakcji z klientami. Za kontrolę zarządzania ryzykiem rynkowym odpowiada Departament Ryzyka Finansowego zlokalizowany w pionie zarządzania ryzykiem. Do jego kluczowych zadań należy monitorowanie kluczowych miar ryzyka rynkowego, rozwój metod pomiaru ryzyka oraz rekomendowanie wewnętrznych limitów i norm ostrożnościowych w tym zakresie. Departament Ryzyka Finansowego przedkłada Komitetowi Zarządzania Aktywami i Pasywami w okresach miesięcznych informację o zarządzaniu ryzykiem rynkowym.

4.1. Ryzyko walutowe

Ryzyko walutowe Banku wynika z negatywnych dla wyników finansowych Banku skutków zmienności kursów walutowych. Podstawowym celem zarządzania ryzykiem walutowym jest kształtowanie struktury pozycji walutowej Banku w celu zminimalizowania wrażliwości na zmienność kursów. Narzędziem do tego celu jest system monitorowania limitów wewnętrznych oraz wynikających z przepisów nadzorczych norm ostrożnościowych. Pozycja walutowa Banku wynika z transakcji zawieranych z klientami Banku. Bank nie prowadzi pozycji handlowych związanych z ryzykiem walutowym.

Departament Skarbu na bieżąco monitoruje poziom wielkości otwartej pozycji walutowej i reguluje jej wielkość poprzez zawierane na rynku międzybankowym transakcje walutowe. Są to w przeważającej mierze transakcje o charakterze kasowym. Poza nimi Bank dokonuje, w ograniczonym wewnętrznymi limitami stopniu, transakcji na instrumentach pochodnych. Osobnym zagadnieniem jest zarządzanie ryzykiem walutowym wynikającym z istniejącego portfela kredytów hipotecznych indeksowanych do CHF i EUR. W tym zakresie zmienność przepływów pieniężnych tych portfeli jest zabezpieczana poprzez portfel transakcji CIRS. Efekt tego zabezpieczenia jest odzwierciedlany w księgach Banku z zastosowaniem rachunkowości zabezpieczeń z zachowaniem, niezbędnego w tym zakresie reżimu dopasowania przepływów pieniężnych i ich wyceny.

Analiza ekspozycji Banku na ryzyko walutowe odbywa się w oparciu o stanowiące standard na rynku metody oparte na szacowaniu wpływu zmienności na wynik finansowy oraz na wykorzystanie funduszy własnych Banku. Do podstawowych metod w tym zakresie należą:

- pomiar wartości zagrożonej (VaR),
- testy warunków skrajnych (stress testy),
- analiza wielkości pozycji walutowej w stosunku do funduszy własnych i kalkulacja wymogu kapitałowego na pokrycie ryzyka walutowego.

Wielkość ekspozycji Banku na ryzyko walutowe oraz obliczanie wymogu kapitałowego niezbędnego do pokrycia ryzyka walutowego jest realizowane codziennie i stanowi element codziennego zestawu informacji zarządczej przekazywanej do kierownictwa Banku, w tym do Zarządu. Departament Ryzyka Finansowego przekazuje komplet informacji o kształtowaniu się ryzyka walutowego do Komitetu Zarządzania Aktywami Pasywami. Raport zawiera między innymi informację o wielkości pozycji walutowych Banku w poszczególnych walutach, wielkości miar ryzyka oraz stopnia wykorzystania limitów otwartych pozycji walutowych.

Proces zarządzania i pomiaru ryzyka walutowego jego kontroli i monitorowania jest wsparty szeregiem narzędzi informatycznych, którego kluczowym elementem jest System Analizy Ryzyka Rynkowego i Płynności (SARRP).

Analiza wrażliwości dla ryzyka walutowego

Getin Noble Bank przygotowuje codziennie analizę wrażliwości dla ryzyka walutowego:

VAR (1D, 99,9%)	31.12.2018 tys. zł	31.12.2017 tys. zł
Ryzyko walutowe	19	877

Metoda ta oparta jest na modelu wartości zagrożonej (VaR) i polega na badaniu, z 99,9% prawdopodobieństwem, wielkości maksymalnej straty jaką Bank może ponieść jednego dnia z tytułu wyceny pozycji walutowej (w wyniku zmiany kursów walutowych), przy założeniu normalnych warunków rynkowych. Zmienność wykorzystywana w modelu obliczona jest przy zastosowaniu wykładniczo ważonej średniej ruchomej (tzw. EWMA) dziennych względnych zmian kursów walutowych w okresie ostatnich 251 dni roboczych. Szereg czasowy o tej samej długości został zastosowany do wyznaczenia macierzy korelacji pomiędzy poszczególnymi kursami walutowymi. Oczywiście miara VaR nie wyraża absolutnej straty maksymalnej,

na jaką narażony jest Bank. VaR jest miarą określającą poziom ryzyka na dany moment w czasie, odzwierciedlającą pozycje na konkretny moment, które nie muszą odzwierciedlać ryzyka pozycji Banku w innym momencie i jest narzędziem bieżącego zarządzania pozycją walutową.

W 2018 roku średni udział pozycji całkowitej walutowej (suma długich lub suma krótkich pozycji netto na poszczególnych walutach- w zależności od tego, która z tych sum jest wyższa) w funduszach własnych regulacyjnych Banku wyniósł 0,11% funduszy, natomiast maksymalny udział w 2018 roku wyniósł 3,29% funduszy. Poniższe tabele przedstawiają zaangażowanie walutowe w podziale na poszczególne rodzaje aktywów, zobowiązań i zobowiązań pozabilansowych:

GETIN NOBLE BANK S.A. Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(dane w tys. zł)

Zaangażowanie walutowe w podziale na rodzaje aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych na dzień 31.12.2018	WALUTA							Razem tys. zł
	PLN tys. zł	EUR tys. zł	CHF tys. zł	USD tys. zł	GBP tys. zł	JPY tys. zł	Inne tys. zł	
Kasa, środki w Banku Centralnym	918 452	516 874	8 245	63 403	5 525	-	-	1 512 499
Należności od banków i instytucji finansowych	172 504	748 024	45 502	228 391	41 397	22 546	3 360	1 261 724
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	30 898 182	800 082	9 437 551	37 738	-	182 786	-	41 356 339
Pozostałe aktywa	6 528 913	3 247	8 545	8 546	-	29	3	6 549 283
Suma aktywów	38 518 051	2 068 227	9 499 843	338 078	46 922	205 361	3 363	50 679 845
Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	5 468 604	23 249	60	16	-	-	-	5 491 929
Zobowiązania wobec klientów	34 975 890	1 408 094	42 493	715 779	41 518	461	1 039	37 185 274
Pozostałe zobowiązania	4 917 393	1 390	33	3	-	-	-	4 918 819
Suma zobowiązań	45 361 887	1 432 733	42 586	715 798	41 518	461	1 039	47 596 022
Kapitał własny	3 083 823	-	-	-	-	-	-	3 083 823
Suma zobowiązań i kapitału własnego	48 445 710	1 432 733	42 586	715 798	41 518	461	1 039	50 679 845
ZAANGAŻOWANIE NETTO	(9 927 659)	635 494	9 457 257	(377 720)	5 404	204 900	2 324	-
POZYCJE POZABILANSOWE								
Aktywa	11 948 756	258 873	1 097 925	568 467	-	-	-	13 874 021
Pasywa	2 281 911	893 777	10 555 490	190 993	5 173	204 744	43	14 132 131
LUKA	(260 814)	590	(308)	(246)	231	156	2 281	(258 110)

GETIN NOBLE BANK S.A.

Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(dane w tys. zł)

Zaangażowanie walutowe w podziale na rodzaje aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych na dzień 31.12.2017 (przekształcone)	WALUTA							Razem tys. zł
	PLN tys. zł	EUR tys. zł	CHF tys. zł	USD tys. zł	GBP tys. zł	JPY tys. zł	Inne tys. zł	
Kasa, środki w Banku Centralnym	1 990 580	1 308 952	8 222	28 171	5 666	-	-	3 341 591
Należności od banków i instytucji finansowych	23 226	235 703	5 704	3 642	6 933	14 760	3 246	293 214
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	32 712 434	749 053	10 007 787	43 069	4	229 072	1	43 741 420
Pozostałe aktywa	11 939 129	1 086 757	8 702	162 434	10	10	-	13 197 042
Suma aktywów	46 665 369	3 380 465	10 030 415	237 316	12 613	243 842	3 247	60 573 267
Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	1 487 626	360 470	56	14	-	-	-	1 848 166
Zobowiązania wobec klientów	45 863 400	1 745 976	177 390	876 610	45 324	651	1 480	48 710 831
Pozostałe zobowiązania	5 640 090	5 074	71	-	-	-	-	5 645 235
Suma zobowiązań	52 991 116	2 111 520	177 517	876 624	45 324	651	1 480	56 204 232
Kapitał własny	4 369 035	-	-	-	-	-	-	4 369 035
Suma zobowiązań i kapitału własnego	57 360 151	2 111 520	177 517	876 624	45 324	651	1 480	60 573 267
ZAANGAŻOWANIE NETTO	(10 694 782)	1 268 945	9 852 898	(639 308)	(32 711)	243 191	1 767	-
POZYCJE POZABILANSOWE								
Aktywa	15 123 553	398 125	1 449 406	1 490 501	34 672	61 826	255	18 558 338
Pasywa	4 076 865	1 667 918	11 348 058	851 941	2 209	309 131	465	18 256 587
LUKA	351 906	(848)	(45 754)	(748)	(248)	(4 114)	1 557	301 751

4.2. Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej definiuje się jako ryzyko obniżenia się spodziewanych dochodów z tytułu odsetek pod wpływem zmian rynkowych stóp procentowych oraz ryzyko zmiany wartości otwartych pozycji bilansowych i pozabilansowych wrażliwych na zmiany rynkowych stóp procentowych. W Banku prowadzone są działania zmierzające do ograniczania wpływu niekorzystnych zmian na wynik finansowy. Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej należy do kompetencji Zarządu Banku, który w okresach miesięcznych otrzymuje i analizuje raporty dotyczące tego ryzyka w ujęciu globalnym oraz tygodniowo informację w zakresie poziomu ekspozycji na ryzyko dla portfela handlowego.

Głównym celem Banku w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej w portfelu bankowym jest ograniczanie ryzyka obniżenia się spodziewanych dochodów z tytułu odsetek pod wpływem zmian rynkowych stóp procentowych oraz utrzymanie wartości otwartych pozycji bilansowych i pozabilansowych narażonych na zmiany rynkowych stóp procentowych w granicach niezagrażających bezpieczeństwu Banku.

Głównym celem Banku w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej w portfelu handlowym jest generowanie dodatkowego wyniku na portfelu instrumentów finansowych poprzez wykorzystanie prognozowanych zmian w zakresie poziomu rynkowych stóp procentowych w ramach posiadanych uprawnień i przyznanych limitów. Skala działalności Banku w portfelu handlowym jest nieznacząca.

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej sprowadza się do minimalizowania ryzyka negatywnego wpływu zmiany rynkowych stóp procentowych na sytuację finansową Banku / Grupy poprzez m.in.:

- ustalanie oraz przestrzeganie limitów ograniczających dopuszczalny poziom ryzyka stopy procentowej,
- sporządzanie okresowych analiz badających poziom ryzyka stopy procentowej oraz wrażliwość rachunku zysków i strat na zmiany oprocentowania,
- zawieranie transakcji ograniczających ekspozycję na ryzyko (instrumenty pochodne, sprzedaż/zakup papierów wartościowych o stałym kuponie).

Skuteczność zarządzania (w tym zabezpieczania) ryzyka oceniana jest na podstawie poziomu wykorzystania przyjętych limitów ograniczających ekspozycję na ryzyko.

Bank stosuje się do wytycznych EBA w sprawie zarządzania ryzykiem stopy procentowej wynikającym z działalności zaliczonej do portfela niehandlowego opublikowanych w dniu 5 października 2015 roku.

Monitorowanie ryzyka stopy procentowej odbywa się m.in. poprzez:

- analizę zestawienia aktywów i pasywów oraz pozycji pozabilansowych wrażliwych na zmiany stóp procentowych w podziale na waluty, wg terminów przeszacowania oprocentowania,
- analizę ryzyka bazowego, ryzyka krzywej dochodowości oraz ryzyka opcji klienta,
- badanie wrażliwości wyniku finansowego na zmianę stóp procentowych (metoda EaR),
- analizę narażenia wartości ekonomicznej kapitału (metoda EVE),
- analizę wartości zagrożonej portfela banku, związanej z wyceną rynkową (metoda VaR) oraz backtesting modelu VaR,
- testy warunków skrajnych, przedstawiające podatność banku na poniesienie strat w wyniku niekorzystnych zmian warunków rynkowych oraz załamania się kluczowych założeń Banku,
- analizę poziomu kształtowania się oraz wpływu na wynik Banku marży odsetkowej.

Proces zarządzania i pomiaru ryzyka stopy procentowej oraz jego kontroli i monitorowania jest wsparty szeregiem narzędzi informatycznych, którego kluczowym elementem jest System Analizy Ryzyka Rynkowego i Płynności (SARRP).

Departament Ryzyka Finansowego monitoruje parametry ryzyka stopy procentowej i przekazuje komplet informacji o kształtowaniu się ryzyka stopy procentowej do Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami. Raport zawiera między

innymi informację o wielkości miar ryzyka oraz stopnia wykorzystania poszczególnych limitów wewnętrznych.

Analiza wrażliwości dla ryzyka stopy procentowej

Getin Noble Bank S.A. przygotowuje codziennie analizę wrażliwości dla ryzyka stopy procentowej w portfelu bankowym:

	31.12.2018		31.12.2017	
	EaR (+/- 25 pb) tys. Zł	EVE (+/- 25 pb) tys. zł	EaR (+/- 25 pb) tys. zł	EVE (+/- 25 pb) tys. zł
Ryzyko stopy procentowej	6 031	12 043	5 717	5 493

Miara EaR oznacza potencjalną zmianę wyniku odsetkowego Banku (wrażliwość wyniku finansowego) w perspektywie najbliższych 12 miesięcy w przypadku zmiany stóp procentowych o 25 punktów bazowych (równoległe przesunięcie krzywej dochodowości) dla wszystkich walut (zgodnie z kierunkiem narażenia ekspozycji dla poszczególnych walut).

Miara EVE oznacza potencjalną zmianę wartości ekonomicznej kapitału Banku przy założeniu zmiany stóp procentowych o 25 punktów bazowych (równoległe przesunięcie krzywej dochodowości) dla wszystkich walut (zgodnie z kierunkiem narażenia ekspozycji dla poszczególnych walut).

Bank przy mierzeniu swojej ekspozycji na ryzyko stopy procentowej bierze pod uwagę wpływ założeń dotyczących depozytów o nieokreślonym terminie wymagalności, tj. depozytów bieżących poprzez szacowanie utrzymywanego na tych rachunkach osadu. Termin wymagalności/przeszacowania tego typu pozycji podlega modelowaniu w oparciu o specyficzne dla tych pozycji bilansu modele.

W celu uzupełnienia informacji o możliwej stracie Banku z tytułu niekorzystnych zmian stóp procentowych kwartalnie przeprowadzane są również testy warunków skrajnych dotyczące symulacji wpływu zasadniczych zmian w rynkowych stopach procentowych oraz strukturze i saldach aktywów i pasywów oraz pozycji pozabilansowych, na poziom ponoszonego przez Bank ryzyka stopy procentowej w zakresie wyniku odsetkowego i wyceny portfela należności/ zobowiązań wrażliwych na ryzyko stopy procentowej.

Bank testuje zmiany struktury należności i zobowiązań Banku poprzez uwzględnienie ryzyka opcji klienta (wzmógłony poziom przedterminowych spłat kredytów o stałym oprocentowaniu lub wzmógłony poziom zrywalności depozytów – w zależności od kierunku narażenia) oraz potencjalne zmiany dochodu Banku i zmiany wartości ekonomicznej portfela przy założeniu „szokowych” zmian stóp procentowych, przy zmienionej strukturze portfela. W ramach założeń dotyczących zmian stóp procentowych, przyjmuje się następujące warianty:

- +/- 200 punktów bazowych (tzw. standardowy szok nadzorczy),
- równoległe przesunięcia krzywej dochodowości,
- różny charakter zmian kształtu krzywej dochodowości.

Poniżej zaprezentowano podział aktywów i zobowiązań oraz pozycji pozabilansowych Banku sklasyfikowanych na dzień 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku według kryterium ryzyka stopy procentowej. Wartości bilansowe instrumentów finansowych o stałym oprocentowaniu przedstawiono w podziale na grupy instrumentów utrzymywanych do terminów zapadalności/wymagalności tych instrumentów. Wartości bilansowe instrumentów finansowych o zmiennym oprocentowaniu przedstawiono w podziale na grupy instrumentów wg umownych dat przeszacowania oprocentowania.

Pozostałe aktywa i pasywa (w tym m.in. naliczone odsetki, inne aktywa i pasywa nieoprocentowane) zaprezentowano w pozycji aktywów/pasywów nieoprocentowanych.

GETIN NOBLE BANK S.A.

 Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
 (dane w tys. zł)

Podział aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych wg kryterium ryzyka stopy procentowej na dzień 31.12.2018	do 1 miesiąca tys. zł	powyżej 1 m-ca do 3 m-cy tys. zł	powyżej 3 m-cy do 1 roku tys. zł	powyżej 1 roku do 5 lat tys. zł	powyżej 5 lat tys. zł	aktywa/ pasywa nieoprocent. tys. zł	Razem tys. zł
POZYCJE BILANSOWE							
Kasa, środki w Banku Centralnym	1 227 613	-	-	-	-	284 886	1 512 499
Należności od banków i instytucji finansowych	1 261 724	-	-	-	-	-	1 261 724
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	151 292	-	-	-	-	150 221	301 513
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	21 859 263	17 067 962	1 478 673	826 747	123 694	-	41 356 339
Pozostałe instrumenty finansowe	1 646 904	190 975	943 742	31 792	398 109	50 727	3 262 249
Pozostałe aktywa	-	-	-	-	-	2 985 521	2 985 521
Suma aktywów	26 146 796	17 258 937	2 422 415	858 539	521 803	3 471 355	50 679 845
Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	5 046 329	445 600	-	-	-	-	5 491 929
Zobowiązania wobec klientów	16 549 037	7 918 077	9 101 271	3 410 293	206 596	-	37 185 274
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	242 614	745 104	896 683	10 085	-	-	1 894 486
Pozostałe zobowiązania	2 051 975	-	-	-	-	972 358	3 024 333
Suma zobowiązań	23 889 955	9 108 781	9 997 954	3 420 378	206 596	972 358	47 596 022
Kapitał własny	-	-	-	-	-	3 083 823	3 083 823
Suma zobowiązań i kapitału własnego	23 889 955	9 108 781	9 997 954	3 420 378	206 596	4 056 181	50 679 845
LUKA BILANSOWA	2 256 841	8 150 156	(7 575 539)	(2 561 839)	315 207	(584 826)	-
POZYCJE POZABILANSOWE							
Transakcje stopy procentowej							
Należności	4 084 330	5 946 100	889 492	173 708	30 881	2 749 510	13 874 021
Zobowiązania	4 201 705	6 099 002	996 699	72 306	18 678	2 743 741	14 132 131
LUKA POZABILANSOWA	(117 375)	(152 902)	(107 207)	101 402	12 203	5 769	(258 110)
LUKA RAZEM	2 139 466	7 997 254	(7 682 746)	(2 460 437)	327 410	(597 057)	(258 110)

GETIN NOBLE BANK S.A.

Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(dane w tys. zł)

Podział aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych wg kryterium ryzyka stopy procentowej na dzień 31.12.2017 (przekształcone)	do 1 miesiąca tys. zł	powyżej 1 m-ca do 3 m-cy tys. zł	powyżej 3 m-cy do 1 roku tys. zł	powyżej 1 roku do 5 lat tys. zł	powyżej 5 lat tys. zł	aktywa/ pasywa nieoprocent. tys. zł	Razem tys. zł
POZYCJE BILANSOWE							
Kasa, środki w Banku Centralnym	3 131 202	-	-	-	-	210 389	3 341 591
Należności od banków i instytucji finansowych	293 214	-	-	-	-	-	293 214
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	22 941 558	18 221 463	1 490 382	826 810	261 207	-	43 741 420
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu i wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	-	-	-	158 491	158 491
Pozostałe instrumenty finansowe	3 386 805	401 926	2 499 805	2 503 430	826 145	139 162	9 757 272
Pozostałe aktywa	-	-	-	-	-	3 281 279	3 281 279
Suma aktywów	29 752 778	18 623 389	3 990 187	3 330 240	1 087 352	3 789 321	60 573 267
Zobowiązania wobec banków i instytucji finansowych	428 163	1 127 104	292 899	-	-	-	1 848 166
Zobowiązania wobec klientów	21 858 204	11 057 682	10 769 812	4 834 675	190 458	-	48 710 831
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	242 067	1 151 570	1 262 168	14 275	-	-	2 670 080
Pozostałe zobowiązania	2 411 071	-	-	-	-	564 084	2 975 155
Suma zobowiązań	24 939 505	13 336 356	12 324 879	4 848 950	190 458	564 084	56 204 232
Kapitał własny	-	-	-	-	-	4 369 035	4 369 035
Suma zobowiązań i kapitału własnego	24 939 505	13 336 356	12 324 879	4 848 950	190 458	4 933 119	60 573 267
LUKA BILANSOWA	4 813 273	5 287 033	(8 334 692)	(1 518 710)	896 894	(1 143 798)	-
POZYCJE POZABILANSOWE							
Transakcje stopy procentowej							
Należności	4 640 285	7 319 507	1 915 471	380 600	85 423	4 217 052	18 558 338
Zobowiązania	4 624 755	7 080 826	1 829 676	321 602	57 932	4 341 796	18 256 587
LUKA POZABILANSOWA	15 530	238 681	85 795	58 998	27 491	(124 744)	301 751
LUKA RAZEM	4 828 803	5 525 714	(8 248 897)	(1 459 712)	924 385	(1 268 542)	301 751

5. Ryzyko związane z pochodnymi instrumentami finansowymi

Podstawowymi rodzajami ryzyka związanymi z instrumentami pochodnymi są ryzyko rynkowe i ryzyko kredytowe.

W momencie początkowego ujęcia pochodne instrumenty finansowe zwykle nie posiadają żadnej bądź posiadają znikomą wartość rynkową. Wynika to z tego, że instrumenty pochodne nie wymagają żadnej inwestycji początkowej netto, bądź wymagają tylko niewielkiej początkowej inwestycji netto w porównaniu z innymi rodzajami umów, które w podobny sposób reagują na zmiany warunków rynkowych.

Instrumenty pochodne uzyskują dodatnią lub ujemną wartość wraz ze zmianami określonej stopy procentowej, ceny papieru wartościowego, ceny towaru, kursu wymiany waluty obcej, indeksu ceny, klasyfikacji kredytowej lub indeksu kredytowego czy też innego parametru rynkowego. W wyniku tych zmian posiadane instrumenty pochodne stają się bardziej lub mniej korzystne od instrumentów o takim samym rezydualnym okresie zapadalności dostępnych w danym momencie na rynku.

Ryzyko kredytowe związane z kontraktami pochodnymi stanowi potencjalny koszt zawarcia nowego kontraktu na warunkach pierwotnych w przypadku, gdy druga strona uczestnicząca w pierwotnym kontrakcie nie spełni swojego obowiązku. Do oceny wielkości potencjalnego kosztu zastąpienia Bank wykorzystuje takie same metody jak do oceny ponoszonego ryzyka rynkowego.

Kontrolując poziom podejmowanego ryzyka kredytowego Bank dokonuje oceny pozostałych uczestników kontraktów wykorzystując takie same metody, jak przy decyzjach kredytowych.

Bank zawiera transakcje dotyczące instrumentów pochodnych z bankami krajowymi i zagranicznymi. Transakcje zawierane są w ramach limitów kredytowych przyznanym poszczególnym instytucjom.

Bank ustala, na podstawie przyjętej procedury oceny sytuacji finansowej banków, limity maksymalnego zaangażowania dla banków. W ramach tych limitów ustalone są granice procentowe zaangażowania dla poszczególnych rodzajów transakcji.

6. Rachunkowość zabezpieczeń

Bank dokonuje zabezpieczenia zmienności przepływów pieniężnych dla portfela kredytów hipotecznych indeksowanych do waluty CHF i EUR wydzielonym portfelem jednoznacznie określonych transakcji zabezpieczających CIRS float-to-fixed CHF/PLN i EUR/PLN oraz zabezpieczenia zmienności przepływów pieniężnych dla portfela depozytów w PLN wydzielonym z rzeczywistych transakcji CIRS portfelem jednoznacznie określonych transakcji zabezpieczających IRS fixed-to-float. W trakcie okresu zabezpieczenia Bank dokonuje pomiarów efektywności powiązania zabezpieczającego. Zmiana wartości godziwej instrumentów zabezpieczających wykazywana jest w kapitale z aktualizacji wyceny w wielkości, w jakiej zabezpieczenie jest efektywne. Nieefektywna część zabezpieczenia ujmowana jest w rachunku zysków i strat.

Część efektywna zgromadzona w kapitale z aktualizacji wyceny po dacie redesygnacji powiązania zabezpieczającego podlega stopniowej reklasyfikacji według opracowanego przez Bank harmonogramu do rachunku zysków i strat w okresie do wygaśnięcia pierwotnego portfela. Wartość efektywnej zmiany wartości godziwej instrumentów zabezpieczających zaprezentowana w kapitale z aktualizacji wyceny na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosi -44 551 tys. zł. Przepływy pieniężne z tytułu pozycji zabezpieczanej będą realizowane w okresie od 1 stycznia 2019 roku do 8 sierpnia 2022 roku tj. do daty zapadalności najdłuższej transakcji CIRS.

Poniżej przedstawiono zapadalność transakcji zabezpieczających CIRS (w wartości nominalnej):

	31.12.2018	
	Należności tys. zł	Zobowiązania tys. zł
Zapadalność transakcji zabezpieczających CIRS:		
do 1 miesiąca	194 750	190 830
od 1 miesiąca do 3 miesięcy	-	-
od 3 miesięcy do 1 roku	2 525 315	2 671 620
od 1 roku do 5 lat	6 765 716	6 927 129
Razem transakcje zabezpieczające CIRS	9 485 781	9 789 579

	31.12.2017	
	Należności tys. zł	Zobowiązania tys. zł
Zapadalność transakcji zabezpieczających CIRS:		
do 1 miesiąca	352 635	356 720
od 1 miesiąca do 3 miesięcy	856 170	891 800
od 3 miesięcy do 1 roku	954 750	886 313
od 1 roku do 5 lat	9 739 681	9 417 408
Razem transakcje zabezpieczające CIRS	11 903 236	11 552 241

Poniższa tabela prezentuje wartość godziwą instrumentów zabezpieczających w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku. Jako wartość godziwą instrumentu zabezpieczającego podano wartość wyceny bilansowej.

	31.12.2018 tys. zł	31.12.2017 tys. zł
CIRS – wycena dodatnia	171 805	473 381
CIRS – wycena ujemna	(455 828)	(223 636)

Zmiana wartości godziwej zabezpieczeń przepływów pieniężnych odnoszona na kapitał własny została przedstawiona poniżej:

	01.01.2018- 31.12.2018 tys. zł	01.01.2017- 31.12.2017 tys. zł
Skumulowane całkowite dochody na początek okresu (brutto)	(80 025)	(116 805)
Zyski/(straty) na instrumencie zabezpieczającym	(338 764)	2 011 838
Kwota przeniesiona w okresie z całkowitych dochodów do rachunku zysków i strat, w tym:	363 517	(1 975 058)
przychody odsetkowe	(230 305)	(247 986)
zyski/(straty) z tytułu różnic kursowych	593 822	(1 727 072)
Skumulowane całkowite dochody na koniec okresu (brutto)	(55 272)	(80 025)
Efekt podatkowy	10 502	15 205
Skumulowane całkowite dochody na koniec okresu (netto)	(44 770)	(64 820)
Nieefektywna część zabezpieczenia przepływów pieniężnych rozpoznana w rachunku zysków i strat	(9 626)	(8 076)
Wpływ w okresie na całkowite dochody (brutto)	24 753	36 780
Podatek odroczony z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych	(4 703)	(6 988)
Wpływ w okresie na całkowite dochody (netto)	20 050	29 792

Getin Noble Bank S.A. stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej. Bank stosuje zabezpieczenia portfelowe wartości godziwej depozytów złotych opartych na stałej stopie procentowej przed ryzykiem zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka zmiany referencyjnej stopy procentowej WIBOR. Instrumentem zabezpieczającym jest część lub całość przepływów pieniężnych z tytułu zawartych przez Bank transakcji IRS. Bank wyznacza powiązania zabezpieczające na podstawie analizy wrażliwości wartości godziwej zabezpieczanego portfela depozytów oraz portfela instrumentów zabezpieczających na ryzyko zmiany referencyjnej stopy procentowej WIBOR. Analiza ta oparta jest o miary „BPV” oraz „duration”. Efektywność powiązania zabezpieczającego jest mierzona z częstotliwością miesięczną.

Wartość godziwa transakcji IRS wyznaczonych na instrumenty zabezpieczające w ramach zabezpieczeń wartości godziwej depozytów złotych o stałym oprocentowaniu przed ryzykiem stopy procentowej na dzień 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku została zaprezentowana w poniższej tabeli:

	31.12.2018 tys. zł	31.12.2017 tys. zł
Wartość godziwa transakcji IRS stanowiących instrumenty zabezpieczające w ramach zabezpieczeń wartości godziwej depozytów od klientów indywidualnych przed ryzykiem stopy procentowej	9 254	8 929

W trakcie okresu sprawozdawczego Bank rozpoznał następujące kwoty z tytułu zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego oraz pozycji zabezpieczanej:

	01.01.2018 - 31.12.2018		01.01.2017 - 31.12.2017	
	Na instrumencie zabezpieczającym tys. zł	Na pozycji zabezpieczanej - związane z zabezpieczanym ryzykiem tys. zł	Na instrumencie zabezpieczającym tys. zł	Na pozycji zabezpieczanej - związane z zabezpieczanym ryzykiem tys. zł
Zyski	325	-	-	-
Straty	-	1 581	1 622	394
Razem	325	1 581	1 622	394

Od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku Bank rozpoznał amortyzację zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanej w kwocie 1 288 tys. zł oraz za okres od (456 tys. zł od 1 stycznia 2017 roku do 1 grudnia 2017 roku).

7. Zarządzanie kapitałem

Nadrzędnym celem strategii zarządzania kapitałem w Banku jest posiadanie przez Bank odpowiedniego poziomu kapitału zabezpieczającego podejmowane ryzyko. Getin Noble Bank S.A. dostosowuje poziom kapitału własnego do profilu, skali i złożoności ryzyka występującego w jego działalności. W zakresie poziomu utrzymywanego kapitału oraz rachunku adekwatności kapitałowej Bank stosuje się do obowiązujących regulacji prawnych oraz wyznaczonych celów strategicznych. W zakresie preferowanej struktury kapitału, Getin Noble Bank zakłada posiadanie struktury z przeważającym udziałem funduszy podstawowych (Tier 1), co ma istotne znaczenie w zakresie spełnienia wymogów określonych w *Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (CRR)*.

Miernikiem adekwatności kapitałowej jest współczynnik wypłacalności, który wyraża stosunek funduszy własnych (po obowiązkowych pomniejszeniach) do sumy aktywów i pozycji pozabilansowych ważonych ryzykiem. Współczynnik wypłacalności przypisuje aktywom i pozycjom pozabilansowym wagi procentowe według m.in. stopnia ryzyka kredytowego, ryzyka rynkowego, walutowego czy stopy procentowej.

8. Współczynnik kapitałowy

Na dzień 31 grudnia 2018 roku współczynnik kapitałowy został wyliczony zgodnie z *Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (CRR)*.

Współczynnik kapitałowy	31.12.2018	31.12.2017 (przekształcone)
	tys. zł	tys. zł
KAPITAŁ TIER I	3 863 803	4 171 319
Instrumenty kapitałowe kwalifikujące się do Tier I	2 751 630	2 461 630
Zyski/ (straty) zatrzymane	(1 108 566)	(141 144)
Skumulowane inne całkowite dochody/ (straty)	(192 914)	(31 925)
Pozostałe kapitały rezerwowe	1 990 624	2 681 072
Fundusze ogólnego ryzyka bankowego	32 500	32 500
Wartości niematerialne	(260 044)	(230 169)
Bieżąca strata (-)	(444 680)	(569 699)
Amortyzacja wpływu MSSF 9 w okresie przejściowym	1 099 060	-
Dodatkowe korekty wartości z tytułu ostrożnej wyceny (AVA)	(3 807)	(8 632)
Progowe wyłączenia dotyczące odliczeń od kapitału Tier I	-	(22 314)
KAPITAŁ TIER II	1 016 266	1 329 687
Pożyczki podporządkowane kwalifikujące się do Tier II	1 016 266	1 329 687
RAZEM FUNDUSZE WŁASNE	4 880 069	5 501 006
Wymogi w zakresie funduszy własnych		
Ryzyko kredytowe	3 229 036	3 257 152
Ryzyko operacyjne	176 721	199 096
Ryzyko pozycji	772	394
CVA	13 716	27 552
CAŁKOWITY WYMÓG KAPITAŁOWY	3 420 245	3 484 194
WSPÓŁCZYNNIKI KAPITAŁOWE		
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	9,0%	9,6%
Współczynnik kapitału Tier I	9,0%	9,6%
Łączny współczynnik kapitałowy	11,4%	12,6%

Poczynając od 1 stycznia 2018 roku Bank nie spełniał minimalnego wymaganego poziomu połączonych bufora kapitałowego, w związku z czym zgodnie z art. 60 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 roku o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym przygotował i wystąpił do KNF z wnioskiem o zatwierdzenie Planu Ochrony Kapitału.

Opracowanie Planu nie było podyktowane jego działalnością operacyjną, lecz zmianami jakie zaszły w otoczeniu prawno-regulacyjnym, które w konsekwencji przełożyły się na wzrost wymogów kapitałowych. Najistotniejszy wpływ miało uwzględnienie wyższej wagi ryzyka dla ekspozycji zabezpieczonych hipotekami na nieruchomościach, wynikającej z Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 25 maja 2017 roku w sprawie wyższej wagi ryzyka dla ekspozycji zabezpieczonych hipotekami na nieruchomościach (obowiązującego od dnia 2 grudnia 2017 roku) oraz jego zaimplementowania przez Bank zgodnie z interpretacją Komisji z dnia 19 września 2017 roku przedstawioną w „Komunikacie UKNF dotyczącym interpretacji treści rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 25 maja 2017 roku w sprawie wyższej wagi ryzyka dla ekspozycji zabezpieczonych hipotekami na nieruchomościach”. Na powyższe wpływ miało również zaimplikowanie w IV kwartale 2017 roku wprowadzonych zmian regulacyjnych związanych z rekomendacją KNF z dnia 24 października 2017 roku w zakresie emitowanych obligacji podporządkowanych, aby minimalna wartość nominalna jednej obligacji podporządkowanej wynosiła co najmniej 400 tys. zł oraz zwiększenie od

dnia 1 stycznia 2018 roku poziomu bufora zabezpieczającego o 0,625 p.p., zgodnie z art. 84 Ustawy.

Plan określa dodatkowe działania w stosunku do wskazanych w PPN, jakie Bank zamierza podjąć w celu zwiększenia funduszy własnych do poziomu zapewniającego pokrycie wymogów połączonego bufora kapitałowego; opierają się one na dwóch kluczowych założeniach zgodnych z koncepcją przyjętą w PPN tj.: optymalizacji bieżących wyników, przy jednoczesnej minimalizacji okresu niespełniania wymogów kapitałowych oraz koncentracji na budowie bazy kapitałowej w oparciu o fundusze najwyższej jakości (Tier 1). Bank otrzymał od Głównego Akcjonariusza list wsparcia potwierdzający powyższe plany.

Plan Ochrony Kapitału zakłada osiągnięcie minimalnych poziomów połączonego bufora kapitałowego do końca 2019 roku.

W dniu 24 kwietnia 2018 roku Komisja Nadzoru Finansowego zatwierdziła Plan Ochrony Kapitału. Jego główne założenia i działania jakie Bank zobowiązał się podjąć w ramach zatwierzonego Planu w celu osiągnięcia zgodności z wymogiem połączonego bufora to:

1. Podwyższenie kapitału akcyjnego:

W dniu 8 maja 2018 roku oraz w dniu 4 września 2018 roku zostały zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym emisje akcji C i D odpowiednio na kwoty 190 mln zł i 100 mln zł, które podwyższyły kapitał zakładowy Banku. W dniu 10 stycznia 2019 roku została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym emisja akcji zwykłych na okaziciela serii E, obejmująca 36 630 037 akcji o wartości nominalnej 2,73 zł każda tj. o łącznej wartości 100 mln zł.

2. Emisja instrumentów zaliczanych do kapitału dodatkowego Tier 1

3. Emisja długu podporządkowanego:

Na dzień 31 grudnia 2018 roku obowiązujące Getin Noble Bank S.A. wskaźniki kapitałowe wynosiły dla Banku:

- wskaźnik adekwatności kapitałowej dla Tier 1 (T 1): 11,85%,
- łączny wskaźnik adekwatności kapitałowej (TCR): 14,17%.

Wymagana na koniec 2018 roku wysokość współczynników kapitałowych uwzględnia:

- indywidualne dodatkowe wymogi kapitałowe w zakresie funduszy własnych Banku na pokrycie ryzyka związanego z portfelem walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych; na podstawie indywidualnego zalecenia KNF dla Getin Noble Banku S.A. z października 2018 roku, Bank zobowiązany jest utrzymywać dodatkowy wymóg kapitałowy na poziomie 1,29 p.p. ponad wartość łącznego współczynnika kapitałowego oraz 0,97 p.p. ponad wartość współczynnika kapitału Tier 1,
- bufor zabezpieczający na poziomie 1,875 p.p. w zakresie współczynnika kapitałowego opartego o kapitał Tier 1 (CET1) oraz łącznego współczynnika kapitałowego (TCR) – wynikający z przepisów *Ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 roku o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym* - od 1 stycznia 2018 roku bufor zabezpieczający zwiększył się o 0,625 p.p.,

Decyzja Komisji Nadzoru Finansowego nałożeniu na Getin Noble Bank S.A. na zasadzie indywidualnej i skonsolidowanej bufora innej instytucji o znaczeniu systemowym w wysokości 0,25% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko obliczonej zgodnie z art. 92 ust. 3 Rozporządzenia CRR została z dniem 31 lipca 2018 roku w całości uchylona.

9. Ryzyko braku zgodności

Ryzyko braku zgodności to zagrożenie poniesienia skutków nieprzestrzegania w działalności Banku przepisów prawa (w tym ustaw, rozporządzeń, uchwał) wraz z regulacjami ostrożnościowymi, regulacji wewnętrznych bądź przyjętych wewnętrznie standardów rynkowych, zasad lub kodeksów postępowania.

Proces zarządzania ryzykiem braku zgodności obejmuje: identyfikację ryzyka, ocenę ryzyka, kontrolę ryzyka, monitorowanie

wielkości i profilu ryzyka po zastosowaniu mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności oraz raportowanie o ryzyku.

W procesie identyfikacji ryzyka braku zgodności Bank przeprowadza bieżące analizy obowiązujących przepisów prawa, regulacji ostrożnościowych, przepisów wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania oraz gromadzi informacje o występujących przypadkach braku zgodności i przyczynach ich wystąpienia. Dokonując oceny ryzyka Bank określa charakter i potencjalną skalę strat finansowych lub sankcji prawnych. Monitorowanie ryzyka braku zgodności polega na systematycznym obserwowaniu i śledzeniu zmian poziomu ryzyka braku zgodności, a także skuteczności stosowanych metod ograniczania tego ryzyka. Proces kontroli i ograniczania ryzyka braku zgodności w Banku obejmuje: działania zapobiegające występowaniu braku zgodności i naruszeń, eliminowanie zidentyfikowanych przypadków braku zgodności oraz minimalizację skutków ich wystąpienia i obejmuje aspekty: prewencyjny (tj. ograniczanie ryzyka poprzez wprowadzenie rozwiązań i elementów zapewniających zgodność) oraz łagodzący (tj. zarządzanie ryzykiem po identyfikacji przypadku wystąpienia braku zgodności w celu złagodzenia negatywnych skutków wystąpienia ryzyka). Raportowanie w szczególności obejmuje wyniki identyfikacji, w tym zidentyfikowane nieprawidłowości, oceny ryzyka braku zgodności, w tym informacje nt. przypadków braku zgodności oraz wyniki monitorowania i kontroli, w tym i najważniejsze zmiany otoczenia regulacyjnego, wyniki monitoringu testowania kluczowych mechanizmów kontrolnych zapewniających zgodność. Odbiorcami raportów są w szczególności Komitet Ryzyka Operacyjnego, Jakości i Procesów, Prezes Zarządu, Zarząd Banku, Komitet Audytu i Rada Nadzorcza Banku.

W procesie zarządzania ryzykiem braku zgodności Bank uwzględnia ryzyko wynikające z działalności prowadzonej przez podmioty wchodzące w skład Grupy Kapitałowej Getin Noble Bank S.A.

Podpisy Członków Zarządu Getin Noble Banku S.A.:

Artur Klimczak	<i>Prezes Zarządu</i>	Opatrzono kwalifikowalnym podpisem elektronicznym
Karol Karolkiewicz	<i>Członek Zarządu</i>	Opatrzono kwalifikowalnym podpisem elektronicznym
Maciej Kleczkiewicz	<i>Członek Zarządu</i>	Opatrzono kwalifikowalnym podpisem elektronicznym
Tomasz Misiak	<i>Członek Zarządu</i>	Opatrzono kwalifikowalnym podpisem elektronicznym
Marcin Romanowski	<i>Członek Zarządu</i>	Opatrzono kwalifikowalnym podpisem elektronicznym
Maja Stankowska	<i>Członek Zarządu</i>	Opatrzono kwalifikowalnym podpisem elektronicznym
Wojciech Tomasiak	<i>Członek Zarządu</i>	Opatrzono kwalifikowalnym podpisem elektronicznym

Podpis osoby, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych:

Michał Sasim	<i>Dyrektor Departamentu Rachunkowości</i>	Opatrzono kwalifikowalnym podpisem elektronicznym
---------------------	--	---

Warszawa, 24 kwietnia 2019 roku